

Hyväksytty valtuustossa
28.5.2021

H liite nro 1
25.3.2021

Tilinpäätös ja toimintakertomus

2020

GRADIA

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	1
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	4
1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	7
1.1.4 Kuntayhtymän henkilöstö	8
1.1.5 Muut ei-taloudelliset asiat	8
1.2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	9
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	11
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	11
1.3.2 Toiminnan rahoitus	13
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	15
1.5 Kokonaistulot ja –menot	16
1.6 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous	17
1.6.1 Koulutuskuntayhtymäkonserni	17
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	17
1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	17
1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	18
1.7 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	21
2. Talousarvion toteutuminen	22
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	22
2.1.1 Gradian yhteiset tavoitteet	22
2.1.2 Gradia Jyväskylä	28
2.1.3 Gradia Jämsä	35
2.1.4 Gradia-lukiot	40
2.1.5 Gradian sisäiset palvelut	46
2.1.6 Gradia-ravintolat	49
2.1.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	51
2.1.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy	54
2.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien toteutuminen	56
2.3 Investointien toteutuminen	67
2.3.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2020	67
2.3.2 Irtaimistohankinnat	68
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	69
2.5 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta sitovuustasoinen	71
3. Henkilöstöraportti 2020	72
3.1 Henkilöstömäärät ja rakenne	72
3.2 Sukupuolirakenne	74
3.3 Osa-aikaiset	74
3.4 Henkilöstökustannukset	75
3.4.1 Palkkauksen rakenne	75
3.5 Henkilöstön eläköityminen	76
3.5.1 Ennakoitu eläkkeelle siirtyminen	77
3.6 Henkilöstön kouluttautuminen ja koulutus	77
3.7 Työhyvinvointi, terveydellinen toimintakyky ja sairauspoissaolot	79

4. Tilinpäätöslaskelmat	84
4.1 Tuloslaskelma	84
4.2 Rahoituslaskelma	85
4.3 Tase	86
4.4 Konsernilaskelmat	88
5. Tilinpäätöksen liitetiedot	92
5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	92
5.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	92
5.1.2 Kuntayhtymän tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	92
5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	92
5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	93
5.3 Tasetta koskevat liitetiedot	95
5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	95
5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	97
5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	99
5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot	100
5.6 Muut liitetiedot	100
6. Eriytetyt tilinpäätökset	101
6.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös	101
6.2 Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän talouteen	152
6.3 Muut eriytetyt laskelmat	154
7. Kuntayhtymän allekirjoitukset ja merkinnät	157
LIITE 1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	159
LIITE 2 Arvoltaan yli 100 000 euron hankkeet 31.12.2020	160
LIITE 3 Kaudella 31.8.-30.12.2020 päättyneiden hankkeiden taloudellinen toteutuma ja kehittämisen tulokset	163
LIITE 4 Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tunnuslukujen mittariseloste	166
LIITE 5 Gradia-kiinteistöjen tunnuslukujen mittariseloste	168

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Talous ja yhteiskunta: pandemian varjossa

Suomen bruttokansantuote supistui vuonna 2020 noin 2,9 prosenttia koronapandemian vaikutusten vuoksi. Supistuminen jäi selvästi odotettua pienemmäksi. Julkista velanottoa lisättiin merkittävästi pandemiavaiheen tuen ja elpymistoimien rahoittamiseksi. Tukea kohdennettiin myös toisen asteen koulutukseen.

Työllisyysaste heikkeni vuonna 2020 edellisen vuoden tasosta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste (työllisten osuus 15-64-vuotiaista) 12/2020 oli 70,7 prosenttia (vuotta aiemmin 73,0 %). Työllisiä oli 74 000 vähemmän vuodentakaiseen nähden. Työttömyysaste 12/2020 oli 7,8 prosenttia (vuotta aiemmin 6,0 %). Työttömien määräksi arvioitiin 212 000.

Työttömyyttä seurataan Suomessa kuukausittain kahdella eri tilastolla. Tilastokeskuksen työvoimatutkimus perustuu otantaan ja työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilasto TE-toimistojen asiakasrekisteritietoihin, ja siksi tiedot poikkeavat toisistaan. Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan 12/2020 työ- ja elinkeinotoimistoissa oli 357 400 työtöntä työnhakijaa eli lähes 100 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 13,6 prosenttia eli 3,8 prosenttiyksikköä suurempi edelliseen vuoteen verrattuna.

Vastaavasti Keksi-Suomen työllisyystilanne heikkeni edelliseen vuoteen nähden koronavaikutusten vuoksi. Keski-Suomessa oli 12/2020 työttömiä työnhakijoita 19 596 (12/2019: 15 864). Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita näistä oli 3 067 (12/2019: 2 547). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta heikkeni runsaat kolme prosenttiyksikköä 15,6 prosenttiin maan keskiarvon ollessa 13,6 prosenttia.

Keski-Suomen yleinen tilannekuva 2020 hahmottuu **Keski-Suomen Aikajana -katsauksessa (1/2021)** esitetyn mukaisena:

Keski-Suomen taloustilanne heikkeni koronavuoden aikana muuhun maahan nähden. Keski-Suomessa laskua oli 5,6 prosenttia ja koko maassa 4,7 prosenttia. Toimialoista parhaiten pärjäsi Keski-Suomessa rakennusala, jonka kasvu oli tammi-syyskuussa 2,0 prosenttia. Rakennusalan kasvu on hyödyttänyt etupäässä kasvukeskuksia ja seutuja, joissa on paljon rakennustuoteteollisuutta. Asuntokauppa vilkastui syksyllä, joten rakentamisen

tahti jatkuu. Asiantuntijapalveluiden (KIBS) liikevaihdot ovat kasvaneet Keski-Suomessa vuodesta 2010 alkaen keskimäärin 7 prosenttia vuodessa. Nyt liikevaihdot laskevat huhti-syyskuussa 3 prosenttia. Suurimpana syynä on vuokratyövoiman kysynnän hiipuminen. Teknologia-teollisuudessa tammi-syyskuun kasvu oli 3,9 prosenttia, kasvu pysähtyi vuoden kolmannella neljänneksellä. Kaupan alan liikevaihdot pysyivät edellisvuoden tasolla.

Korona iski pahiten matkailuun ja metsäteollisuuteen. Matkailualalla liikevaihdot tippuivat syyskuun loppuun mennessä yhteensä 31 prosenttia ja henkilöstömäärä 21 prosenttia. Tilanteen aiheuttivat tapahtumien perumiset ja ulkomaalaisten matkailijoiden puuttuminen. Palvelualan liikevaihdot laskevat Keski-Suomessa 5 prosenttia ja koko maassa 8,7 prosenttia. Henkilöstömäärä tippui 5,6 prosenttia. Palvelualat ovat työllistävin toimiala Keski-Suomessa, työpaikkoja on yhteensä noin 26 000. Työpaikat vähentyivät palvelualalla 1 500 työpaikalla vuonna 2020. Teollisuuden liikevaihto laski syyskuun loppuun mennessä Keski-Suomessa 10,6 prosenttia suurelta osin metsäteollisuuden heikon kehityksen vuoksi. Metsäteollisuuden liikevaihdot laskevat 20,7 prosenttia ja henkilöstömäärä 8,7 prosenttia.

Maakuntien kasvukeskukset menestyivät kautta linjan koko maata ja Helsingin seutua paremmin. Jyväskylän seudun kasvu oli verrokkiseuduista toiseksi parasta Seinäjoen seudun jälkeen. Liikevaihdot laskevat tammi-syyskuussa Jyväskylän seudulla vain puoli prosenttia. Jyväskylän seudun hyvää tulosta selittää rakentamisen, teknologiateollisuuden ja kaupan hyvä menestys. Metsäteollisuuden paikkakunnat koko maassa kärsivät eniten koronasta. Jämsän seudulla liikevaihdot laskevat 19,8 prosenttia ja Äänekosken seudulla 15,8 prosenttia.

Koulutuspolitiikka: oppivelvollisuuden edistäminen ja poikkeukselliset opetusjärjestelyt

Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelmassa on monia toisen asteen koulutukseen liittyviä kirjauksia, keskeisimpinä jatkuvan oppimisen uudistus ja oppivelvollisuuden pidentäminen sekä koulutuspoliittisen selonteon laatiminen.

Hallitus edisti erityisesti oppivelvollisuuden laventamisen lainsäädäntöä, jonka eduskunta hyväksyi vuoden 2020 lopussa. Keskeisenä asiana oppivelvollisuus jatkuu 18-ikävuoden loppuun ja toisen asteen opiskelun maksuttomuus 20-ikävuoden loppuun, ellei tutkintoa ole suoritettu. Gradian hallitus lausui 11.6.2020 § 79 mukaisesti oppivelvollisuuslakiesityksestä ja siihen liittyvistä lakimuutoksista.

Lausunnossaan Gradia totesi, että vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaminen on yhä enemmän edellytys yksilön menestykselliselle työuralle ja elämälle, mitä asiaan liittyvässä koulutuspoliittisessa keskustelussa ei kukaan kiistänyt. Erimielisyyksien nähtiin koskevan sitä, mitkä ovat parhaat keinot varmistaa mahdollisimman monelle vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaminen ja mihin ja miten koulutuksen mahdollinen lisärahoitus pitäisi koulutusjärjestelmässä kohdistaa tavoitteen saavuttamiseksi. Gradia ilmaisi lausunnossa huolensa resurssien riittävydestä – kun merkittävä osa ammatillisen koulutuksen rahoituksesta on vallitsevasakin tilanteessa kertaluontoista ja lukiokoulutuksen valtionosuus on tarkoituksellisesti alimitoitettu. Lisäksi todettiin muun muassa, että kaikissa tapauksissa on varmistettava perusopetuksen ja erilaisten tukevien toimien kyky tuottaa tarvittavat tiedot ja taidot toisen asteen suorittamisen realististen edellytysten varmistamiseksi. Myönteisenä asiana todettiin koulutuksen arvostuksen ja merkityksen tunnustaminen.

Lausunnossaan Gradia ilmaisi huolensa lainsäädännön voimaansaattamisen kiireisestä aikataulusta, kun sen oli määrä tulla koskettamaan jo syksyllä 2021 aloittavaa ikäluokkaa. Keskeisenä syynä huoleen ilmaistiin koronapandemian tilanne ja sen myötä syntyneet poikkeukselliset opetusjärjestelyt.

Kuten koko yhteiskunnan myös Gradian toimintavuotta 2020 määrittävät covid-19-viruksen aiheuttaman koronataudin torjunnan ja rajoittamisen toimet. Gradian operatiivisen koronatilanteen johtamiseksi ja koordinoimiseksi nimitettiin 16.3.2020 ylimmästä johdosta ja keskeisistä turvallisuuden, viestinnän, henkilöstön, kiinteistöjen, ruokailun, ICT:n ja opiskelijoiden tukipalveluista vastaavista koostuva Gradian koronaryhmä kriisiajan johtoryhmäksi. Kriisin pitkittyessä luotiin mallit opiskelijakuntien ja henkilöstön kuulemiseksi koronaryhmässä.

Etätyöskentely otettiin käyttöön ja koulutuksen järjestämisessä jouduttiin turvautumaan sekä etäopetukseen että yhdistelmämalliin (hybridimalliin). Yhdistelmämallissa opiskelijoiden lähi- ja etäopetusta säädeltiin kulloisenkin tilanteen mukaan punniten turvallisuuden ja toiminnallisuuden edellytyksiä. Käytännössä maaliskuusta vuoden loppuun päätettiin ja toteutettiin viranomaistahojen määräysten ja suositusten ja hahmotetun tilannekuvan perusteella poikkeuksellisia opetusjärjestelyjä. Kaikissa tilanteissa lähiopetus turvattiin erityistä tukea tarvitseville sekä valmistumiseen liittyvien kokeiden ja näyttöjen suorittamiseen. Opiskelijahyvinvoinnin vahvistamiseksi Gradia-ravintolat toteutti etäopetustilanteissa ruokajakelun Jyväskylässä ja Jämsässä. Tukitoimiin ja niin sanottuihin koronapajoihin ohjattiin opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen myöntämää rahoitusta.

Opiskelijoiden ja henkilöstön tilannetta kartoitettiin muun muassa kahdella laajalla kyselyllä toukokuussa ja lokakuussa. Erityistä huomiota kiinnitettiin viestintään opiskelijoille, huoltajille ja henkilöstölle sekä hallitukselle.

Vuoden 2020 aikana Gradian toimitiloissa todettiin 38 tautitapausta ja noin 550 altistumista. Olemassa olevan tiedon perusteella (altistumiset eivät käytännössä johtaneen juuri lainkaan tartuntoihin) koronavirus ei juurikaan levinnyt oppilaitosympäristöissä. Koronan rajoittamistoimina tehdyt poikkeukselliset opetusjärjestelyt ovat väistämättä vaikuttaneet merkittäväällä osalla opiskelijoista opintojen etenemiseen ja hyvinvoinnin heikkenemiseen.

Kuntayhtymä: uudistettu strategia toiminnan viitekehysenä

Uusi yhdessä 2020+ strategia antaa toiminnalle suunta-aiivat ja tavoitteet. Syksyn 2019 aikana tehtiin opiskelijoita, sidosryhmiä, henkilöstöä ja päättäjiä osallistanut strategian perusteellinen väliarvio. Kuntayhtymän valtuusto hyväksyi päivitetyn strategian 13.12.2019. Vuoden 2020 talousarvio jouduttiin kuitenkin käytännön syistä kirjoittamaan päivittämättömän strategian kehittämään.

Uusi yhdessä 2020+ strategian mukaisesti Gradian misio on ilmaistu seuraavasti: Intohimona sivistys ja taitaminen! Gradian visio 2030 kuuluu: Opiskelija luottaa itseensä ja tulevaisuuteen sekä syttyy jatkuvaan oppimiseen. Gradian arvolähtökohdat on ilmaistu asenteena ja toimintatapana: yhdessä verkostoituen, toisiamme arvostaen, rohkeasti uudistuen ja aina astetta enemmän.

Gradian strategiset päätavoitteet ja niitä tukevat tavoitteet ovat:

1) Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija

- Koulutamme koko ikäluokan toisella asteella ja tarjoamme mahdollisuuksia oppimiseen läpi elämän.
- Sivistys ja taitaminen kohtaavat toiminnassamme.
- Toteutamme tulevaisuustaitoja ja yrittäjämäistä asennetta kehittävää pedagogiikkaa.
- Tarjoamme monipuoliset ohjaus- ja tukipalvelut erilaisiin elämäntilanteisiin.
- Kannustamme opiskelijaa kansainvälisyyteen.
- Mahdollistamme opiskelijan polun yrittäjyyteen.

2) Osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa

- Käymme aktiivista vuoropuhelua osaamistarpeista työelämän, korkeakoulujen ja omistajakuntien kanssa.
- Sytytämme intohimon jatkuvaan oppimiseen.
- Hyödynnämme tulevaisuuden teknologioita oppimisympäristöissämme.
- Mahdollistamme oppimisen myös virtuaalisesti, ajasta ja paikasta riippumatta.
- Toiminnan johtaminen sekä kehittäminen perustuvat systemaattiseen laatutyöhön, analysoituun tietoon ja ennakkointiin.

3) Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö

- Henkilöstön osaaminen vastaa tulevaisuuden tarpeisiin.
- Tuemme osaamisen jakamista ja yhteisöllistä työntekoa.
- Vaikutamme rakentavasti kansalliseen koulutuspolitiikkaan.
- Tähtäämme hiilineutraaliin toimintaan 2030-luvulla.
- Toimimme tehokkaissa, turvallisissa ja tarkoituksenmukaisissa tiloissa sekä ekosysteemeissä.
- Olemme kustannustehokkaita ja hyödynnämme rahoitusmahdollisuudet laajasti.

Gradiassa käynnistettiin syyskaudella 2020 talousarvio- ja prosessin yhteydessä strategian toimeenpano-ohjelman (tulevaisuusohjelma) hahmottelu ja sen tekeminen on vuoden 2021 toimenpide.

Vuosi 2020 numeroina: pandemian merkittävät talousvaikutukset

Covid-19-viruksen aiheuttama pandemia ja sen torjuntatoimet määrittivät myös Gradian toimintaa ja taloutta. Toteutumatta jääneet kulut esimerkiksi liikkuvuudessa, kansainvälisessä toiminnassa ja ulkoisten ostojen ja palveluiden käytössä pienensivät merkittävästi toiminnan kuluja verrattuna arvioituun. Tuloja lisäsivät poikkeuksellisten opetusjärjestelyiden aiheuttamien haitta-vaikutusten vähentämiseen suunnatut avustukset, jotka myönnettiin kohdennettavaksi myös seuraavalle vuodelle mutta jotka tilinpidollisesti jouduttiin kohdentamaan vuoteen 2020. Toisaalta tulosta ja erityisesti liikevaihtoa pienensi koulutusmyynnin merkittävä väheneminen.

Tilikauden tulokseksi muodostui 3,3 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 4,6 milj. euroa ja vuosikate 14,2 milj. euroa. Lainakanta (korollinen vieras pääoma) oli 24,5 milj. euroa (lainakanta TP2019: 32,1 milj. euroa).

Valtionosuusrahoitteisessa ammatillisessa koulutuksessa suoritettiin 6 028 opiskelijavuotta. Ammatillisen koulutuksen valmentavissa koulutuksissa (VALMA) suoritettiin 102 opiskelijavuotta. Ammatillisia perustutkintoja tehtiin 1 707, ammattitutkintoja 600 ja erikoisammattitutkintoja 322. Lukiokoulutuksen vuosiopiskelijamäärä oli 3527 ja ylioppilastutkintoja tehtiin 733, joista 34 oli IB-tutkintoja. Aikuisten perusopetuksessa ja perusopetuksen lisäopetuksessa opiskeli 294 pääosin maahanmuuttajataustaista opiskelijaa. Taiteen perusopetuksessa (lapset ja nuoret) oli 960 opiskelijaa. Lisäksi tuhansia opiskelijoita oli täydentämässä työelämän vaatimaa osaamista tai yleissivistystään. Kaikkiaan Gradian opiskelijamäärä oli noin 20 677 vuonna 2020.

Kuntayhtymän vuoden 2020 opiskelijatuotot olivat 87,9 milj. euroa eli 87 prosenttia ulkoisista 101,0 milj. euron toimintatuotoista. Sisäisten myynti- ja vuokratulojen kanssa koulutuskuntayhtymän toimintatuotot olivat 124,9 milj. euroa.

Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 4,6 milj. euroa eli noin 4,7 prosenttia edellisestä vuodesta. Merkittävin ja vakain rahoitus eli opiskelijatuotto kasvoi 7,0 milj. euroa eli 8,6 prosenttia.

Koulutuskuntayhtymän kokonaishenkilöstömäärä oli vuoden 2020 lopussa 1 088 (2019: 1 061). Opetus- ja ohjaushenkilöstön ja välittömästi opiskelijatyössä työskentelevän henkilöstön osuus henkilöstöstä oli 65,9 prosenttia. Henkilöstökulut olivat yhteensä 62,8 milj. euroa (2019: 60,7 milj.). Henkilöstökulut olivat 2,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat.

Vuoden 2020 rakentamisinvestoinnit olivat 5,6 milj. euroa (2019: 10,4 milj. euroa).

Konsernitilinpäätöksessä kuntayhtymän tilinpäätökseen on yhdistetty Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös, jotka on käsitelty liikelaitosten johtokunnassa, ja Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tilinpäätöslaskelmat.

1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuntayhtymän valtuusto 2017–2021

	Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hankasalmi	Jarkko Kinnunen	Anne Sundell
	Mirja Riipinen	Ari Korhonen
Joutsa	Leo Niinikoski	Raija Untolahti
Jyväskylä	Jari Blom, puh. joht.*)	Sowail Rasouli
	Mervi Hovikoski	Juha Paananen
	Sonja Karppinen	Tapani Kaakkuriniemi
	Irene Hallamäki	Suvi Perttula
	Santeri Lohi	Katja Isomöttönen
	Henna-Riikka Markkio	Eira Korpinen
	Niina Simanainen	Simo Marttinen
Jämsä	Juha Heikka	Mari Äikäs
	Pekka Kataja	Jukka Haaparanta
	Tuula Peltonen	Mikko Laitinen
	Kyösti Rahkonen	Eero Koskela
	Matti Similä	Marjatta Laitinen
Keuruu	Saara Kässi-Jokinen	Lauri Oinonen
	Unto Mikkonen	Hanna Nelimarkka
	Hannu Rantanen	Virpi Järvinen
Kuhmoinen	Ari Ampuja	Lea Aittolahti
Laukaa	Harri Hokkanen	Pirjo Leinonen
	Leena Kautto-Koukka	Verna Puttonen
	Pasi Puupponen	Anita Kuniala
	Harri Taipale	Katariina Kautto
Luhanka	Marjo Merivirta	Ari Ikonen
Muurame	Jesse Jääskeläinen, <i>7.9.2020 asti</i>	Riina Vilander
	Raija Nieminen, <i>7.9.2020 alkaen</i>	
	Marja Raiskinmäki	Ari Airaksinen
Petäjävesi	Raija Harju-Kivinen	Juha Niiles
Toivakka	Sakari Ainali, 1. vpj	Markku Kauppinen
Uurainen	Pia Bärlund, 2. vpj	Jari Flyktman

**) Valtuuston puheenjohtaja Jari Blom pidättäytyi luottamustehtävästään toistaiseksi 22.9.2020 alkaen*

Valtuuston 2017-2021 puheenjohtajana toimi Jari Blom, 1. varapuheenjohtajana Sakari Ainali ja 2. varapuheenjohtajana Pia Bärlund. Valtuuston puheenjohtaja Blom pidättäytyi luottamustehtävistään 22.9.2020 alkaen toistaiseksi, jolloin valtuuston puheenjohtajana loppuvuoden 2020 valtuuston kokouksissa toimi 1. varapuheenjohtaja Sakari Ainali. Valtuuston pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Valtuusto kokoontui vuonna 2020 neljä kertaa ja käsitteli 45 asiaa. Valtuusto käsitteli/päätti mm. seuraavista asioista:

- Wilhelm Schildtin katu 2 kiinteistön 179-11-33-11 myynti
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymän perussopimuksen täsmennykset
- Hallintosäännön muutokset
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2019
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian tilintarkastuspalvelut vuosille 2021-2022
- Peruspääoman korko vuoden 2021 talousarviossa
- Kuntayhtymän talousarvio 2021 ja taloussuunnitelmat 2022-2023
- Koulutuskuntayhtymän rahastojen nimien ja sääntöjen muuttaminen sekä Jyväskylän ammattiopiston kehittämisrahaston, Jyväskylän oppisopimuskoulutuksen kehittämisrahaston ja Jyväskylän aikuisopiston kehittämisrahaston yhdistäminen Gradia Jyväskylä -rahastoksi
- Kuntayhtymän poistosuunnitelman tarkentaminen

Kuntayhtymän hallitus 2017–2021

Jäsen

Juha Suonperä, **puh. joht.**
 Timo Taskinen, **1. vpj.**
 Jyri Ylönen, **2. vpj.**
 Eija Aaltonen
 Merja Koivisto
 Erja Laaksonen
 Marianne Lukkarila
 Harri Oksanen
 Matti Vesa Volanen

Henkilökohtainen varajäsen

Katja Isomöttönen
 Emilia Lakka
 Terhi Ala-Keturi
 Tomi Tuuliranta
 Aila Kruus
 Jaakko Peltola
 Matti Similä
 Ossi Karjalainen
 Sonja Karppinen

Hallituksen 2017–2021 puheenjohtajana toimi Juha Suonperä, 1. varapuheenjohtajana Timo Taskinen ja 2. varapuheenjohtajana Jyri Ylönen. Esittelijänä toimi kuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski ja pöytäkirjanpitäjänä kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Hallitus kokoontui 13 kertaa ja käsitteli 143 asiaa. Vuoden 2020 aikana hallitus käsitteli/päättyi mm. seuraavat asiat:

- Koulutuskuntayhtymän talous- ja hallintojohtajan viran täyttäminen
- Liikunnan koulutusalan ammatillisen koulutuksen järjestäminen Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminta-alueella
- Lausunto opiskelijoiden oikeusturvalautakunnalle opiskeluoikeuden peruuttamisesta
- Koronavirustilanteen poikkeusolot ja Gadian henkilöstön työtilanne ja tarvittavat toimet
- Sopimus perustamisneuvontapalvelun tuottamisesta Jyväskylän kaupungille
- Gadian asiakkuudenhallinnan kehittämisohjelma 2020-2023
- Lehtori (opinto-ohjaus) viran muuttaminen opinto-ohjaajan viraksi ja kolmen uuden opinto-ohjaajan viran perustaminen ammatilliseen koulutukseen
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gadian lausunto hallituksen luonnoksesta esitykseksi oppivelvollisuuslaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi
- Puitesopimus Jyväskylän Yritystehdas Oy:n asiantuntijapalveluista 2020-2025 ja Gadian hintaliite 2020
- Sitoutuminen Hansel Oy:n puitesopimukseen toisen asteen oppikirjat ja niihin liittyvät oheismateriaalit 2021-2023 (2025)
- Monetra Keski-Suomi Oy:n osakkeen hankinta
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gadian ja Metsähallituksen välinen sopimus alueen käytöstä opetusmetsänä ja opetukseen liittyvästä työharjoittelusta
- Gadia-koulutuspalvelut Oy:n kehittäminen ja työnantajajärjestäytyminen

Kuntayhtymän tarkastuslautakunta 2017–2021

Jäsen

Pekka Kataja, **puh. joht.**
Tuula Peltonen, **vpj.**
Yrjö Damskägg
Pipsa Häkkänen
Pentti Niekka
Susanna Sinisaari-Kaislo
Henry Träff

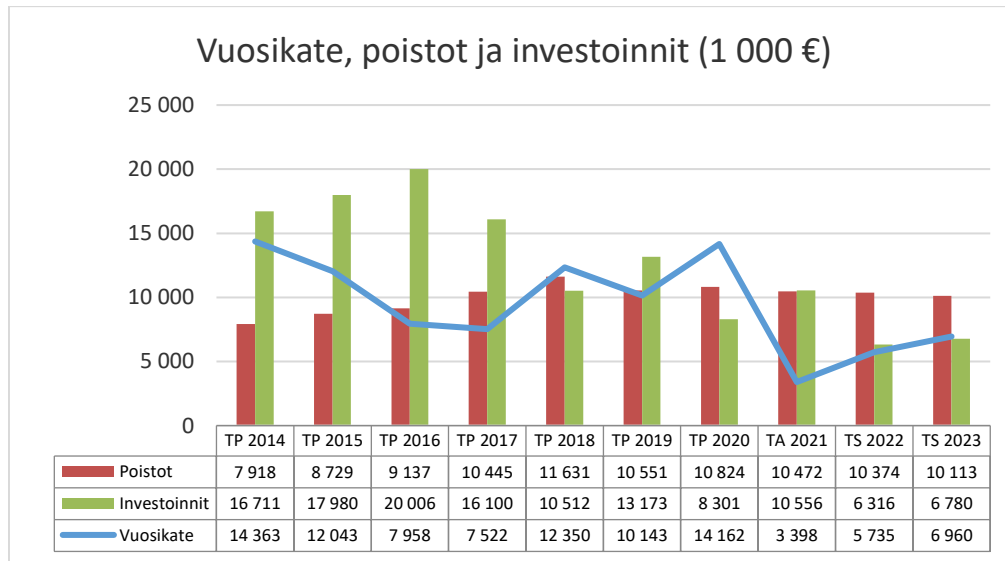
Henkilökohtainen varajäsen

Satu Nieminen
Leo Niinikoski
Riitta Jyrinki
Jari Koskenranta
Tiina Leppänen
Jorma Jolanki
Leena Kautto-Koukka

Tarkastuslautakunnan 2017-2021 puheenjohtajana toimi Pekka Kataja ja varapuheenjohtajana Tuula Peltonen. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Tarkastuslautakunta kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 98 asiaa. Vuoden 2020 aikana tarkastuslautakunta kuuli mm. seuraavia tahoja ja seuraavista aiheista:

- Gradia-ravintolat
- Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut
- Taitaja 2020 – ammattitaitokilpailut
- Tutustuminen painoon
- Gradia-lukiot ja lukion opiskelijat
- Henkilöstöjärjestön edustajat
- Gradia Jämsä ja Gradia Jämsän opiskelijat
- Opiskelijapalvelut ja opiskelijapalautejärjestelmä
- Gradia Jyväskylän Teknologia-toimintayksikkö
- Gradia Jyväskylä, Palvelut-toimintayksikkö
- Suomen Ammatillisen Koulutuksen Kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry
- Kuntayhtymän talous- ja hallintokatsaus
- Gradia Jyväskylän opiskelijat
- Henkilöstöpalvelut
- Sisäisen valvonnan järjestäminen ja riskien hallinta

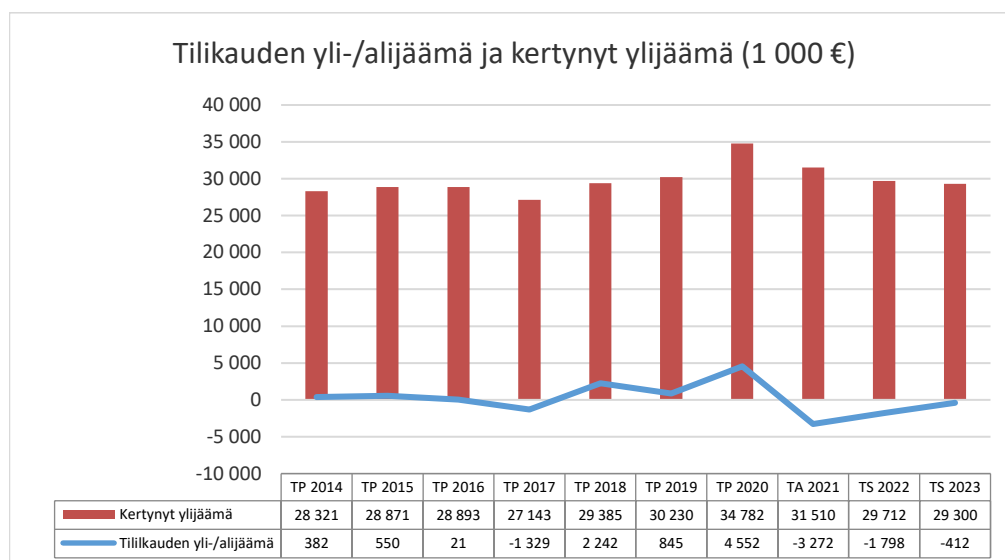
1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

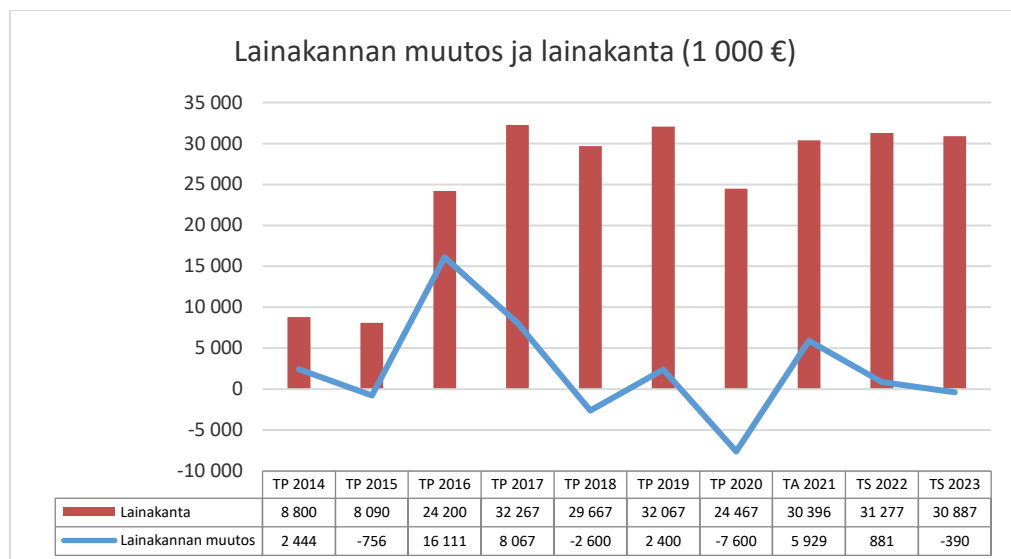
Kuvio 1. Vuosikate, poistot ja investoinnit

Kuviossa 1 on vuosikatteen, suunnitelman mukaisten poistojen ja investointien kehitys vuosina 2014–2020 ja arvio vuosille 2021–2023. Vuoden 2020 tilinpäätös toteutui kaikkien tunnuslukujen osalta paremmin kuin mitä talousarviota 2021 laadittaessa ennustettiin. Kuitenkin vuoden 2021 talouteen liittyy merkittäviä haasteita. Talousarvion 2021 mukaisesti vuosikate jää jopa 10,8 milj. euroa alemmalle tasolle kuin vuonna 2020. Tämä johtuu siitä, että vaikka vuonna 2021 toimintatuottoja ennustetaan toteutuvan suurin piirtein saman verran kuin vuonna 2020, ennustetaan toimintakuluja noin 10,5 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2020 toteumat olivat. Vuosien 2021 ja 2022 vuosikatteiden arvioidaan olevan 3,4 ja 5,7 milj. euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 0,3 milj. eurola vuoteen 2019 verrattuna. Poistot olivat korkeimmillaan vuonna 2018 noin 11,6 milj. euroa, mutta poistotaso säilyy korkeana noin 10,5–10,1 milj. euroa vuosina 2021–2023. jolloin vuosikate/poistot -tunnusluku olisi 32,4 % talousarviovuonna 2021 ja 55,2 % taloussuunnitelmavuonna 2022. Suunnitellulla poistoeron ja rahastojen purkamisella vuosien 2021–2023 tilinpäätöksen yli-/alijäämä olisi merkittävästi alijäämäinen 2021–2022 ja alijäämäinen myös vuonna 2022 (ks. Kuvio 2).

Kuvio 2. Tilikauden yli-/alijäämä ja kertynyt ylijäämä

Kuvio 3. Lainakannan muutos ja lainakanta

Vuonna 2020 vuosikate kattoi poistot 131 %:sesti, kun vuonna 2019 vuosikate kattoi poistoista 96 %. Vuonna 2020 kuntayhtymä pystyi lyhentämään lainakantaansa merkittävästi (-7,6 milj. euroa), mutta talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2022-2023 mukaan kuntayhtymä velkaantuu ja lainakanta palaa lähes aiemmalle tasolle. Talousarvion ja -suunnitelman toteutuessa vuosikate ei riitä kattamaan poistoja vuosina 2021-2023.

Vuonna 2021 investointitaso on vielä korkea, mutta taloussuunnitelman mukaan kääntyy laskuun suunnitelmavuosina 2022-2023 ja investoinnit jäävät alle poistotason (ks. Kuvio 1). Taloussuunnitelman mukaan vuosikate riittäisi kattamaan investoinnit vasta vuonna 2023, jolloin päästäisiin lyhentämään lainakantaa. Lainakannan arvioidaan olevan suurimmillaan 31,3 milj. euroa vuonna 2022.

1.1.4 Kuntayhtymän henkilöstö

Henkilöstöraportti on tämän tilinpäätös- ja toimintakertomuksen luvussa 3.

1.1.5 Muut ei-taloudelliset asiat

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia huomioi päätöksissään, toiminnassaan sekä talouden ja hallinnon prosesseissaan korruption ja lahjonnan torjunnan. Tähän on viitattu myös Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeessa (Kohta 8. Väärinkäytösten ehkäisy ja tunnistaminen).

Lisäksi kuntayhtymä turvaa ihmisoikeuksien toteutumista toiminnassaan ja päätöksenteossään perustuslain 22§:n mukaisesti.

Kuntayhtymä on kevään 2021 aikana kokoamassa päätöksenteon, toiminnan ja hallinnon ohjeita Gradian eettiset periaatteet -asiakirjaksi.

1.2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Kuntayhtymän Sisäisen valvonnan riskien hallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 17.12.2015.

Kuntayhtymän tehtävät on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta, josta vastaavat kaikki tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja esimiehet.

Tilivelvollisiksi toimielimiksi määritetään Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallitus, valtuusto ja Gradia-kiinteistö-liikelaitoksen johtokunta. Tilivelvolliset viranhaltijat muodostavat kuntayhtymän johtoryhmän ja siihen kuuluvat kuntayhtymän johtaja, talous- ja hallintojohtaja, kehittämisjohtaja, oppilaitostulosalueiden johtajat sekä liikelaitoksen johtaja. Kuntayhtymän konsernijohtoksi on hallintosäännössä määritelty kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymän johtaja.

Kuntayhtymän hallituksen selonteot perustuvat toimielinten ja tytäryhteisöjen toimintakertomuksissaan antamiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, havaittuihin puutteisiin ja toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta kehittämisestä raportoidaan ajantasaisesti intrassa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntayhtymän hallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Hallituksen tietoon ei ole saatettu johtokunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa selonteossa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kuntayhtymä olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty toimintakertomuksen muissa kohdissa. Keskeiset poikkeamat talous-

arvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin sekä niiden johdosta mahdollisesti suoritettujen toimenpiteiden on esitetty kunkin tulosalueen kohdalla.

Riskienhallinnan järjestäminen

Valtuusto on hallintosäännössä määrittänyt keskeiset valvontavastuut kuntayhtymän johdolle ja keskeisille viranhaltijoille. Riskienhallinta nivoutuu talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioon kirjataan merkittävimmät riskit talousarviovuotta koskien, tilinpäätökseen toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit. Riskejä tullaan raporttoimaan jatkossa myös kuntayhtymän osavuositarkastusten yhteydessä.

Syksyllä 2020 toteutettiin vuoden 2021 talousarvion laadinnan yhteydessä suppea riskikartoituksen päivitys tulosalueiden johtoryhmissä, jossa tarkennettiin vuoden 2018 kartoituksessa esitettyjen kuntayhtymän toimintaan liittyvien riskien toteutumisen todennäköisyyttä ja aikataulutettiin konkreettisia toimenpiteitä.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kuntayhtymän hallituksella ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saat-taisi aiheutua kuntayhtymälle korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Muut oikeudelliset tapahtumat

Kuntayhtymä on ollut mukana yhdessä käräjäoikeuden käsittelyssä, jossa kuntayhtymä on hakenut korvauksia mm. omaisuuteensa kohdistuvan ilkivallan, varkauksien tai muun vahingon seurauksena. Lisäksi kuntayhtymän päätöksistä on haettu oikaisua hallinto-oikeudelta kahteen päätökseen vuoden 2020 aikana. Näistä toisen hankintaan liittyvän asian on hallinto-oikeus päättänyt kuntayhtymän tekemän päätöksen mukaisesti ja toisen virkavalintaan liittyvän oikeustapauksen käsittely on kesken. Kuntayhtymä ei ole hävinnyt yhtään oikaisuvaatimuksesta tehtyä hallinto-oikeuden ratkaisua. Pitkäaikainen jo vuonna 2015 käynnistynyt riita-asia liittyen palkkakorvauksiin on päätetty keuhällä 2020 sovitteluratkaisuun, jonka mukaisesti on maksettu palkkakorvauksia yhteensä 38 000 euroa. Tähän liittyviä eläkemaksuja kuntayhtymä tulee maksamaan vielä vuoden 2021 aikana nettosummana arviolta noin 5 000 euron verran.

Intressitahotapahtumista on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa nro 46.

Sopimustoiminta

Vuonna 2019 toteutettiin sopimushallintaohjelmiston hankinta ja Cloudia-ohjelma on otettu käyttöön vuoden 2020 aikana. Järjestelmän käyttöönotto jatkuu vuonna 2021.

Vuonna 2020 toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit

Gradian toiminnassa kriittisimmiksi riskeiksi arvioitiin vuotta 2020 koskien organisaation kyky sopeutua muuttuvaan ja vaikeasti ennakoitavaan toimintaympäristöön, tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit, organisaation johtamisinformaatioon liittyvät riskit, taloustilanteen muutoksiin liittyvät epävarmuustekijät sekä opiskelijoihin ja henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhan riskit.

Riski liittyen organisaation kykyyn sopeutua muuttuvaan ja vaikeasti ennakoitavaan toimintaympäristöön realisoitui 16.3.2020, kun nopealla aikataululla siirryttiin koronapandemian vuoksi erityisjärjestelyihin. Gradia on onnistunut toimimaan pandemiaolosuhteisiin nähden tyydyttävällä tavalla, vaikka toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset ovat olleet merkittäviä. Jäljempänä on kuvattu koronapandemiaan liittyvää riskienhallintaa vuonna 2020.

Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyviä riskejä hallittiin osin etätyöhön siirryttäessä tehdyillä järjestelmien ja ohjelmistojen läpikäynnillä sekä tarkennetulla ja tiukennetulla tietoturvaohjeistuksella. Etätyö muodostaa yhden merkittävän tietoturvariskin, kun työtä tehdään monipaikkaisesti ja verkostomaisesti niin, että työntekijä joutuu varsin itsenäisesti huolehtimaan tietojen asianmukaisesta kokoamisesta, käsittelystä, jakelusta ja säilyttämisestä. Kuntayhtymän tietoturvaryhmä on aktiivisesti seurannut ja ohjannut tietoturvan kehittämistä myös vuonna 2020.

Johtamisinformaation laatua ja käytettävyyttä on kehitetty vuoden 2020 aikana panostamalla mm. Power BI -raportoinnin laajentamiseen. Intran Power BI -raportointiosioon on luotu merkittävä määrä uusia raportteja ja koontiraportteja. Vuoden 2021 aikana näitä käyttöön otettuja raportteja lähdetään hyödyntämään nykyistä enemmän mm. taloussuunnittelussa ja erilaisten ennusteiden laadinnassa.

Taloustilanteen muutoksiin liittyvät riskit ja epävarmuustekijät ovat olleet merkittäviä vuonna 2020 ja tilanne jatkuu edelleen vuonna 2021. Koronapandemian vuoksi merkittävä määrä ulkopuolista myyntituloa on jäänyt toteutumatta ja näiden tulojen toteutuminen pandemian jälkeen on epävarmaa. Toisaalta koronapandemian vuoksi on siirtynyt koronan jälkeen toteutettavaksi suuri määrä hankkeita, projekteja ja päivittäistä toimintaa. Nämä aiheuttavat riskiä kustannustason nousulle tulevana vuosina.

Väkivallan uhkaa torjuttiin vuonna 2020 mm. yhteisöllisyyttä tukemalla, arvioimalla henkilöriskejä viranomaisien kanssa, kouluttamalla, kehittämällä ja vastuuttamalla kampusten paikallisia turvaryhmiä, säännöllisin turvallisuusharjoituksin, varautumisohjein sekä pitämällä yllä Secapp-kriisiviestintäsovelluksen osaamista.

Alkuvuodesta koronapandemian käynnistyminen nosti taudin torjunnan riskienhallinnan keskiöön

Gradiassa toimii ylimmästä johdosta ja operatiivisista toimijoista muodostettu 13 henkilön Koronaryhmä, joka johtaa koronatilanteen toimia, päätöksiä, ohjeita ja tiedottamista. Ryhmä on kokoontunut 2-5 kertaa kuukausittain.

Viime vuoden aikana on oppilaitokset ovat olleet kokonaan tai osin etänä maaliskuusta lähtien. Tukipalveluisia työskentelevät ovat olleet etänä aina kun työtehtävät ovat sen sallineet. Koronaryhmä on jatkuvasti ja erityisesti tilanteiden muuttuessa ohjeistanut opiskelijoita ja henkilökuntaa sekä tiedottanut opiskelijoiden kotiväkeä ja viestimiä. Koronaryhmän päätökset nojaavat terveys- ja opetusviranomaisten päätöksiin ja suosituksiin.

Koronaan sairastumista ja altistumista on torjuttu myös turvaetäisyyksiä pitämällä, tehostetulla käsi- ja yskimishygienialla, tehostetulla siivouksella ja suojavälineiden käytöllä. Vuonna 2020 ns. suorat koronatoimenpiteet aiheuttivat yhteensä 245 301,42 euron kustannukset Gradialle. On kuitenkin muistettava, että nämä suorat erilliselle kirjanpidon tunnisteelle kirjatut suorat kustannukset ovat vain pieni osa koronan kaikista taloudellisista ja toiminnallisista vaikutuksista. Merkittävimmät vaikutukset liittyvät ulkopuolisten tulojen menetyksiin, toiminnan keskeytymisiin, opiskelijoiden opintojen hidastumiseen sekä monien hankkeiden ja projektien viivästymiseen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ja vuonna 2020 toteutetut sisäisen tarkastuksen toimenpiteet, havainnot ja suositukset

Kuntayhtymän sisäinen tarkastus on ostettu tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:ltä. Sisäinen tarkastus (KPMG Oy) suoritti hyväksytyn tarkastusohjelman mukaisesti kesällä ja syksyllä 2020 kuntayhtymän rahoitukseen merkittävästi vaikuttavan ammatillisen koulutuksen Koski-palveluun tallennettavien tietojen kirjaamisen sekä siihen liittyvän ohjeistuksen, prosessin sujuvuuden sekä virhetilanteet. Havaintojen mukaan tilastoinnissa ei havaittu merkittäviä ja järjestelmällisiä puutteita tai virheitä. Sisäinen tarkastus suositaa kuitenkin toimenpiteiksi ohjeistuksen parempaa kohdentamista, automatisoinnin lisäämistä, täsmäytyksiä ja tarkennuksia sekä osaamisen (perehdytys) kehittämistä. Suositettujen toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan kuntayhtymän hallitukselle vuoden 2020 aikana.

Sisäisen tarkastuksen vuoden 2021 tarkastuskohteena on arvonlisäveron käsittelyyn liittyvän prosessin läpikäynti ja kehittäminen. Tarkastuksissa hyödynnetään vuodenvaihteessa 2020-2021 toteutetun arvonlisäverokirjausten data-analyysin pohjalta saatuja havaintoja ja toteutettuja lisäselvityksiä.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma (1 000 €)	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos	
						1 000 €	%
Toimintatuotot	106 576	97 265	98 470	96 410	100 973	4 563	4,7 %
Valmistus omaan käyttöön	43	90	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-98 199	-89 236	-85 456	-85 666	-86 270	-604	0,7 %
Toimintakate	8 420	8 119	13 014	10 744	14 702	3 959	36,8 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korko- ja muut rahoitustuotot	56	34	67	117	136	20	16,9 %
Korko- ja muut rahoituskulut	-518	-631	-731	-717	-677	41	-5,7 %
Vuosikate	7 958	7 522	12 350	10 143	14 162	4 019	39,6 %
Poistot ja arvonalentumiset	-9 137	-10 445	-11 631	-10 551	-10 824	-273	2,6 %
Tilikauden tulos	-1 179	-2 923	719	-409	3 337	3 746	-917,0 %
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	-4 786	1 292	1 523	1 254	1 215	-39	-3,1 %
Varausten lisäys (-)/vähennys(+)	5 986	302	0	0	0	0	0,0 %
Rahastojen lisäys (-)/vähennys(+)	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden ylijäämä	21	-1 329	2 242	845	4 552	3 707	438,7 %
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	109 %	109 %	115 %	113 %	117 %		
Vuosikate/Poistot, %	87 %	72 %	106 %	96 %	131 %		

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kuntayhtymän ulkopuolelta, ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kuntayhtymän ulkopuolelta. Kuntayhtymän sisäiset taloudelliset tapahtumat on laskelmasta eliminoitu.

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 117 %. Tunnusluvun arvo nousi hieman edellisen vuoden tasosta (113 %). Toimintatuotot kasvoivat 4,6 milj. euroa (+4,7 %) vuodesta 2019 ja toimintakulut nousivat 0,6 milj. euroa (0,7 %). Toimintakate oli 4,0 milj. euroa (+36,8 %) parempi kuin vuonna 2019.

Toimintatuottojen nousua selittää ammatillisen koulutuksen rahoituksen suunniteltua suurempana toteutuneet erät vuonna 2020. On kuitenkin muistettava, että vuodelle 2020 on kirjattu valtionosuutta, jonka hakukriteerien mukaista toimintaa toteutetaan pääosin vuonna 2021.

Toimintatuotot	2019	2020	Muutos	Muutos-%
Opiskelijatuotot	80 954	87 935	6 981	8,6 %
Myyntituotot	7 252	5 207	-2 045	-28,2 %
Maksutuotot	314	162	-152	-48,5 %
Tuet ja avustukset	5 601	5 205	-396	-7,1 %
Vuokratuotot	1 565	1 094	-471	-30,1 %
Muut toimintatuotot	724	1 369	645	89,2 %
Yhteensä	96 410	100 973	4 563	4,7 %

Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,6 milj. euroa (+0,7 %). Henkilöstökulut nousivat yhteensä 2,09 milj. euroa. Palkkasumma kasvoi 1,8 milj. euroa, eläkekulut alenivat 0,15 milj. euroa ja henkilösivukulut kasvoivat 0,4 milj. euroa.

Palvelujen ostot pienenivät 0,9 milj. euroa sekä aineet ja tarvikkeet 1,0 milj. euroa. Avustukset pienenivät 0,083 milj. euroa ja muut toimintakulut kasvoivat 0,45 milj. euroa.

Rahoitustuotot nousivat hieman. Nousuun vaikutti merkittävimmin Gradia-koulutuspalvelut Oy:n maksamat noin 136 000 euron osingot. Rahoituskulut alenivat hieman vuoden 2019 tasosta.

Vuosikate/Poistot, % = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate oli 14,2 milj. euroa ja kattoi 131 % poistoista. Vuosikate toteutui 4,0 milj. euroa (+39,6 %) parempana kuin vuonna 2019. Poistot ja arvonalentumiset olivat 10,8 milj. euroa, ja ne kasvoivat 0,3 milj. euroa (+2,6 %). Tilikauden tulos oli +3,3 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä 4,6 milj. euroa tilinpäätöserien eli poistoeron vähennyksen (1,2 milj. euroa) jälkeen. Poistoeron vähennys (1,215 milj. euroa) koostui Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen (1,137 milj. euroa) ja Gradia Jyväskylän poistoeron purkamisesta (0,078 milj. euroa)

Toimintakulut	2019	2020	Muutos	Muutos-%
Palkat ja palkkiot	49 336	51 160	1 824	3,7 %
Eläkekulut	9 965	9 816	-149	-1,5 %
Henkilösivukulut	1 369	1 783	414	30,2 %
Palvelujen ostot	12 678	11 788	-890	-7,0 %
Aineet ja tarvikkeet	8 996	8 008	-988	-11,0 %
Varastojen muutos	-26	-3	23	-88,7 %
Avustukset	240	156	-83	-34,8 %
Muut toimintakulut	3 108	3 562	454	14,6 %
Yhteensä	85 666	86 270	604	0,7 %

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma (1 000 €)	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos	
						1 000 €	%
Vuosikate	7 958	7 522	12 350	10 143	14 162	4 019	39,6 %
Tulorahoituksen korjauserät	-145	-456	-244	-232	-846	-614	264,6 %
Toiminnan rahavirta	7 813	7 066	12 106	9 911	13 316	3 405	34,4 %
Investointimenot	-20 006	-16 100	-10 512	-13 173	-8 301	4 872	-37,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin		40	0	122	0	-122	-100,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	149	807	1 121	257	5 669	5 412	2108,1 %
Investointien rahavirta	-19 858	-15 253	-9 391	-12 795	-2 633	10 162	-79,4 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 045	-8 188	2 715	-2 884	10 684	13 568	-470,4 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	10 000	0	0	0	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-689	-1 933	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 200	0	0	5 000	-5 000	-10 000	-200,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 916	5 791	-1 151	-3 278	-548	2 730	-83,3 %
Rahoituksen rahavirta	12 195	13 858	-3 751	-878	-8 148	-7 270	828,1 %
Rahavarojen muutos	150	5 670	-1 036	-3 762	2 536	6 298	-167,4 %
Rahavarat 31.12.	7 917	13 587	12 551	8 789	11 324	2 536	28,9 %
Rahavarat 1.1.	7 767	7 917	13 587	12 551	8 789	-3 762	-30,0 %
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-17 932	-30 601	-26 105	-26 510	-9 718		
Investointien tulorahoitus, %	40 %	47 %	117 %	77 %	171 %		
Lainanhoitokate	10,7	3,6	4,3	3,6	5,0		
Kassan riittävyys, pv	24	46	46	31	42		

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet kuntayhtymän kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Kuntayhtymän toiminnan rahavirta vuonna 2020 oli 13,3 milj. euroa, joka muodostui 14,16 milj. euron vuosikatteesta ja siihen tehdyistä 845 532,17 euron tulorahoituksen korjauseristä, joilla eliminoidaan omaisuuden myyntivoittojen vaikutus toimintatuottoihin ja jotka siirretään investointien rahavirtaan pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot -riville. Tulorahoituksen korjauserät koostuivat rakennusten ja irtaimen omaisuuden myynnistä saaduista myyntivoitoista (Gradia-kiinteistöt -liikelaitos noin 627 000 euroa,

Gradia Jyväskylä noin 51 000 euroa, Gradia Jämsä noin 167 000 euroa).

Investointien rahavirrassa investointimenot vuonna 2020 olivat 8,3 milj. euroa (13,2 milj. euroa vuonna 2019). Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot koostuivat Schildtin koulukiinteistön myyntitulosta huh-
tikuussa 2020.

Rahoituksen rahavirrassa pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,6 milj. eurolla. Lyhytaikaisia lainoja nostettiin 7,0 milj. eurolla, mutta vähennettiin tilikauden aikana 14,6 milj. eurolla, joten lainakannan muutos oli 7,6 milj. euroa. Muissa maksuvalmiuden muutoksissa vaikutti merkittävimmin lyhytaikaisten saamisten muutos, joka liittyi lyhytaikaisen lainan jaksotuskirjaukseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omahankituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omahankitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta parani 16,8 milj. eurolla.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 100, erotus on rahoitettava pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainoilla ja rahavarojen määrää vähentämällä. Kuntayhtymän investointien omahankintamenosta rahoitettiin 171 % tulorahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Tunnusluvun arviointiasteikko on seuraava:

- Lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on suurempi kuin 2.
- Lainanhoitokyky on tyydyttävä, kun lainanhoitokate on 1 – 2.
- Lainanhoitokyky on heikko, kun lainanhoitokate on pienempi kuin 1.

Kuntayhtymän lainanhoitokate oli 5,0 (3,6 vuonna 2019). Tunnusluku parani edelliseen vuoteen verrattuna, johon vaikutti vuosikatteen kasvu 10,1 milj. eurosta 14,2 milj. euroon.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa rahavaroilla. Kassan riittävyys 31.12.2020 oli 42 päivää.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

T A S E

VASTAAVAA (1 000 €)	2019	2020	VASTATTAVAA (1 000 €)	2019	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	141 407	134 061	OMA PÄÄOMA	81 689	86 241
Aineettomat hyödykkeet	106	54	Peruspääoma	13 671	13 671
Aineettomat oikeudet	0	0	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	106	54	Muut omat rahastot	37 787	37 787
Aineelliset hyödykkeet	140 787	133 492	Edellisten tilikausien ylijäämä	29 385	30 230
Maa- ja vesialueet	4 728	3 680	Tilikauden yli- /alijäämä	845	4 552
Rakennukset	129 398	122 527	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	21 765	20 550
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	Poistoero	21 765	20 550
Koneet ja kalusto	6 218	6 164	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	473	457
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	199	878	Lahjoitusrahastojen pääomat	473	457
Sijoitukset	514	514	VIERAS PÄÄOMA	54 308	41 701
Osakkeet ja osuudet	391	391	Pitkäaikainen	24 467	21 867
Muut saamiset	123	123	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 467	21 867
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	473	472	Muut velat	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	473	472	Lyhytaikainen	29 842	19 834
VAIHTUVAT VASTAAVAT	16 355	14 416	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 600	2 600
Vaihto-omaisuus	150	153	Ostovelat	11 774	6 713
Aineet ja tarvikkeet	150	153	Muut velat	26	5
Saamiset	7 416	2 939	Siirtovelat	10 441	10 516
Lyhytaikaiset saamiset	7 416	2 939	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	158 235	148 949
Myyntisaamiset	778	913	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Muut saamiset	551	616	Omavaraisuusaste, %	65,4 %	71,7 %
Siirtosaamiset	6 086	1 409	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	56,3 %	41,3 %
Rahoitusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	30 230	34 783
Osakkeet ja osuudet	0	0	Lainakanta 31.12., 1 000 €	32 067	24 467
Rahat ja pankkisaamiset	8 789	11 324	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	37 621	65 885
VASTAAVAA YHTEENSÄ	158 235	148 949			

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli vuoden 2020 lopussa 148,9 milj. euroa (158,2 milj. euroa vuonna 2019). Taseen loppusumman pienenemiseen 9,3 milj. eurolla vaikuttivat merkittävimmin taseen pysyvissä vastaavissa aineellisten hyödykkeiden eli maa- ja vesialueiden sekä rakennusten väheneminen (7,9 milj. euroa) ja vaihtuvien vastaavien lyhytaikaisten saamisten (4,5 milj. euroa) väheneminen. Taseen vastattavissa oma pääoma kasvoi 4,6 milj. eurolla. Poistoero pieneni 1,2 milj. eurolla ja vieras pääoma väheni 12,6 milj. eurolla.

Tasearvojen muutoksia arvioitaessa on huomioitava mm. seuraavat asiat:

- Maa- ja vesialueissa sekä rakennuksissa tehtiin huhtikuussa 2020 Schildtin koulukiinteistön myynti, jonka vaikutus tiliryhmissä on yhteensä 4 823 328,34 euroa
- Rakennukset tiliryhmässä tehtiin arvonalennus 402 027,67 euroa. Arvonalennus kohdistui Jämsä-sijaitseviin Auvilan koulukiinteistöjen rakennusten tasearvoon, koska kiinteistölle ei ole enää tulo-odotuksia rakennusten tasearvoa vastaavasti.

Taseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste, % = $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 71,7 % (65,4 % vuonna 2019). Tunnusluvun paraneminen johtuu siitä, että oman pääoman ja poistoeron määrä yhteensä kasvoi 3,4 milj. eurolla samalla, kun taseen loppusumma pieneni 9,3 milj. euroa.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista (toimintatuotoista) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet ovat selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Kuntayhtymän suhteellinen velkaisuus oli 41,3 % (56,3 % vuonna 2019). Tunnusluku nousi 15,0 prosenttiyksikköä, mihin vaikutti vieraan pääoman määrän merkittävä väheneminen 12,6 milj. eurolla 54,3 milj. eurosta 41,7 milj. euroon ja käyttötulojen määrän kasvu 4,6 milj. eurolla 96,4 milj. eurosta noin 101,0 milj. euroon.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 € = Edellisten kausien ylijäämä + Tilikauden ylijäämä

Tunnusluku osoittaa, paljonko kuntayhtymälle on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kuntayhtymän taseen ylijäämien kertymä on 34,8 milj. euroa.

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kuntayhtymän lainakanta oli 24,5 milj. euroa (32,1 milj. euroa vuonna 2019). Lainakanta siis pieneni 7,6 milj. eurolla.

Lainat ja vastuut 31.12, 1 000 €

Lainat ja vastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainojen ja vastuiden määrä 31.12.2020 oli 65,9 milj. euroa ja se kasvoi noin 28,3 milj. euroa. Vuonna 2019 lainojen ja vastuiden määrä oli 37,6 milj. euroa.

1.5 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset on yhdistelty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitus-toiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kokonaistuloista 89,4 % muodostui toimintatuotoista, 6,2 % lyhytaikaisten lainojen lisäyksestä ja 5,0 % pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloista (pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot -0,7 %). Kokonaismenoista 78,5 % koostui toimintakuluista, 0,6 % korko- ja muista rahoituskuluista, 7,6 % investointimenoista ja 2,4 % pitkäaikaisten lainojen vähennyksistä ja 10,9 % lyhytaikaisten lainojen vähennyksistä. Kokonaistulojen ja -menojen erotus oli noin 3,1 milj. euroa.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2020

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	100 973	89,4	Toimintakulut	86 270	78,5
Korkotuotot	-29	0,0	- Valmistus omaan käyttöön	0	0,0
Muut rahoitustuotot	165	0,1	Korkokulut	261	0,2
Tulosrahoituksen korjauserät			Muut rahoituskulut	416	0,4
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-846	-0,7	Investoinnit		
Investoinnit			Investointimenot	8 301	7,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		Rahoitustoiminta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 669	5,0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 600	2,4
Rahoitustoiminta			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	12 000	10,9
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	7 000	6,2			
Kokonaistulot yhteensä	112 932	100,0	Kokonaismenot yhteensä	109 848	100,0

1.6 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Koulutuskuntayhtymäkonserni

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian konserniin kuuluu kuntayhtymän 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö Gradia-koulutuspalvelut Oy, jonka toiminta käynnistyi vuoden 2015 alussa. Yhtiöön on siirretty koulutuskuntayhtymän kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittama toiminta eli muu kuin koulutuksen järjestämislupaan, toimilupaan tai oppilaitoksen ylläpitämislupaan perustuva koulutus sekä siihen kiinteästi liittyvien oppilas- ja opiskelijatöiden tuottaminen.

Koulutuskuntayhtymä on osakkaana Jyväskylän kaupungin konserniin kuuluvassa Jyväskylän Yritystehdas Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 25 %) ja Viitasaaren kaupungin konserniin kuuluvassa Viitasaaren koulutuskonserni Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 24 %) sekä Jyväskylän yliopiston konserniin kuuluvassa EduCluster Finland Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 10 %). Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia osti hallituksen päätöksellä 25.9.2020 H 105 Monetra Keski-Suomi Oy:n yhden (1) osakkeen (kuntayhtymän omistusosuus noin 0,01 %). Monetra Keski-Suomi Oy kuuluu Monetra Oy:n (Oulu) konserniin. Lisäksi kuntayhtymä on osakkaana 5,77 % omistusosuudella Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy:ssä. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konserniti-linpäätökseen, koska yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna olennaisella tavalla oikean ja riittävän kuvan antamista konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (KPL 6:12.2 §).

Kuntajaoston konserniti-linpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaan epäolennaiseksi konserniti-linpäätöksen kannalta voidaan katsoa yhteisö, jolla ei ole merkittävää varallisuutta eikä velkaa eikä takaussitoumuksia ja jonka oma pääoma vastaa kunnan taseeseen osakkeisiin ja osuuksiin merkittyä erää. Edelleen yleisohjeessa todetaan, että pienet kiinteistöyhteisöt voidaan usein jättää yhdistelemättä niiden vähäisen merkityksen johdosta. Oikean ja riittävän kuvan antamista arvioitaessa tulee ensisijaisesti kiinnittää huomiota yhdistelemättä jättämisen vaikutukseen konsernin tilikauden tulokseen ja omaan pääomaan.

- Jyväskylän Yritystehdas Oy:n vaikutus kuntayhtymäkonsernin tilikauden tulokseen olisi -66,48 euroa ja omaan pääomaan 45 805,46 euroa. Yhtiöllä ei ole merkittävää varallisuutta eikä velkaa eikä takaussitoumuksia.
- Viitasaaren Koulutuskonserni Oy:n vaikutus konsernin tilikauden tulokseen olisi -1 876,84 euroa ja omaan pääomaan 144 648,88 euroa. Viitasaaren koulutuskonserni Oy:n taseen loppusumma on 614 537,01 euroa, yhtiöllä ei ole lainaa eikä takaussitoumuksia

- EduCluster Finland Oy:n vaikutus konsernin tilikauden tulokseen olisi 16 672,42 euroa ja omaan pääomaan 51 905,58 euroa. Yhtiöllä ei ole merkittävää varallisuutta eikä velkaa eikä takaussitoumuksia.
- Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy:n 30.6.2020 päättyneen tilikauden 2019 - 2020 vaikutus konsernin tulokseen olisi -605,75 euroa ja omaan pääomaan 32 352,70 euroa.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymän tytäryhtiön toiminnan ja talouden ohjaus perustuu valtuuston 17.12.2015 V 18 hyväksymään omistajapolitiikkaan ja konserniohjeeseen, jonka mukaan

- Tytäryhteisöt noudattavat talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa kuntayhtymän antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raporttoimaan toiminnastaan ja taloudellisesta tilanteestaan kuntayhtymän raportointiaikataulun mukaisesti.
- Tytäryhteisöjen investoinnit, rahoitus-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhdessä kuntayhtymän kanssa.
- Tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että oleellisiin muutoksiin on etukäteen saatu kuntayhtymän lupa.
- Kuntayhtymän hallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai muihin päättäviin elimiin sekä nimeää ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin.

1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain (410/2015) 48 §:n mukaan konsernijohto (kuntayhtymässä hallitus ja kuntayhtymän johtaja) vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Kuntayhtymän hallintosäännön 23 §:ssä on täsmennetty kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan tehtäviä ja toimivallan jakoa omistajaohjauksessa ja konsernivalvonnassa.

Kuntalain (410/2015) 123 §:n mukaan tilintarkastajien on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Konserniohjaus ja -valvonta on perustunut läheiseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen tytäryhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen sekä kuntayhtymän johtajan ja yhtiön hallituksen välillä. Toimivallan ja -vastuunjakoon konserniohjauksessa, ohjeiden anto kuntayhtymän

edustajille tytäryhtiössä, konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi sekä tytäryhtiön toiminnan tulokellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi on ollut toimivaa ja riittävää. Tytäryhtiö on muutoin käyttänyt kuntayhtymän keskitettyjä konsernipalveluita ja -toimintoja, paitsi yhtiön talous- ja palkkahallinto on ulkoistettu yksityiselle tilitoimistolle.

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma (1 000 €)	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos	
						1 000 €	%
Toimintatuotot	106 730	97 511	98 967	97 058	101 391	4 333	4,5 %
Toimintakulut	-98 269	-89 253	-85 688	-85 920	-86 457	-537	0,6 %
Toimintakate	8 462	8 257	13 279	11 138	14 935	3 797	34,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	0	12	14	13	-29	-42	-325,9 %
Muut rahoitustuotot	56	22	0	0	10	10	
Korko- ja muut rahoituskulut	-63	-219	-316	-291	-261	31	-10,5 %
Muut rahoituskulut	-455	-412	-415	-426	-416	10	-2,4 %
Vuosikate	7 999	7 660	12 562	10 433	14 239	3 805	36,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-9 137	-10 445	-11 631	-10 551	-10 824	-273	2,6 %
Tilikauden tulos	-1 137	-2 785	931	-118	3 414	3 532	2994,9 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden verot	0	0	0	0	0	0	
Laskennalliset verot	0	0	0	0	0	0	
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 137	-2 785	931	-118	3 414	3 532	2994,9 %
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	109 %	109 %	115 %	113 %	117 %		
Vuosikate/Poistot, %	88 %	73 %	108 %	99 %	132 %		

Kuntayhtymäkonsernin toimintatuotot olivat 101,4 milj. euroa ja ne nousivat 4,3 milj. euroa (4,5 %). Toimintakulut olivat 86,5 milj. euroa ja ne nousivat 0,54 milj. euroa (0,6 %). Konsernituloslaskelman ja sen tunnuslukujen erot kuntayhtymän tuloslaskelmaan ovat varsin pieniä.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma (1 000 €)	2016	2017	2018	2019	2020	Muutos	
						1 000 €	%
Vuosikate	7 999	7 660	12 562	10 433	14 239	3 805	36,5 %
Tulosrahoituksen korjauserät	-145	-456	-244	-232	-846	-614	264,6 %
Toiminnan rahavirta	7 854	7 204	12 318	10 201	13 393	3 192	31,3 %
Investointimenot	-20 006	-16 100	-10 512	-13 173	-8 301	4 872	-37,0 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin		40	0	122	0	-122	-100,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	149	807	1 121	257	5 669	5 412	2108,1 %
Investointien rahavirta	-19 858	-15 253	-9 391	-12 795	-2 633	10 162	-79,4 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-12 004	-8 050	2 927	-2 593	10 761	13 354	-514,9 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	20 000	10 000	0	0	0	0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-689	-1 933	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 200	0	0	5 000	-5 000	-10 000	-200,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	-3 878	5 730	-1 055	-3 280	-607	2 673	-81,5 %
Rahoituksen rahavirta	12 233	13 797	-3 655	-880	-8 207	-7 327	832,2 %
Rahavarojen muutos	230	5 747	-729	-3 474	2 554	6 028	-173,5 %
Rahavarat 31.12.	8 040	13 787	13 058	9 584	12 138	2 554	26,6 %
Rahavarat 1.1.	7 810	8 040	13 787	13 058	9 584	-3 474	-26,6 %
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-17 908	-30 439	-25 731	-25 845	-8 959		
Investointien tulo-rahoitus, %	40 %	48 %	120 %	79 %	172 %		
Lainanhoitokate	10,7	3,7	4,4	3,7	5,1		
Kassan riittävyys, pv	25	47	48	34	45		

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut vastaavat hyvin pitkälti kuntayhtymän rahoituslaskelmaa.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE

VASTAAVAA (1 000 €)	2019	2020	VASTATTAVAA (1 000 €)	2019	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	141 347	134 001	OMA PÄÄOMA	104 117	107 531
Aineettomat hyödykkeet	106	54	Peruspääoma	13 671	13 671
Aineettomat oikeudet	31	54	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikuttiset menot	74	0	Muut omat rahastot	37 787	37 787
Aineelliset hyödykkeet	140 787	133 492	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	52 776	52 658
Maa- ja vesialueet	4 728	3 680	Tilikauden yli-/alijäämä	-118	3 414
Rakennukset	129 398	122 527	VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Koneet ja kalusto	6 218	6 164	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	473	457
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	VIERAS PÄÄOMA	54 428	41 753
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	199	878	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	24 467	21 867
Sijoitukset	454	454	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	7 600	2 600
Osakkeet ja osuudet	331	331	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	22 362	17 287
Muut saamiset	123	123	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	159 018	149 741
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	473	472	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT:		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	17 198	15 268	Omavaraisuusaste, %	65,5 %	71,8 %
Vaihto-omaisuus	150	153	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	56,5 %	41,3 %
Saamiset	7 463	2 977	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	52 658	56 072
Lyhytaikaiset saamiset	7 463	2 977	Lainakanta 31.12., 1 000 €	32 067	24 467
Rahoitusarvopaperit	0	0	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	37 621	65 885
Rahat ja pankkisaamiset	9 584	12 138			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	159 018	149 741			

Konsernitase ja sen tunnusluvut vastaavat hyvin pitkälti kuntayhtymän taseen tietoja. Merkittävin ero on se, että kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konsernitilinpäätöstä koskevaan ohjeen mukaisesti kuntayhtymän taseessa olevat vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on merkitty konsernitaseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

1.7 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntayhtymän hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (kuntalaki 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutoksia. Kuntayhtymän tilikauden tulos on 3 337 461,29 euroa. Hallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- vähennetään poistoeroa yhteensä 1 214 931,72 euroa, joka koostuu
 - o Kuntayhtymän ilman liikelaitosta poistoeron vähennyksestä 77 711,84 euroa ja
 - o Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen poistoeron vähennyksestä 1 137 219,88 euroa

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kuntayhtymän tilikauden ylijäämäksi muodostuu 4 552 393,01 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kuntayhtymän alijäämä taloussuunnitelmakaudella 2021–2023 on arviolta yhteensä 5,48 milj. euroa. Kuntalain talouden tasapainottamista koskevan sääntelyn soveltamisohjeessa todetaan, että ”jos kunnalla on merkittäviä ylijäämäeriä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä kateetaan myös taseen ylijäämäerillä”.

Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä vuoden 2020 lopussa on 34,78 milj. euroa, josta taloussuunnitelmakaudelta 2021–2023 kertyvä alijäämä voidaan kattaa. Vuoden 2023 lopussa kertynyttä ylijäämää arvioidaan olevan 29,3 milj. euroa. Näin ollen kuntayhtymällä ei ole kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaista alijäämän kattamisvelvoitetta.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

2.1.1 Gradian yhteiset tavoitteet

Opiskelijavirtoja koskevien talousarvion tavoitteiden toteutumista vuonna 2020 on kuvattu oppilaitostulosalueittain seuraavassa taulukossa, jossa toteutuneet tavoitteet on merkitty kursivilla:

1. Aloittaneiden opiskelijoiden määrän lisäys	2019	2020	% muutos 2019-2020
Gradia Jyväskylä	3918	3962	1,12 %
Gradia Jämsä	675	614	-9,04 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	870	878	0,92 %
Jyväskylän aikuislukio	165	127	-23,03 %
Yhteensä	5628	5581	-0,84 %
2. Tutkinnon suorittaneiden määrän lisäys	2019	2020	% muutos 2019-2020
Gradia Jyväskylä	2471	2277	-7,85 %
Gradia Jämsä	419	352	-15,99 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	656	695	5,95 %
Jyväskylän aikuislukio	50	38	-24,00 %
Yhteensä	3596	3362	-6,51 %

3. Eronneiden opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista - suhteen alentaminen	2019 eronneet	2019 kaikki pt- opiskelijat	2019 %	2020 eronneet	2020 kaikki pt- opiskelijat	2020 %
Gradia Jyväskylä	257	7168	3,59 %	240	6917	3,47 %
Gradia Jämsä	57	1305	4,37 %	46	1243	3,70 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	6	2516	0,24 %	12	3147	0,38 %
Jyväskylän aikuislukio	16	258	6,20 %	39	358	10,89 %
Yhteensä	336	11247	2,99 %	337	11665	2,89 %
4. Eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista - suhteen alentaminen	2019	2019 kaikki pt- opiskelijat	% muutos 2018- 2019	2020	2020 kaikki pt- opiskelijat	% muutos 2019- 2020
Gradia Jyväskylä	199	7168	2,78 %	183	6917	2,65 %
Gradia Jämsä	26	1305	1,99 %	32	1243	2,57 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	16	2516	0,64 %	11	3147	0,35 %
Jyväskylän aikuislukio	41	258	15,89 %	28	358	7,82 %
Yhteensä	282	11247	2,51 %	254	11665	2,18 %

1. tarkastelussa kaikki tutkintotavoitteiset opiskelijat
2. tarkastelussa kaikki ammatillisen koulutuksen tutkintotavoitteiset opiskelijat ja lukion/aikuislukion koko oppimäärän suorittaneet (päättötodistuksen saaneet) opiskelijat
3. tarkastelussa alle 30-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat ja päivälukio-opiskelijat, eronneiden lukumäärä sisältää väärän valinnan, motivaation puutteen tai henkilökohtaisten syiden vuoksi eronneet. Ikärajaus nuorisolain määritelmän mukainen.
4. tarkastelussa alle 30-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat ja päivälukio-opiskelijat. Ikärajaus nuorisolain määritelmän mukainen

1. Aloittaneiden tutkinto-opiskelijoiden määrä oli tavoitteen mukaisesti kasvussa Gradia Jyväskylässä ja Gradia-lukioissa. Gradia Jämsässä pudotusta selittää seutukunnan perusasteen päättävien ikäluokan pieneneminen trendinomaisesti koko ajan. Koulutusten markkinointi Pirkanmaalle, Päijät-Hämeeseen ja Satakuntaan ei ole onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla. Aikuisopiskelijoiden osalta covid-19 pandemia on vaikuttanut hakeutumiseen negatiivisesti. UPM Kymmene Oyj:n Kaipolan tehtaan lakauttaminen ei vielä näy opiskelijarekrytoinnissa vuonna 2020. Jyväskylän aikuislukiossa aloittaneiden opiskelijoiden määrän laskua selittää osin tyypillinen vuosittainen vaihtelu opiskelijamäärissä. Vuonna 2019 opiskelijamäärissä näkyi huomattavaa kasvua ja siihen suhteutettuna vuoden 2020 luku jää alhaisemmaksi ollen lähellä vuoden 2018 tasoa. Myös aikuislukiossa pandemia on osaltaan heikentänyt opintoihin hakeutumista, kun mahdollisuudesta lähiopetukseen ei ole ollut varmuutta. Pitkään jatkunut etäaika on myös haastanut potentiaalisten uusien opiskelijoiden tavoittamista ja opintojen markkinointia.

2. Tutkinnon suorittaneiden määrä oli laskussa vuonna 2020 Gradian ammatillisissa oppilaitoksissa. Pandemian seurauksena tapahtunut etäopetukseen siirtyminen vaikeutti taitojen opetusta ja ohjausta ja sitä kautta valmistautuminen osaamisen näyttöihin viivästyi. Joillakin aloilla, kuten ravintola- ja catering-alalla työpaikalla tapahtuvan oppimisen mahdollisuudet olivat rajoitetut. Gradia Jämsässä trendinomaisesti jatkunut aloittaneiden määrän pudotus vaikuttaa myös tutkintojen määrän negatiiviseen kehitykseen. Päivälukioista valmistuneiden määrä kasvoi sisäänoton ja ikäluokkien kasvun myötä. Aikuislukiossa valmistuneiden määrän pudotusta selittää osin luonnollinen vuosittainen vaihtelu opiskelijamäärissä ja vuonna 2019 huomattavan korkea valmistuneiden määrä, johon lukua suhteutetaan. Lisäksi selittävänä tekijänä on pandemian aikana pitkään jatkunut etäopetus, joka on osalla opiskelijoista hankaloittanut tai hidastanut opintojen loppuun saattamista.

3.–4. Jo toista vuotta peräkkäin keskeyttäneiden ja eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuudet pienenevät kokonaistasolla haastavasta koronavuodesta huolimatta. Lukiokoulutuksen osalta eronneiden osuus (3.) hieman kasvoi, mutta samaan aikaan eronneeksi katsottujen osuus (4.) pieneni merkittävämmiin, jolloin kokonaistilanne parani. Gradia Jämsän osalta eronneeksi katsottuja oli muutama edellisvuotta enemmän, mutta myös Gradia Jämsän osalta kokonaistilanne kehittyi myönteiseen suuntaan. Positiivinen kehitys kertoo koko yhteisön onnistumisesta ja yhteistyön kehittymisestä. Suurin vaikutus on ollut tehostuneella ohjauksella, varhaisella puuttumisella ja vahvistetuilla tukitoimilla.

Nuorten opiskelijoiden virtoja seurataan yhteisten tavoitteiden mukaisesti Aurinkokuvan kautta. Aurinkokuva päivitettiin vuoden 2019 talousarvioon uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön pohjalta. Aurinkokuva kuvaa opiskelijoiden polun vaiheita hakuvaiheesta tutkinnon suorittamiseen, vaiheiden tilaa opiskelijan näkökulmasta sekä eri tahojen (perusaste, kunnat, toi-

nen aste) vastuita opiskelijan vaiheissa. Kuvassa esitetyt luvut on poimittu rekisteriaineistoista 22.2.-1.3.2021 välisenä aikana, mutta tietojen päivittyessä lukuihin voi tulla korjauksia pitkälläkin viiveellä.

Vuonna 2020 Keski-Suomen maakunnan perusasteen päättänyt ikäluokka oli 2 925 (suluissa vuoden 2019 tieto: 3 027) ja Jyväskylässä 1 446 (1 469). Gradian oppilaitoksiin sai ja otti vastaan opiskelupaikan 1 782 (1 805) opiskelijaa, joista 1 677 (1 685) oli keskusomalaisia (57% ikäluokasta, 56 % vuonna 2019) ja 1 170 (1 163) Jyväskylästä (81 % ikäluokasta, 79 % vuonna 2019).

Jatkuvan haun kautta opiskelijoita ammatilliseen perustutkintoon tuli 858 (946) alle 30-vuotiaasta opiskelijaa vuonna. Yhteensä koulutuskuntayhtymän oppilaitoksissa aloitti 3 427 alle 30-vuotiaasta ammatillisen koulutuksen perustutkinto-opiskelijaa tai päivälukio-opiskelijaa. Tämä oli 25 enemmän kuin edellisessä vuonna.

Valtaosa opiskelijoista suorittaa tutkinnon ilman katkoksia ja siirtymiä. Vuonna 2019 yhteensä 1 977 (2 241) alle 30-vuotiaasta opiskelijaa sai suoritettua tutkintonsa loppuun. Tutkinnon osan/osia suoritti 213 (233) valmistunutta opiskelijaa. 223 (269) opiskelijaa vaihtoi opiskelupaikkaa koulutuskuntayhtymän sisällä ja 194 (171) siirtyi muihin oppilaitoksiin. Tämä vaihdos tulkitaan opiskelijan näkökulmasta positiiviseksi, koska sitä kautta on löytynyt opiskelijan tarpeita paremmin vastaava opiskelusuunta. On tärkeää, että suurin osa siirtymistä voidaan tehdä joustavasti Gradian oman koulutustarjonnan sisällä. Muualle siirtyneet ovat lähinnä asuinpaikkaa vaihtaneita.

Opiskelun keskeyttäminen katsotaan neutraaliksi tilaksi, koska se sisältää suunnitelman palata opintoihin, kun keskeytyksen syy (esim. sairaus, perhevapaa, armeija) on takana. Samoin työhön, perhevapaalle, armeijaan tai siviilipalvelukseen siirtyminen on opiskelijan polulla lähtökohtaisesti neutraaliksi katsottu asia.

Määräaikaisesti opintonsa keskeyttäneitä oli 386 (316). Henkilökohtaisten syiden tai väärän valinnan vuoksi opintonsa kokonaan keskeyttäneitä yhteensä 337 (336). Suurin keskeyttämisen syy ovat terveydelliset syyt. Eronneiksi katsottuja opiskelijoita oli 252 (282). Keskeyttäneiden kokonaismäärä pieneni Gradiassa haasteellisesta koronavuodesta huolimatta. Tehostuneella ohjauksella, varhaisella puuttumisella ja vahvistetuilla tukitoimilla oli tähän suurin vaikutus. Tiedot eronneista on toimitettu opiskelijan kotikuntiin, jotta kunnan etsivä nuorisotyö voi jatkaa opiskelijan kanssa uusien vaihtoehtojen etsimistä.

Opiskelijoiden sijoittumisen tiedot saadaan jälkikäteen vuoden viiveellä. Sijoittuminen kuvaa pääasiallista toimintaa valmistumisvuoden jälkeisen vuoden viimeisenä päivänä. Sijoittumisen osalta suurin muutos on tapahtunut työllistymisessä, jossa ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden työllistyneiden osuus on noussut 7 prosenttiyksikköä ja lukiokoulutuksesta valmistuneiden osuus on noussut 5 prosenttiyksikköä. Samaa aikaan työttömien osuus on laskenut molempien osalta.

Seuraavana esitellään Gadian yhteisten tavoitteiden toteuma. Gadian yhteiset toiminnalliset tavoitteet koskevat kaikkia tulosalueita ja kannustavat niiden väliseen yhteistyöhön. Jäljempänä esiteltyt tulosaluekohtaiset tavoitteet täydentävät yhteisiä tavoitteita.

Toteuman kirjaaminen poikkeaa talousarvion tavoitteiden kirjauksessa käytetystä kehikosta, sillä Gadian strategia vuosille 2020-2024 hyväksyttiin kuntayhtymän

valtuustossa vasta talousarvion 2020 käsittelyn jälkeen. Tässä tilinpäätöksessä vuoden 2020 toiminnallisten tavoitteiden kirjaamisessa käytetään voimaan astunutta uuden strategian mukaista strategisten päätavoitteiden luokittelua. Talousarvioon kirjatut toiminnalliset tavoitteet on siirretty niitä sisällöllisesti muuttamatta uuteen kehikkoon strategisten päätavoitteiden alle yhteneväisesti kaikkien tulosalueiden osalta.

Toimenpiteiden toteutuma 2020, yhteiset

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:</i>	<i>Yhteiset tavoitteet 2020</i>	<i>Yhteisten tavoitteiden toteuma 2020</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	• Gadian opiskelijavirtojen mallintaminen ja seuranta Aurinkokuva+:n kautta • Uuden hallitusohjelman mahdollisuuksien täysimittainen hyödyntäminen • Valmistautuminen oppivelvollisuusiän korotukseen • eGadian tarjonnan ja kattavuuden vahvistaminen	• Päivitetty aurinkokuva julkaistiin tilinpäätöksessä 2019 ja sitä hyödynnetään opiskelijavirtojen seurannassa jatkossa. • Covid-19-viruksen aiheuttama pandemia nosti keskeiseksi poikkeukselliset opetusjärjestelyt ja niihin onnistuneesti haetun taloudellisen tuen. • Gradia osallistui informatiiviseen keskusteluun asian valmistelussa ja pohjustuksessa. Lainsäädännön hyväksymisen jälkeen käynnistettiin konkreettiset toimet, jotka painottuvat vuoteen 2021. • eGradia-pajoissa työstiittiin vuoden aikana 12 lukion verkkokurssia, 11 ammatillista yhteisten opintojen verkkokurssia ja 17 ammatillisen alan verkkokurssia.

Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	• Suomen suurimman ammatillisen koulutuksen tapahtuman, Taitaja2020-kisojen, onnistunut toteuttaminen • Omistajakuntavuorovaikutuksen vahvistaminen ja yhteistyö omistajakuntien kanssa koulutuksen saavutettavuuden ja saatavuuden varmistamiseksi, lukiokoulutuksen yhteistyön hankkeistaminen • EduFutura-yhteistyön tunnettuuden ja vaikuttavuuden vahvistaminen sisäisesti ja ulkoisesti • Gradian roolin ja näkyvyyden vahvistaminen osana Liikuntapääkaupunki Jyväskylää • Koko toiminnan kattavan laadunhallintajärjestelmän rakentaminen teemalla Astetta parempi arki • Jatkuvan oppimisen mallin kehittäminen yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa	• Covid-19-viruksen aiheuttaman pandemian vuoksi Taitaja2020-kisoja ei järjestetty. Gradia toimi tiiviissä vuorovaikutuksessa Skills Finlandin ja 2021 kisojen järjestäjän OSAO:n kanssa Taitajan jatkuvuuden varmistamiseksi. • Gradia käynnisti viiden omistajakunnan Kuntaliiton organisoiman KOPA-pilotin, jossa etsitään ratkaisuita koulutuksen paikallisiin toteutuksiin kustannustehokkaasti. Gradia koordinoi Keski-Suomen lukioiden yhteistä hankevalmistelua, joka jatkuu vuonna 2021 sopivien rahoituslähteiden kartoituksella. • EduFuturan opintotarjontaa on hyödyntänyt yli 400 opiskelijaa vuonna 2020 ja määrä on merkittävässä kasvussa myös tulevana vuosina. EduFutura on haluttu yhteistyökumppani alueella ja kansallisesti. • Gradia on järjestänyt liikunta-alan ammatillista koulutusta yhteistyössä Kuortaneen urheiluopiston kanssa tammikuusta 2020 lähtien. Gradian urheilukoordinaattorin työ on tuonut Gradian tarjonnalle näkyvyyttä alueella ja liikuntapääkaupungin verkostossa. Urheilijoiden ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä kasvoi 20 % vuonna 2020. • Gradian toimintajärjestelmän laatu varmistettiin uudistamalla sisäinen intra. Ajantasaiset toimintaa ohjaavat työkalut ja ohjeet on koottu Meidän intraan. Toiminnan kehittämisen vuosikello uudistettiin ja toiminnan johtamisen ja kehittämisen tueksi tarvittavien raportoinnin laatimista jatkettiin. • Jatkuvan oppimisen EduFutura-tiimi aloitti toimintansa tehtävänä mm. edistää yhteistä osaamispalvelujen tarjontaa. Työllisyyden kuntakokeilua tukevat jatkuvan oppimisen verkostohankkeet aloittivat toimintansa tavoitteenaan vastata työmarkkinoiden kohtaantongelmaan
---	--	---

Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	• Henkilöstökyselyn 2019 pohjalta toimenkuvien, prosessien ja organisaation selkeyttäminen sekä vakauttaminen sekä työhyvinvoinnin edistäminen • Taloudellisten edellytysten varmistaminen, uusien rahoitusmallien täysmääräinen hyödyntäminen sekä hanke- ja myyntirahoituksen vahvistaminen • Koulutuskuntayhtymän 60-vuotisjuhlavuoden huomioiminen • Kestävän kehityksen ohjelman laatiminen sekä esiin tuominen koko toiminnassa • Vuosityöajan vakiinnuttaminen pedagogiikan tueksi	• KVTES ja TS sopimusalan henkilöstön tehtäväkuvausten laatiminen osana palkkausjärjestelmien kehittämistyötä ja vastuuden selkiyttämistä • Organisaatio-osaamisen lisääminen osana erilaisia yhteisiä henkilöstötilaisuuksia ja sisäisen viestinnän kehittämistä (mm. johdon foorumit, henkilöstöjohtamisen iltapäivät, uusi intra, henkilöstön uutiskirjeet) • Uusien rahoitusmallien hyödyntäminen ja myyntirahoituksen vahvistaminen eivät koronasulkujen ja –rajoitusten vuoksi onnistuneet. Hankesalkun arvo vahvistui 29 %, mutta koronan vuoksi hankerahoituksen hyödyntäminen jäi jälkeen tavoitteesta. • Kuntayhtymän 60-vuotisjuhlavuotta huomioitiin syyslukukauden ajan gradialaisuutta vahvistavana tapahtumasarjana. Sidosryhmille, opiskelijoille ja henkilökunnalle suunnattu juhlaseminaari järjestettiin 16.9. Opiskelijoilta ja henkilöstöltä ja kerättiin 60 ideaa yhteisöllisemmän Gradian kehittämiseksi. Ideoiden pohjalta järjestettiin mm. kaksi osallistavaa teemaviikkoa ja inspiraatiowebinaaria henkilöstön toivomilla teemoilla ja puhujilla. • Vuonna 2020 laadittiin Green book - Kestävän tulevaisuuden kehittämisohjelma ja sitä tukevat Meidän intran sisällöt. Toteutettiin Kankaan kampuksen itsearviointi Okka-säätiön kestävän kehityksen sertifiointiin indikaattoreihin perustuen. Toteutettiin Gradia-ravintoloiden kestävän ja vastuullisen toiminnan itsearviointi ja laadittiin toiminnalle ympäristöohjelma. Gradia-ravintolat sai Ekokompassi ympäristöjärjestelmän sertifikaatin. • Vuosityöajan seurantaryhmä jatkoi toimintaansa lukuvuoden aikana ja kokoontui linjaamaan ja kehittämään vuosityöaikaan liittyviä käytäntöjä, järjestettiin säännöllisesti henkilöstötilaisuuksia opettajille vuosityöajasta, päivitettiin vuosityöajan soveltamisohje.
---	---	--

2.1.2 Gradia Jyväskylä

Gradia Jyväskylän sisäistä toiminnan organisoitumista arvioitiin vuoden 2019 aikana muun muassa henkilöstökyselyn pohjalta. Tämän seurauksena yksikönjohtajien ja koulutuspäälliköiden vastualueita tasapuolistettiin, ja uudistettu organisaatio aloitti toimintansa 1.1.2020. Elokuusta 2020 alkaen tulosalueella aloitti uutena palveluna Keski-Suomen Yritysidea, joka tuottaa yritysten perustamisneuvontapalveluja Jyväskylän kaupungille ja osalle alueen kunnista. Toiminta sijoittuu Liiketoiminta ja työelämäpalvelut -yksikköön.

Koulutustoiminta

Koronavuosi vaikutti suurella määrällä koulutustoiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Opetusta järjestettiin maaliskuu-kesäkuussa etäopetuksena, elokuusta marraskuuhun yhdistelmämallilla ja sen jälkeen pääosin etäopetuksena. Yhdistelmämallin lähiopetustilanteissa varmistettiin riittävä väljyys porrastamalla koulutuksia kahteen vuoroon ja pienentämällä ryhmäkokoja. Näin voitiin mahdollistaa tutkinnon suorittamisen ja ammatillisen osaamisen edellyttämien käytännön taitojen opetusta ja erityisen tuen ohjaustilanteita. Koronatilanteesta johtuen ei-tutkintoon johtavan koulutuksen (ELY-keskusten ostamat kapasiteettikoulutukset, lupakortit ja pätevyudet) aloituksia siirtyi ja toteutuksia peruuntui, mikä vaikutti merkittävästi opiskelijamäärään. Lähiopetuksen ja etäopetuksen vuorottelun suunnittelu ja toteutus sekä lyhyellä varoitusaikalla tulleet muutokset etäopetuksen/lähiopetuksen määrän suhteeseen kuormittivat sekä opetus- ja ohjaushenkilöstöä että esimiehiä.

Haasteista huolimatta valmistumassa olleiden opiskelijoiden valmistuminen pystyttiin turvaamaan tilanteeseen nähden hyvin. Muiden kuin valmistumassa olleiden opiskelijoiden osalta arvioitiin, että opinnot viivästyivät huomattavasti noin 25 prosentilla. Opiskelijoilla oli edelleen kohtuulliset mahdollisuudet päästä työelämässä oppimisen jaksoille, tosin tilanne vaihteli alakohtaisesti paljon. Eniten koronatilanteesta kärsi palvelualojen (erityisesti ravintola-ala) opiskelijoiden työelämässä oppiminen. Koronavaikutusten jälkihoito aloitettiin syksyllä 2020 toteuttamalla rästipajoja, erityisen tuen pajoja, tieto- ja taitopajoja sekä palkkaamalla muun muassa opiskeluavustajia. Toimintaa jatketaan keväällä 2021.

Liikunta-alan koulutusten yhteistyö Kuortaneen urheiluoipiston kanssa käynnistyi helmikuussa 2020 (20 opiskelijaa liikuntaohjaajan perustutkinnossa ja 13 opiskelijaa liikunnan ja valmennuksen ammattitutkinnossa). Gradia Jyväskylä on tuottanut kyseisiin tutkintoihin opinto-ohjauksen palveluja ja eri tutkinnon osien koulutussisältöjä.

Koulutusvientiin koronavuodella oli vaikutuksensa. Alkuvuodesta 62 kiinalaista opiskelijaa suoritti ammatillisen tutkinnon osan (Skills Broker, Marketing communication and Content production). Muut maaliskuusta 2020 eteenpäin jo sovitut koulutukset peruuntuivat tai siirtyivät. Toimintaa pystyttiin kuitenkin jatkamaan verkkovälitteisesti. Huhti-marraskuussa toteutettiin ensimmäiset verkossa toteutetut suomalaisen ammatillisen tutkinnon osat (Event production, Entrepreneurship, Project management) Shanghaissa 25 osallistujalle. Marras-joulukuu 2020 toteutettiin CMC for VET kaksipäiväinen verkkovälitteinen koulutus välitehtävineen Viron kaikkien ammattioppilaitosten edustajille (yht. 30 osallistujaa).

Taitaja2020 -kilpailut

Gradia Jyväskylässä valmistauduttiin toukokuussa 2020 Jyväskylässä järjestettäviin ammattitaidon SM-kilpailuihin. Gradialla oli kilpailutapahtuman järjestämisvastuu ja toiminta sijoittui Gradia Jyväskylän tulosalueelle ja siten vuoden 2020 talousarvioon. Koronatilanteen vuoksi tapahtuma jouduttiin perumaan maaliskuussa. Päätös perumisesta tehtiin yhteistyössä Skills Finland ry:n kanssa. Tapahtuman peruuntuminen edellytti toiminnan alasajoa erittäin nopealla aikataululla. Opetus- ja kulttuuriministeriöltä saadun valtionavustuksen osalta neuvoteltiin niin, että jo syntyneet kustannukset, kilpailujen alasajoon liittyvät kustannukset sekä syksyllä 2020 tapahtuneet tiedonsiirtoon liittyvät kustannukset pystyttiin kattamaan saadulla valtionavustuksella. Ministeriölle palautettiin saadusta 2,5 miljoonan euron valtionavustuksesta 826 905 euroa kesäkuussa 2020. Lopullinen talousselvitys asiasta tehdään keväällä 2021.

Yhteistyö työelämän kanssa

Opiskelijoiden työelämässä oppimisen varmistaa hyvä työpaikkaohjaus. Opiskelijoiden laadukkaan ohjauksen ja työpaikkaohjaajien osaamisen vahvistamiseksi kehitettiin Gradian työpaikkaohjauksen kolmiosainen malli. Työpaikkaohjaajavalmennuksia toteutettiin 19 kappaletta ja niihin osallistui 250 osallistujaa.

Gradia Jyväskylä ja Gradia Koulutuspalvelut Oy järjestivät yhteistyönä useita eri koulutuskokonaisuuksia yritysten osaamisen kehittämiseksi. Betset Akatemia-yhteistyö käynnistyi ja vuoden aikana 60 opiskelijaa aloitti ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittamisen (muun muassa rakennustuotealan ammattitutkinto ja betonityönjohtajan erikoisammattitutkinto). Metsä Fibren Rauman tehtaalla toteutettiin henkilöstövalmennuksia oppisopimuskoulutuksena. Metsä Fibren lisäksi mukana on ollut laaja joukko yhteistyökumppaneita, kuten kone- ja laitetuottajia. Valmennettavia oli yhteensä 60 henkilöä. Lisäksi UPM Särnäsalon irtisanotuille työntekijöille järjestettiin koulutusta digitaalisten kehittämisiksi. Yhteishankintakoulutuksina järjestettiin muun muassa kivasenttien ja elementtityöntekijöiden koulutusta, hoivatyökoulutusta vanhuspalveluihin sekä puhtaustalouden koulutusta.

Sosiaali- ja terveysalalla käynnistyi Monikuntamallilla lähihoitajaksi -koulutuksen suunnittelu yhteistyössä Itä-Hämeen kuntien (Joutsa, Hartola, Pertunmaa, Sysmä), kuntien alueella sijaitsevien työpaikkojen, työvoimahalinnon, Koulutuskeskus Salpauksen ja Gradia Jyväskylän kesken. Tavoitteena oli kehittää paikallisesti toteutettava työelämäpainotteinen koulutusmalli, jossa opiskelijat etenevät henkilökohtaisen suunnitelman mukaisesti. Koulutus suuntautuu ikääntyvien hoitoon ja kuntoutukseen ja vastaa syrjäseutujen hoitajapulaan. Koulutukset käynnistyivät vuoden 2021 alusta.

Sähkö- ja ICT alalla selvitettiin koulutusyhteistyön syventämismahdollisuuksia Procemexin ja Instan kanssa. Selvitystyön kohteena oli uuden oppimisympäristön rakentaminen yrityksen tiloihin Keljon Eteläporttiin.

Oppimisympäristöt

Gradia Jyväskylä aloitti elokuussa 2020 automaalauskoulutuksen, joka sijoittuu väliaikaisesti Seppälänkankaalle vuokratiloihin. Toiminta siirtyi Gradian kiinteistöohjelman mukaisesti myöhemmin Viitaniemen kampukselle. Vuoden aikana toteutettiin myös muita Gradian kiinteistöohjelman mukaista tilasuunnittelua. Kahdella eri kampuksella toiminut tieto- ja viestintätekniikan koulutus keskitettiin Viitaniemeen 1.8.2020 alkaen. Elintarvikealan siirtämiseksi Viitaniemestä Priimukseen laadittiin esiselvitys ja rakennussuunnittelu käynnistettiin. Tilojen käyttö suunnitellaan siten, että se mahdollistaa kokonaisvaltaisesti erilaiseen ruokatuotantoon ja -palveluun liittyvän yhteistyön yli tutkintorajojen. Lievestuoreella käynnistyi korjaamohallin suunnittelutyöt. Korjaamohalliin sijoittuu maarakennus- ja varastoalatoiminnan lisäksi myös raskasajoneuvokaluston opetus, joka tällä hetkellä toimii Viitaniemessä. Musiikkialan ammatillinen koulutus ja taitteen perusopetus muutti joulukuussa 2020 Suomalaisen musiikkikampuksen uusiin yhteisiin tiloihin, mikä edistää monipuolista EduFutura-yhteistyötä.

Henkilöstö

Vuoden lopussa Gradia Jyväskylän henkilöstömäärä oli 587, josta opetus- ja ohjaushenkilöstöä 483, johtoa ja esimiehiä 24 sekä muuta henkilöstöä 80. Henkilöstömäärässä oli vähäistä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Muun henkilöstön osalta määrän kasvua selittävät Keski-Suomen yritysidean toiminnan käynnistyminen sekä koronajälkihoitoon palkatut määräaikaiset opiskeluavustajat. Opetus- ja ohjaushenkilöstön määrän kasvua selittää muun muassa hanketyössä olevan vakituisen henkilöstön sijaisiksi palkattujen määrä. Vakituksia henkilöstöstä oli 512 (87 %) ja määräaikaisia 75 (13 %).

Toiminnan arviointi

Ammatillisten tutkintojen määrän osalta asetettuun tavoitteeseen ei päästy. Muutos edelliseen vuoteen oli laskeva, syynä pienentyneet opiskelijamäärät ja koronavuoden vaikutukset. Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuusia toteutui 5 248, laskua edelliseen vuoteen oli -3,1 %. Positiivista trendikehitystä on nähtävissä sekä läpäisyasteen että negatiivisten keskeytymisten osalta. Ensimmäistä toisen asteen tutkintoa suorittaneiden osalta läpäisyaste oli 63%, kun se vuonna 2019 oli 57 %. Negatiivisten keskeyttämisten osuus pieneni selkeästi edelliseen vuoteen verrattuna osuuden ollessa 7,7 % (v. 2019: 8,5 %). Opiskelijapalautte oli hyvällä tasolla keskiarvon ollessa 4,2. Valmistuneiden työllistymisessä ja jatko-opintoihin sijoittumisessa ylitettiin vuodelle asetetut tavoitteet.

Taloudellisesti Gradia Jyväskylän vuosi oli hyvä ja tulos 2,5 milj. euroa ylijäämäinen. Opiskelijatuottoja kertyi 1,5 milj. euroa enemmän, mikä selittyy suurelta osin loppuvuodesta 2020 saadulla koronavaikutusten hoitoon suunnatulla valtionosuudella. Vastaavat toimenpiteet ja kustannukset syntyvät pääosin vuonna 2021. Ulkoiset myyntituotot toteutuivat ennakoitua pienempinä, syynä ennen kaikkea ELY-koulutusten siirtymiset tai peruuntumiset ja toteutumattomat yrityskoulutukset. Taitaja2020 -kilpailujen peruuntuminen heijastui myös tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen toteumaan. Toimintakulut, erityisesti henkilöstökulut ja ulkoiset palveluiden ostot toteutuivat ennakoitua pienempinä, suurimpana selittävänä tekijänä Taitaja2020 -kilpailujen peruuntuminen ja koronavuoden vaikutukset.

Toimenpiteiden teutuma 2020, Gradia Jyväskylä

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:	Tavoitteet 2020	Toteuma 2020
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	• Varmistetaan yksilöllisten opintopolkujen toimivuus ○ Opintotarjonta mahdollistaa valinnat yli tutkinto- ja koulutusalarajojen ○ Jyväskylän Yritystehtaan yrittäjyyskoulutusten tarjonta on käytössä ○ Korkeakouluväylät toteutuvat EduFutura-yhteistyönä • Lisätään kesäajan opiskelumahdollisuuksia • Varmistetaan pedagogisten ratkaisujen toimivuus eri asiakasryhmillä rahoitusmuutokset huomioiden ○ Ensimmäistä toiseen asteen tutkintoa suorittavien opiskelijoiden opintoihin kiinnittymistä on vahvistettu: yhteisöllisyyden varmistaminen ○ Opiskelijoiden täydet opiskelupäivät on varmistettu eri oppimisympäristöjä ja opiskelutapoja hyödyntäen	• Koulutustarjontaa on uudistettu, esimerkkeinä ○ automaalarikoulutus (autoalan pt), rakennustuotealan at, tieto- ja viestintätekniikan pt (ohjelmistokehittäjä) verkko-toteutuksena. • Hakujaksot on vakiinnutettu ja joustavaa aloittamista on tehostettu. • Yksilöllistä oppimista mahdollistavia opintopolkua on rakennettu ○ tutkintojen välillä: esimerkkinä sähkö ja ICT alan opintojen yhdistäminen autoalan opintoihin ○ alan sisällä: media-alan kaikki opinnot valittavissa kurssitarjottimelta ○ eri tutkinto-opiskelijoille ja asiakasryhmille soveltuvaksi, esimerkkeinä Projektin hallinnan verkkokurssi, Tuotteistaminen ○ verkko-opintojen tarjonnan lisääminen esim. yhteisten tutkinnon osien valinnaisiin opintoihin. • Yrittäjyyden polkua on vahvistettu: ○ Yrittäjyysopintoja suoritti 249 opiskelijaa ○ Yrittäjän ammattitutkinnon suoritti 89 opiskelijaa, joista Yritystehdas -yhteistyössä 29 opiskelijaa (näistä 8 oli JAMKin ja yliopiston opiskelijoita) ○ musiikkialan NY-yritystoiminta on käynnistetty (Band-lab, yliopisto mukana tutkimusyhteistyössä) ja osuuskuntatoiminta aloitettu autoalalla. • Korkeakoulupolkuopintoihin on osallistunut 55 opiskelijaa: ravintola- ja cateringala, matkailu, liiketoiminta, sosiaali- ja terveysala, teknologia. • Korkeakoulupolkuopintojen sujuvuuden varmistamiseksi on aloitettu koulutussuunnittelun kehittämistyö. • EduFuturan koulutustarjottimelle on tuotettu Gradia Jyväskylän koulutustarjontaa vv. 2021 - 2022 esimerkkeinä

		○ media-alan pilotti yliopisto-opiskelijoille ○ opintopaketteja ravitsemis- ja cateringalalla, liiketoiminnassa, sosiaali- ja terveysalalla ja musiikissa • Kesäajan opiskelumahdollisuuksien lisäämiseksi on porrastettu opettajien kesäajan vapaajaksoja: mahdollistanut mm. työelämässä oppimisen ohjauksen, näyttöjen suorittamisen ja rästipajojen toteutumisen sekä yhteisten tutkinnon osien ja kaksoistutkinnon opintotarjonnan. • Ohjauksen ja tuen lisäämiseksi on kehitetty uusia muotoja, esimerkkeinä yhteisten tutkinnon osien verkko-opintoihin liittyvät pajat, oman polun mallin laajentaminen uusille aloille, tieto- ja taitopajat, rästipajat ammatillisten alojen ja yhteisten tutkinnon osien opettajien yhteistyönä. • Opintoihin kiinnittymistä on tuettu päivittämällä opintojen seurannan malli (opintojen seurantakokoukset kaikille aloille). • Etäopetusta on otettu käyttöön laajamittaisesti korona-aikana: ○ Opiskelijoiden etäopiskelua on tuettu digituella sekä tarjoamalla opiskelijoiden käyttöön tietokoneita ja muita harjoitusvälineitä. Etäohjauksen määrää on lisätty. ○ Moodle -oppimisympäristön käyttöä opetuksessa on vahvistettu. ○ Etäopetusta on laajennettu uusille opiskelijaryhmille mm. valmentaviin koulutuksiin, aikuisten perusopetukseen sekä taiteen perusopetukseen. Myös kokonaisia tutkinnon osia on voinut opiskella etänä. • Opiskelijoiden täysien opiskelupäivien toteutumista on kehitetty, ohjeistettu ja huomioitu koulutussuunnittelussa. Korona-ajan poikkeuksellisista opetusjärjestelyistä johtuen tavoite ei ole täysin toteutunut, ja kehittämistyötä jatketaan vuonna 2021.
--	--	---

Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	• Jatkuva oppimista tukeva koulutustarjonta on helposti saatavilla • Varmistetaan työelämäasiakkaan palvelutarjonta ja asiakkuusprosessin toimivuus asiakkuudenhallintaohjelman mukaisesti ○ Lyhytkoulutustarjonta on helposti saatavilla ○ Asiakkuudenhallintajärjestelmä CRM on otettu käyttöön ○ Työelämän palvelukonsepti toimii (sisäiset prosessit, ulkoiset prosessit) ○ Asiakkuudet on määritelty • Varmistetaan asiakasymmärryksen vahvistuminen (työelämäasiakkaat) • Rakennetaan ”Gradia -rekry” tehostamaan opiskelija-asiakkaan työllistymistä (jatko-ohjaus) ja vastaamaan työelämäasiakkaan osaajatarpeeseen.	• Jatkuvan oppimisen tarjontaa on lisätty: ○ Tutkinnon osien, lyhytkoulutusten, lupakorttien ja verkkokoulutusten alakohtainen tarjonta lukuvuodelle 2020 - 2021 on kartoitettu ja lyhytkoulutustarjonta on julkaistu Gradia.fi -sivustolla ja painettuna esitteenä. • Työttömille ja työelämän muutostilanteissa oleville on järjestetty perustaitoja vahvistavia koulutuksia (mm. digitaidot). • Työvoimakoulutustarjontaa on suunniteltu huomioiden tulevien kuntakokeilujen asiakastarpeet. • Asiakkuudenhallintajärjestelmä (CRM) on otettu käyttöön syksyllä 2020. Keski-Suomen Yritysidea käyttää myös kyseistä CRM-järjestelmää omassa toiminnassaan. • Periaatteet asiakkuuksien ryhmittelyyn on määritelty asiakkuudenhallinnan kehittämisohjelmassa. • Koulutusaloilta on nimetty asiakkuustyön yhteysopettajat (26 hlöä) vahvistamaan työelämäasiakkaan sisäisen palveluprosessin toimivuutta. • Koulutus- ja oppisopimukseen sekä yhteishankintakoulutuksiin liittyvät työnantajan palveluprosessit on kuvattu ja visualisoitu. • Opettajien työn tueksi on tuotettu Arjen kumppanuus työelämässä -moodlekurssi, oppisopimus / koulutussopimusinfoja on pidetty ja esite sujuvista siirtymistä on laadittu esite. • Duuni Keski-Suomi -rekrytointipalvelun käyttöönottoa on jatkettu. Palvelua käytti Keski-Suomessa yhteensä 1 451 opiskelijaa ja 452 yritystä.
---	---	--

Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	- Selkiytetään työtehtäviä, rooleja ja vastuita: ohjaus – opettaminen - koulutussuunnittelu - Vahvistetaan tiimimäisen työskentelyn toimintamallia kaikilla koulutusaloilla: - opettaja- ja ohjaustiimit ovat tukemassa alojen kehittymistä ja keskeisiä opetusprosesseja - Varmistetaan vuosityöajan toimiva ja joustava käyttö sekä tehdään tarvittavat kehittämistoimenpiteet - Tuetaan henkilöstön työssäjaksamista muutoksien keskellä - Vahvistetaan edelleen opettajien ja ohjaajien HOKS-osaamista - Varmistetaan vahvalla yhteistyöllä ja yhdessä tekemällä onnistuneet Taitaja2020 -kilpailut - Syvennetään koulutusjohtamisen osaamista (mm, Kajo -hanke, Parasta johtamista –hanke)	- Sisäinen organisaatiouudistus on toteutettu 1.1.2020 alkaen. - Koulutussuunnittelun toimintatapoja ja yhteistyötä on mallinnettu sujuvien opintopolkujen varmistamiseksi ja opintotarjonnan saavutettavuuden parantamiseksi. - Tiimien jäsenyyksiä, kotitiimien kokoonpanoja ja tiimin vetäjien rooleja on tarkennettu sekä tiimien toiminnan tavoitteellisuutta vahvistettu. Uusia tiimejä on perustettu muun muassa koulutussuunnitteluun. Tiimejä on valmennettu. - Koulutussuunnittelun ja vuosityöajan joustavaa käyttöä on kehitetty, henkilöstön kanssa on tarkasteltu säännöllisesti vuosityöajan toteutumista sekä tehty tarvittavat muutokset. - Työssäjaksamista ja yhteisöllisyyttä on tuettu esimerkiksi: - tiimitoimintaa vahvistamalla - etätyöaikana alakohtaisilla virtuaalisilla kahvitilaisuuksilla ja tyhy-toiminnalla - Opiskelijoiden hyvinvointia on tuettu hyvinvointiryhmien ja opiskelijaraatien toiminnan avulla. - HOKS-osaamisen vahvistamiseksi on järjestetty säännöllisesti HOKS-pajoja ja –koulutuksia henkilöstölle. - Taitaja2020 -kilpailut peruuntuivat koronaepidemiasta johtuen. - Koulutusjohtamisen osaamista on vahvistettu: - Parasta johtamista -valmennukseen osallistumalla: 29 esimiestä, 6 päivää - Gradian asiakaslähtöisen toimintakulttuurin – esimiesvalmennukseen ja työpajoihin osallistumalla: 24 lähiesimiestä, 2 työpajaa - Sosiaali- ja terveysala ja logistiikka-ala ovat osallistuneet Karvin laadunhallintajärjestelmän itsearvioinnin pilotointiin.
---	--	--

Yhteenveto Gradia Jyväskylän tunnusluvuista

GRADIA Jyväskylän tuloskortti

Asiakas	Gradia Jyväskylä TILINPÄÄTÖS 2020	Gradia Jyväskylä TAVOITE 2020	Gradia Jyväskylä TOTEUMA 2019	Gradia Jyväskylä TOTEUMA 2018
Asiakas	Suoritetut tutkinnot	2277	2556	3056
	Ammatilliset perustutkinnot	1431	1739	1984
	...joista saman aikaan ylioppilastutkinnon suorittaneita	104		90
	Ammattitutkinnot	542	525	643
	Erikoisammattitutkinnot	304	292	429
	Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	13651	16298	13397
	Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto)	6917	7168	8409
	Ammattitutkinnot (koko tutkinto)	1281	1370	2112
	Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto)	793	877	1225
	Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat)	932	1007	-
Pedagogiikka	VALIMA	329	372	341
	Perusopetus	294	334	268
	Taitteen perusopetus	960	927	1042
	Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	2145	4243	-
	Opiskelijatytytyvyisyys	4,2		4,2 (kevät'18 INKAT + syksy'18 ARVot)
	Ammatillinen tutkintokoulutus (ARVO)	4,2		4,52
	Työelämä- ja yrityskumppanuudet	1999		1951
	koulutusopimuspaikat	1384		1480
	oppisopimuspaikat	615		709
	muut asiakkaat			-
Yhteisö	Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	63 %	58 %	62,1 %
	Valmistuneiden työllistyminen	67 %		65 %
	Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	10 %		8 %
	Opiskelijaliikkuvuus	52		256
	Opiskelijayrittäjien määrä	328		389
	NY-yritystoiminnassa	165		-
	Osuuskuntatoiminnassa	163		-
	Henkilöstömäärä	587	574	575
	Opetus- ja ohjaushenkilöstö	483	474	488
	Johto ja esimiehet	24	25	22
Talous	Muu henkilöstö	80	75	65
	Toimintatuotot, ulkoiset			
	Toimintakulut, ulkoiset			
Mittariseloste (ks. liite 4)	Investoinnit			
		59 237 000,00 €		
		47 242 000,00 €		
		2 107 000,00 €		

2.1.3 Gradia Jämsä

Koulutustoiminta

Koronaepidemia on haastanut Gradia Jämsää monella tavalla. Olemme oppineet opettamaan ja ohjaamaan opiskelijoita monipuolisemmin kuin aikaisemmin. Huoli opiskelijoiden ja henkilöstön jaksamisesta on ollut kaiken aikaa läsnä. Keväällä Gradia Jämsä siirtyi etäopetukseen useiksi kuukausiksi. Pystyimme takaamaan lähes kaikille opiskelijoille alkuperäisen valmistumiskataulun. Näyttöjen antaminen mahdollistettiin koulun opetustiloissa. Elokuussa siirryimme ns. hybridimalliin, jossa etä- ja lähiopetus vuorottelivat. Opiskelijoista oli läsnä 75 % normaaliin tilanteeseen verrattuna. Opiskelijoiden ruokailu porrastettiin ja ryhmäkojoja pyrittiin pienentämään. Gradia Jämsän henkilöstö ja opiskelijat pystyivät mukautumaan koronan aiheuttamiin haasteisiin ammattimaisesti. Muutamassa päivässä opettaminen ja ohjaaminen siirtyi etäopetukseksi. Oletettavasti tätä siirtymää edesauttoi oppilaitoksessa tehty pitkäjänteinen kehitystyö uusien opiskelumallien, pedagogiikan ja tiimityön saralla. Koronaväsymys alkoi näkyä myöhemmin syksyllä opiskelijoissa ja henkilöstössä. Palkkasimme lisäresurssiksi kaksi uutta opiskeluavustajaa, kaksi ammatinohjaajaa ja kolme opettajaa helpottamaan opiskelijoiden opintojen etenemistä.

Gradia Jämsän opiskelijavuositoteuma oli 888 opiskelijavuotta, joista 804 kertyi perustutkinnoista ja loput ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista. Opiskelijatyövuosien kertymässä on ollut lievää laskua (v. 2018 - 968 ja v. 2019 - 908). Gradia Jämsällä ja Jämsän lukiolla on yhteisiä opiskelijoita mm. kaksoistutkinnon suorittajia, aineopiskelijoita ja urheiluvalmennettavia.

Henkilöstö

Gradia Jämsän henkilöstön ytimen muodostaa 89 (v. 2019 - 86) työntekijää, joista opettajia on 70, ammatinohjaajia 7, opiskeluavustajia 6, koulutussuunnittelijoita 2, koulutuspäälliköitä 3, sekä 1 rehtori. Gradia Jämsän esimiestyön ja opetushenkilöstön resurssit olivat erittäin tiukasti mitoitettut.

Gradia Jämsä on profiloitunut jo aiemman painotuksen mukaisesti pedagogisessa kehittämisessä tiimi- ja projektioppimiseen. Tiimikulttuurin kehittämiseen on panostettu tilinpäätösvuonna paljon. Matkailualan sekä kasvatus- ja ohjausalan koulutukset tiimisertifioitiin Tiimiakatemia kriteeristön pohjalta. Työelämävaltuuskunta palkitsi liiketalouden koulutusalan työelämälaheisesta työotteesta.

Oppimisympäristöt

Talousarviovuoden alussa otimme käyttöön uuden tekniikan rakennuksen ajoneuvotekniikan, logistiikan ja metsäkonetekniikan oppimisympäristöksi. Tiloihin jouduttiin tekemään pieniä muutostöitä käyttöönnoton yhteydessä.

Rakennusten suunnittelun ja valmistumisen aikana arjen toiminnot olivat jo muuttuneet ja koulutusten painopisteissä oli tapahtunut muutoksia. Maaliskuussa alkaneet koronarajoitukset antoivat meille toivottua lisäaikaa toimitilojen sisärajossa. Uusien ja uudistettujen tilojen käyttöönotossa on vielä kehitettävää.

Tilinpäätösvuonna etsittiin laboratorioalan koulutukselle tiloja Koulutien A- ja E-rakennuksista. Tällä hetkellä koulutusala toimii muuten tyhjässä B-rakennuksessa, jonka pinta-ala on noin 3000 neliötä. Laboratorioalan uusia tiloja on suunniteltu A4-rakennuksen hallinto ja kehittäminen -siipeen. Saneerausrakentaminen alkanee aikaisintaan vuonna 2022.

Tilinpäätösvuonna kiinteistökustannukset olivat noin 20 % toimintatuotoista. Euromääräisesti Gradia Jämsän tilavuokra pieneni edellisestä vuodesta 140 000 euroa, vaikka käytössä olevia toimitiloja pienennettiin tuhansia neliöitä. Jos tulevaisuudessa halutaan huolehtia koulutuksen perustehtävästä ja päästä kestäväan talouteen, kiinteistökustannusten osuus toimintatuotoista saisi olla noin 12 %.

Toiminnan arviointi

Koronaepidemian haasteista huolimatta perustehtävän varmistaminen onnistui kohtuullisen hyvin. Vielä ei tiedetä, miten kevään 2020 etäopetusjakso ja syksyn 75 % hybriditoteutus tulee vaikuttamaan ensimmäisen ja toisen vuosikurssin opiskelijoiden valmistumiseen. Työpaikalla tapahtuvan oppimisen toteutumisessa oli paljon haasteita etenkin kevään koronasulun aikana. Etäopetus on selkeästi sopinut itseohjautuville opiskelijoille ja myös niille, jotka eivät halua olla luokkaopetustilanteissa aktiivisia. Henkilöstöltä saadun palautteen mukaan opiskelijoista noin 20–25 %:lla on ollut vaikeuksia pysyä opetuksessa mukana.

Taloudellista tulosta voidaan pitää hyvänä. Gradia Jämsän talous oli ylijäämäinen 373 000 euroa (TA -893 000 euroa). Toimintatuotot kasvoivat 637 000 euroa edellisestä vuodesta, ja toimintakulut laskivat 64 000 euroa. Koronavuosi oli hyvin poikkeuksellinen talouden suhteen.

Gradia Jämsä on pyrkinyt olemaan mukana seutukunnallisena toimijana suhteessa yritys- ja työelämän tarpeisiin sekä julkishallinnon haasteisiin. Gradia Jämsä on varautunut UPM Kymmene Oyj:n Kaipolan tehtaan lakauttamisen vaikutuksiin ja on mukana Jämsän kaupungin äkillisten muutosten työryhmässä. Suhteet kaupungin koulu- ja elinkeinotoimen suuntaan ovat avoimet ja luottamukselliset. Seutukunnallinen toisen asteen joutoryhmä kokoontui aktiivisesti. Gradia Jämsä oli myös mukana seutukunnan korkeakouluopintojen suunnittelu- ja valmisteluprosessissa.

Gradia Jämsän toiminnallisten tavoitteiden toteuma on koottu erilliseen taulukkoon.

Toimenpiteiden toteutuma 2020, Gradia Jämsä

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:	Tavoitteet 2020	Toteuma 2020
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	- Seurataan ja varmistetaan uusien tilajärjestelyjen käyttöönotto ja niiden tarkoituksenmukainen toimivuus. - Suunnitellaan ja toteutetaan nykyisen opetuskeittiön tiloihin opetustilat sekä laboratorio- että ravintola- ja cateringalan koulutuksille. Kokkikoulutuksessa hyödynnetään myös opiskelijaravintolan valmistuskeittiötä ja työelämän oppimisympäristöjä. - Autoalan suuntautuminen ja erikoistuminen ammattitutkinnoissa - Ajoneuvojen ja raskaskoneiden uusien käyttöenergiamuotojen koulutus - Vanhon ajoneuvojen tekniikka ja entisöinti - Varaosamyyjien koulutus - Kehitetään urheiluvalmennuksen opiskelijarekrytointia Gradia Jämsässä ja Jämsän lukiossa.	- Gradia Jämsän toimitilat ovat ajanmukaiset ja toimivat. Ne on mitoitettu siten, että 25 % opiskelijoiden lähiopetuksesta tulee siirtymään verkko-opetukseen. - Koulutussuunnittelijoiden työn avulla on onnistuttu optimoimaan tilojen käyttöä ja tehostamaan käyttöasteita. Tilojen käytön suunnittelussa on vielä kehittämisen tarvetta. - Toimitilojen yhteiskäyttö on lähentänyt koulutusalojen toimintaa ja niiden rajapinnoille on syntynyt uutta koulutustarjontaa. - Laboratorioalan koulutustilojen saneeraussuunnitelma on tehty ja uudet tilat tulevat sijoittumaan A4-siipeen. Tilojen rakentaminen päätettiin siirtää alkamaan aikaisintaan keväällä 2022. - Tulevaisuuden ajoneuvotekniikan osaajat -hanke käynnistyi ja autokorjaamojen kanssa tehtävä yhteistyö ja kehittäminen on lähtenyt hyvin liikkeelle. - Koulutus on toteutettu sekä omana työnä että ostopalveluna, sillä vanhojen ajoneuvojen tekniikkaan ja entisöintiin erikoistunutta opettajaa ei onnistuttu rekrytoimaan. - Varaosamyyjien koulutus on toteutunut pääsääntöisesti oppisopimuskoulutuksena. - Syksyllä 2020 selvitettiin Gradia Jämsän potentiaaliset opiskelijat, jotka voisivat integroitua urheiluvalmennukseen. Urheiluvalmennus on ollut paljon esillä sosiaalisessa mediassa. Gradia Jämsä oli mukana Himos-polkujuoksupahtumassa, joka televisioitiin ensimmäisen kerran. Gradia Jämsän näkyvyys oli hyvä mediassa.

	• Ollaan mukana toteuttamassa Taitaja2020-kilpailua.	• Taitaja2020-kilpailu peruuntui koronaepidemian vuoksi, siihen varatut henkilöresurssit ohjattiin opetus- ja ohjaustyöhön.
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	• Uudistetaan metsäalan erillisen kehittämissuunnitelman mukaisesti koneellisen puunkorjuun opetusta ja kehitetään oppimisympäristöjä hyödyntäen metsäkonesimulaattoreita ja uusia metsäkoneita • Tehdään yhteistyötä Metsähallituksen kanssa opetusmetsien jatkokäytöstä vuodesta 2021 eteenpäin • Jatketaan tiimimäisen pedagogiikan kehittämistä ja opettajien tiimimestarikoulutuksia. • Jatketaan yksilöllisten opintopolkujen kehittämistä. • Huomioidaan kestävä kehitys ja hiilineutraalioteetti opetustarjonnassa ja Gradia Jämsän omassa toiminnassa mahdollisuuksien mukaan.	• Gradia Jämsän metsäala on uudistanut toimintaansa kehityssuunnitelman mukaisesti. Metsätalouden osaamisala on uudistunut ja puutavarakuljetuksen osaamisala on uudistumassa. Metsäkoneasentajien koulutuksessa on myös kehitystyö menossa. • Investointiohjelmaa on toteutettu kaksi vuotta. Toimivat koneet ovat mahdollistaneet jo nyt lähes täysipainoisen kuljettajakoulutuksen uudistamisen maastossa. • Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia on tehnyt Gradia Jämsän hallinnassa olleiden opetusmetsien jatkokäytöstä sopimuksen Metsähallituksen kanssa. • Gradia Jämsän henkilöstö on jaettu tiimeihin. Tiimien toiminnan kehittämiseksi on hankittu 1,5 vuoden tiimisparraus kullekin tiimille ja tiiminvetäjien tiimille. Tiimisparrauksen myötä tiimien toiminta ja yhteisöllisyys on kehittynyt huomattavasti. Yksilötasolla henkilöstön vastuullisuus ja oma-aloitteisuus on lisääntynyt paljon. • Gradia Jämsä toteutti 24 henkilön tiimipaalutuskoulutuksen, tiimimestarikoulutuksessa oli 6 opettajaa ja ihmevalmentajakoulutuksessa oli 2 opettajaa. • Korkeakoulupolkuopintoihin on osallistunut opiskelijoita muun muassa sosiaali- ja terveysalalta sekä kasvatus- ja ohjausalalta. • Monialaisia yrittäjyysopintoja on toteutettu. • Opiskelijoiden opintojen suunnittelussa on edistytty entistä yksilöllisemmiksi, esimerkiksi metsämerkonomi. • Työpaikalla tapahtuva oppiminen on toteutunut vaihtelevasti korotilanteen vuoksi. • YTO-aineiden erilaiset toteuttamistavat ovat mahdollistaneet monipuolisia opiskelutapoja. • Olemme lisänneet jo nyt ympäristötietoutta ja ilmastovastuullista toimintaa niin sanottuna läpäisyaineena. "Ilmastovastuullinen toiminta" -tutkimon osan kehittämistyö on alkanut. Etätyö ja etäopetus on selkeästi vähentänyt

	Syksyn 2019 aikana Gradia Jämsässä on innovoitu uusia hanke- ja kehittämisaihioita. Valitaan näistä aihioista Gradia Jämsän tulevaisuuden profiloinnin kannalta toimivimmat, joilla pystytään konkreettisesti kehittämään oppimismenetelmiä ja -ympäristöjä.	liikennepäästöjä. Metsäalan uudistunut konekanta on vähäpäästöistä ja ympäristöystävällisistä. Tilinpäätösvuoden aikana on innovoitu lukuisia kehittämisideoita ja hankeaihioita, joita on toteutettu hankkeina ja arjen kehittämistyönä koulutusaloilla.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	- Toiminnan käynnistäminen Metsäoppilaitoksientien uudessa tekniikan rakennuksessa. - Varmistetaan uuden R-rakennuksen ja saneerattujen T- ja V-rakennusten turvallisuus. - Toteutetaan sisälle suojautumisen harjoitukset. - Osallistutaan aktiivisesti kuntayhtymän Astetta parempi arki -laatu- ja toiminnanohjausjärjestelmän kehitystyöhön. - Selkeytetään Gradia Jämsän johtoryhmän ja veturitiimin sekä koulutuslatiimien työskentelyä ja roolitusta. - Jatketaan opetushenkilöstön VERME-toimintaa (vertaismentorointia).	- Talousarviovuoden alussa otimme käyttöön uuden tekniikan rakennuksen ajoneuvotekniikan, logistiikan ja metsäkonetekniikan oppimisympäristöksi. Samassa yhteydessä muutettiin kahden rakennuksen käyttötarkoitusta. - Metsäoppilaitoksientien kiinteistöissä on toteutettu sähköinen lukitusjärjestelmä, erilaiset turvajärjestelmät ja tehty riskien arvioinnit. - Sisälle suojautumisen harjoituksia ei ole pidetty koronaepidemian vuoksi. Sisälle suojautumisen turvakartoitus on tehty. - Gradia Jämsän henkilöstöä on osallistunut Astetta parempi arki -toiminnan kehittämiseen suunnitelman mukaan. - Veturitiimi arvioi, kehittää ja linjaa Gradia Jämsän toimintaa yhdessä rehtorin ja koulutuspäälliköiden kanssa. - Veturitiimin toimintaa fasilitoitiin ulkopuolisen vetäjän johdolla. - Tiiminvetäjien, koulutuspäälliköiden ja koulutussuunnittelijoiden roolien selkeytystyö jatkuu edelleen. - VERME-toiminta on ollut pysähdyksissä koronatilanteen vuoksi.

Yhteenvedo Gradia Jämsän tunnusluvuista

GRADIA Jämsän tulokortti

Asiakas	Suoritetut tutkinnot	Gradia Jämsä TILINPÄÄTÖS 2020	Gradia Jämsä TAVOITE 2020	Gradia Jämsä TOTEUMA 2019	Gradia Jämsä TOTEUMA 2018
	Ammatilliset perustutkinnot	352	618		684
	...joista saman aikaan ylioppilastutkinnon suorittaneita	276	510	333	551
	Ammattitutkinnot	10	5	3	3
	Erikoisammattitutkinnot	58	105	73	126
		18	3	13	4
	Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	1795	2330		-
	Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto)	1243	1500	1305	1777
	Ammattitutkinnot (koko tutkinto)	208	250	217	299
	Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto)	20	20	30	15
	Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat)	159	210	186	-
	Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	165	350	271	-
	Opiskelijatytytyväisyys	4,46	4,29		4,2 (kevät 18 INKAt + syksy18 ARVot)
	Ammatillinen tutkintokoulutus (ARVO)	4,46	4,29		4,26
	Työelämä- ja yrityskumppanuudet	590			638
	koulutusopimuspaikat	510	-		546
	oppisopimuspaikat	80	-		65
	muut asiakkaat		-		-
Pedagogikka	Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	68 %	69 %	62 %	68,2 %
	Valmistuneiden työllistytynen	72 %	64 %		62 %
	Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	6 %	9 %		8 %
	Opiskelijaliikkuvuus	1	10		14
	Opiskelijavirtittäjien määrä	115	140		135
	NY-yritystoiminnassa	23	40		-
	Osuuskuntatoiminnassa	92	100		-
Yhteisö	Henkilöstömäärä	89	93		91
	Opetus- ja ohjaushenkilöstö	70	75		74
	Johto ja esimiehet	4	4		4
	Muu henkilöstö	15	14		13
Talous	Toimintatuotot, ulkoiset	10 071 638,00 €	9 588 000,00 €		
	Toimintakulut, ulkoiset	6 865 046,00 €	7 691 000,00 €		
	Investoinnit	664 816,00 €	649 000,00 €		

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.4 Gradia-lukiot

Gradia-lukiot ovat Jyväskylän Lyseon lukio ja Schildtin lukio sekä Jyväskylän aikuislukio. Lukiokoulutuksen tehtävä on nuorten ja aikuisten yleissivistävän koulutuksen järjestäminen ja siten vahvojen valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään.

Opiskelijoiden yksilöllisten opinpolkujen valintoja vahvistavat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät erityiset koulutustehtävät (linjat): englanninkielinen IB Diploma Programme Jyväskylän Lyseon lukiossa (IB World School) sekä urheilupainotteinen opetus ja musiikki-ilmaisupainotteinen opetus Schildtin lukiossa.

Kummatkin päivälukiot ovat vahvoja ja monipuolisia yleislukioita, joiden tarjontaa laventavat valtakunnallisten erityistehtävien lisäksi omat painotukset, Lyseon lukiossa tiimilinja, yrittäjyyspolku ja luonnontiedepolku sekä Schildtin lukiossa LUMA-polku ja kansainvälisyyspolku. Jyväskylän aikuislukio on Keski-Suomen ainoa aikuislukio. Se järjestää myös aikuisten perusopetusta tietyissä aineissa (tutkintotavoitteinen aikuisten perusopetus on keskitetty Gradia Jyväskylään) sekä maahanmuuttajille ja vieraskielisille tarkoitettua lukiokoulutukseen valmentavaa koulutusta (LUVA), jossa ei aloittanut uusia opiskelijoita vuosina 2018 - 2020.

Gradia-lukiot ovat kansallisesti ja kansainvälisesti aktiivisia toimijoita lukiokoulutuksen toteuttamisessa ja kehittämisessä. Ne toimivat vuorovaikutteisesti Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian kokonaisuudessa ja ovat osa Gradian, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston muodostamaa EduFutura-osaimiskeskittymää. Lukiokoulutuksen edunvalvomiseksi ja uudistamiseksi toimitaan mm. Kuntaliiton lukiofoorumissa, Kuntatyönantajien lukiotyöryhmässä ja valtakunnallisissa verkostoissa kuten JOTTE-HEL (Jyväskylä, Oulu, Turku, Tampere, Espoo, Helsinki), Viisiapila (Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Hämeenlinna, Mikkeli) sekä kansainvälisissä verkostoissa esimerkiksi IB-koulutukseen liittyen. Koulutuksen kehittämistä tuetaan aktiivisella hanketyöllä, jonka keskiössä on syksyllä 2021 käyttöön otettavan lukioiden uuden opetussuunnitelman luominen henkilöstöä laajasti osallistaen sekä opiskelijoita ja sidosryhmiä kuullen.

Lukioiden laskennallinen opiskelijamäärä oli 2 560 opiskelijaa vuoden 2020 laskentapäivien keskiarvona laskettuna. Kummassakin päivälukiossa oli keskimäärin 1 200 tutkintotavoitteista opiskelijaa ja aikuislukiossa keskimäärin 160 opiskelijaa, kun mukaan lasketaan ns. laskennalliset aineopiskelijat. Suurimmillaan opiskelijamäärät olivat syksyn laskentapäivänä 20.9., jolloin Lyseossa oli 1 283, Schildtin lukiossa 1 261 ja aikuislukiossa 137 (20.1. luku oli aikuislukiossa korkeampi eli 188) tutkintotavoitteista opiskelijaa. Aineopiskelijoita aikuislukiossa oli lukio-opinnoissa keväällä (20.1.) 266 ja syksyllä (20.9.) 134 ja perusopetuksessa 50-70.

Gradia-lukioiden keskeisin riski vuonna 2021 on koronaepidemian aiheuttama oppimisvaje ja henkinen jaksaminen opiskelijoilla sekä opettajilla. Rahoituksen riittävyys on edelleen haasteellista, jos valtio jatkaa lukioiden yksikköhintarahoituksen alimitoittamista kustannuspohjaan verrattuna myös lähitulevaisuudessa, on lukiokoulutuksen nykytasoinen järjestäminen edelleen riippuvainen Jyväskylän kaupungin tuesta ja Gradian saamien yleiskatteisten valtionosuuksien kohdentamisesta lukiokoulutukseen lukion omaa yksikköhintarahoitusta laajemmin. Vuonna 2021 nämä kaupungin ja Gradian tukitoimet ovat riittävällä tasolla, mutta vuoden 2021 aikana tehtävässä vuoden 2022 talousarviossa mainittu riski voi realisoitua.

Merkittävin toiminnallinen riski liittyy sähköisiin yo-koetilaisuuksiin, joissa mahdollinen ulkoinen häiriö voi mahdollisesti keskeyttää koetilaisuuden, eikä kokeen jatkamiselle sopivia väistöratkaisuja pystytä suurille kokelasmäärille järjestämään. Tämä voi pahimmillaan myöhästyttää koko ikäluokan valmistumista puolella vuodella. Toinen suuri riski on opiskelijoiden oppimisvaje ja henkiset sekä sosiaaliset ongelmat, jotka uhkaavat pitkittyneiden etäopetusjaksojen vuoksi.

Toimenpiteiden toteutuma 2020, Gradia-lukiot

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:	Tavoitteet 2020	Toteuma 2020
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	- Syksyllä 2021 voimaan tulevasta opetussuunnitelmasta (nuorten ja aikuisten lukiokoulutus) tehdään 1. versio opettajia laajasti osallistaen. Opetussuunnitelmatyössä otetaan huomioon Jyväskylän perusopetuksen, Normaalikoulun, ammatillisen koulutuksen ja korkea-asteen (EduFutura) näkökulmat ja yhteistyömahdollisuudet. Opiskelijoita, vanhempia ja muita sidosryhmiä kuullaan. Kehittämistyötä koordinoivat ja rytmittävät kunkin lukion ops-koordinaattorit ja ops-ainevastaavat. Erillinen rakennetyöryhmä tekee esityksen jakso- ja työjärjestysrakenteesta, joka toimii luontevimmin uuden opetussuunnitelman toteuttamisessa. - Tulevaisuuskuva "kaikkiallinen lukio" kohti kuljetaan kolmeen osa-alueeseen ryhmitellyillä päätavoitteilla ja askeleilla, jotka kuvataan tarkemmin lukiokohtaisissa lukuvuoden toimintasuunnitelmissa. - Erityisesti määritellään selkeät välitavoitteet tulevaisuuskuvan toteuttamiseksi siten, että uuden opetussuunnitelman mukaan opiskelevat voivat halutessaan opiskella suuren osan opinnoistaan monimuotoisesti sekä ajan ja	- Opetussuunnitelmatyö on edennyt tehtyjen suunnitelmien mukaisesti yhteistyössä sidosryhmien kanssa. - LOPS-luonnos on ollut kommentoitavana opiskelijoille, vanhemmille, opettajakunnalle sekä sidosryhmien edustajille. - Opiskelijoille ja huoltajille on tehty kysely sekä käyty keskusteluja OPKH:n kanssa sekä järjestetty Teams-tapaaminen kaikille opiskelijoille. - Paikallisten yritysten ja työelämän kanssa on tehty yhteistyötä työelämähankkeen kautta. - Sidosryhmistä on kuultu opiskelijahuollon henkilöstöä eli psykologeja, terveydenhoitajia ja kuraattoreita. - Lukioille on hyväksytty uusi rakennemalli - Lukiotoimessa on edetty "kaikkiallinen lukio" suunnitelman mukaisesti kehittämällä yksikköjen hallintomalleja, opiskelijoiden vastuunottoa omasta opiskelustaan. Opetussuunnitelma työn osana on kehitetty työelämä ja korkeakoulun tutustumismahdollisuus kaikille opiskelijoille EF yhteistyössä, suunniteltu aineiden välisiä opintojaksoja sekä kehitetty jatkuvaa arviointia. - Lukiokoulutukseen ollaan rakentamassa porrastetusti lukioden yhteistä eGradia -verkko-opintojaksotarjotinta. Rakentaminen aloitettiin sisäisen eGradia-hankkeen myötä keväällä 2020 - Yhteistä verkko-opintojaksotarjotinta on pilotoitu lukuvuonna 2020–2021 ja

	paikan suhteen joustavasti hyödyntäen sekä päivälukioiden että aikuislukion tarjontaa ja eGradian kehikseen rakennettavaa verkkokurssitarjontaa. - Aloitetaan opiskelijavaihto pietarilaisen yhteistyökoulun kanssa. Tuetaan Qatar-Finland High Schoolin toimintaa konsultatiivisesti ja opettajavaihdon sekä verkko-opetuksen keinoin. - Selkeällä tiedottamisella varmistetaan, että yhä useampi lukion opiskelija hakee Gradian tukemille kansainvälisille vaihtojaksoille.	opiskelijat ovat voineet valita verkkokursseja aikuislukion verkkokurssitarjottimen lisäksi myös tältä uudelta tarjottimelta. - Vastavuoroiset opiskelijavaihdot oli suunniteltu toteutusta vaille valmiiksi pietarilaisen koulun 204 kanssa. Molemmista päivälukioista jakson mittaiselle lukiolaisen kansainväliselle opintojaksolle Pietariin oli lähdössä yksi opiskelija (K2020, 5. jakso). Koronatilanteen vuoksi ne jäivät kuitenkin toteutumatta. Suunnitelmien pohjalta yhteistyötä on mahdollista jatkaa, kun liikkuvuus on jälleen mahdollista. Qatarin lukion kanssa on käyty konsultatiivisia keskusteluja liittyen päättökokeen valmisteluun. - Kansainvälisille vaihtojaksoille oli hyvin hakijoita, mutta ne jouduttiin perumaan koronaepidemian vuoksi.
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	Työelämäyhteistyön toimintamalleja kehitetään erityisesti ESR-hankkeen ”Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää” avulla.	Suunnitelmissa oli, että kaikki lukiolaiset opiskelevat tavanomaisesta poikkeavan työjärjestyksen mukaisesti keväällä 2020 niin että, ensimmäisen vuoden opiskelijoilla on kolme päivää innovaatio-opiskelua ja kaksi päivää työelämään tutustumista; toisen vuosikurssin opiskelijat opiskelevat korkeakouluopintoja. Tämä jouduttiin perumaan koronaepidemian vuoksi.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	Varmistetaan edelleen omistajakunta Jyväskylän lisärahoituksella vuonna 2018 saavutetun vuoden 2015 opetustarjonnan tason (opetettavat kurssit/opiskelija) jatkuminen samalla, kun jatketaan talouden tasapainottamista painottaen muusta kuin opetustarjonnasta säästämistä	Jyväskylän lukiokoulutuksessa on päästy lähes vuoden 2015 opetustarjonnan tasoon 0,91 kurssia/opiskelijaa Jyväskylän kaupungin antaman lisätuen avulla.

	ja hyödyntäen Gradian synergiaa. • Varmistetaan tiimimäisen toimintakulttuurin kehittyminen tekemällä suunnitelma siitä, miten koko henkilöstö saa asiasta koulutusta ja miten jokainen toimii jossain tiimissä. • Tarkennetaan hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelmia eri toimijoiden työnjaon ja vastuiden osalta • Arvioidaan ja kehitetään syksyllä 2019 uudistetun lukiodien johtamisjärjestelmän toimivuutta keräten palautetta koko henkilöstöltä • Päivitetään lukion laatujärjestelmää, erityisesti prosessikuvauksia ja kyselyitä koko Gradian uudistuvan laatukäsikirjan ja tiedolla johtamisen kontekstissa. • Rakennetaan 1. versio henkilöstön osaamisen kehittämisohjelmasta, jossa määritellään lukiokoulutuksen osaamistarpeet ja henkilöstön osaamisen kartoittaminen mm. kehityskeskusteluissa, minkä pohjalta kohdennetaan sisäinen ja ulkoinen täydennyskoulutus ja kehittämishankkeet lukiodien priorisoimiin osaamistarpeisiin. Tiimitoiminta sekä yli	• Kouluilla on toteutettu toimintaa pienempien yksikköjen kautta. • Opettajien tiimimestarikoulutusta on jatkettu pääasiassa SASKY:n järjestämien koulutusten kautta, jossa opettajat ovat samalla tehneet johtamisen erityistutkinnon. • Tiimimäisen toiminnan koulutusta aloitettu Työelämä hankkeen edistämänä sekä omana koulutuksena Lyseolla. • Hyvinvointi- ja ohjaussuunnitelmia on kehitetty LOPS2021 hankesuunnittelun kautta. • Koulujen tasolla toiminta on toteutettu ja kehitetty mm. apulaisrehtorien työnjakoa tarkentaen, taso- ja talovastaavien toimintaa ja opettajien osallisuutta kehittäen. Erillistä koottua palautetta ei ole kerätty, mutta asiaa on kartoitettu mm. kehityskeskusteluissa, toimintaan ollaan yleisesti tyytyväisiä. • Prosessien perustietokuvaukset sekä vuositaskokysely on uudistettu. • Henkilöstön osaamisen kehittämisohjelmaa ei ole rakennettu, mutta asiaa on viety tietoisesti eteenpäin käydyissä kehityskeskusteluissa. • Lukiokoulutuksen yhteisenä kehittämisen kohteena on ollut tiimimäisen toiminnan kehittäminen sekä kaikkien lukiodien aineryhmien välinen yhteistyö LOPS2021 yhteydessä.
--	--	---

	oppilaitos- ja ainerajojen tapahtuva yhteistyö ovat keskeisessä asemassa. • Varmistetaan lukioiden oppimisympäristöjen (fyysiset ja sähköiset) ajanmukaisuus kartoittamalla ja priorisoimalla kehittämistarpeet selkeäksi oppimisympäristöjen kehittämisohjelmaksi.	• Oppimisympäristöjen sekä opettajien vaatimat tarpeet on kartoitettu oppilaitoksittain ja tarpeita on kehitetty suuntaamalla investointirahoitus vaadittuihin kohteisiin.
--	--	--

Yhteenveto Gradia-lukioiden tunnusluvuuista

GRADIA-lukioiden tuloskortti

Asiakas	Suoritetut tutkinnot	Gradia-lukioiden TILINPÄÄTÖS 2020	Gradia-lukioiden TAVOITE 2020	Gradia-lukioiden TOTEUMA 2019	Gradia-lukioiden TOTEUMA 2018
	Ylioppilastutkinto IB-tutkinto (Diploma, ei Certificate)	699 34	730 40	706 41	752 34
	Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	5231	3720		3711
	Lukiokoulutus (tutkintotavoitteinen)	3527	3400	2774	3321
	LUVA	0	20		4
	Perusopetus	0	0		5
	Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	1704	300	1184	381
	Opiskelijatytytyväisyys	3,81	4	3,81	3,87
	Lukiokoulutus (INKA)	3,81	4	3,81	3,87
Pedagogiikka	Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa (päivälukioid)	75 %	80 %	67/76	74 %
	Päivälukiossa opettettuja kursseja/opiskelija/vuosi	0,9	0,91	0,92	0,91
	Valmistuneiden työllistyminen (päivälukioid)	41 %	10 %	44 %	
	Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin (päivälukioid)	34 %	60 %	33 %	
	Opiskelijaliikkuvuus	209	265	65	189
	Opiskelijavirtittäjien määrä	17	25		35
	NY-yritystoiminnassa	17	25	17	12
	Osuuskuntatoiminnassa	0	0	0	-
Yhteisö	Henkilöstömäärä	171	164	163	158
	Opetus- ja ohjaushenkilöstö	163	156	155	152
	Johto ja esimiehet	6	6	6	5
	Muu henkilöstö	2	2	2	1
Talous	Toimintatuotot, ulkoiset	15 791 048 €	15 491 000 €	14 282 000 €	
	Toimintakulut, ulkoiset	11 070 809 €	12 015 000 €	10 949 000 €	
	Investoinnit	88 577 €	110 000 €	110 000 €	

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.5 Gradian sisäiset palvelut

Gradian sisäiset palvelut koostuvat hallinto- ja tukipalveluista, jotka palvelevat koko kuntayhtymän henkilöstöä, opiskelijoita ja muita asiakkaita tehtäväkenttäänsä mukaisesti. Sisäisiin palveluihin kuuluvat hallinto-, kehittämis- ja opiskelijapalvelut. Sisäiset palvelut vastaavat myös hankintojen ja turvallisuuden keskitetyistä toiminnoista.

Gradian hallintopalvelut jakautuvat johtamisen tukipalveluihin, talouspalveluihin ja henkilöstöpalveluihin. Gradian kehittämispalveluihin on koottu palvelutoiminta, joka tukee oppilaitosten kehittämistoimintaa ja henkilöstöä monipuolisesti. Kehittämispalveluihin kuuluvat hanke- ja kv-palvelut, digipalvelut sekä markkinoinnin ja

viestinnän tukipalveluita tarjoava yhteyspalvelut. Gradian opiskelijapalvelut palvelee kaikkia kuntayhtymän opiskelijoita ja opiskelijaksi hakeutuvia. Kokonaisuuteen kuuluvat hakeutumisen palvelut, opintotoimistopalvelut sekä opiskeluhuollon järjestämiseen hallinnointi, tieto- ja vapaa-ajanpalvelut sekä asuntolapalvelut.

Sisäisten palveluiden päätavoite on tukea perustetäväänsä mukaisesti oppilaitoksia Gradian yhteisten ja oppilaitoskohtaisten tavoitteiden toteutumisessa. Sen lisäksi sisäiset palvelut ovat toteuttaneet palveluiden kehittämiseen liittyviä tavoitteita, joiden toteumaa on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Toimenpiteiden toteuma 2020, Gradian sisäiset palvelut

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:</i>	<i>Tavoitteet 2020</i>	<i>Toteuma 2020</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	• Opiskelijoiden koottujen tukipalveluiden konseptointi ja pilotointi • Opiskelijoiden hyvinvointiohjelman laatiminen ja opiskeluhuollon kokonaiskuvaus Gradiaan • Kasvun maisema -työpajatoiminnan jatkaminen hankkeen jälkeen yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa • Opintotoimistopalveluiden digitaalisten prosessien kehittäminen • Hakeutujien henkilökohtaisten ohjauspalveluiden konseptointi • Gradian sähköisen oppimisympäristön (Moodle) käytön laajentaminen ja opettajien verkkopedagogisen osaamisen vahvistaminen	• Ensimmäiset pilotit eli Viitaniemen A- ja C-rakennusten Student Centerit on rakennettu vuoden 2020 aikana. • Opiskelijoiden hyvinvoinnin kehittämisohjelma on laadittu ja opiskeluhuollon kokonaisuutta on selkiytetty. Kuvaus tehdään tämän pohjalta vuonna 2021. • Vivo-valmennus jatkunut omana kehittämistoimintana yhteistyössä Jyväskylän kaupungin kanssa. Vivo-valmennus laajentunut Gradia Jämsään. • Opintotoimiston digitaalisia palveluja kehitetty, suuri osa opintotoimistopalveluista pystytettiin toteuttamaan etänä. • Hakeutujien monikanavaisen ohjauspalvelun kuvaus laadittu. • Moodlen hyödyntämistä ja verkkopedagogiikan osaamisen vahvistamista tukevia koulutuksia ja työpajoja järjestettiin henkilöstölle 149 kpl ja niissä oli 1312 osallistujaa. Moodle-työpajoissa syntyi vuoden aikana 51 verkkokurssia.

Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	• Gradian ennakkointityön systematisointi osana strategia- ja laatu prosessia • Strategisten kumppanuuksien periaatteiden ja toimintaprosessin mallintaminen	• Osaamisen ennakkoinnin foorumi aloitti toiminnan ja käynnisti systemaattisen ennakkointitiedon kokoamisen johtamisen tueksi. Vuonna 2020 luotiin tulevaisuustyöpajojen malli, jolla ennakkointityöhön osallistetaan sekä opiskelijoita että henkilöstöä. Gradian edustajat ovat mukana alueellisissa ennakkointiryhmissä sekä jatkuvan oppimisen maakunnallisessa yhteistyössä. • Gradian asiakkuudenhallinnan kehittämisohjelmassa jäsennettiin työelämäasiakkuuksien hallinnan ja johtamisen malli ja periaatteet. Tämä luo pohjaa laajemmalle strategisten kumppanuuksien hallinnan mallintamiselle.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	• Ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen vaikuttavuuden vahvistaminen perustehtävässä • Hankekehittäminen vahvemmin osaksi koulutusalojen toiminnan suunnittelua • Toimenkuvien, prosessien ja organisaation selkeyttäminen sisäisissä palveluissa • Tiedonhallintalain edellyttämien toimenpiteiden ja järjestelmä uudistusten valmistelu • Henkilöstöintran uudistamisen käynnistäminen, opiskelijaintran suunnittelu ja opiskelijaviestinnän kehittäminen	• Vuonna 2020 ammatillisen koulutuksen strategiarahoitusta oli haussa aiempaa vähemmän, mutta rahoituksen pienentymistä onnistuttiin kompensoimaan merkittävällä muun hankerahoituksen kasvulla. • Vuoden 2020 vahvistettiin esimiesten roolia hankkeiden suunnittelussa ja seurannassa. Kehittämispalvelut tuotti esimiehille uusia raportteja toiminnan suunnittelun tueksi. • Prosessien ja palveluiden kehittämistä tehtiin sisäisissä palveluissa laajasti osana organisaation laatutyötä ja palkkausjärjestelmien uudistamista. Toimenkuvien ja organisaation selkeyttämistä tehtiin tehtäväkuvamuutosten ja työnjakojen uudistamisen kautta vuonna 2020 erityisesti johtamisen tukipalveluissa ja talouspalveluissa. • Laadittu Gradian kokonaisarkkitehtuurikuvausta: järjestelmäkuvauksia, integraatiokuvauksia, tietovaranto- ja sidossarkkitehtuurikuvauksia, prosessi- ja palvelukuvauksia. Kehitetty Gradian järjestelmälokitusta. • Uudistettu henkilöstöintra otettiin käyttöön marraskuussa. Uusi Meidän intra

		tukee rakenteellaan ja sisällöillään yhteisöllisyyttä ja avointa vuorovaikutusta. Opiskelijaviestinnän kehittäminen on käynnistetty Opiskelija-sivuston eli opiskelijaintran konseptoinnilla, jonka yhteydessä myös muut opiskelijaviestinnän kanavat ja niiden käyttötarkoitus määritellään.
--	--	---

2.1.6 Gradia-ravintolat

Gradia-ravintolat -tulosalueeseen kuului vuoden 2020 alussa kahdeksan opiskelija- ja henkilöstöra-vintolaa eli Oppilikka, Hoivakka, Lounastuuli, Kyytipoika, Popina, Ykkönen, Kahveli sekä Jyväskylän Steinerkoulun ravintola. Gradia-ravintolat toimivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kiinteistöissä Jyväskylässä Kukkulan, Viitaniemen, Kankaan ja Harjun kampuksilla sekä Jämsässä ja Lievestuoreella.

Gradia-ravintoloiden perustehtävänä oli tuottaa lounas-, kahvio- sekä kokouspalveluja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän opiskelijoille ja henkilöstölle. Lisäksi merkittävä osa perustehtävää oli toimia opiskelijoiden ammatillisesti esimerkillisenä ja oppimista tukevana oppimisympäristönä sekä työelämän oppimispaikkana. Perustehtävien lisäksi Gradia-ravintoloissa oli vuoden aikana monipuolista ulkoista palvelutoimintaa.

Henkilöstö

Gradia-ravintoloissa oli vuoden 2020 lopussa 42 työntekijää. Henkilöstö väheni kolmella vuoteen 2019 verrattuna. Henkilöstöä koulutettiin edelleen mm Gradia Jyväskylältä hankitulla monipuolisella koulutuksella. Gradia-ravintolat koulutti henkilöstöään myös oppisopimuskoulutuksella. Vuoden 2020 aikana valmistui kaksi kokon ammattitutkintoa ja viisi henkilöä jatkoi opintojaan erilaisissa tutkintoon johtavissa oppisopimuskoulutuksissa.

Sisäinen yrittäjyys ja tuloksellisuus

Opiskelijaravintoloiden toiminta muuttui oleellisesti koronakevään myötä. Budjetoidut tulot alittuivat merkittävästi. Liikevaihdoksi oli budjetoitu 5,000 miljoonaa euroa ja liikevaihto toteutui 4,791 miljoonana euronä. Tulot toteutuivat 209 000 euroa budjetoitua pienempänä. Ulkoisiksi myyntituotoiksi oli budjetoitu 1,616 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat 1,306 miljoonana euronä. Ulkoiset myyntituotot jäivät 310 000 euroa budjetoitua pienemmäksi. Tämä johtui osin etäopintojen vaikutuksesta henkilöstölounaiden sekä kahvioidemme myyntiin sekä ulkoisen palvelutoimintamme vähentymisestä erilaisten koronarajoitusten vuoksi.

Oman alamme opiskelijoiden työelämässä tapahtuva oppiminen vaikeutui oleellisesti elinkeinon harjoittajien ravintoloiden sulkeutumisen tai liiketoiminnan vähentymisen myötä. Gradia-ravintolat vastaanottivat ennätys-

määrän opiskelijoita työelämäjaksoille ravintoloihinsa. Gradia-ravintoloissa suoritettiin runsaasti erilaisia opintoihin sisältyviä työelämän näyttöjä ja saatiin kesken-eräisiä tutkintoja valmiiksi ja siten opintoja päätökseen.

Gradia-ravintoloiden liiketoimintaan sisältyi edelleen monipuolista ulkoista palvelutoimintaa, jonka tuotolla katettiin olemassa olevia kiinteitä kustannuksia. Näillä toiminnoilla myös tarjottiin monipuolisia oppimistilanteita ja osaamisen näyttämisen mahdollisuuksia työelämäjaksolla oleville opiskelijoillemme ja siten käytettiin tehokkaasti myös olemassa olevia resursseja eli tiloja, koneita ja laitteita sekä ammattitaitoisen henkilöstön työaikaa. Mahdollisuutta myydä tuotteitamme Caffemyymälä Oppipudissa hyödynnettiin myös.

Maaliskuussa 2020 opiskelijoiden siirryttyä koronaepidemian vuoksi etäopintoihin myös suurin osa ravintoloistamme suljettiin ja Gradia-ravintolat aloitti viikoittaisten ruoka-annosten jakelun huhtikuun alusta. Kevään aikana ennätimme jakaa ruoka-annospaketteja, leipää ja leivettä sekä Jämsässä, että Jyväskylässä yhteensä kahdeksan kertaa. Määrät vaihtelivat viikoittain ja kerralla opiskelija-ruokapaketteja jaettiin 1 200–2 100 opiskelijalle. Kevään aikana tehtiin lähes 67 000 annospakettua ruoka-annosta.

Syyslukukaudella opiskeltiin aluksi hybridimallilla ja ruokapalvelut toimivat normaalisti kaikissa ravintoloistamme, kunnes joulukuun alusta taas siirryttiin etäopintoihin ja ruokapaketteja jaettiin kolmen viikon aikana lähes 27 000 annosta.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän oppilaitokset maksoivat toisen asteen ammatillisesta opiskelijaruokailusta sekä lukio-opiskelijoiden ruokailusta Gradia-ravintoloille vuonna 2020 yhteensä 3,3 miljoonaa euroa. Opiskelija-aterian hinnaksi oli budjetoitu 4,29 €/ toteutunut eli syöty ateria. Opiskelija-aterioita ei vuonna 2020 kertynyt budjetoitua määrää opiskelijoiden ollessa valtaosan opinnoistaan etäopinnoissa. Opiskelija-aterioita oli budjetoitu toteutuvaksi 768 360 ja niitä toteutui vain 535 731 ateriaa. Toteutumatta jäi 232 629 ateriaa. Myös annospakatut ateriapaketit tulivat normaalia opiskelija-ateriaa kalliimmaksi, joten opiskelija-aterian hinnaksi tuli 6,15 €/ toteutunut eli syöty ateria.

Toimenpiteiden toteutuma 2020, Gradia-ravintolat

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:</i>	<i>Tavoitteet 2020</i>	<i>Toteuma 2020</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	• Monipuolisten oppimismahdollisuuksien tarjoaminen etenkin erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille. • Koko henkilöstön sitoutuminen opiskelijoiden kannustavaan ja ammatillista kasvua tukevaan ohjaamiseen.	• Erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat suorittivat työelämäjaksojaan ja antoivat näyttöjään Gradia-ravintoloissa henkilöstömme ohjauksessa. • Gradia-ravintoloiden henkilöstö ohjasi ja arvioi kannustavasti opiskelijoiden eri tutkinnonosissa osoitettavaa osaamista
Osuua osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	• Ohjaushenkilöstöllä ajantasainen työpaikkaohjaajakoulutus. • Aitoina työelämän koulutuspaikkoina toimiminen koulutuskuntayhtymän sekä muiden koulutusorganisaatioiden opiskelijoille.	• Ohjaushenkilöstöllä oli ajantasainen työpaikkaohjaajakoulutus ja koulutuksia myös päivitettiin. • Gradia-ravintoloissa oli jatkuvasti opiskelijoita suorittamassa opintoihinsa kuuluvia erilaisia tutkinnonosia sekä niihin sisältyviä näyttöjä.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	• Ruokapalvelutyön fyysisen ja henkisen kuormittavuuden huomioiminen ja henkilöstön työkyvyn tukeminen erilaisin työ- ja työaikajärjestelyin. • Arviointi ja jatkuva parantaminen sekä esimiestyö luonteva osa jokapäiväistä työtä. • Ammatillisesti vahvan ja moniosaavan henkilöstön liikkuminen joustavasti eri työyksiköiden välillä tarpeen mukaan. • Kaikkien ravintoloiden toimintojen ja palvelujen kehittäminen Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän avulla ympäristövastuu huomioiden sekä ensimmäinen Ekokompassin auditointi.	• Henkilöstön työssäjaksamista tuettiin ja mahdollistettiin osa-aikatyötä. Myös työjärjestelyissä huomioitiin työn kuormittavuus eri työtehtävissä. • Molemminpuolinen arviointi oli osa arjen toimintaa. • Palvelukeittiöiden toimintaa hoidettiin muista yksiköistä lounasajaksi siirtyvällä henkilöstöllä ja tarvittavat sijaisuudet hoidettiin sisäisin järjestelyin. • Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän rakentaminen saatiin kaikissa ravintoloissamme valmiiksi. Ensimmäinen auditointi tehtiin 8.10.2020 ja Gradia-ravintoloille myönnettiin Ekokompassisertifikaatti.

2.1.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tulos vuonna 2020 oli budjetoitua parempi. Liikelaitokselle asetettu sitova tulostavoite, vuosikate, toteutui 1,298 milj. euroa talousarvion tavoitetta suurempana.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2020 lopussa yhteensä noin 241 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytössä olevien rakennusten osuus oli noin 189 milj. euroa, Jämsän noin 47 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 5 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 135 228 huom2, josta Jyväskylässä tiloja on 102 855 huom2, Jämsässä 29 011 huom2 ja Lievestuoreella 3 362 huom2. Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 16 148 huom2, joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa. Uudet Education Facilities Oy:ltä vuokratut Musiikkikampuksen tilat valmistuivat joulukuussa ja tiloihin muutto käynnistyi vuoden 2020 päätteeksi. Tilojen käyttäjinä ovat Gradia Jyväskylä, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuudesta on pidetty hyvää huolta. Gradia-kiinteistöt on vienyt läpi mittavan kiinteistöinvestointiohjelman, jossa erityistä huomiota on kiinnitetty mm. Terve talo -kriteerien noudattamiseen, kiinteistöjen elinkaaren hallintaan, energiatehokkuuteen sekä tilojen yhteiskäyttöön ja muuntojoustavuuteen. Investointiohjelmaan kuuluvien hankkeiden yhteydessä on tähdätty myös tilatehokkuuteen mm. teettämällä tilatarveselvityksiä.

Tilankäytön tehostamista jatkettiin edelleen liikelaitoksella laaditun Kiinteistöjen kehittämisohjelman 2020 - 2030 mukaisesti. Kehittämisohjelmaan sisältyvän tulevaisuuden tilankäytön suunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin. Wilhelm Schildtin katu 2:n kiinteistö myytiin Hemsö Finland Oy:lle. Tilat ovat edelleen Gradia-lukioiden ja Jyväskylän Steinerkoulun käytössä kymmenen vuoden vuokrasopimuksella. Lisäksi purettiin Jämsän Metsäoppilaitoksentiellä tyhjillään olleet kaksi rakennusta.

Digitalisoinnin hyödyntäminen kiinteistötiedon hallinnassa on ollut yksi keskeisistä tavoitteista. Kiinteistönhallinnan uusi ohjelmisto, Optimaze, otettiin käyttöön suunnitellusti. Optimaze-järjestelmän käyttöönoton myötä vuokra-alueiden hallinta sekä talouden suunnittelu ja seuranta helpottuivat. Lisäksi sisäiset vuokralaiset näkevät nyt vuokra-alueiden ja kustannusten ajantasaiset tiedot suoraan järjestelmästä.

Vuoden 2020 tavoitteena oli myös tukea ja mahdollistaa Gradian kestävän kehityksen ohjelman toteuttamista, erityisesti kampusympäristöjä käsittelevän osion osalta. Syksyllä aloitettiin tulevaisuuden energiantuotantomuotoja kartoittava selvitystyö koko Gradian hiilineutraaliustavoitteeseen liittyen. Gradia-kiinteistöt on rakennuttanut aurinkopaneelijärjestelmiä jo usealle kampukselle, mutta myös muita uusiutuvan energian tuotantomuotoja tutkitaan. Gradian hankkima sähköenergia on tuotettu jo useita vuosia päästöttömästi pohjoismaisella vesivoimalla.

Kestävän kehityksen teemaa on toteutettu usean vuoden ajan myös olemalla mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa. Peruskorjausten yhteydessä sekä erillisinä hankkeina on parannettu rakennusten energiatehokkuutta valitsemalla energiaa säästäviä teknisiä ratkaisuja. Gradia-kiinteistöt sitoutui vuonna 2020 Sitoumus2050:n Kestävän purkamisen Green Deal –sopimukseen ensimmäisten sitoutujien joukossa. Tavoitteena on valtakunnallisesti edistää rakennuspurkujätteen uudelleenkäyttöä ja kierrättämistä.

Kaikilla vuoden aikana tehdyillä toimenpiteillä on tähdätty toiminnan tehostamiseen, energiatehokkuuteen sekä tilatehokkuuteen ja näiden kautta kustannusten karsimiseen kestävän kehityksen arvoja noudattaen. Toimenpiteet tukevat koko kuntayhtymän taloudellisten tavoitteiden toteutumista, unohtamatta kuitenkaan laadukasta asiakaspalvelua, tarkoituksenmukaisia oppimisympäristöjä ja henkilöstön työhyvinvointia.

Toimenpiteiden toteutuma 2020, Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päättäväite:</i>	<i>Tavoitteet 2020</i>	<i>Toteuma 2020</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija		
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	Uusi kiinteistöhallinnan ohjelmisto otetaan suunnitelmallisesti mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön sekä johdon työkaluksi että jokaisen työntekijän päivittäisen työn tueksi.	Kiinteistönhallintajärjestelmä Optimaze otettiin käyttöön.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia- yhteisö	- Tuetaan työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä yhteisiä koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia. - Gradian kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisen tukeminen ja mahdollistaminen sekä toteuttaminen omalta osalta - Pysäköintilupakäytännön selvitystyö ja mahdollinen sähköistäminen - Asiakkaiden tarpeiden mukainen joustava organisaatio - Student Center -konseptin toteuttaminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa	- Järjestettiin koko Gradia-kiinteistöjen henkilöstölle virkistyspäivä ulkoilun ja kestävä kehityksen teemalla. - Aloitettiin tulevaisuuden energiantuotantomuotoja kartoittava selvitystyö. - Sitouduttiin Sitoumus2050:n Kestävän purkamisen Green Deal –sopimukseen ensimmäisten sitoutujien joukossa. - Sähköenergia tuotetaan päästöttömästi pohjoismaisella vesivoimalla. - Määritettiin uudet pysäköintilupakäytännöt ja selvitettiin sähköisen pysäköintilupajärjestelmän vaatimukset päätöksentekoa varten. - Resursseja käytettiin joustavasti tilatarvemuutosten ja tilankäytön mukaisesti. - Toteutettiin ensimmäiset Student Center -konseptin mukaiset aulatilat Viitaniemeen.

Yhteenveto Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tunnusluvuista 2017–2020

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kiinteistöjen ylläpito					
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	-0,7 %	-1,9 %	-1,8 %	-1,0 %	-10,8 %
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	-3,2 %	-0,7 %	-0,3 %	-1,0 %	-8,6 %
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	-0,3 %	-5,8 %	-5,4 %	-1,0 %	-21,2 %
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 9 %:n kokonaistavoite kaudella 2009–2016 ja 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	2,90 %	4,00 %	4,90 %	7,00 %	6,10 %
Kuntoluokka, %	73	74	75	75	82
Tyhjät tilat, % *)		8,4	13,4	0,0	13,0
Tilankäytön tehokkuus, m ² /opiskelija *)		13,2	12,4	12,8	14,2
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys: kustannusarvion ylitys% *)					
- Schildtin lukion tilat		-2			
- Kukkulan A-rakennuksen peruskorjaus			-8,3		
- Jämsän Tekniikan rakennus				0	-0,1
- Viitaniemen piha-alue					-21,4

*) Tunnusluku ensimmäisen kerran käytössä talousarviossa 2018

Mittariseloste (ks. liite 5)

2.1.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy

Gradia-koulutuspalvelut Oy on Gradian 100-prosentti-omistama tytäryhtiö, jonka tehtävä on toimia kilpailuilla koulutusmarkkinoilla. Yhtiön toiminta käynnistyi vuoden 2015 alusta, joten takana on kuudes tilikausi.

Yhtiön keskeisimmät tavoitteet tilikaudelle 2020 oli vahvistaa kilpailukykyä, kasvattaa markkinaosuutta ja kehittää liiketoimintamallia nykyisessä organisaatiorakenteessa. Tavoitteen saavuttamiseksi yhtiö osallistui aktiivisesti tarjouskilpailuihin ja vahvisti koulutuspalveluiden saatavuutta lisäämällä lyhytkoulutustarjontaa yritys- ja henkilöasiakkaille. Lisäksi yhtiön hallitus teki päätökset kehittämistoimenpiteiden käynnistämiseksi, jotka toteutetaan seuraavan tilikauden aikana.

Kilpailutilanne koulutusmarkkinoilla jatkui kireänä ja uusia toimijoita on tullut edelleen mukaan kilpailutuksiin. Toimintavuosi lähti tavoitteiden mukaisesti liikkeelle ja asiakasvolyyymi kasvoi ensimmäisen neljänneksen aikana yli 15 % edellisen vuoden vastaavaan vertailuajankohtaan. Huhtikuussa tapahtui kuitenkin käänne kohti matalampaa volyymitasoa koronaepidemiasta johtuen ja vaikutukset tilikauden toimintaan olivat merkittävät. Haasteeksi nousi asiakasohjaus ja rekrytoivien yhteishankintakoulutusten merkittävä volyymin lasku erityisesti Ely -keskusten hankkimisiin koulutuksiin.

Yhtiön liiketoimintaa on vakauttanut Keski-Suomen Ely -keskuksen kanssa aikaansaadut volyymisesti merkittävät ammatilliset kapasiteettisopimukset sekä yhteishankintasopimukset, joilla on voitu toteuttaa ei tutkintoon johtavaa työvoimakoulutusta sekä rekrytoivia koulutuksia. Loppuvuodesta 2020 nämä sopimukset olivat uudelleen kilpailutuksessa ja yhtiön kilpailukyky säilyi niissä hyvänä. Voitetulla sopimuskannalla lähdetään rakentamaan seuraavaa tilikautta 2021.

Tilikauden 2020 tavoitteiden osalta liikevaihtotavoitteesta jäätin 1,7 milj. euroa ja asiakasmäärätavoitteesta 58 %. Tulevalle tilikaudelle lähdetään sopimuskannan ollessa noin 4,0 milj. euroa.

Yhtiö tuotti koulutukset pääosin Gradialta ostetuilla resursseilla. Yhtiö osti tukipalvelut Gradialta lukuun ottamatta talous- ja palkkahallintoa, jotka tuotti tilitoimisto.

Gradia-koulutuspalvelut Oy:n liikevaihto tilikaudella 2020 oli 2 092 358 euroa ja talousarviossa liikevaihtotavoite oli 3,8 milj. euroa. Yhtiö tuotti koulutuspalveluja yhteensä 1 705 asiakkaalle ja opiskelijatyöpäiviä kertyi 29 235. Yhtiön kassavirtatilanne oli tasapainossa koko päättäneen tilikauden ajan eikä konsernin sisäistä lainanantoa ole tarvittu. Yhtiön tilinpäätös on yhdistelty sisäiset erät eliminoiden Gradian ja sen liikelaitoksen tilinpäätöksiin muodostaen näin konsernin tilinpäätöksen.

Toimenpiteiden toteutuma 2020, Gradia-koulutuspalvelut Oy

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:	Tavoite 2020	Toteuma 2020
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	- Kehitetään koulutustarjonnan malleja ja koulutusten sisältöjä yhteistyössä koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa niin, että varmistetaan kilpailuilla markkinoilla tarjottavien koulutuspalveluiden saatavuus joustavasti sekä yritys- että yksilöasiakkaille. - Toteutetaan työ- ja elinkeinoelämälle yhteistyössä koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa koulutusprosesseja ja osaamisen kehittämisen hankkeita. - Vahvistetaan asiakkuuksien hallintaa. - Järjestetään yksilöasiakkaille sekä työ- ja elinkeinoelämälle yhteistyössä koulutusalojen kanssa ennakointiin perustuvaa koulutustarjontaa.	- Toteutettu koulutussuunnittelua ja koulutustarjontaa yhteistyössä Gradian tulosalueiden kanssa. - Toteutettu yrityksille ja työyhteisöille koulutusprosesseja yhteistyössä Gradian tulosalueiden kanssa. Esim. yhteishankintakoulutukset, lupa- ja korttikoulutukset ja muut lyhytkestoiset koulutukset. - On jatkettu asiakkuuksien hallinnan kehittämistyötä (asiakkuuksien hallinnan kehittämisohjelma). - Toteutettu ennakointiin perustuvaa koulutusta omistajakuntien henkilöstölle, yksilö- ja työyhteisöasiakkaille.

Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	- Vahvistetaan osallistavaa työtapaa koulutuskuntayhtymän tulosalueiden ja Gradia- koulutuspalvelut Oy:n välillä. - Toteutetaan sisäistä viestintää niin, että se edistää koulutuskuntayhtymän henkilöstön tietoisuutta hyödyntää Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tuomat mahdollisuudet kilpailluilla koulutusmarkkinoilla.	- Toteutettu toiminnan ja talouden vuosi- suunnittelu ja budjetointi yhteistyössä Gradian tulosalueiden ja Gradia-koulutuspalvelut Oy:n välillä. - Pidetty info- ja perehdytystilaisuuksia Gradian koulutusaloilla. Osallistettu ja tehty yhteistyössä Gradian henkilöstön kanssa mm. tarjousprosesseja.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	- Gradia-koulutuspalvelut Oy hankkii koulutuspalvelut ja muut tukipalvelut pääsääntöisesti koulutuskuntayhtymältä ja mitoittaa ne projektikohtaisesti voimassa olevan puitesopimuksen mukaisesti. - Vahvistetaan osallistavaa työtapaa koulutuskuntayhtymän opettajien ja Gradia-koulutuspalvelut Oy:n välillä. - Gradia-koulutuspalvelut Oy osallistuu yhteistyössä koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa opettajien olemassa olevan osaamisen sekä tulevaisuuden osaamistarpeiden tunnistamiseen. - Gradia-koulutuspalvelut Oy on mukana toteuttamassa pedagogista kehittämistyötä yhteistyössä koulutuskuntayhtymän tulosalueiden kanssa.	- Gradia-koulutuspalvelut Oy hankki koulutuspalvelut ja muut tukipalvelut pääsääntöisesti Gradialta. - Pidetty info- ja perehdytystilaisuuksia Gradian koulutusaloilla. - Gradia-koulutuspalvelut Oy osallistui yhteistyössä Gradian tulosalueiden kanssa opettajien olemassa olevan osaamisen sekä tulevaisuuden osaamistarpeiden tunnistamiseen. Gradia-koulutuspalvelut Oy oli toteuttamassa pedagogista kehittämistyötä yhteistyössä Gradian tulosalueiden kanssa.

Yhteenveto Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tunnusluvuista 2019–2020

Gradia-koulutuspalvelut Oy	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Vaikuttavuus ja asiakas			
Päättöpalautteiden keskiarvo, asteikolla 1-5	4,0 (OPAL)	4,0 (OPAL)	4,0 (OPAL)
Työvoimakoulutuksen %-osuus liikevaihdosta	90 %	84 %	92 %
Asiakasmäärä	3 187	4 000	1 705
Opiskelijatyöpäivät	37 132	40 000	29 235
Kv-liiketoiminnan %-osuus liikevaihdosta	0,50 %	4 %	0,40 %

2.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien toteutuminen

1 000 €

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ

- ilman sisäisiä eriä

Tästä tuloslaskelmasta on eliminoitu pois kuntayhtymän tulosalueiden sisäinen myynti ja ostot. Euromäärät kertovat kuntayhtymän ulkopuolelta tulevien tuottojen ja ulkopuolelle maksettavien kulujen määrän.

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	80 954	85 869	87 935	2 066
Myyntituotot (ulkoiset)	7 252	7 749	5 207	-2 542
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 601	6 459	5 205	-1 254
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 565	1 171	1 094	-77
Muut toimintatuotot	1 038	2 012	1 532	-480
*TOIMINTATUOTOT YHT.	96 410	103 260	100 973	-2 287
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-41 275	-47 224	-43 146	4 078
Henkilöstökulut, muu työ	-19 395	-21 800	-19 613	2 187
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-12 678	-15 215	-11 783	3 432
Aineet ja tarvikkeet	-8 970	-9 612	-8 036	1 576
Avustukset	-240	-318	-156	162
Vuokrat (ulkoiset)	-1 586	-2 061	-2 022	39
Verot	-1 402	-1 427	-1 428	-1
Muut toimintakulut	-120	-365	-86	279
*TOIMINTAKULUT YHT.	-85 666	-98 022	-86 270	11 752
*TOIMINTAKATE	10 744	5 238	14 702	9 464
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-601	-747	-541	206
*VUOSIKATE	10 143	4 491	14 162	9 671
Poistot ja arvonalentumiset	-10 551	-11 000	-10 824	176
*TILIKAUDEN TULOS	-409	-6 509	3 337	9 846
Poistoeron muutos	1 254	1 215	1 215	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 946	0	-1 946
*YLI-/ALIJÄÄMÄ	845	-3 348	4 552	7 900

JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TILINPÄÄTÖS 2020

1 000 €

	Gradia Jyväskylä	Gradia Jämsä	Gradia- lukiot	Gradian sisäiset palvelut	Gradia- ravintolat	Gradia- kiinteistöt	Koulutus- kuntayhtymä yhteensä
TOIMINTATUOTOT							
Opiskelijatuotot	51 615	9 433	13 945	12 942	0	0	87 935
Myyntituotot (ulkoiset)	3 550	222	7	70	1 306	52	5 207
Myyntituotot (sisäiset)	406	5	6	446	3 390	2 101	6 354
Tuet ja avustukset, hankerah.	769	-4	1 782	2 568	90	0	5 205
Vuokratuotot (ulkoiset)	4	5	0	7	4	1 075	1 094
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0	0	17 517	17 517
Muut toimintatuotot	228	417	57	44	0	812	1 558
*TOIMINTATUOTOT YHT.	56 571	10 077	15 797	16 078	4 791	21 556	124 870
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut, opetustyö	-29 039	-4 259	-9 786	-62	0	0	-43 145
Henkilöstökulut, muu työ	-5 052	-872	-737	-9 694	-1 584	-1 673	-19 613
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 816	-705	-259	-3 217	-86	-4 706	-11 788
Palveluiden ostot (sisäiset)	-3 277	-523	-1 724	-193	-585	-48	-6 350
Aineet ja tarvikkeet	-2 363	-922	-193	-421	-1 337	-2 802	-8 036
Avustukset	-112	-18	-6	-21	0	0	-156
Vuokrat (ulkoiset)	-351	-47	-84	-38	-14	-1 487	-2 022
Vuokrat (sisäiset)	-10 160	-1 855	-2 589	-1 756	-1 157	0	-17 517
Verot	-43	-40	0	-5	-6	-1 334	-1 428
Muut kulut	-56	-7	-7	-40	0	-2	-113
*TOIMINTAKULUT YHT.	-53 270	-9 246	-15 384	-15 446	-4 769	-12 053	-110 167
*TOIMINTAKATE	3 301	831	413	632	22	9 503	14 702
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	94	0	-634	-541
*VUOSIKATE	3 301	831	413	727	22	8 869	14 162
Poistot ja arvonalentumiset	-895	-457	-106	-200	-8	-9 158	-10 824
*TILIKAUDEN TULOS	2 406	373	308	527	13	-289	3 337
Poistoeron muutos	78	0	0	0	0	1 137	1 215
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0	0
*YLI-/ALIJÄÄMÄ	2 484	373	308	527	13	848	4 552

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	80 954	85 869	87 935	2 066
Myyntituotot (ulkoiset)	7 252	7 749	5 207	-2 542
Myyntituotot (sisäiset)	6 547	6 178	6 354	176
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 601	6 459	5 205	-1 254
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 565	1 171	1 094	-77
Vuokratuotot (sisäiset)	16 573	17 326	17 517	191
Muut toimintatuotot	1 041	2 012	1 558	-454
*TOIMINTATUOTOT YHT.	119 534	126 764	124 870	-1 894
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-41 276	-47 224	-43 146	4 078
Henkilöstökulut, muu työ	-19 395	-21 800	-19 613	2 187
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-12 678	-15 215	-11 788	3 427
Palveluiden ostot (sisäiset)	-6 537	-6 178	-6 350	-172
Aineet ja tarvikkeet	-8 983	-9 612	-8 036	1 576
Avustukset	-240	-318	-156	162
Vuokrat (ulkoiset)	-1 586	-2 061	-2 022	39
Vuokrat (sisäiset)	-16 575	-17 326	-17 517	-191
Verot	-1 402	-1 427	-1 428	-1
Muut toimintakulut	-120	-365	-113	252
*TOIMINTAKULUT YHT.	-108 790	-121 526	-110 167	11 359
*TOIMINTAKATE	10 744	5 238	14 702	9 464
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-601	-747	-541	206
*VUOSIKATE	10 143	4 491	14 162	9 671
Poistot ja arvonalentumiset	-10 551	-11 000	-10 824	176
*TILIKAUDEN TULOS	-409	-6 509	3 337	9 846
Poistoeron muutos	1 254	1 215	1 215	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 946	0	-1 946
*YLI/ALIJÄÄMÄ	845	-3 348	4 552	7 900

Koulutuskuntayhtymä ilman liikelaitosta

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	80 954	85 869	87 935	2 066
Myyntituotot (ulkoiset)	7 197	7 690	5 155	-2 535
Myyntituotot (sisäiset)	4 418	4 056	4 253	197
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 601	6 459	5 205	-1 254
Vuokratuotot (ulkoiset)	45	100	20	-80
Vuokratuotot (sisäiset)	4	0	0	0
Muut toimintatuotot	826	1 890	746	-1 144
*TOIMINTATUOTOT YHT.	99 045	106 064	103 314	-2 750
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-41 276	-47 224	-43 146	4 078
Henkilöstökulut, muu työ	-17 656	-19 937	-17 939	1 998
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-8 766	-10 619	-7 082	3 537
Palveluiden ostot (sisäiset)	-6 479	-6 143	-6 302	-159
Aineet ja tarvikkeet	-5 843	-6 198	-5 234	964
Avustukset	-240	-318	-156	162
Vuokrat (ulkoiset)	-358	-868	-534	334
Vuokrat (sisäiset)	-16 571	-17 326	-17 517	-191
Verot	-95	-73	-94	-21
Muut toimintakulut	-114	-365	-110	255
*TOIMINTAKULUT YHT.	-97 397	-109 071	-98 115	10 956
*TOIMINTAKATE	1 648	-3 007	5 199	8 206
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	65	-73	94	167
*VUOSIKATE	1 713	-3 080	5 293	8 373
Poistot ja arvonalentumiset	-1 471	-1 894	-1 667	227
*TILIKAUDEN TULOS	242	-4 974	3 626	8 600
Poistoeron muutos	116	78	78	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 946	0	-1 946
*YLI/ALIJÄÄMÄ	358	-2 950	3 704	6 654

Gradia Jyväskylä

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	48 498	50 084	51 615	1 531
Myyntituotot (ulkoiset)	4 889	5 795	3 550	-2 245
Myyntituotot (sisäiset)	533	299	406	107
Tuet ja avustukset, hankerah.	798	1 722	769	-953
Vuokratuotot (ulkoiset)	7	0	4	4
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	260	1 636	228	-1 408
*TOIMINTATUOTOT YHT.	54 986	59 536	56 571	-2 965
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-27 709	-32 082	-29 039	3 043
Henkilöstökulut, muu työ	-5 410	-5 747	-5 052	695
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 844	-4 905	-2 816	2 089
Palveluiden ostot (sisäiset)	-3 403	-3 188	-3 277	-89
Aineet ja tarvikkeet	-2 660	-3 471	-2 363	1 108
Avustukset	-156	-202	-112	90
Vuokrat (ulkoiset)	-185	-530	-351	179
Vuokrat (sisäiset)	-9 434	-10 017	-10 160	-143
Verot	-36	-24	-43	-19
Muut toimintakulut	-57	-281	-56	225
*TOIMINTAKULUT YHT.	-52 892	-60 447	-53 270	7 177
*TOIMINTAKATE	2 094	-911	3 301	4 212
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-7	0	0	0
*VUOSIKATE	2 087	-911	3 301	4 212
Poistot ja arvonalentumiset	-780	-1 077	-895	182
*TILIKAUDEN TULOS	1 307	-1 988	2 406	4 394
Poistoeron muutos	116	78	78	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	750	0	-750
*YLI/ALIJÄÄMÄ	1 423	-1 160	2 484	3 644

Gradia Jämsä

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	8 648	9 137	9 433	296
Myyntituotot (ulkoiset)	350	249	222	-27
Myyntituotot (sisäiset)	8	0	5	5
Tuet ja avustukset, hankerah.	16	3	-4	-7
Vuokratuotot (ulkoiset)	4	0	5	5
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	413	199	417	218
*TOIMINTATUOTOT YHT.	9 440	9 588	10 077	489
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-3 976	-4 865	-4 259	606
Henkilöstökulut, muu työ	-1 038	-1 008	-872	136
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-824	-833	-705	128
Palveluiden ostot (sisäiset)	-557	-519	-523	-4
Aineet ja tarvikkeet	-803	-740	-922	-182
Avustukset	-38	-85	-18	67
Vuokrat (ulkoiset)	-30	-106	-47	59
Vuokrat (sisäiset)	-1 994	-1 816	-1 855	-39
Verot	-44	-43	-40	3
Muut toimintakulut	-5	-11	-7	4
*TOIMINTAKULUT YHT.	-9 310	-10 026	-9 246	780
*TOIMINTAKATE	130	-438	831	1 269
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-4	0	0	0
*VUOSIKATE	126	-438	831	1 269
Poistot ja arvonalentumiset	-438	-455	-457	-2
*TILIKAUDEN TULOS	-312	-893	373	1 266
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-312	-893	373	1 266

Gradia-lukiot

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	12 385	13 706	13 945	239
Myyntituotot (ulkoiset)	44	30	7	-23
Myyntituotot (sisäiset)	13	11	6	-5
Tuet ja avustukset, hankerah.	1 761	1 700	1 782	82
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	0	0	0
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	91	55	57	2
*TOIMINTATUOTOT YHT.	14 295	15 502	15 797	295
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-9 558	-10 277	-9 786	491
Henkilöstökulut, muu työ	-740	-862	-737	125
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-425	-500	-259	241
Palveluiden ostot (sisäiset)	-1 661	-1 699	-1 724	-25
Aineet ja tarvikkeet	-125	-200	-193	7
Avustukset	-5	-6	-6	0
Vuokrat (ulkoiset)	-95	-160	-84	76
Vuokrat (sisäiset)	-2 372	-2 559	-2 589	-30
Verot	0	0	0	0
Muut toimintakulut	-2	-10	-7	3
*TOIMINTAKULUT YHT.	-14 982	-16 273	-15 384	889
*TOIMINTAKATE	-687	-771	413	1 184
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	0
*VUOSIKATE	-687	-771	413	1 184
Poistot ja arvonalentumiset	-104	-125	-106	19
*TILIKAUDEN TULOS	-791	-896	308	1 204
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-791	-896	308	1 204

Gradian sisäiset palvelut

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	11 423	12 942	12 942	0
Myyntituotot (ulkoiset)	132	0	70	70
Myyntituotot (sisäiset)	418	446	446	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	2 917	2 950	2 568	-382
Vuokratuotot (ulkoiset)	29	100	7	-93
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	62	0	44	44
*TOIMINTATUOTOT YHT.	14 980	16 438	16 078	-360
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-33	0	-62	-62
Henkilöstökulut, muu työ	-8 751	-10 667	-9 694	973
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 562	-4 251	-3 217	1 034
Palveluiden ostot (sisäiset)	-302	-152	-193	-41
Aineet ja tarvikkeet	-495	-338	-421	-83
Avustukset	-41	-25	-21	4
Vuokrat (ulkoiset)	-37	-60	-38	22
Vuokrat (sisäiset)	-1 662	-1 777	-1 756	21
Verot	-8	0	-5	-5
Muut toimintakulut	-50	-63	-40	23
*TOIMINTAKULUT YHT.	-14 940	-17 333	-15 446	1 887
*TOIMINTAKATE	40	-895	632	1 527
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	76	-73	94	167
*VUOSIKATE	116	-968	727	1 695
Poistot ja arvonalentumiset	-113	-228	-200	28
*TILIKAUDEN TULOS	3	-1 196	527	1 723
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 196	0	-1 196
*YLI/ALIJÄÄMÄ	3	0	527	527

Gradia-ravintolat

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	1 780	1 616	1 306	-310
Myyntituotot (sisäiset)	3 446	3 300	3 390	90
Tuet ja avustukset, hankerah.	109	84	90	6
Vuokratuotot (ulkoiset)	5	0	4	4
Vuokratuotot (sisäiset)	4	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
*TOIMINTATUOTOT YHT.	5 344	5 000	4 791	-209
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 717	-1 652	-1 584	68
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-112	-130	-86	44
Palveluiden ostot (sisäiset)	-557	-585	-585	0
Aineet ja tarvikkeet	-1 760	-1 449	-1 337	112
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-11	-12	-14	-2
Vuokrat (sisäiset)	-1 109	-1 157	-1 157	0
Verot	-7	-6	-6	0
Muut toimintakulut	0	0	0	0
*TOIMINTAKULUT YHT.	-5 273	-4 991	-4 769	222
*TOIMINTAKATE	72	9	22	13
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	0
*VUOSIKATE	72	9	22	13
Poistot ja arvonalentumiset	-37	-9	-8	1
*TILIKAUDEN TULOS	35	0	13	13
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	35	0	13	13

Gradia-kiinteistöt

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	55	59	52	-7
Myyntituotot (sisäiset)	2 129	2 122	2 101	-21
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 520	1 071	1 075	4
Vuokratuotot (sisäiset)	16 569	17 326	17 517	191
Muut toimintatuotot	215	122	812	690
*TOIMINTATUOTOT YHT.	20 488	20 700	21 556	856
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 739	-1 863	-1 673	190
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 912	-4 596	-4 706	-110
Palveluiden ostot (sisäiset)	-58	-35	-48	-13
Aineet ja tarvikkeet	-3 139	-3 414	-2 802	612
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-1 228	-1 193	-1 487	-294
Vuokrat (sisäiset)	-4	0	0	0
Verot	-1 308	-1 354	-1 334	20
Muut toimintakulut	-6	0	-2	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-11 393	-12 455	-12 053	402
*TOIMINTAKATE	9 095	8 245	9 503	1 258
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-666	-674	-634	40
*VUOSIKATE	8 430	7 571	8 869	1 298
Poistot ja arvonalentumiset	-9 080	-9 106	-9 158	-52
*TILIKAUDEN TULOS	-651	-1 535	-289	1 246
Poistoeron muutos	1 137	1 137	1 137	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	487	-398	848	1 246

Gradia-koulutuspalvelut Oy

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot		0		0
Myyntituotot (ulkoiset)	2 906	3 800	2 096	-1 704
Myyntituotot (sisäiset)	0	0	0	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	0	0	0
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
*TOIMINTATUOTOT YHT.	2 906	3 800	2 096	-1 704
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-58	-143	-84	59
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 356	-3 140	-1 722	1 418
Palveluiden ostot (sisäiset)	0	0	0	0
Aineet ja tarvikkeet	0	-45	0	45
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	0	-15	0	15
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0	0
Verot	0	-90	0	90
Muut toimintakulut	-97	-87	-57	30
*TOIMINTAKULUT YHT.	-2 511	-3 520	-1 863	1 657
*TOIMINTAKATE	395	280	233	-47
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	-5	0	5
*VUOSIKATE	395	275	233	-42
Poistot ja arvonalentumiset	-5	-5	0	5
*TILIKAUDEN TULOS	390	270	233	-37
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	390	270	233	-37

2.3 Investointien toteutuminen

Vuoden 2020 talousarviossa investointien sitovuustaso määriteltiin seuraavasti: Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua enintään 9 757 000 euroa. Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä vuonna 2020 oli yhteensä noin 8 301 436,14 euroa. Investoinneista jäi siis toteutumatta 1 455 563,86 euroa (rakentamisinvestointeja noin 688 967,80 euroa ja irtaimistohankintoja noin 766 596,06 euroa).

2.3.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2020

Investointien toteutuminen

Vuoden 2020 talousarviossa varattiin rakentamisinvestointeille 6,3 milj. euroa. Toteutuneiden rakentamisinvestointien loppusumma oli 5,561 milj. euroa. Irtaimistohankintoihin varattiin talousarviossa 0,2 milj. euroa ja toteuma oli 0,047 milj. euroa. Kokonaisuudessaan Gradia-kiinteistöjen investointeihin budjetoitu 6,5 milj. euroa riitti kattamaan toteuman 5,608 milj. euroa.

Kukkulan A- ja E-rakennuksien välisen piha-alueen hanke vastaanotettiin 29.9.2020. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 1,02 milj. euroa ja vuoden 2020 toteuma oli 1,11 milj. euroa hankkeen kokonaiskustannusten ollessa 1,17 milj. euroa. Budjetin ylitykseen vaikuttivat maanalaisen tekniikan osalta puutteelliset lähtötiedot, joiden vaikutuksesta aiheutui urakan aikana suunnitelmamuutoksia ja purkamiseen liittyviä lisätöitä.

Harjun asuntolan muutostöiden 2. vaihe vastaanotettiin 30.9.2020. Hankkeelle oli varattu talousarviossa 1,2 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannus oli 1,182 milj. euroa. Lisä- ja muutostöiden osuus jäi hankkeessa pieneksi.

Viitaniemen pihahankkeen 2. vaihe vastaanotettiin 4.11.2020. Hankkeelle oli varattu talousarviossa 2,0 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannus oli 1,414 milj. euroa. Hankkeen lisä- ja muutostöiden osuus oli ainoastaan 0,02 milj. euroa. Budjetin alittamiseen vaikuttivat avoin urakkakilpailu, laadukkaat suunnitelmat ja riittävän pitkä urakka-aika.

INVESTOINNIT 2020 (1 000 €)

Investoinnit (1 000 €)	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Ero
Rakentamisinvestoinnit	8 939	10 434	6 300	5 611 *)	-689
Irtaimistohankinnat	1 573	2 738	3 457	2 690	-767
Investoinnit yhteensä	10 512	13 173	9 757	8 301	-1 456

*) Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 5 561 teur + Kevyet varastot ja rakennelmat 50 teur

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2020

1 000 euroa			
	Toteuma	Talousarvio	Poikkeama
	2020	2020	
<i>Rakennukset:</i>			
Aktivoitavat vuosikorjaukset	1 504	1 500	4
Viitaniementie 1 / piha-alue	1 355	2 000	-645
Kukkulan kampus / piha-alue	1 111	1 000	111
Lievestuore 3. vaihe	249	200	49
Harjun asuntolan huoneet	1 182	1 200	-18
Jämsän Myllymäen kampussaneeraukset	99	400	-301
Harju A5-osa, IB-lukio	31	0	31
Priimus tilamuutoshanke	30	0	30
Investointimenot yhteensä	5 561	6 300	-739
Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön myynti	5 440		
Investointitulot yhteensä	5 440	0	0

Lievestuoreen 3. vaiheen tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaihe käynnistettiin syksyn 2019 aikana. Hanke tulee koskemaan Lievestuoreen maanrakennushallia sekä viereistä varasto-/terminaalirakennusta. Hankesuunnitelma valmistui 30.6.2020. Hankkeen kokonaiskustannusarvio hankesuunnitelman mukaisesti on 5,036 milj. euroa. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallitus hyväksyi hankesuunnitelman kokouksessa 9/20, pöytäkirjan päiväyksellä 8.9.2020. Uudisosan ja pihan rakentamisen on tarkoitus alkaa toukokuussa 2021 urakkakilpailutuksen jälkeen. Suunnittelua varten talousarviossa budjetti oli 0,2 milj. euroa ja toteuma oli 0,249 milj. euroa.

Aktivoitaviin vuosikorjauksiin varattiin 1,5 milj. euroa. Valmistuneiden hankkeiden toteuma oli 1,504 milj. euroa. Vuosikorjauksissa toteutettiin talousarvion mukaisia hankkeita ja muita vuoden aikana eteen tulleita muutostöitä.

2.3.2 Irtaimistohankinnat

Gradia Jyväskylän irtaimistohankinnat vuonna 2020 olivat yhteensä 1 608 445 euroa. Lisäksi hankittiin syksyllä 2020 käynnistettyyn automaalareiden koulutukseen automaalausammio arvoltaan 49 970 euroa, mikä on aktivoitu taseeseen kevyet varastot ja rakennelmat-ryhmään. Vuoden 2020 investoinnit olivat noin 449 000 euroa pienemmät kuin mihin talousarviossa 2020 varauduttiin (TA 2020: 2 107 000 €).

Euromääräisesti merkittävin investointi kohdistui musiikkikampukselle, jonne hankittiin uusittuihin tiloihin muun muassa esitys- ja av-tekniikkaa sekä kalusteita noin 559 300 eurolla. Osa talousarviossa 2020 olleista musiikkikampuksen investoinneista siirtyi vuoden 2021 kevääseen. Musiikkikampuksen hankintoja on tehty yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy:n ja Jyväskylän yliopiston kanssa. Gradia Jyväskylän osalta hankintaan osallistui musiikin alan ja taiteen perusopetuksen lisäksi media-ala.

Toinen yksittäinen merkittävä hankinta oli media- ja musiikkialan yhteiskäyttöön tarkoitettu monikamerakalusto (299 000 €), jolla tuotetaan monikamerakuvauksia myös muille tulosalueille. Media-alalle hankittiin myös muuta valokuva-, video- ääni ja valokalustoa sekä kamerakalustoa, liikuteltava kaiutinjärjestelmä sekä arkki-leikkuri. Näiden hankintojen yhteisarvo oli noin 114 700 euroa.

Maarakennusala uusi kaivukoneen (99 000 €) ja logistiikka-ala hankki raskaanliikenteen ajo-opetukseen monikonesimulaattorin (n. 57 600 €). Kone- ja tuotantotekniikka investoi jyrsinkoneeseen sekä kolmeen hitsauskoneeseen yhteisarvoltaan noin 44 900 euroa.

Suunhoidon koulutukseen hankittiin liikuteltava hoito-yksikkö ja potilastuoli (22 000 €).

Tietokoneita uusittiin useilla aloilla yhteensä noin 317 500 euron edestä ja myös irtokalusteita hankittiin 94 400 eurolla.

Gradia Jämsä teki investointeja tilikaudella 664.816 eurolla, talousarviossa oli varauduttu hankkimaan pysyviä vastaavia 649.000 eurolla. Tietokoneita jouduttiin hankkimaan suunnitelmasta poiketen enemmän, sillä osa oli tullut elinkaarensa päähän ja loppuvuodesta desinfektio-kone tammikuussa 2021 käynnistävän välinehuoltajakoulutuksen tarpeeseen.

Metsäalalle hankittiin tilikaudella kolme uutta metsät-raktoria, joiden hankinnan arvo oli yhteensä 515.000 euroa ja syksyllä 2020 käyttöön tuli leasingrahoituksella harvesteri voimassa olevan kalustostrategian mukaisesti. Logistiikka-ala investoi uuteen sähkötrukkiin, jonka arvo oli 39.400 euroa.

IRTAIMISTOHANKINNAT 2020 (1 000 €)

Irtaimistohankinnat (1 000 €)	TA 2020	TP 2020	Ero
Gradia Jyväskylä	2 107	1 608	-499
Gradia Jämsä	649	665	16
Gradia-lukiot	110	89	-21
Gradian sisäiset palvelut	351	281	-70
Gradia-ravintolat	40	0	-40
Gradia-kiinteistöt	200	47	-153
Irtaimistohankinnat yhteensä	3 457	2 690	-767
<i>-Rahoitusosuus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Irtaimistohankinnat yhteensä, netto	3 457	2 690	-767

Auto- ja konetekniikan autolaboratorion käyttöön hankittiin käytetty auto, joka oli arvoltaan 33.544 euroa. Sosiaali- ja terveysala sai uudet kalusteet ensiapuluokkaan sekä pesudesinfektiokoneen, hankinnat olivat yhteensä 24.481 euroa. Opetuskäyttöön hankittiin 71 kappaletta tietokoneita sekä latausvaunu, näiden hankintojen yhteisarvo oli 52.391 euroa, jälkimmäiset hankinnat toteutettiin koulutus yhteiset kustannuspaikalta, jolloin ne ovat kaikkien käytettävissä.

Gradia-lukioiden irtaimistohankinnat olivat 88 600 euroa (TA 110 000 euroa), jotka muodostuivat pääasiassa ICT- ja opetusteknologiaan liittyvistä hankinnoista. Ylioppilaskokeisiin hankittiin palvelemissa ja varavirtalähteitä sekä uusittiin henkilökunnan tietokoneita. Etäopetuksen tueksi hankittiin opetustiloihin konferenssikameroita sekä uusittiin jonkin verran kalusteita.

Gradia-kiinteistöt käytti vuonna 2020 kone-, laite- ja kalusteinvestointeihin yhteensä 47 271 euroa. Student Center-kalustukseen käytettiin 14 957 euroa ja Viitanien C-rakennuksen automatiikan uusimiseen käytettiin 32 314 euroa.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2020 talousarviossa rahoituksen sitovuustaso määriteltiin siten, että lainakannan muutos saa olla enintään 5,933 milj. euroa. Lainakannan muutos oli -7,6 milj. euroa. Lainakanta aleni 32,1 milj. eurosta 24,5 milj. euroon.

Verrattaessa toteutuneita tilinpäätöslukuja talousarvioon voidaan todeta, että toiminnan rahavirta eli kuntayhtymän tulo-rahoitus oli 8,8 milj. euroa budjetoitua suurempi ja investointien rahavirta 7,1 milj. budjetoitua suurempi (investointimenot toteutuivat 1,5 milj. euroa vuoden 2020 talousarviota pienempinä ja rahoitusosuudet investointimenoihin ja pysyvien vastaavien luovutustulot toteutuivat 5,7 milj. euroa suurempina). Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä noin 16,0 milj. euroa budjetoitua parempi. Talousarviossa ennakoitiin, että kuntayhtymän lainakanta olisi vuoden 2020 lopussa kasvanut 38,0 milj. euroon, mutta se toteutui 13,5 milj. euroa pienempänä.

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA 2020

1 000 €

	TP 2019		TA 2020		TP 2020		Poikkeama	
Toiminta ja investoinnit								
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	10 143		4 491		14 162		9 671	
Satunnaiset erät	0		0		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-232	9 911	0	4 491	-846	13 316	-846	8 825
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-13 173		-9 757		-8 301		1 456	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	122		0		0		0	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	257	-12 795	0	-9 757	5 669	-2 633	5 669	7 124
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 884		-5 266		10 684		15 950	
Rahoitustoiminta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäykset	0		0		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		14 000		0		-14 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600		-3 067		-2 600		467	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000	2 400	-5 000	5 933	-5 000	-7 600	0	-13 533
Oman pääoman muutokset		0		0		0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-484		667		3 084		2 417	
Lainakanta 31.12.	32 067		38 000		24 467		-13 533	

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ ILMAN LIKELAITOKSIA RAHOITUSLASKELMA 2020

1 000 €

	TP 2019		TA 2020		TP 2020		Poikkeama	
Toiminta ja investoinnit								
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	1 713		-3 080		5 293		8 373	
Satunnaiset erät	0		0		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-203	1 510	0	-3 080	-219	5 074	-219	8 154
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-2 281		-3 257		-2 693		564	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	122		0		0		0	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	207	-1 953	0	-3 257	219	-2 474	219	783
Toiminta ja investoinnit, netto	-443		-6 337		2 600		8 937	
Rahoitustoiminta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäykset	0		0		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		7 000		0		-7 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0		-234		0		234	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	6 766	0	0	0	-6 766
Oman pääoman muutokset		0		0		0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-443		429		2 600		2 171	
Lainakanta 31.12.	0		6 766		0		-6 766	

GRADIA-KIINTEISTÖT-LIikelaitoksen RAHOITUSLASKELMA 2020

1 000 €

	TP 2019		TA 2020		TP 2020		Poikkeama	
Toiminta ja investoinnit								
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	8 430		7 571		8 869		1 298	
Satunnaiset erät	0		0		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-29	8 401	0	7 571	-627	8 242	-627	671
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-10 892		-6 500		-5 608		892	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0		0		0	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	50	-10 842	0	-6 500	5 450	-158	5 450	6 342
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 441		1 071		8 084		7 013	
Rahoitustoiminta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäykset	0		0		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		7 000		0		-7 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600		-2 833		-2 600		233	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000	2 400	-5 000	-833	-5 000	-7 600	0	-6 767
Oman pääoman muutokset		0		0		0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-41		238		484		246	
Lainakanta 31.12.	32 067		31 234		24 467		-6 767	

2.5 Yhteenveto talousarvion toteutumisesta sitovuustasoin

Vuoden 2020 talousarvion sitovuustasot (1 000 €)	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa			
Kuntayhtymän vuosikate ilman liikelaitosta (Gradia Jyväskylä, Gradia Jämsä, Gradia-lukiot, Gradian sisäiset palvelut ja Gradia ravintolat) vähintään	-3 080	5 293	8 373
Gradia Jyväskylä	-911	3 301	4 212
Gradia Jämsä	-438	831	1 269
Gradia-lukiot	-771	413	1 184
Gradian sisäiset palvelut	-968	727	1 695
Gradia-ravintolat	9	22	13
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuosikate vähintään	7 571	8 869	1 298
Koulutuskuntayhtymä yhteensä	4 491	14 162	9 671
Investointiosa			
Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua	-9 757	-8 301	1 456
Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit	-6 300	-5 611	689
Irtaimistohankinnat	-3 457	-2 690	767
Rahoitusosa			
Lainakannan muutos enintään	5 933	-7 600	-13 533

Lisäinformaatiota - ei-sitova tavoite

3. Henkilöstöraportti 2020

Henkilöstöraportin tehtävänä on antaa henkilöstölle ja sidosryhmille tietoa Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian henkilöstövoimavaroista kokonaisuutena tilinpäätösvuonna ja lähitulevaisuudessa. Henkilöstöraporttiin on koottu toiminnan kannalta keskeisiä henkilöstötunnuslukuja tiiviissä esitysmuodossa.

3.1 Henkilöstömäärät ja rakenne

Kuntayhtymän palveluksessa oli tilikauden päättyessä 31.12.2020 yhteensä 1 088 päätoimista, vakinaista tai määräaikaista henkilöä. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 1 061, joten kokonaisuudessaan henkilöstömäärä on noussut 27 henkilöllä. Edellisten lisäksi kuntayhtymän palveluksessa työskentelee sivutoimisia tuntiopettajia ja palkkioita maksettiin näytönarvioijille, luennoitsijoille, erilaisten toimikuntien ja ohjausryhmien jäsenille sekä asiantuntijoille ja luottamushenkilöille.

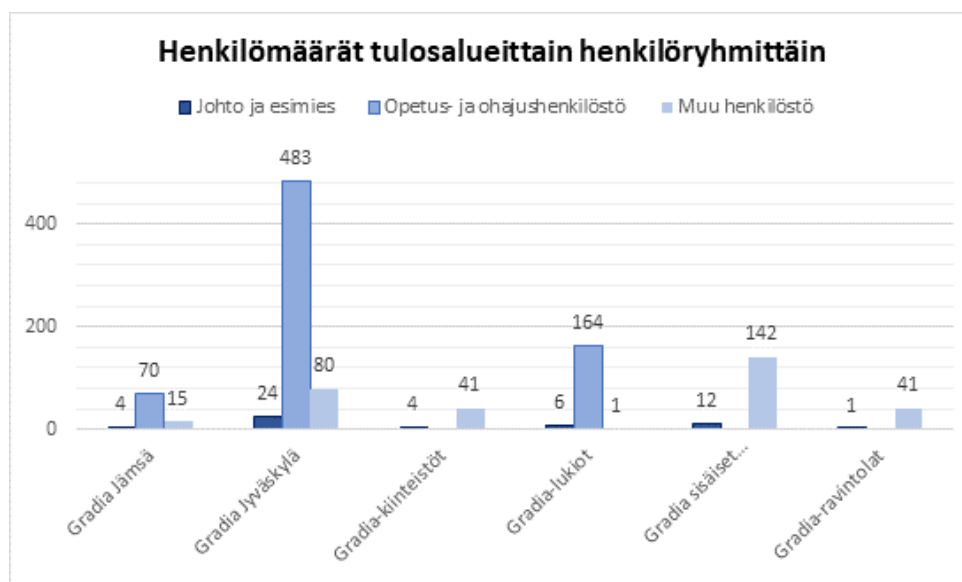
Palkanlaskennasta lähti viime vuonna maksuun keskimäärin 1 141 (v. 2019: 1 151, v. 2018: 1 136) palkkalaskelmaa kuukausittain.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön osuus koko henkilöstöstä oli 65,9 %:ia. Opetus- ja ohjaushenkilöstöön on tässä laskettu vain OVTES sopimusalan opettajat ja opinto-ohjaajat eli ei muuta opiskelijarajapinnassa työskentelevää henkilöstöä. Kun opetus- ja ohjaushenkilöstön osuuteen lisätään välittömästi oppilaitosten opiskelijatyössä olevat mm. opiskelija-avustajat ja ammatinohjaajat ko. ryhmän osuus henkilöstöstä nousee 74,0 %:iin. Gradian johto- ja esimiestehtävissä työskentelee yhteensä 51 henkilöä, joka on 4,7 % kokonaishenkilöstömäärästä. Henkilöstön keski-ikä oli 48,9 vuotta.

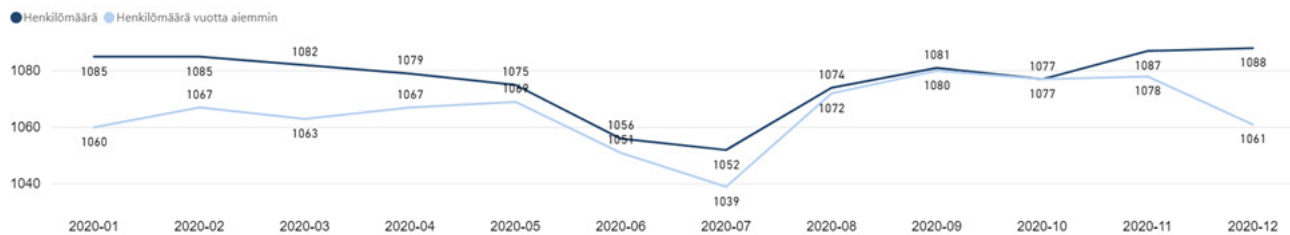
Kuvio 6 kuvaa henkilöstömäärän vaihtelua kuukausittain vuosina 2019 - 2020. Kesäkuukausina koulutustoimialalla ei rekrytoida, mutta alkuvuosi ja elokuu ovat uusien palvelussuhteiden solmimisen aikaa.

Kuvio 4. Kokonaiskuva Gradian henkilöstön rakenteesta

Kuvio 5. Henkilöstömäärät tulosalueittain ja henkilöryhmittäin

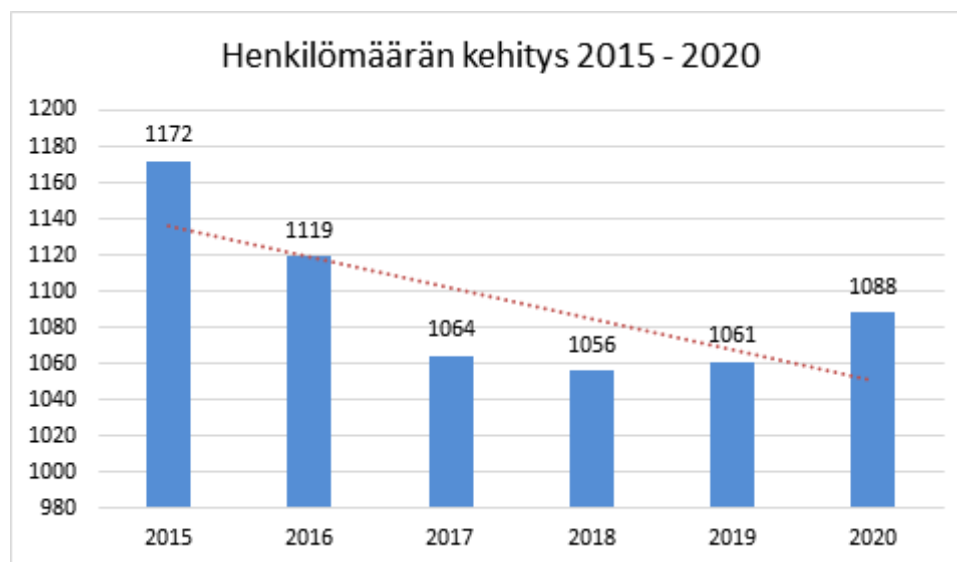

Kuvio 6. Henkilöstömäärän vaihtelu kuukausittain vuosina 2019 - 2020

Alla oleva kuvio kuvaa sen sijaan kuntayhtymän päätöksen vakituisen ja määräaikaisen henkilöstömäärän kehitystä vuodesta 2015 alkaen. Henkilöstömäärä on ollut kasvava pari viimeistä vuotta.

Gradian henkilöstöstä 86 % (v. 2019: 87 %, 2018: 90 %) työskenteli toistaiseksi voimassa olevassa palvelusuhhteessa. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli 14 %:ia

(v. 2019:13 %:ia). Sivutoimisia tuntiopettajia oli vuoden lopussa kaikkiaan 59 henkilöä, joista suurin osa oli Gradia Jyväskylässä eli 54 ja Gradia-lukioissa 5. Edellisenä vuonna sivutoimisia tuntiopettajia oli 37. Sivutoimisen opetushenkilöstön käyttö on kääntynyt kasvuun. Niin määräaikaisen henkilöstön kuin myös sivutoimisen henkilöstön määrässä on oppilaitoksissa mukana korona-avustuksilla rekrytoitua lisäresurssia.

Kuvio 7. Henkilöstömäärän kehitys

	2019		2020	
	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset
Gradia Jyväskylä	504	70	512	75
Gradia Jämsä	78	8	79	10
Gradian sisäiset palvelut	123	24	127	27
Gradia-ravintolat	32	13	31	11
Gradia-lukiot	144	19	146	25
Gradia-kiinteistöt	45	1	44	1
Yhteensä	926	135	939	149

Taulukko 1. Vakituiset ja määräaikaiset 2019 - 2020

Nimike	Gradia Jyväskylä	%	Gradia Jämsä	%	Gradia-lukiot	%	Kaikki yhteensä	%
Lehtori (opettaja)	382	79,1	50	71,4	85	51,8	517	72,1
Tuntiopettaja (Päätoiminen)	101	20,9	20	28,6	79	48,2	200	27,9
Kaikki yhteensä	483		70		164		717	

Kuvio 8. Lehtoreiden ja tuntiopettajien osuudet

Kaikista yli kahden kuukauden rekrytoinneista tehtiin täyttölupahakemus ja selvitettiin jo olemassa olevan henkilöstön käyttömahdollisuus tehtävässä. Täyttölupia haettiin yhteensä 276 kertaa. Kaikki täyttöluvat kulkevat henkilöstöpäällikön kautta. Työpaikkoja oli avoinna 150, joista julkisessa rekrytoinnissa oli 122 ja sisäisesti täytettiin 28 tehtävää (jotka pääosin hankkeisiin liittyviä määräaikaista projektitehtäviä). Täyttölupaa haetaan vakituisen tai määräaikaisen työntekijän rekrytoinnin lisäksi myös työntekijän vakinaistamisesta, tukityöllistetyin-, siviilipalvelusmiehen tai palkallisen harjoittelijan työhön ottamiseksi.

Pääasiallisesti opetustyötä tehdään tällä hetkellä Gradiassa lehtorin virassa. Lisäksi myös oppilaitosten opinto-ohjaajat ja erityisopettajat ovat kokoaikaisissa viroissa. Tämä on muutos muutaman vuoden takaiseen, jolloin pääasiallinen palvelussuhteen muoto Gradiassa oli tuntiopettaja. Uudet virat perustetaan hallintosäännön mukaisesti hallituksessa ja niitä ylläpidetään erillisessä virkaluettelossa. Virkasiirtoja päätoimisesta tuntiopettajasta lehtorin virkaan tehdään vuosittain jonkin verran virkojen vapautuessa. Virkasiirrot käsitellään oppilaitosten johtoryhmissä yhdessä henkilöstöpäällikön kanssa. Gradia-lukioissa aloitettiin loppuvuodesta neuvottelut virkarakenteen kehittämistä.

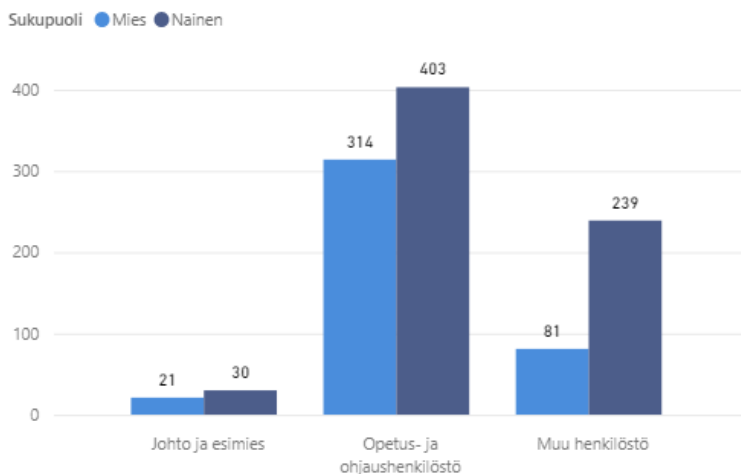
3.2 Sukupuolirakenne

Koko henkilöstöstä miehiä on 38 % ja naisia 62 %. Naisien ja miesten osuus henkilöstöstä pysyi samana kuin edellisenä vuonna.

3.3 Osa-aikaiset

Osa-aikaisesti työskenteli vuoden vaihteessa 116 henkilöä (10,7 % henkilöstöstä), kun edellisvuonna osa-aikaisia oli 108 (10,2 % henkilöstöstä). Osa-aikatyötä tekevien osuus on kokonaisuudessaan hieman kasvanut edellisvuodesta. Osa-aikaisia virka- tai työsuhteita Gradiassa oli 77 (v. 2019: 85 hlöä). Osa-aikaeläkeläisiä oli 12 (v. 2019: 9 hlöä) ja muilla osa-aikaisuuksilla oli 23 työntekijää (v. 2019: 11 hlöä). Muun osa-aikaisen palvelussuhdemuodon perusteena oli työntekijän oma pyyntö, jonka taustalla on usein henkilökohtainen tilanne. Osa-aikaisella virka- tai työsuhteella tarkoitetaan erilaisia osa-aikaisia kuntoutustukia, osa-aikaisia työkyvyttömyyseläkkeitä ja sellaisia päätoimisia tuntiopettajia, joiden vuosityöaika on alle 1500 tuntia (ammatillinen koulutus) tai sellaisia päätoimisia tuntiopettajia, joiden työaika jää alle opetusvelvollisuuden (lukiokoulutus).

Sukupuolijakauma henkilöryhmittäin

Kuvio 9. Sukupuolirakenne

	Osa-aikaeläke	Osa-aikainen virka-/työsuhde	Osittainen hoitovapaa	Muu osa-aikaisuus	Yhteensä	Osa-aikaisten %-osuus henkilömäärästä
Yhteensä henkilöitä	12	77	4	23	116	10,7 %

Taulukko 2. Osa-aikaisuudet

3.4 Henkilöstökustannukset

Henkilöstökulut olivat yhteensä 63 milj. euroa (72,7 % toimintakuluista). Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta noin 2,1 milj. euroa (+3,4 %).

Henkilöstökulut

	2017	% toiminta- kuluista	2018	% toiminta- kuluista	2019	% toiminta- kuluista	2020	% toiminta- kuluista
Palkat ja palkkiot	48 822	54,7	48 115	56,3	49 335	57,6	51 160	59,3
Eläkekulut	9 945	11,1	9 762	11,4	9 965	11,6	9 816	11,4
Muut henkilösivukulut	2 220	2,5	1 725	2,0	1 369	1,6	1 783	2,1
Yhteensä	60 987	68,3	59 602	69,7	60 669	70,8	62 759	72,7

Taulukko 3. Henkilöstökustannukset vuosina 2017 - 2020

3.4.1 Palkkauksen rakenne

Taulukossa on esitetty sopimusaloittain kuntayhtymän henkilöstön palkkauksen rakenne keskimäärin sekä miesten ja naisten keskiansiot suhteessa edelliseen vuoteen. KVTES sopimusalan ansioiden nousuun on vaikuttanut henkilöstömäärän lisäys ko. sopimusallalla (+8 hlöä edellisvuoteen, jotka ovat pääosin uusia tehtäviä). TS-sopimusalan palkkojen lasku johtuu henkilöstörakenteen muutoksista mm. eläköitymisten takia ja uusille rekrytoituille työntekijöille ei ole kertynyt vielä työvuosien perusteella maksettavaa ammattialalisää tai heillä ei ole maksussa henkilökohtaisia lisiä. Myös OVTES-sopimusalan palkkatasoon vaikuttaa koulutusalan henkilöstörakenne ja työvuosien pituus yleisen valtakunnallisen palkkakehityksen lisäksi.

Palkkausjärjestelmät

Palkkausjärjestelmien kehittäminen ja ylläpitäminen on jatkuvaa työtä, jota tehdään henkilöstöpalveluiden johdolla. KVTES- ja TS-sopimusaloilla palkkausjärjestelmien kehittämisryhmä jatkoi eri ammattiryhmien tehtäväkuvausten käsittelyä ja määritteli tehtäväkohtaisten palkkojen palkkatasoja.

OVTES-sopimusalojen (ammatillinen koulutus ja lukio-koulutus) palkkausjärjestelmien kehittämisryhmät keskittyivät työn vaativuuden arviointijärjestelmien mukaiseen toimintaan, sillä molemmissa koulutusmuodoissa järjestelmiä on äskettäin uudistettu. Oppilaitosten opetushenkilöstön arviointikierrokset (TVA) käydään aina syksyisin uuden lukuvuoden alkaessa, jossa palkkausjärjestelmien mukaisesti tarkastellaan tehtävät, joista kuluu maksaa opettajalle niin kutsuttua TVA-lisää.

2020	KVTES	OVTES	TS
Tehtäväkohtainen palkka	92,25 %	91,46 %	87,07 %
Palveluaikaan sidotut lisät	6,29 %	4,53 %	6,78 %
Määrävuosi/erillisiä	0,10 %	0,00 %	0,11 %
Henkilökohtainen lisä	1,36 %	1,13 %	6,04 %
Yli- ja lisätyötunnit	0,00 %	2,84 %	0,00 %
kouluk.opet.kehit.	0,00 %	0,04 %	0,00 %
Yhteensä	100,00 %	100,00 %	100,00 %
keskiansio keskim. €/kk	3 235,54 €	4 183,82 €	2 804,68 €
muutos ed. vuoteen	4,48 %	0,16 %	-1,47 %
Miesten keskiansio €/kk	3 643,75 €	4 127,48 €	2 775,56 €
Naisten keskiansio €/kk	3 124,26 €	4 228,21 €	2 956,15 €
2019 Miesten keskiansio €/kk	3 285,82 €	4 111,77 €	2 797,43 €
2019 Naisten keskiansio €/kk	3 050,22 €	4 227,81 €	3 102,53 €

*Gradian opettajan/opinto-ohjaajan mediaanipalkka v. 2020 oli 4 247,93 €

Taulukko 4. Sopimusaloittain palkkauksen rakenne keskimäärin (%-osuudet kokonaisansioista)

Henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmää eli TSA-järjestelmää kehitettiin kaikkien Gradian palkkausjärjestelmien kehittämisryhmien yhteistyönä noin puolentoista vuoden ajan.

Paikallisneuvotteluissa joulukuussa päästiin sopimaan kaikkien Gradian sopimusalojen (OVTES, KVTES ja TS) yhteisestä henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmän (TSA-järjestelmä) käyttöönotosta 1.1.2021 alkaen. Tämä arvioinnin perusteella voidaan työntekijälle maksaa henkilökohtaista lisää, jos työsuoritus on tavoitetasoa parempi. Henkilökohtaiset lisät myönnetään työntekijöille toistaiseksi. Henkilökohtaisen lisän suuruus voi olla joko 5 %:ia tai 10 %:ia työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta laskettuna.

Kertapalkkioita (v. 2020: 400 e/palkkio) maksettiin 28 työntekijälle Gradian kertapalkkiojärjestelmän mukaisesti. Kertapalkkio on ns. kertaluonteista työntekijöiden pikapalkitsemista. Kertapalkkiota on mahdollista käyttää tilanteissa, jotka jollain tavoin poikkeavat tavanomaisesta työntekijän työtilanteesta. Palkitseminen edellyttää lähtökohtaisesti ylimääräistä ponnistelua sekä erityisen hyvin onnistunutta tehtävän hoitoa. Esitykset kertapalkkioista tehdään keskitetysti henkilöstöpäällikölle ja ne käsitellään tulosalueiden johtoryhmissä.

Työaikajärjestelmät

Ammatillisen koulutuksen vuosityöajan seurantaryhmä perustettiin sen jälkeen, kun ammatillisen koulutuksen opetus- ja ohjaushenkilöstö siirtyi vuosityöaikaan 1.8.2019 alkaen eli jatkamaan vuosityöaikaan siirtymistä valmistelevalle ryhmälle. Ryhmä kokoontui lukuvuoden aikana noin kerran kuussa käsittelemään ja linjaamaan vuosityöaika-asioita. Gradian vuosityöajan soveltamisohjeet päivitettiin helmikuussa 2020 seurantaryhmän yhteistyönä. Seurantaryhmän muistiot on jul-

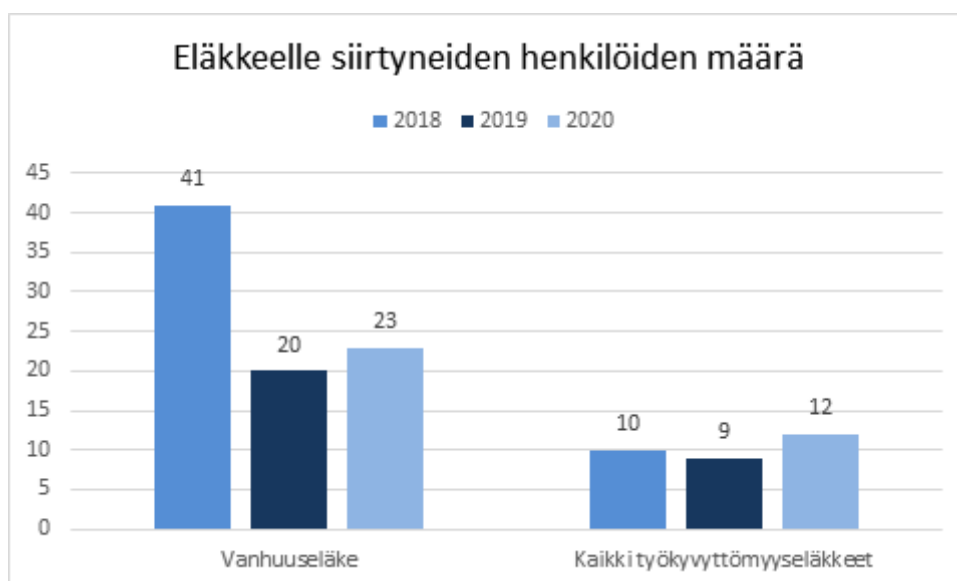
kaistu intrasta, jonka lisäksi henkilöstöpalvelut ylläpitää usein kysyttyjen kysymysten palstaa vastauksineen. Lisäksi palvelussuhdepäällikkö ja pääluottamusmies ovat pitäneet säännöllisesti keskustelutilaisuuksia opetus- ja ohjaushenkilöstölle vuosityöajasta.

Sekä ammatillisen oppilaitoksen opetushenkilöstö (OVTES Osio C) että myös lukiokoulutuksen opinto-ohjaajat ja erityisopettajat (OVTES Osio B) ovat vuosityöajassa. Vaikka työaikamuoto on molemmissa vuosityöaika, on huomattava, että palvelussuhteen ehdot eroavat osioissa toisistaan. Muu opetushenkilöstö on sen sijaan opetusvelvollisuustyöajassa. Ammatillisen oppilaitoksen kokoaikaisen opettajan ja opinto-ohjaajan vuosityöaika on 1 500 tuntia lukuvuodessa. Jos vuosityöaika on tätä enemmän, on palkka myös vastaavassa suhteessa. Päätoimisilla tuntiopettajilla tuntimäärä voi vaihdella sen sijaan lukuvuosittain 800 - 1 500 tuntia. Lukiokoulutuksen opinto-ohjaajan ja erityisopettajan vuosityöaika on 1600 tuntia.

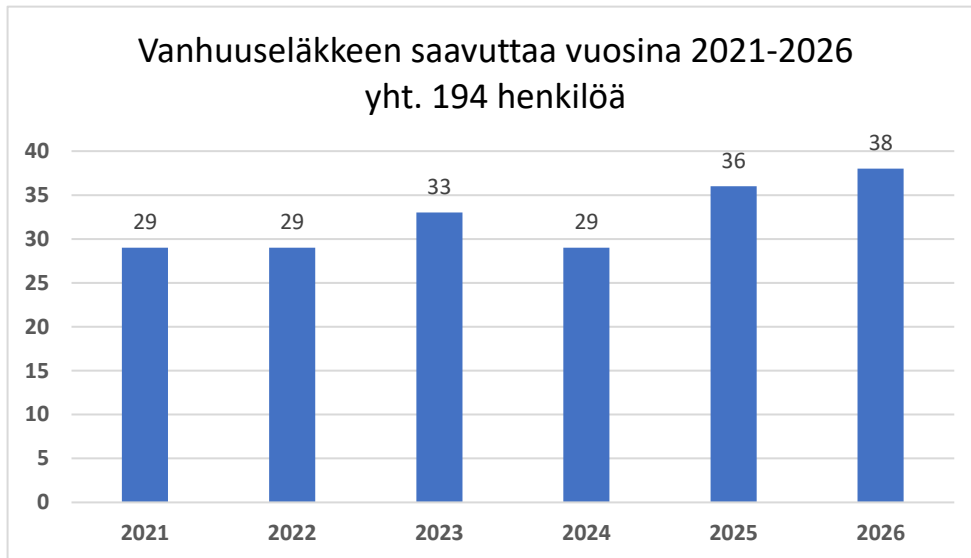
Henkilöstöpalvelut ovat käyneet läpi myös muiden sopimusalojen ja eri ammattiryhmien työaikajärjestelmiä. Työhön on kuulunut työvuorosuunnittelun ja työajan seurannan kehittämistä ja yhdenmukaistamista tulosalueiden välillä sekä ammattiryhmien perehdyttämistä työaikajärjestelmiin liittyen.

3.5 Henkilöstön eläköityminen

Henkilöstö voi siirtyä vanhuuseläkkeelle 63–68-vuotiaana. Pääsääntöisesti henkilöstö jatkaa työssä henkilökohtaiseen vanhuuseläkeikään saakka, joka on useimmilla korkeampi kuin yleinen vanhuuseläkeikä. Eläkkeelle jäädään tyypillisesti 64-vuotiaana, viime vuonna vanhuuseläkkeelle jäätin keskimäärin 64,2-vuotiaana (v. 2019: 64,6-vuotiaana). Työkyvyttömyyseläkkeelle jäätin keskimäärin 57,3 vuoden iässä.

Kuvio 10. Erilaisille eläkkeille siirtyneet vuosina 2018 - 2020

Kuvio 11. Vanhuuseläkeiän saavuttavat työntekijät (lkm)

3.5.1 Ennakoitu eläkkeelle siirtyminen

Seuraamalla eläkepoistumaa ja eläke-ennusteita sekä yhdistämällä tietoja strategisiin tavoitteisiin ja toiminnan painopisteisiin kyetään ennakoimaan tulevaa työntekijätarvetta, osaamisen poistumaa ja työurien pituutta. Kuntayhtymän henkilöstöstä vanhuuseläkkeelle jäi 23 työntekijää, joka on kolme henkilöä enemmän kuin edellisvuonna. Myös työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä kasvoi kolmella henkilöllä.

Kevan tilastojen mukaan Gradian henkilöstöstä vanhuuseläkeiän saavuttaa ajanjaksolla 2021 - 2026 yhteensä 194 henkilöä eli 17,8 % tämänhetkisestä henkilöstövahvuudesta. Vuonna 2020 vanhuuseläkeiän saavutti 18 henkilöä, mutta vanhuuseläkkeelle jäi 23 henkilöä.

3.6 Henkilöstön kouluttautuminen ja koulutus

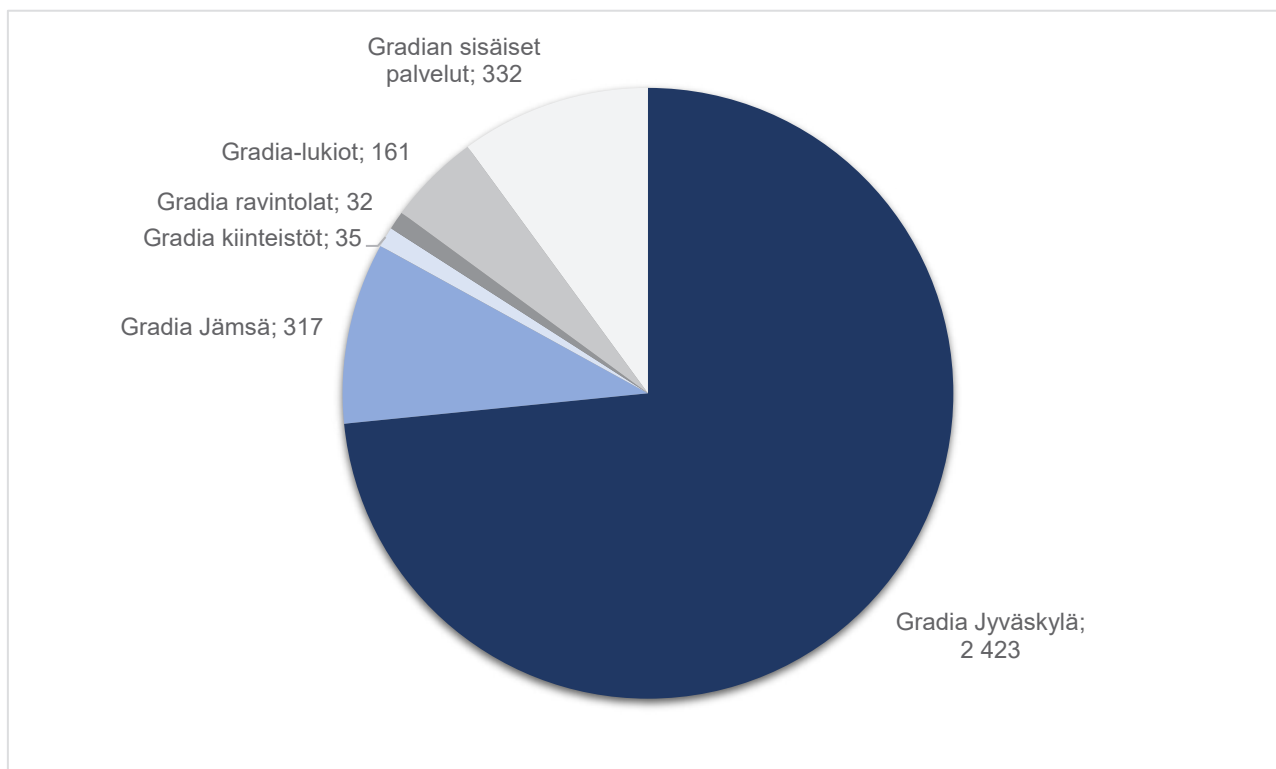
Koulutustoimialalla työskentelevät ovat pääasiassa aktiivisia oman osaamisen kehittäjiä. Gradian oma koulutustarjonta on henkilöstön saatavilla ja moni kehittää osaamistaan mm. Gradian tarjoamissa ammattitutkinnoissa ja erikoisammattitutkinnoissa työnsä ohella. Henkilöstöllä on erilaista täydennyskoulutusta, jatkokoulutusta, uusia tutkintoja parhaillaan työn alla tai tehtynä sekä erilaisia ammattia tukevia lyhytkursseja työuransa aikana. Erikoistumiskoulutus on tutkintokoulutuksen ja täydennyskoulutuksen rinnalla oleva koulutusmuoto, joka on lisääntynyt myös Gradian henkilöstöllä eli hankitaan lisää asiantuntijuutta jollain oman alan erikoisosaamis-

alueella. Myös opintovapaa on kasvattanut suosiotaan. Täydennyskoulutuksen muodot ovat kehittyneet ja yhä enemmän opitaan yhdessä uutta työn ohessa mm. Vertaisryhmissä, keskustelufoorumeissa ja kehittämistehävissä mukana olemalla.

Työntekijöiden koulutustaso on noussut vuosien varrella ja yhä useammin Gradian työntekijällä on ylempi korkeakoulututkinto joko yliopistosta eli vähintään maisterin tutkinto tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto tai vähintään jokin amk-tasoinen tutkinto oli työtehtävä mikä tahansa.

Gradian henkilöstöpalveluista on mahdollista saada tarpeen mukaan työnohjausta tai muuta pienryhmissä tapahtuvaa työnohjauksellista kehittämisen tukea. Kynnys tämän tyyppiseen kehittämiseen ja tukeen on pyritty pitämään matalana. Johdolla ja esimiehillä on tarvittaessa mahdollisuus kehittää johtajuuttaan vertaisryhmätoiminnan tai johtajuuscoachingin keinoin. Henkilöstöpalvelut järjestää kuukausittain henkilöstöjohtamisen iltapäivän kaikille esimiestyötä tekeville, joissa käydään läpi henkilöstöjohtamisen käytäntöjä. Lisäksi henkilöstöpalvelut lähettää esimiesviestejä kuukausittain, joissa muistutetaan ja opastetaan ajankohtaisissa henkilöstöasioissa. Koko henkilöstö saa myös ajankohtaisista henkilöstöasioista kuukausittain henkilöstöviestin henkilöstöpalveluista.

Opintovapaalla (lakisääteinen) vuonna 2020 oli yhteensä 41 työntekijää (v. 2019: 40 hlöä, v. 2018: 33 hlöä,) kuntayhtymän työntekijää yhteensä 4 708 kalenteripäivää (v. 2019: 4 730, v. 2018: 3 391).

Kuvio 12. Henkilöstön koulutuspäivät tulosalueittain

Vuorotteluvapaalla oli kuusi työntekijää yhteensä 722 päivää.

Työntekijää kohden laskettuna järjestelmään **kirjattuja koulutuspäiviä** kertyi 3,03 päivää eli yhteensä 3 300 pv (v. 2019 3,53 päivää 3 743).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä esimiehet käyvät kehityskeskustelut joko yksilö- tai ryhmäkehityskeskusteluna tyypillisesti aina kevättalvesta alkaen. Esimiehet kirjaavat käydyt kehityskeskustelut yhteiseen järjestelmään, josta henkilöstöpalvelut ottavat raportin käydyistä kehityskeskusteluista.

Hr-järjestelmään kirjattuja ja rekisteröityjä kehityskeskusteluja oli kuntayhtymässä viime vuonna yhteensä 571 kpl (v. 2019: 512 kpl), mikä merkitsee sitä, että

kehityskeskusteluprosentti nousi 52 %:iin, kun määrä suhteutetaan vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määrään vuoden vaihteessa (v. 2019: 48 %). Tavoite on, että kehityskeskustelut pyritään käymään vuosittain koko henkilöstön kanssa ja ne kirjataan yhteisesti sovitulla tavalla tietojärjestelmään raportointia ja seuranta varten. Kehityskeskustelujen käymiseen on yhtenäinen malli, jota esimies voi muokata henkilöstöryhmän ja vuosittaisen tilanteen mukaan sopivaksi painotuksiltaan. Painotus kuntayhtymän kehityskeskusteluissa on dialogi ja työntekijöiden kohtaaminen, osaamisesta puhuminen, kehittämisen suunnittelu, tavoitteiden kirkastaminen, toiminnan ja yhteistyön arviointi. Olennaista on osata huomioida työntekijöiden ja eri henkilöstöryhmien erilaiset ja vuosittaiset tarpeet kehityskeskustelujen sisällöille.

3.7 Työhyvinvointi, terveydellinen toimintakyky ja sairauspoissaolot

Tulosalue	Sairauspoissaolot kalenteripäivinä		Muutos %
	2019	2020	
Gradia Jyväskylä	5 415	4 302	-21 %
Gradia Jämsä	538	565	5 %
Gradia-kiinteistöt	535	977	83 %
Gradia-lukiot	856	598	-30 %
Gradian sisäiset palvelut	1466	856	-42 %
Gradia-ravintolat	749	253	-66 %
Kaikki yhteensä	9 559	7 551	-21 %

Taulukko 5. Sairauspoissaolopäivät tulosalueittain ja muutos edelliseen vuoteen

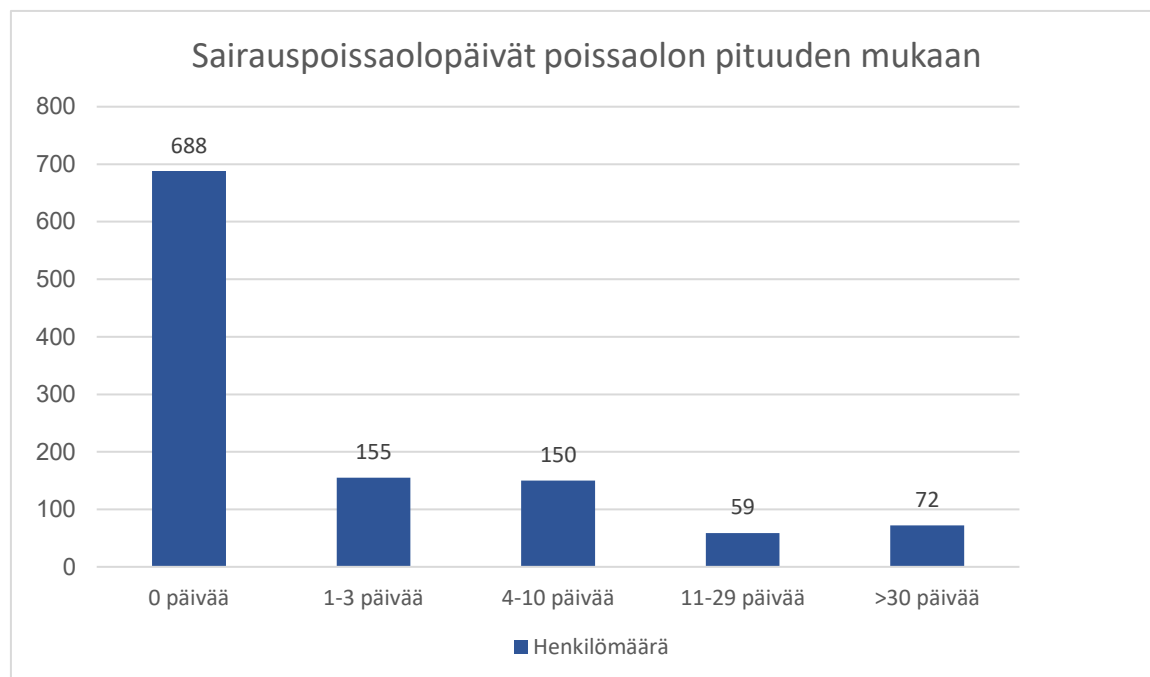
	2017		2018		2019		2020
Kalenteripäivät ja muutos %	8 955	-1,5 %	8 819	8,4 %	9 559	-21,0 %	7 551
Työntekijää kohden laskettuna	8,4		8,4		9,0		6,9

Taulukko 6. Sairauspoissaolopäivät työntekijää kohden

Sairauspoissaolopäivät työntekijää kohden oli 6,9 päivää. Sairauspoissaolopäivissä on huomioitu kaikki sairauspoissaolot eli palkalliset, osapalkalliset (2/3 palkkaa) ja palkattomat. Sairauspoissaolojen määrä laski edellisvuodesta, mikä johtuu pitkälti koronan aiheuttamasta poikkeuksellisesta työvuodesta, jolloin henkilöstö on suurelta osin ollut maaliskuusta asti etätöissä. Gradia-kiinteistöjen kohdalla sairauspoissaoloprosentin kasvun taustalla on yksittäiset pitkät poissaolot, kuten

myös Gradia Jämsässä. Sairauspoissaolopäivät romahtivat ennätys alhaiseksi keväällä, mutta alkoivat normalisoitua syksystä alkaen.

Alla oleva kuvio kuvaa henkilömääriä ja sairauspoissaolopäiviä keston mukaan ryhmiteltynä. Lyhyet 1 - 3 päivää kestävät sairauslomat ovat Gradiassa ns. työntekijöiden tavanomaista sairastamista eli nuhakuume tyyppisiä poissaoloja.

Kuvio 13. Sairauspoissaolopäivät ryhmiteltynä keston mukaan ja henkilömäärät

Lyhyiden 1 - 3 päivää kestäneiden sairauspoissaolojen määrä kalenteripäivinä oli 13,8 % sairauspoissaoloista. Lyhyiden sairauslomien osuus laski edellisvuodesta 0,9 % prosenttiyksikköä. Lyhyiden sairauspoissaolojen osuus sairauspoissaaloista on osoittanut seuraavaa kehitystä:

- 12,1 % vuonna 2017
- 16,4 % vuonna 2018
- 14,7 % vuonna 2019
- **13,8 % vuonna 2020**

Sairauspoissaoloprosentti oli 1,90 (ko. tunnusluku lasketaan sairauspoissaolopäivien osuutena koko henkilöstön kalenteripäivistä).

Gradian henkilöstön terveysprosentti oli **61,2 %** (tavoiteluku oli 75 %). (Huom: tämä luku on saatu jakamalla $688/1\,124 \cdot 100$ eli 1 124 on kuviassa olevien henkilömäärä yhteensä) eli 688 henkilöllä ei ollut yhtään sairauspoissaolopäivää vuoden 2020 aikana.)

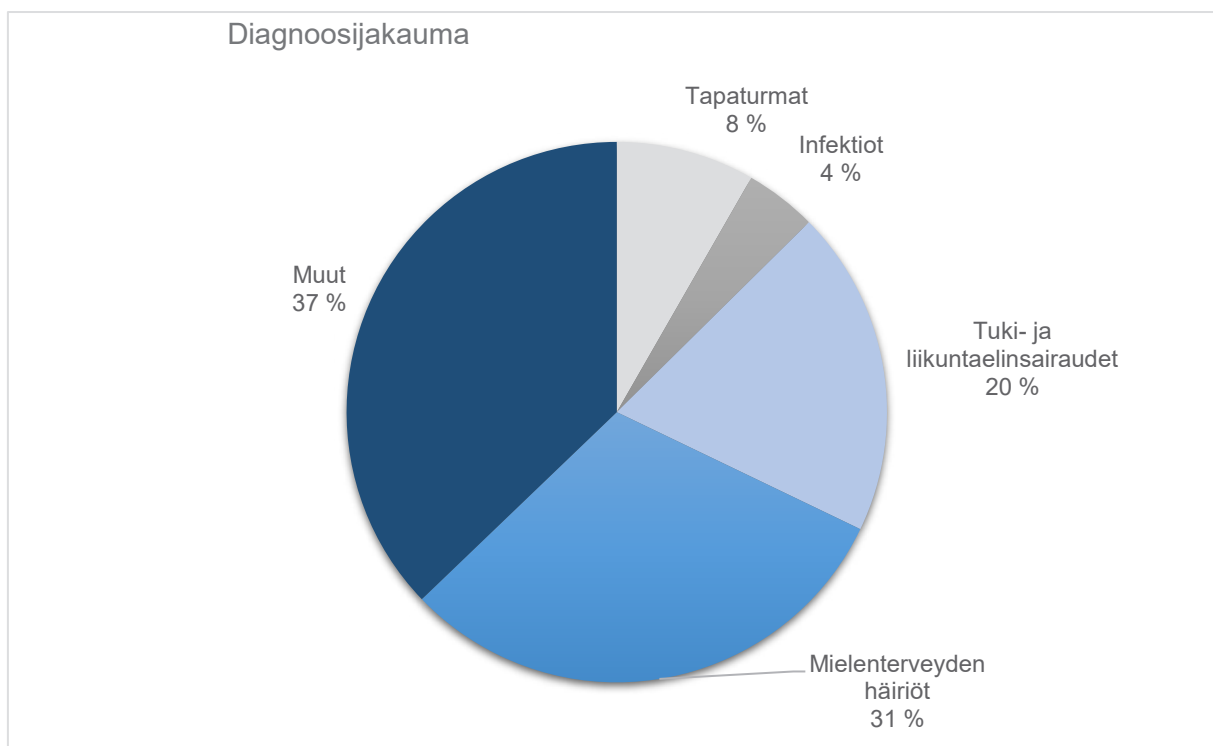
Erilaiset mielenterveyden häiriöt olivat yleisin sairauspoissaolon syy viime vuonna (31 %:ia). Niiden taustalta työterveyshuolto raportoi erilaisia käyttäytymisen ja mielen häiriöitä, akuutteja stressireaktioita, univaikeuksia, väsymystä ja uupumusta. Lisäksi työterveyshuollosta on raportoitu henkilöstön koronaväsämyksestä ja poikkeusolojen työjärjestelyjen kuormittavuudesta. Toiseksi eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (20 %:ia).

Flunssakauden varalle kuntayhtymä on tarjonnut työterveyshuollon kautta influenssarokotteen. Rokotuksen otti liki 400 työntekijää Jyväskylässä ja Jämsässä, mikä on puolet enemmän tavanomaiseen määrään verrattuna.

Kuntayhtymässä henkilöstön sairauspoissaolot ovat alhaisia ja sairastaminen on ollut koulutustoimialalle keskimääräisissä määrissä. Henkilöstö on pääsääntöisesti sitoutunutta ja motivoitunutta työhönsä, jolloin kynnys jäädä sairauslomalle on korkea, ellei kyseessä ole vakavampi sairaus. Vähäiset työntekijöiden sairauspoissaolot ovat joissain tilanteissa yhteydessä myös työyhteisön hyvään ilmapiiriin. Sairauspoissaolojen vähäisyyttä voi koulutustoimialalla selittää myös opettajien pitkällä keskeytys- ja vapaajaksoilla lukuvuoden aikana, jolloin osa sairastamisesta voi jäädä piiloon työnantajalta. Viime vuoden alhaisten lukujen taustalla on kuitenkin koronavuosi.

Sairaan lapsen hoito (tilapäinen hoitovapaa)

Henkilöstöllä on oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen alle 12-vuotiaan lapsen tai vammaisen lapsen äkillisen sairastumisen takia. Tilapäistä hoitovapaata voi saada enintään neljä työpäivää kerrallaan lapsen hoitamiseksi tai hoidon järjestämiseksi. Kuntayhtymässä on sovittu henkilöstöjärjestöjen kanssa käytännöstä, jossa esimiehen on mahdollista myöntää tilapäinen hoitovapaa työntekijälle ilman lapsen terveydentilan todistusta. Yhteensä näitä päiviä kertyi viime vuonna 154 kalenteripäivää eli 0,14 päivää työntekijää kohden laskettuna (v. 2019: 278 kalenteripäivää eli 0,26 päivää).

Kuvio 14. Poissaolot diagnosoeryhmittäin

Tulosalue	Sairauslomat €	Työtapaturmat €
Gradia Jyväskylä	467 260	13 192
Gradia Jämsä	66 230	0
Gradia-kiinteistöt	58 567	2 909
Gradia-lukiot	75 639	0
Gradian sisäiset palvelut	85 542	0
Gradia-ravintolat	15 920	2 358
Yhteensä	769 158	18 458
Sivukulut 28,01%	215 441	5 170
Yhteensä	984 600	23 629

Taulukko 7. Sairauspoissaolojen ja työtapaturmien kokonaiskustannukset

Sairastamisen kustannukset työnantajalle

Sairausajan palkkaa maksettiin yhteensä 984 600 euroa (v. 2019: 1 233 193 milj. euroa), joka on vähemmän kuin edellisenä vuonna. Sairausajan palkan lisäksi kustannuksia aiheutuu mm. mahdollisten sijaisten palkkaamisesta.

Tapaturmien aiheuttamat sairausajan palkkakustannukset olivat yhteensä 23 629 euroa (v. 2019 37 398 euroa). Tapaturmien osalta kustannukset laskivat 13 769 euroa edellisestä vuodesta.

Työterveyshuolto

Kulunut vuosi oli toinen vuosi Terveystalon työterveyshuoltoasiakkaana Terveystalon vaihtuessa kilpailutuksen jälkeen työterveyspalveluiden tuottajaksi. Henkilöstöllä on käytössä sopimuksella määritellyt laajat työterveyspalvelut (Kela korvausluokka I ja II). Akuutin sairaanhoidon palveluita voi käyttää kaikissa Suomen Terveystalon toimipisteissä ja lääkäri- ja hoitaja-chat on käytettävissä mistä päin maailmaa 24/7. Kokonaisuudessaan työterveyspalveluissa otettiin käyttöön monia sähköisiä työntekijöitä helpottavia palveluita (mm. ajanvaraus, videovastaanotot, reseptien uusiminen, varhaisen tuen sähköiset lomakkeet Sirius HR:ssä, raportointi,

tilastointi, Kela-korvauksen hakeminen ja sairauspoissaolohälytykset esimiehille poissaolorajojen täyttyessä). Siirtyminen Terveystalon asiakkaaksi mahdollisti työntekijöille myös iltavastaanotot.

Kuntayhtymän ja Terveystalon ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden aikana. Tapaamisissa arvioitiin yhteistyötä, seurattiin kustannusten muodostumista sekä toiminnan ja käyntien volyymiä ja syitä sekä keskusteltiin toimintasuunnitelman toteutumisesta ja työpaikkaselvitysten tuloksista sekä mahdollisista sopimusmuutoksista. Viime vuonna myös koronatilanne oli esillä tapaamisissa.

Kustannukset vähennettynä Kela-korvauksella olivat yhteensä 367 826 euroa. Kustannus laskettuna henkilöä kohden oli 338,08 euroa. Työterveyshuollon kustannukset nousivat 23,47 %:ia edellisestä vuodesta. Palvelun tarjonnan laajenemisen johdosta myös kysyntää palvelulle on ollut lisääntyvässä määrin työterveystoimijan vaihdoksen jälkeen. Sopimukseen lisättiin keväällä myös henkilökunnan koronatestausmahdollisuus, joka nosti merkittävästi kustannuksia viime vuoden aikana. Koronatestauksen kustannukset näkyvät erityisesti laboratoripalveluiden kustannusten nousuna.

Työterveyshuollon kustannukset 1 000 euroa

- Kelan korvauksella vähennettynä

	2017	Muutos%	2018	Muutos%	2019	Muutos%	2020
Yhteensä	241 165	-15,57 %	203 616	46,31 %	297 903	23,47 %	367 826
euroa/henkilö	226,66		192,82		280,78		338,08

Taulukko 8. Työterveyshuollon kustannukset

Työtapaturmapoissaolot kalenteripäivinä				
Tulosalue	2019	2020	Muutos päivät	Muutos %
Gradia Jyväskylä	229	96	-133	-58 %
Gradian sisäiset palvelut	9	0	-9	-100 %
Gradia Jämsä	0	0	0	0 %
Gradia-kiinteistöt	10	39	29	290 %
Gradia-lukiot	0	0	0	0 %
Gradia-ravintolat	22	34	12	55 %
Kaikki yhteensä	270	169	-101	-37 %

Taulukko 9. Tapaturmapoissaolot

Henkilöstön tapaturmat, tapaturmista aiheutuneet poissaolot ja turvallisuus

Tapaturmista aiheutuneita sairauspoissaoloja oli kuntayhtymän tilaston perusteella 169 kalenteripäivää. Sairauspoissaoloa aiheuttaneiden tapaturmien lukumäärä oli yhteensä 24 kpl (v. 2019: 270).

Vakuutusyhtiölle vuonna 2020 ilmoitettuja henkilöstön tapaturmia oli yhteensä 37 (v. 2019: 24). Työssä tai työtehtäviä hoitaessa näistä aiheutui 26 ja työmatkalla 11 kappaletta. Liukkaat kulkuväylät ja alustat sekä erilaiset aineet aiheuttivat valtaosan työssä aiheutuneista tapaturmista.

Henkilöstöliikunta

Gradiassa työskentelee kuntovalmentaja, jonka työtehtäviin kuuluu henkilöstön yksilöllinen hyvinvointiohjaus, fyysiseen kuntoon liittyvät mittaukset ja henkilöstöliikunnan organisointi ja ohjaus. Gradian työntekijöille on tavanomaisena työvuonna ollut tarjolla yli 25 ohjattua liikuntaryhmää viikoittain Jyväskylän ja Jämsän toimipisteissä pääosin heti työpäivän jälkeen. Ohjattuja viikoittaisia vakiorhymiä ovat mm. kuntosaliryhmät, erilaiset ryhmäliikuntatunnit ja vesijumpat. Tämän lisäksi henkilöstölle on ollut tarjolla pelivuoroja, lyhytkursseja, internetissä tapahtuvaa ohjausta ja hyvinvointi-iltoja. Oman liikunnan kannustimena Gradia on tarjonnut henkilöstölle kerran vuodessa maksimissaan 50 euron arvoisen osallistumismaksuedun kunkin itse valitsemaansa massaliikuntatapahtumaan.

Poikkeusvuosi vähensi kuntosaleissa pidettävät ryhmäliikunnat maksimissaan 10 henkilön pienryhmiä ja lisäksi kuntosaleilta poistui ryhmien ohjaus ja ajoittain kuntosalit pidettiin kokonaan suljettuina. Pienryhmiä oli käynnissä 5 - 7 ryhmää / viikko. Ryhmäliikuntaa ja tallenteita tarjottiin myös verkossa. Lisäksi aloitettiin liveliikuntatunnit ja taukojummat Teams-palvelun kautta. Myös yksilöllistä tukea liikuntaan oli tarjolla Teams:n kautta sellaisenaan tai Firstbeat-hyvinvointianalyysin kautta.

Henkilökunta- ja senioriyhdistys

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä toimii henkilöstön jäsenistä koostuva erillinen henkilökuntayhdistys. Henkilökuntayhdistyksen jäseneksi voi halutessaan liittyä maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun. Kuntayhtymä tuki yhdistyksen toimintaa 5 000 euron avustuksella. Päättynyt tilikausi oli yhdistyksen 23. toimintavuosi. Henkilökuntayhdistys järjesti jäsenilleen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä tuki senioriyhdistystä 500 euron avustuksella. Senioriyhdistys tarjoaa kuntayhtymästä eläkkeelle jääneille työntekijöille mm. liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia.

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta

Kuntayhtymässä toteutetaan yhteistoimintaa yhteistoimintalain hengen mukaisesti. Yhteistoiminnan tavoitteena on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä vuorovaikutusta ja mahdollistaa työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan asioihin. Yhteistoiminta näyttäytyy muun muassa henkilöstön kuulemisena, muutostilanteiden perusteiden selvittämisenä ja henkilöstön osallistamisena. Esimiehen ja työntekijän välitön yhteistoiminta toteutuu muun muassa työpaikkakokouksissa. Luottamusmies on mukana myös johtoryhmissä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä Gradiassa toimii koko kuntayhtymän yhteinen yhteistyötoimikunta, jonka puheenjohtaja on kuntayhtymän johtaja. Lisäksi Gradian tulosalueille on nimetty omat yhteistyöryhmät, joissa käsitellään kyseistä tulosaluetta koskevia asioita.

Yhteistyötoimikunnassa käsiteltiin mm. koronatoimenpiteitä, talousarviota, tilinpäätöstä, henkilöstöraporttia, työterveyshuollon- ja työsuojelun toimintaohjelmaa ja henkilöstöhallinnon toimintaohjeita.

Lisäksi henkilöstöpalvelut ja tarvittaessa myös kuntayhtymän johtoa tapaavat pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehiä pääluottamusmiestapaamisissa, joiden tavoitteena on keskustella ja vaihtaa kuu-lumisia ajan-kohtaisista asioista puolin ja toisin. Henkilöstöpalvelut vastaa myös Gradian paikallisesta sopimustoiminnasta yhteistoiminnassa.

Työsuojelu ja turvallisuus

Työsuojelun tavoitteena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitautia ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia fyysisiä ja henkisiä työn haittoja.

Työsuojelutoimintaa varten on nimitetty kahdeksanjäseninen työsuojelutoimikunta, jonka puheenjohtajana toimii työsuojelupäällikkö. Henkilöstöllä on yksi päätöminen työsuojeluvaltuutettu. Lisäksi ensimmäiselle varavaltuutetulle on resursoitu työaika työsuojeluasioita varten. Toimihenkilöiden valtuutettu hoitaa työsuojelutehtävät oman toimensa ohella. Kuntayhtymässä on lisäksi kymmenen työsuojeluasiamiestä.

Työsuojelutoimikunta kokoontui neljä kertaa käsitellen mm. korona-asioita, työterveyshuollon toteuttamia työpaikkaselvityksiä, työpaikkakäyntejä, organisaation muutostilanteita ja niiden vaikutuksia työhyvinvointiin, riskien ja vaarojen arviointia, läheltä piti/turvallisuuspoikkeamailmoituksia sekä yleiseen oppilaitosturvallisuuteen ja sisäilmaan liittyviä asioita.

Työympäristön ja -yhteisön kehittämiseen osallistuttiin tekemällä sisäisiä työsuojelukäyntejä, tukemalla ristiiriitojen ratkaisua ja osallistumalla työpaikkaselvitysten käsittelyyn työpaikoilla.

Jyväskylän kaupungin ympäristöterveystarkastaja teki Gradia Jyväskylän toimipisteisiin 16 tarkastusta kattaen kaikki opetuksen toiminnot. Tarkastukset tuottivat joukon toimenpiteitä ja antoivat hyviä eväitä opiskelijoiden turvallisuuden ja hyvinvoinnin kehittämiseen.

Sisäilmastoasioiden käsittelyä varten kuntayhtymässä on moniammatillinen työryhmä, joka kokoontui yhdeksän kertaa. Ryhmässä on opiskeluterveyden, työterveyden, työsuojelun, rakennuttajan, Jyväskylän kaupungin ympäristöterveystarkastuksen ja kuntayhtymän edustajat. Tätä ydinryhmää täydennetään kampuskohtaisesti käsiteltävän kohteen mukaisesti.

Viime vuoden laajimmat sisäilmatehtävät liittyivät Schildtin lukion sisäilmaselvitykseen, jonka johdosta osa tiloista remontoitiin; Viitaniemen kampuksella elintarvikkealan sisäilmaongelmien selvittämiseen ja ongelmien minimointiin kesän 2021 jälkeiseen muuttoon saakka sekä Gradia Jämsässä toteutettuihin korjauksiin alakampuksen E-talossa.

Kuntayhtymän turvallisuutta kehittää ja koordinoi kuntayhtymän tulosalueilta ja organisaation eri tasoilta koottu yhdeksänjäseninen turvaryhmä, joka kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

Turvallisuuden varmistamisen keskiössä oli korona-pandemia. Kuntayhtymän johdosta ja asiantuntijoista koottiin koronaryhmä, jonka tehtävänä oli koordinoita koronan torjumista ja turvallisen arjen varmistamista. Koronaryhmä kokoontui 2-5 kertaa kuukaudessa, mutta akuutit tilanteet se käsitteli reaaliaikaisesti Teams-ryhmässään.

Poliisin kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Väkivallan ja poikkeustilanteiden uhkaan varautumiseen ja ennaltaehkäisyyn kiinnitettiin erityistä huomiota.

4. Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019
Toimintatuotot			
Myyntituotot	93 142 427,45		88 206 087,23
Maksutuotot	161 725,09		313 907,46
Tuet ja avustukset	5 205 086,88		5 600 905,30
Muut toimintatuotot	2 463 428,55	100 972 667,97	2 288 738,55
Valmistus omaan käyttöön	<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	51 159 602,82		49 335 598,69
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	9 815 842,76		9 965 041,86
Muut henkilösivukulut	1 783 139,23		1 369 192,88
Palvelujen ostot	11 788 155,67		12 678 435,55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 005 424,03		8 970 417,22
Avustukset	156 275,23		239 597,74
Muut toimintakulut	3 561 768,62	86 270 208,36	3 107 643,75
Toimintakate		14 702 459,61	10 743 710,85
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	-28 985,02		0,00
Muut rahoitustuotot	165 170,83		116 545,76
Korkokulut	-260 776,35		-291 351,92
Muut rahoituskulut	-415 959,29	-540 549,83	-426 072,37
Vuosikate		14 161 909,78	10 142 832,32
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	10 422 420,82		10 372 335,00
Arvonalentumiset	402 027,67	10 824 448,49	179 018,00
Tilikauden tulos		3 337 461,29	-408 520,68
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)		1 214 931,72	1 253 532,13
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)		0,00	0,00
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)		0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä		4 552 393,01	845 011,45

4.2 Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2020		1.1. - 31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	14 161 909,78		10 142 832,32	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-845 532,17</u>	13 316 377,61	<u>-231 914,58</u>	9 910 917,74
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 301 436,14		-13 173 358,67	
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	0,00		121 692,97	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>5 668 860,51</u>	<u>-2 632 575,63</u>	<u>256 726,03</u>	<u>-12 794 939,67</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		10 683 801,98		-2 884 021,93
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		9 599 998,00		7 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-14 599 998,00		-2 599 998,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	-15 076,00		0,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 916,42		-25 857,86	
Saamisten muutos	4 477 394,46		-4 811 069,80	
Korottomien velkojen muutos	-5 007 400,18		1 559 017,42	
Korollisten velkojen muutos	<u>0,00</u>	<u>-547 998,14</u>	<u>0,00</u>	<u>-3 277 910,24</u>
Rahoituksen rahavirta		-8 147 996,14		-877 908,24
Rahavarojen muutos		<u>2 535 805,84</u>		<u>-3 761 930,17</u>
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	11 324 465,15		8 788 659,31	
Rahavarat 1.1.	<u>8 788 659,31</u>	<u>2 535 805,84</u>	<u>12 550 589,48</u>	<u>-3 761 930,17</u>

4.3 Tase

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	54 441,19	31 481,00
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	74 250,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95	4 728 262,95
Rakennukset	122 526 595,32	129 398 299,58
Koneet ja kalusto	6 163 780,08	6 217 694,20
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79	244 069,79
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	878 225,08	199 109,58
	133 492 365,22	140 787 436,10
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	390 943,98	390 923,98
Muut saamiset	123 264,00	123 264,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	472 105,95	472 805,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	152 974,79	150 058,37
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	913 312,05	778 494,55
Muut saamiset	615 972,49	551 026,05
Siirtosaamiset	1 409 236,77	6 086 395,17
	2 938 521,31	7 415 915,77
Rahat ja pankkisaamiset	11 324 465,15	8 788 659,31
VASTAAVAA YHTEENSÄ	148 949 081,59	158 234 794,48

	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 671 480,50	13 671 480,50
Muut omat rahastot	37 787 249,15	37 787 249,15
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	30 230 118,99	29 385 107,54
Tilikauden yli/alijäämä	<u>4 552 393,01</u>	<u>845 011,45</u>
	86 241 241,65	81 688 848,64
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	20 549 876,02	21 764 807,74
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	457 029,95	472 805,95
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	21 866 676,00	24 466 674,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	2 599 998,00	7 599 998,00
Ostovelat	6 713 424,20	11 774 245,65
Muut velat	4 543,28	26 275,57
Siirtovelat	<u>10 516 292,49</u>	<u>10 441 138,93</u>
	19 834 257,97	29 841 658,15
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>148 949 081,59</u>	<u>158 234 794,48</u>

4.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Toimintatuotot	101 391 393,23		97 058 104,91	
Toimintakulut	<u>-86 456 598,29</u>		<u>-85 920 097,47</u>	
Toimintakate		14 934 794,94		11 138 007,44
Verotulot				
Valtionosuudet				
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	-28 985,02		12 831,26	
Muut rahoitustuotot	9 765,56		0,00	
Korkokulut	-260 776,35		-291 351,92	
Muut rahoituskulut	<u>-415 969,73</u>	-695 965,54	<u>-426 078,97</u>	-704 599,63
Vuosikate		14 238 829,40		10 433 407,81
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 422 420,82		-10 372 335,00	
Omistuksen eliminointierot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset	<u>-402 027,67</u>	-10 824 448,49	<u>-179 018,00</u>	-10 551 353,00
Satunnaiset erät		0,00		0,00
Tilikauden tulos		3 414 380,91		-117 945,19
Tilinpäätössiirrot	0,00		0,00	
Tilikauden verot	0,00		0,00	
Laskennalliset verot	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä		3 414 380,91		-117 945,19

Konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	14 238 829,40		10 433 407,81	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-845 532,17</u>	13 393 297,23	<u>-231 914,58</u>	10 201 493,23
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 301 436,14		-13 173 358,67	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		121 692,97	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>5 668 860,51</u>	<u>-2 632 575,63</u>	<u>256 726,03</u>	<u>-12 794 939,67</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		10 760 721,60		-2 593 446,44
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		9 599 998,00		7 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-14 599 998,00		-2 599 998,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	-15 076,00			
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 916,42		-25 857,86	
Saamisten muutos	4 486 155,44		-4 810 168,92	
Korottomien velkojen muutos	-5 075 146,58		1 555 628,09	
Korollisten velkojen muutos	<u>0,00</u>	<u>-606 983,56</u>	<u>0,00</u>	<u>-3 280 398,69</u>
Rahoituksen rahavirta		-8 206 981,56		-880 396,69
Rahavarojen muutos		<u>2 553 740,04</u>		<u>-3 473 843,13</u>
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	12 137 918,19		9 584 178,15	
Rahavarat 1.1.	<u>9 584 178,15</u>	<u>2 553 740,04</u>	<u>13 058 021,28</u>	<u>-3 473 843,13</u>

Konsernitase

	31.12.2020	31.12.2019
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	54 441,19	105 731,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95	4 728 262,95
Rakennukset	122 526 595,32	129 398 299,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	6 163 780,08	6 217 694,20
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79	244 069,79
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn	<u>878 225,08</u>	<u>199 109,58</u>
	133 492 365,22	140 787 436,10
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	330 943,98	330 923,98
Muut saamiset	<u>123 264,00</u>	<u>123 264,00</u>
	454 207,98	454 187,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	472 105,95	472 805,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	152 974,79	150 058,37
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	2 977 249,47	7 463 404,92
Rahat ja pankkisaamiset	<u>12 137 918,19</u>	<u>9 584 178,15</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>149 741 262,79</u>	<u>159 017 802,47</u>

	31.12.2020	31.12.2019
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 671 480,50	13 671 480,50
Muut omat rahastot	37 787 249,15	37 787 249,15
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	52 657 816,09	52 775 761,29
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>3 414 380,91</u>	<u>-117 945,19</u>
	107 530 926,65	104 116 545,75
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	457 029,95	472 805,95
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 866 676,00	24 466 674,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 599 998,00	7 599 998,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	<u>17 286 632,19</u>	<u>22 361 778,77</u>
	41 753 306,19	54 428 450,77
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>149 741 262,79</u>	<u>159 017 802,47</u>

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

5.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaan.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti (s. 94).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian valtuusto on muuttanut suunnitelman mukaisia poistoaikoja vuodesta 2013 alkaen vastaamaan Kirjanpitolausakunnan (Kilan) Kuntajaoston suosituksen alarajoja. Vuodesta 2013 alkaen tehtyihin investointeihin sovelletaan Kilan kuntajaoston mukaisia poistoaikojen alarajoja. Ennen vuotta 2013 tehdyt investoinnit poistetaan vanhojen poistoaikojen mukaan. Valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 18.12.2020, mutta sen mukaisia poistoaikoja noudatetaan vasta 1.1.2021 alkaen.

Maa- ja vesialueissa sekä rakennuksissa tehtiin huhtikuussa 2020 Schildtin koulukiinteistön myynti, jonka vaikutus tiliryhmissä on yhteensä 4 823 328,34 euroa. Pysyvien vastaavien Rakennukset tiliryhmässä tehtiin arvonalennus 402 027,67 euroa. Arvonalennus kohdistui Jämsässä sijaitseviin Auvilan koulukiinteistön tasearvoon, koska kiinteistölle ei ole enää tulo-odotuksia rakennusten tasearvoa vastaavasti.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaan hankintamenon määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa.

5.1.2 Kuntayhtymän tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:n mukaan nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen, jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta. Tällaiset nimikkeet ja rivit on poistettu laskelmista.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Taseessa lomapalkkavelan muutos on 208 193,28 €. Edellisten tilikausien vertailussa on huomioitava ammatillisen koulutuksen opettajien siirtyminen vuosityöaikaan 1.8.2019, joka vaikutti vuonna 2019 lomapalkkavelan merkittävään muutokseen.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja ei ollut.

5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty koulutuskuntayhtymän täysin omistama tytäryhtiö Gradia-koulutuspalvelut Oy.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Sisäisiä katteita ei ole.

Konsernin tilikauden verot

Konsernitilinpäätöksen laatimisen yleisohjeen mukaan välittömät ja laskennalliset verot tulee merkitä omaan kohtaansa. Niiden vähäisen määrän (konserni yhteensä 112 432,71 euroa) vuoksi niitä ei ole siirretty kyseeseen kohtaan, vaan ne sisältyvät toimintakuluihin kuten emoyhteisöllä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa kuntayhtymän taseessa oleva kertynyt poistoero on siirretty vapaaseen omaan pääomaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja tytäryhtiön keskinäinen omistus on eliminoitu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhtiöitä Jyväskylän Yritystehdas Oy, Viitasaa- ren Koulutuskilteistö Oy, EduCluster Finland Oy ja Monetra Keski-Suomi Oy ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen niiden vähäisen merkityksen vuoksi.

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Kuntayhtymän toimintatuotot tulosalueittain ja konsernin toimintatuotot (ulkoiset erät)

Kuntayhtymän toimintatuotot tulosalueittain ja konsernin toimintatuotot (sisäiset tuotot eliminoitu).

	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Gradia Jyväskylä				
Valtionosuusrahoitus	51 615	48 498	51 615	48 498
Muut toimintatuotot	3 781	5 157	3 781	5 157
Saadut tuet ja avustukset	769	798	769	798
Gradia Jämsä				
Valtionosuusrahoitus	9 433	8 648	9 433	8 648
Muut toimintatuotot	643	767	643	767
Saadut tuet ja avustukset	-4	16	-4	16
Gradian sisäiset palvelut				
Valtionosuusrahoitus	12 942	11 423	12 942	11 423
Muut toimintatuotot	95	220	95	220
Saadut tuet ja avustukset	2 568	2 917	2 568	2 917
Gradia-ravintolat				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 310	1 786	1 310	1 786
Saadut tuet ja avustukset	90	109	90	109
Gradia-lukiot				
Valtionosuusrahoitus	13 945	12 385	13 945	12 385
Muut toimintatuotot	64	135	64	135
Saadut tuet ja avustukset	1 782	1 761	1 782	1 761
Gradia-kiinteistöt (liikelaitos)				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muu liikevaihto	1 938	1 790	1 938	1 790
Saadut tuet ja avustukset	0	0	0	0
*Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä (teur)	100 973	96 410	100 973	96 410
Gradia-koulutuspalvelut Oy				
Liikevaihto	2 096	2 906		
*Konsernin toimintatuotot yhteensä (teur)	103 069	99 316		

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma 1.1.2019 alkaen (yhtymävaltuusto 7.9.2018, V 19)

PYSYVÄT VASTAAVAT

Poisto-
Poistoaika menetelmä

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Aineettomat oikeudet

Atk-ohjelmat 2 Tasapoisto

Muut pitkävaikutteiset menot

Kehittämismenot 2 Tasapoisto

Muut 2 Tasapoisto

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Maa- ja vesialueet

Ei poistoa

Rakennukset ja rakennelmat

Hallinto- ja laitosrakennukset 25 Tasapoisto

Tehdas- ja tuotantorakennukset 20 Tasapoisto

Talousrakennukset 10 Tasapoisto

Vapaa-ajan rakennukset 20 Tasapoisto

Kevyet varastot ja rakennelmat 10 Tasapoisto

Asuinrakennukset 30 Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset 10 Tasapoisto

Muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet 10 Tasapoisto

Koneet ja kalusto

Henkilöautot, kevyet kulj. välineet 4 Tasapoisto

Kuorma-autot, raskaat kuljetusvälineet 10 Tasapoisto

Liikkuvat työkoneet 5 Tasapoisto

Muut raskaat koneet 10 Tasapoisto

Muut kevyet koneet 5 Tasapoisto

Atk-laitteet 3 Tasapoisto

Muut laitteet ja kalusteet 3 Tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat Käytön muk.

Arvo- ja taide-esineet Ei poistoa

SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet Ei poistoa

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hyödyke poistetaan kuitenkin enintään sen taloudellisena pitoaikana.

EU-hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ilmoittamia poikkeavia poistoaikoja.

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet								
	Aineettomat hyödykkeet			Maa- alueet	Raken- nukset	Aineelliset hyödykkeet		
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä			Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskener. hankinnat
Poistamaton hankintameno 1.1.	31	74	106	4 728	129 398	6 218	244	199
Lisäykset tilikauden aikana	66	0	66	0	5 180	2 376	0	5 826
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	-1 049	-3 775	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	-5 147
Tilikauden poisto	-43	-74	-118	0	-7 875	-2 430	0	0
Arvonlennukset ja niiden palautukset					-402			
Poistamaton hankintameno 31.12.	54	0	54	3 680	122 527	6 164	244	878
Arvonkorotukset 1.1.	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	54	0	54	3 680	122 527	6 164	244	878

Pysyvien vastaavien sijoitukset						
	Osakkeet ja osuudet				Muut saamiset	Yhteensä
	Osakkeet tytär- yhteisöt	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.	60	10	321	391	123	514
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	60	10	321	391	123	514
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	60	10	321	391	123	514

20)–22) Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

Tytär- ja osakkuusyhtiöt					
Nimi	Kotipaikka	Kunta- yhtymän omistus- osuus	Kuntayhtymän laskennallinen osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhtiöt					
Gradia-koulutuspalvelut Oy	Jyväskylä	100,00 %	799 808,98	210 140,97	232 724,61
Yhteensä			799 808,98	210 140,97	232 724,61
Yhdistelemättömät osakkuusyhtiöt					
Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy	Viitasaari	24,00 %	144 648,88	5 879,04	-1 876,84
Jyväskylän Yritystehdas Oy	Jyväskylä	25,00 %	45 805,46	35 418,49	-66,48
Yhteensä			190 454,34	41 297,53	-1 943,32
Muut omistussuhteet					
Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy	Jyväskylä	5,77 %			
EduCluster Finland Oy	Jyväskylä	10,00 %			
Monetra Keski-Suomi Oy	Jyväskylä	0,01 %			

23) Saamisten erittely tytäryhteisöltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

Lyhytaikaiset saamiset		
	Kuntayhtymä	
	31.12.2020	31.12.2019
Saamiset tytäryhteisöltä		
Myyntisaamiset	149 110	258 063
Yhteensä	149 110	258 063
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	0	
Yhteensä	0	0
Saamiset yhteensä	149 110	258 063

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kuntayhtymä	
	2020	2019	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Hankkeiden tuet ja avustukset	401	493	401	493
Valtionosuussaaminen 2020	566	141	566	141
Työterveyshuollon korvausarvio 2020	368	299	368	299
Koulutuskorvausarvio 2020, TVR	47	36	47	36
Sosiaalivakuutusmenojen jaksotusaamiset	6	0	6	0
Lyhytaikaisen lainan lyhennyskirjaus	0	5 000	0	5 000
Muut jaksotusaamiset	12	13	12	13
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 400	5 981	1 400	5 981

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Peruspääoma 1.1.	13 671	13 671	13 671	13 671
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	13 671	13 671	13 671	13 671
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0	0	0
Muut omat rahastot *)				
Rahastoidut pääomat 1.1.	2 243	2 243	2 243	2 243
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	-2 243	0	-2 243	0
Rahastoidut pääomat 31.12.	0	2 243	0	2 243
Jyväskylän ammattiopiston kehittämisrahasto 1.1. *)	5 767	5 767	5 767	5 767
Siirrot rahastoon	4 543	0	4 543	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Jyväskylän ammattiopiston kehittämisrahasto 31.12. <i>Gradia Jyväskylän kehittämisrahasto 1.1.2021</i>	10 310	5 767	10 310	5 767
Jämsän ammattiopiston kehittämisrahasto 1.1. *)	1 200	1 200	1 200	1 200
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0		
Jämsän ammattiopiston kehittämisrahasto 31.12. <i>Gradia Jämsän kehittämisrahasto 1.1.2021</i>	1 200	1 200	1 200	1 200
Jyväskylän oppisopimuskeskuksen kehittämisrah. 1.1. *)	2 300	2 300	2 300	2 300
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	-2 300	0	-2 300	0
Rahastoidut pääomat 31.12.	0	2 300	0	2 300
Ammatillisen koulut. kehittämisrahasto 1.1. *)	26 277	26 277	26 277	26 277
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Ammatillisen koulut. kehittämisrahasto 31.12. <i>Gradian kehittämisrahasto 1.1.2021</i>	26 277	26 277	26 277	26 277
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	52 658	52 776	30 230	29 385
Tilikauden yli-/alijäämä	3414	-118	4 552	845
Ed. tilikauden korjauskoikaisu				
*Oma pääoma yhteensä (teur)	107 531	104 117	86 241	81 689

*) kuntayhtymävaltuusto 18.12.2020, V41

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken	%	€
Hankasalmi	1,6159	220 911
Joutsa	1,2675	173 290
Jyväskylä	59,1457	8 086 091
Jämsä	17,8807	2 444 555
Keuruu	3,3006	451 234
Kuhmoinen	1,2671	173 229
Laukaa	7,4677	1 020 939
Luhanka	0,2147	29 348
Muurame	3,5192	481 132
Petäjävesi	1,4377	196 550
Toivakka	1,0529	143 953
Uurainen	1,8304	250 248
Yhteensä	100,0000	13 671 480

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2026 jälkeen)

Pitkäaikainen vieras pääoma (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	31.12.2020	31.12.2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 667	15 333
Yhteensä	12 667	15 333

30) Velat tytäryhteisölle ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Lyhytaikainen vieras pääoma	31.12.2020	31.12.2019
Velat tytäryhteisölle		
Ostovelat	8 659	0
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Yhteensä	8 659	0
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	0	0
Siirtovelat	0	0
Yhteensä	0	0
Yhteensä	8 659	0

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkajaksotus	4 600	4 392	4 593	4 385
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	25	32	18	28
Hankkeiden etukäteen saamat tuet ja avustukset	2 296	881	2 296	881
Muut siirtovelat	3 612	5 188	3 589	5 125
Siirtovelat yhteensä	10 533	10 493	10 496	10 418

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

38) Vuokra- ja leasingvastuut

Vuokra- ja leasingvastuut (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Vuokravastuut				
Education Facilities Oy, Kankaan alue, 31.12.2025 asti	2 772	3 327	2 772	3 327
Konilannotko, 31.12.2024 asti	447	558	447	558
*) Jyväskylän Ammattikorkeakoulu, Pitkätie 18-22, 31.12.2020 asti	0	1 591	0	1 591
**) EF, Pitkätie 18-22, 31.12.2045 asti	34 798		34 798	
**) Hemsö Suomi Oy, Wilhelm Schildtin katu 2, 6.4.2030 asti	3 205		3 205	
Laitevuokrat	7	3	7	3
Yhteensä (teur)	41 229	5 479	41 229	5 479
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 409	747	2 409	747
Leasingvastuut				
Koneiden leasingvastuut	172	49	172	49
IT-laitteiden leasingvastuut	0	1	0	1
Henkilöauto	17	25	17	25
Yhteensä (teur)	189	75	189	75
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	65	27	65	27
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	41 418	5 554	41 418	5 554

*) lisäys tilinpäätöksen 2017 yhteydessä ja muutos (päättymisen) tilinpäätöksen 2020 yhteydessä

**) lisäys tilinpäätöksen 2020 yhteydessä

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit

Investointien valmistumisvuosi	Tarkistusvastuun päättymisvuosi	Palautusvastuun määrä	
		2020	2019
2012	2021	214 544	429 088
2013	2022	881 568	1 322 352
2014	2023	1 090 512	1 454 016
2015	2024	1 534 464	1 918 080
2016	2025	2 087 446	2 504 935
2017	2026	1 972 004	2 300 671
2018	2027	1 453 824	1 661 513
2019	2028	2 001 030	2 251 159
2020	2029	1 201 189	
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä *)		12 436 581	13 841 814

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myydessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt, myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärää on esitelty tarkemmin toimintakertomuksen kohdassa 3 Henkilöstöraportti.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on esitetty kohdassa 4.1 Tuloslaskelma.

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	2020	2019
Kansallinen Kokoomus r.p.	3	2
Perussuomalaiset rp	1	1
Suomen Keskusta r.p.	4	3
Suomen Kristillisdemokraatit (Kd) r.p.	0	0
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	3	2
Vasemmistoliitto r.p.	1	0
Vihreä Liitto r.p.	2	2
Yhteensä	13	10

45) Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastusyhteisön palkkiot (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	2020	2019
Tilintarkastustehtävät	18	17
Tarkastusltk:n sihteerin teht.	8	10
BDO Auditor Oy		
Palkkiot yhteensä	25	27

46) Kuntayhtymän ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Kuntayhtymän johtajan kanssa on 1.6.2017 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu erokorvauksesta, joka vastaa suuruudeltaan kahdeksan (8) kuukauden palkkaa ja johon sisällytetään myös kahdeksan kuukauden auto- ja puhelinetua vastaavaa summa. Erokorvauksen rahallinen arvo on noin 88 000 euroa.

Kuntayhtymän tietoon ei ole tullut kuntayhtymän ja sen intressitahojen välisiä liiketoimia vuonna 2020.

5.6 Muut liitetiedot

Lukiokoulutuksen yli-/alijäämä

Kuntayhtymän valtuusto 10.3.2016 V 8 päätti Jyväskylän lukiokoulutus- liikelaitoksen lakkauttamisesta 31.12.2016. Samalla valtuusto päätti, että lukiokoulutusta käsitellään 1.1.2017 alkaen Jyväskylän lukiokoulutus -tulosalueena ja että tulosalueen tuloja ja menoja sekä tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämää seurataan erikseen kuntayhtymän taloudenpidossa.

Lukiokoulutuksen tilikauden ylijäämä vuonna 2020 oli 307 548,87 euroa ja kumulatiivinen alijäämä vuoden 2020 lopussa -13 964 305,26 euroa.

6. Eriytetyt tilinpäätökset

6.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös

KJ liite nro 1

Johtokunta

16.3.2021

Hallitus

25.3.2021

Valtuusto

28.5.2021

**JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA
GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOS**

TILINPÄÄTÖS- JA TOIMINTAKERTOMUS 2020

Sisällysluettelo

1. Johtajan katsaus	3
2. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen hallinto.....	4
2.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta 2018-2021	4
2.2 Liikelaitoksen virkavastuut.....	5
2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	5
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	7
2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja käsittely	7
2.4.2 Toiminnan rahoitus	10
2.4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset	12
3. Talousarvion toteutumisvertailu.....	14
3.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.....	14
3.2 Tunnuslukujen toteutuminen.....	15
3.3 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	16
3.4 Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen vuonna 2020.....	18
3.4.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2020-31.12.2020	18
3.4.2 Kiinteistöjen irtaimistohankinnat 1.1.2020-31.12.2020	20
3.4.3 Rahoituslaskelman toteutuminen	20
4. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelma.....	22
5. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tase.....	23
6. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelma	25
7. Tilinpäätöksen liitetiedot.....	26
7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	26
7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	26
7.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	26
7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	27
7.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	29
7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	29
7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	30
7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	30
7.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	31
8. Muut eriytetyt laskelmat	32
9. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastajan taselauseke	33
Liitteet.....	34
Jämsä Tekniikan rakennus -loppuraportti.....	34
Viitaniementie 1 piha-alue -loppuraportti.....	34

1. Johtajan katsaus

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tulos vuonna 2020 oli budjetoitua parempi. Liikelaitokselle asetettu sitova tulostavoite, vuosikate, toteutui 1,298 milj. euroa talousarvion tavoitetta suurempana.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2020 lopussa yhteensä noin 241 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytössä olevien rakennusten osuus oli noin 189 milj. euroa, Jämsän noin 47 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 5 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 135 228 m^2 , josta Jyväskylässä tiloja on 102 855 m^2 , Jämsässä 29 011 m^2 ja Lievestuoreella 3 362 m^2 . Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 16 148 m^2 , joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa. Uudet Education Facilities Oy:ltä vuokratut Musiikkikampuksen tilat valmistuivat joulukuussa ja tiloihin muutto käynnistyi vuoden 2020 päätteeksi. Tilojen käyttäjinä ovat Gradia Jyväskylä, Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuudesta on pidetty hyvää huolta. Gradia-kiinteistöt on vienyt läpi mittavan kiinteistöinvestointiohjelman, jossa erityistä huomiota on kiinnitetty mm. Terve talo -kriteerien noudattamiseen, kiinteistöjen elinkaaren hallintaan, energiatehokkuuteen sekä tilojen yhteiskäyttöön ja muuntojoustavuuteen. Investointiohjelmaan kuuluvien hankkeiden yhteydessä on tähdätty myös tilatehokkuuteen mm. teettämällä tilatarveselvityksiä.

Tilankäytön tehostamista jatkettiin edelleen liikelaitoksella laaditun Kiinteistöjen kehittämisohjelman 2020-2030 mukaisesti. Kehittämisohjelmaan sisältyvän tulevaisuuden tilankäytön suunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin. Wilhelm Schildtin katu 2:n kiinteistö myytiin Hemsö Finland Oy:lle. Tilat ovat edelleen Gradia-lukioiden ja Jyväskylän steinerkoulun käytössä kymmenen vuoden vuokrasopimuksella. Lisäksi purettiin Jämsän Metsäoppilaitoksentiellä tyhjillään olleet kaksi rakennusta.

Digitalisoinnin hyödyntäminen kiinteistötiedon hallinnassa on ollut yksi keskeisistä tavoitteista. Kiinteistönhallinnan uusi ohjelmisto, Optimaze, otettiin käyttöön suunnitellusti. Optimaze-järjestelmän käyttöönoton myötä vuokra-alueiden hallinta sekä talouden suunnittelu ja seuranta helpottuivat. Lisäksi sisäiset vuokralaiset näkevät nyt vuokra-alueiden ja kustannusten ajantasaista tiedot suoraan järjestelmästä.

Vuoden 2020 tavoitteena oli myös tukea ja mahdollistaa Gradian kestävä kehityksen ohjelman toteuttamista, erityisesti kampusympäristöjä käsittelevän osion osalta. Syksyllä aloitettiin tulevaisuuden energiantuotantomuotoja kartoittava selvitystyö koko Gradian hiilineutraaliustavoitteeseen liittyen. Gradia-kiinteistöt on rakennuttanut aurinkopaneelijärjestelmiä jo usealle kampukselle, mutta myös muita uusiutuvan energian tuotantotapoja tutkitaan. Gradian hankkima sähköenergia on tuotettu jo useita vuosia päästöttömästi pohjoismaisella vesivoimalla.

Kestävän kehityksen teemaa on toteutettu usean vuoden ajan myös olemalla mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa. Peruskorjausten yhteydessä sekä erillisinä hankkeina on parannettu rakennusten energiatehokkuutta valitsemalla energiaa säästäviä teknisiä ratkaisuja. Gradia-kiinteistöt sitoutui vuonna 2020 Sitoumus2050:n Kestävän purkamisen Green Deal –sopimukseen ensimmäisten sitoutujien joukossa. Tavoitteena on valtakunnallisesti edistää rakennuspurkujätteen uudelleenkäyttöä ja kierrättämistä.

Kaikilla vuoden aikana tehdyillä toimenpiteillä on tähdätty toiminnan tehostamiseen, energiatehokkuuteen sekä tilatehokkuuteen ja näiden kautta kustannusten karsimiseen kestävän kehityksen arvoja noudattaen. Toimenpiteet tukevat koko kuntayhtymän taloudellisten tavoitteiden toteutumista, unohtamatta kuitenkaan laadukasta asiakaspalvelua, tarkoituksenmukaisia oppimisympäristöjä ja henkilöstön työhyvinvointia.

2. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen hallinto

2.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta 2018-2021

Jäsen	Varajäsen
Jyri Ylönen, pj.	Marianne Lukkarila, varajäsen
Erja Laaksonen, vpj.	Katja Isomöttönen, varajäsen
Timo Taskinen	Emilia Lakka, varajäsen
Eija Aaltonen	Jari Blom, varajäsen
Harri Oksanen	Matti Vesa Volanen, varajäsen

Johtokunnan puheenjohtajana toimi opinto-ohjaaja Jyri Ylönen ja varapuheenjohtajana yrittäjä Erja Laaksonen

Esittelijänä on toiminut Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen kiinteistöjohtaja Riikka Kaarnamo, pöytäkirjanpitäjänä kiinteistösihteeri Mervi Jyrinki.

Johtokunta kokoontui seitsemän kertaa ja on käsitellyt yhteensä 48 asiaa.

Vuoden 2020 aikana Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta on käsitellyt/päyttänyt mm. seuraavat asiat:

- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2019 tilinpäätös
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtajan päätökset
- Lievestuoreen toimipisteen 3 vaiheen hankesuunnitelma
- Wilhelm Schildtin katu 2 kiinteistön myynti
- Wilhelm Schildtin katu 2 vuokrasopimus
- Viitaniemen pihatytöt vaihe 2, urakoitsijan valinta

- Jämsän Metsäoppilaitoksien P-rakennuksen ja vanhan R-rakennuksen purku, urakoitsijan valinta
- Musiikkikampuksen puhtauspalveluiden hankinta
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelmien hyväksyminen

2.2 Liikelaitoksen virkavastuut

Liikelaitoksen virkavastuullisena päätöksentekijänä toimii kiinteistöjohtaja Riikka Kaarnamo.

2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 17.12.2015.

Kuntayhtymän tehtävät on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta, josta vastaavat kaikki tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja esimiehet.

Tilivelvollisiksi toimielimiksi Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksessa määritetään liikelaitoksen johtokunta ja tilivelvollisena viranhaltijana toimii liikelaitoksen johtaja.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Liikelaitoksen johtokunnan tietoon ei ole tullut sellaisia oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Johtokunnan tietoon ei ole saatettu johtokunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa selonteossa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena liikelaitos ja kuntayhtymä olisivat joutuneet syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty tilinpäätös- ja toimintakertomuksen muissa kohdissa, kuten myös keskeiset poikkeamat talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja poikkeamiin mahdollisesti tehdyt toimenpiteet.

Riskienhallinnan järjestäminen

Valtuusto on hallintosäännössä määrittänyt keskeiset valvontavastuut kuntayhtymän johdolle ja keskeisille viranhaltijoille. Riskienhallinta nivoutuu talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioon kirjataan merkittävimmät riskit talousarviovuotta koskien, tilinpäätökseen toteutuneet riskienhallinnan

toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit. Riskejä tullaan raportoimaan jatkossa myös kuntayhtymän osavuosisikastausten yhteydessä.

Liikelaitoksella on tehty tiimeittäin työn riskien ja vaarojen arviointi vuoden 2020 aikana.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Liikelaitoksen johtokunnalla ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua liikelaitokselle tai kuntayhtymälle korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Sopimustoiminta

Vuonna 2019 toteutettiin sopimushallintaohjelmiston hankinta ja Cloudia-ohjelma on otettu käyttöön vuoden 2020 aikana. Järjestelmän käyttöönotto jatkuu vuonna 2021.

Rakennusurakkasopimuksiin liittyviä riskejä, kuten sopimusrikkomukset ja sopimuskumppanien taloudelliset vaikeudet, ei toteutunut.

Muut vahinko- ja turvallisuusriskit

Liikelaitoksen talousarviossa muiksi riskeiksi määriteltiin rakennuksiin kohdistuvat vahinkoriskit ja tilamitoituksiin liittyvät virheelliset tilamitoitukset ja virheinvestoinnit. Näistä riskeistä toteutui ainoastaan ilkivaltaan liittyvä riski, joka aiheutti pieniä kustannuksia.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja käsittely

Tuloslaskelma (1 000 €)	2018	2019	2020	Muutos	
				1 000 €	%
Toimintatuotot	20 995	20 488	21 556	1 068	5,2 %
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-12 338	-11 393	-12 053	-660	5,8 %
Toimintakate	8 657	9 095	9 503	408	4,5 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korko- ja muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0,0 %
Korko- ja muut rahoituskulut	-688	-666	-634	32	-4,8 %
Vuosikate	7 969	8 429	8 869	440	5,2 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10 030	-9 080	-9 158	-78	0,9 %
Tilikauden tulos	-2 061	-651	-289	362	-55,6 %
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 359	1 137	1 137	0	0,0 %
Varausten lisäys (-)/vähennys(+)	0	0	0	0	0,0 %
Rahastojen lisäys (-)/vähennys(+)	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden ylijäämä	-702	487	848	361	74,1 %
Tuloslaskelman tunnusluvut					
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	170 %	180 %	179 %		
Vuosikate/Poistot, %	79 %	93 %	97 %		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,5 %	0,0 %	0,4 %		
Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto, %	-1,6 %	-0,3 %	0,1 %		
Voitto, %	-9,8 %	-3,2 %	-1,3 %		

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)

Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 179 %. Toimintatuotot toteutuivat 5,2 % suurempana kuin edellisenä vuonna. Toimintakulujen hieman tuottoja suurempi kasvu alensi tunnusluvun arvoa yhdellä prosenttiyksiköllä. Toimintakate parani 0,408 milj. euroa (4,5 %). Vuoden 2020 toimintatuotot olivat 21,556 milj. euroa ja toimintakulut 12,053 milj. euroa.

Vuosikate/Poistot, % = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuoden 2020 toteutunut vuosikate oli 8,869 milj. euroa, joka on 5,2 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Vuosikate kattoi poistoista 97 %. Toteutuneet poistot olivat 9,158 milj. euroa poistosumman kasvaessa 0,9 % edellisestä vuodesta.

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kuntayhtymälle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kuntayhtymältä} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti ja kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto prosentti kertovat sijoitetun pääoman tuoton eli mittaavat suhteellista kannattavuutta. Gradia-kiinteistöjen suhteellinen kannattavuus parani sijoitetun pääoman tuotto prosentilla mitattuna 0,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto prosentti parani myös edellisestä vuodesta 0,4 %. Tunnuslukujen parannukseen vaikuttivat mm. tilinpäätösvuoden ylijäämä, joka oli 0,361 milj. euroa parempi kuin 2019 vuonna sekä korkokulujen lasku edellisestä vuodesta.

Voitto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja} / \text{Liikevaihto})$

Gradia-kiinteistöjen voitto prosentti parani 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tunnusluku kertoo kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta.

Gradia-kiinteistöjen tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta oli -288 983,87 euroa. -

Johtokunta esittää tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 1 137 219,88 euroa

Edellä mainitun toimenpiteen jälkeen Gradia-kiinteistöjen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 848 236,01 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten vuosien yli-/alijäämätileille. Gradia-kiinteistöjen kertynyt ylijäämä vuoden 2020 lopussa on 25,084 milj. euroa.

Toimintatuotot	2019	2020	Muutos	Muutos-%
Vuokratuotot, ulkoiset	1 520	1 075	-445	-29,3 %
Vuokratuotot, sisäiset	16 569	17 517	948	5,7 %
Siivouspalvelujen myynti, ulkoiset	55	52	-3	-5,5 %
Siivouspalvelujen myynti, sisäiset	1 823	1 785	-38	-2,1 %
Kiinteistöpalvelujen myynti, ulkoiset	94	92	-2	-2,1 %
Muu liikevaihto	398	408	10	2,5 %
Saadut tuet ja avustukset	0	0	0	0,0 %
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	29	627	598	2062,1 %
Yhteensä	20 488	21 556	1 068	5,2 %

Toimintatuottojen kasvuun 1,068 milj. eurolla vaikutti Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön myynti, josta saatiin myyntivoittoa 0,627 milj. euroa. Sisäiset vuokratuotot kasvoivat johtuen valmistuneista rakentamisinvestoinneista esimerkiksi Kukkulan, Harjun ja Viitaniemen kampuksilla. Muuhun liikevaihtoon sisältyivät esimerkiksi kiinteistönhoidon käyttökorvaukset, pysäköintimaksutuotot ja metsän myynnistä saatu tuotto.

Toimintakulut	2019	2020	Muutos	Muutos-%
Palkat ja palkkiot	1 413	1 360	-53	-3,8 %
Eläkekulut	282	267	-15	-5,3 %
Henkilösivukulut	43	46	3	7,0 %
Palvelujen ostot	3 970	4 754	784	19,7 %
Aineet ja tarvikkeet	3 139	2 802	-337	-10,7 %
Varastojen muutos	0	0	0	0,0 %
Avustukset	0	0	0	0,0 %
Muut toimintakulut	2 546	2 824	278	10,9 %
Yhteensä	11 393	12 053	660	5,8 %

Toimintakulujen 5,8 % kasvu aiheutui palvelujen ostojen ja muiden toimintakulujen toteutumisesta suurempana. Palvelujen ostoja nostivat mm. Jämsän rakennusten purkukulut. Muissa toimintakuluissa mukana olevat ulkopuolelle maksettavat vuokrat kasvoivat Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön myymisen ja tilojen takaisin vuokrauksen johdosta. Aineiden ja tarvikkeiden ostojen vähentymisessä edelliseen vuoteen verrattuna näkyy energiakulujen lasku johtuen ennätyslämpimästä vuodesta ja tilojen käytön vähentymisestä koronatilanteesta.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma (1 000 €)	2018	2019	2020	Muutos	
				1 000 €	%
Vuosikate	7 969	8 430	8 869	439	5,2 %
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0,0 %
Toiminnan rahavirta	7 969	8 430	8 869	439	5,2 %
Investointimenot	-9 731	-10 892	-5 608	5 284	-48,5 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	860	21	4 823	4 802	22866,7 %
Investointien rahavirta	-8 871	-10 871	-785	10 086	-92,8 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-902	-2 441	8 084	10 525	-431,2 %
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	5 000	-5 000	-10 000	-200,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	3 502	39	-484	-523	-1341,0 %
Rahoituksen rahavirta	902	2 441	-8 084	-10 525	-431,2 %
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0,0 %
Rahavarat 31.12.	0	0	0	0	0,0 %
Rahavarat 1.1.	0	0	0	0	0,0 %

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-34 308	-29 996	-15 551
Investointien tulorahoitus, %	82 %	77 %	158 %
Lainanhoitokate	2,8	3,0	3,2

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö rahavarat tilikauden aikana. Gradia-kiinteistöjen toiminnan rahavirta oli 8,869 milj. euroa, joka muodostui vuosikatteesta. Investointien rahavirran summa oli 0,785 milj. euroa, joka koostui investointimenoista 5,608 milj. euroa sekä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloista 4,823 milj. euroa. Tilikaudella 2020 Gradia-kiinteistöt myi Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön, joista saatiin myyntivoittoa 0,627 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta muodostui mm. pitkäaikaisten lainojen lyhennyksestä 2,6 milj. eurolla ja lyhytaikaisten lainojen lyhennyksestä 5 milj. eurolla.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen (positiivinen tunnusluku).

Negatiivinen tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan esimerkiksi lisälainaa ottamalla. Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Gradia-kiinteistöjen toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta parani 14,45 milj. eurolla, kun 2015 vuoden negatiivinen luku (-6,361 milj. euroa) jäi vertailusta pois ja tilalle tuli 2020 vuoden positiivinen luku 8,084 milj. euroa.

Investointien tulorahoitus, % = $100 * \text{Vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 100, erotus on rahoitettava pääomarahoituksella (esimerkiksi lainoilla tai rahavaroja vähentämällä). Gradia-kiinteistöjen investointien tulorahoitusprosentti oli 2020 vuonna 158 %. Edellisen vuoden vastaava prosentti oli 77 %.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on 1-2, lainanhoitokyky on tyydyttävä ja arvon ollessa yli 2, lainanhoitokyky on hyvä. Gradia-kiinteistöjen lainanhoitokyky oli hyvä sekä tilinpäätösvuonna että edeltävänä 2019 vuonna.

Gradia-kiinteistöillä ei ole omaa kassaa, vaan se on osa kuntayhtymän kassatoimintoa. Maksuvalmius- ja rahoitussuunnittelu tapahtuvat kuntayhtymätasoisesti.

2.4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

T A S E

VASTAAVAA (1 000 €)	2019	2020	VASTATTAVAA (1 000 €)	2019	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	136 165	127 793	OMA PÄÄOMA	36 638	37 486
Aineettomat hyödykkeet	74	0	Peruspääoma	12 402	12 402
Aineettomat oikeudet	0	0	Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	74	0	Muut omat rahastot	0	0
Aineelliset hyödykkeet	135 828	127 530	Edellisten tilikausien ylijäämä	23 749	24 235
Maa- ja vesialueet	4 728	3 680	Tilikauden yli- /alijäämä	487	848
Rakennukset	129 398	122 478	POISTOERO JA VAPAA- EHTOSET VARAUKSET	21 662	20 525
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	Poistoero	21 662	20 525
Koneet ja kalusto	1 276	515	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	0	0
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	182	613	Lahjoitusrahastojen pääomat	0	0
Sijoitukset	263	264	VIERAS PÄÄOMA	83 085	69 944
Osakkeet ja osuudet	140	140	Pitkäaikainen	24 467	21 867
Muut saamiset	123	123	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 467	21 867
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	Muut velat	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0	0	Lyhytaikainen	58 618	48 078
VAIHTUVAT VASTAAVAT	5 219	162	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 600	2 600
Vaihto-omaisuus	0	0	Ostovelat	6 158	1 780
Aineet ja tarvikkeet	0	0	Muut velat	3	3
Saamiset	5 219	162	Korottomat velat kuntayhtymältä	44 467	43 289
Lyhytaikaiset saamiset	5 219	162	Siirtovelat	390	405
Myyntisaamiset	38	29	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	141 385	127 955
Muut saamiset	240	212	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Siirtosaamiset	4 941	-79	Omavaraisuusaste, %	41,2 %	45,3 %
Rahoitusarvopaperit	0	0	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	405,5 %	324,5 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	24 236	25 084
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	Lainakanta 31.12., 1 000 €	32 067	24 467
VASTAAVAA YHTEENSÄ	141 385	127 955	Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	37 543	65 689

Gradia-kiinteistöjen taseen loppusumma oli 2020 vuonna 127,955 milj. euroa. Tämä on 13,43 milj. euroa pienempi kuin edellisenä vuonna. Taseen arvoa alensivat vastaavaa puolella kiinteistön myynti, joka näkyy aineellisissa hyödykkeissä rakennusten sekä maa- ja vesialueiden ryhmissä, sekä Auvilan rakennusten arvonaleneminen. Koneiden ja kaluston rakennuksia nopeampi poistotahti alentaa erän tasearvoa vuosittain nopeammalla vauhdilla. Edellisenä vuonna siirtosaamisiin kirjattu lyhytaikaisen 5 milj. euron lainan lyhennyksen oikaisu purettiin vuonna 2020. Poistoeron tuloutus 1,137 milj. euroa, ostovelkojen pienempi määrä sekä pitkäaikaisen lainan lyhennys 2,6 milj. euroa alensivat myös taseen vastattavaa puolen arvoa.

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} + \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Gradia-kiinteistöjen omavaraisuusastetta nosti vuonna 2020 vieraan pääoman pienempi määrä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvitaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tilinpäätösvouden koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista ja tuesta ja avustuksesta kuntayhtymältä. Gradia-kiinteistöjen 2020 vuoden koko vieraan pääoman määrä oli 69,944 milj. euroa, josta koroton velka kuntayhtymältä oli 43,289 milj. euroa, lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 24,467 milj. euroa ja muut velat 2,188 milj. euroa. Toteutuneet käyttötulot vuodelta 2020 olivat 21,556 milj. euroa. Tunnusluvun parantumisen sai aikaan vieraan pääoman määrän väheneminen edelliseen vuoteen verrattuna sekä käyttötulojen kasvaminen.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 € = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä -tunnusluku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Gradia-kiinteistöjen kertynyt ylijäämä vuonna 2020 oli 25,084 milj. euroa, joka on 0,848 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Lainakanta 31.12., 1 000 € = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kuntayhtymältä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Gradia-kiinteistöjen lainakanta oli 2020 vuoden lopussa 24,467 milj. euroa. Lainakanta aleni 7,6 milj. euroa vuodesta 2019.

Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 € = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Gradia-kiinteistöjen lainat ja vastuut olivat 2020 vuoden lopussa 65,689 milj. euroa. Tämä oli 28,146 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna. 2020 vuoden vuokravastuut olivat 41,222 milj. euroa, joka oli 35,746 milj. euroa enemmän kuin 2019 vuonna. Musiikkikampukseen liittyvä vuokrausmuutos, jossa koulutuskuntayhtymän rooli muuttuu entisestä alivuokralaisesta päävuokralaiseksi Jyväskylän Ammattikorkeakoulun sijasta nostaa tulevien vuosien vuokravastuuta.

3. Talousarvion toteutumisvertailu

3.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:</i>	<i>Tavoitteet 2020</i>	<i>Toteuma 2020</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija		
Osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	Uusi kiinteistöhallinnan ohjelmisto otetaan suunnitelmallisesti mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön sekä johdon työkaluksi että jokaisen työntekijän päivittäisen työn tueksi.	Kiinteistönhallintajärjestelmä Optimaze otettiin käyttöön.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	- Tuetaan työhyvinvointia ja yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä yhteisiä koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia. - Gradian kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisen tukeminen ja mahdollistaminen sekä toteuttaminen omalta osalta - Pysäköintilupakäytännön selvitystyö ja mahdollinen sähköistäminen - Asiakkaiden tarpeiden mukainen joustava organisaatio - Student Center -konseptin toteuttaminen yhteistyössä asiakkaiden kanssa	- Järjestettiin koko Gradia-kiinteistöjen henkilöstölle virkistyspäivä ulkoilun ja kestävä kehityksen teemalla. - Aloitettiin tulevaisuuden energiantuotantomuotoja kartoittava selvitystyö. - Sitouduttiin Sitoumus2050:n Kestävä purkamisen Green Deal –sopimukseen ensimmäisten sitoutujien joukossa. - Sähköenergia tuotetaan päästöttömästi pohjoismaisella vesivoimalla. - Määritettiin uudet pysäköintilupakäytännöt ja selvitettiin sähköisen pysäköintilupajärjestelmän vaatimukset päätöksentekoa varten. - Resursseja käytettiin joustavasti tilatarvemuutosten ja tilankäytön mukaisesti. - Toteutettiin ensimmäiset Student Center -konseptin mukaiset aulatilat Viitanie- meen.

Gradia-kiinteistöjen asiakaspalautekysely toteutettiin marraskuussa 2020. Vastausprosentti oli 27. Asiakaspalautekyselyn kokonaistulokset (ka) asteikolla 1-4 olivat: kiinteistönhoito 3,39, puhtauspalvelut 3,52 ja vi-rastomestaripalvelut 3,56.

3.2 Tunnuslukujen toteutuminen

Tunnuslukujen tavoitteet 2020 ja toteutumat 2017-2020

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kiinteistöjen ylläpito					
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	-0,7 %	-1,9 %	-1,8 %	-1,0 %	-10,8 %
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	-3,2 %	-0,7 %	-0,3 %	-1,0 %	-8,6 %
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	-0,3 %	-5,8 %	-5,4 %	-1,0 %	-21,2 %
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 9 %:n kokonaistavoite kaudella 2009–2016 ja 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	2,90 %	4,00 %	4,90 %	7,00 %	6,10 %
Kuntoluokka, %	73	74	75	75	82
Tyhjät tilat, % *)		8,4	13,4	0,0	13,0
Tilankäytön tehokkuus, m ² /opiskelija *)		13,2	12,4	12,8	14,2
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys: kustannusarvion ylitys% *)					
- Schildtin lukion tilat		-2			
- Kukkulan A-rakennuksen peruskorjaus			-8,3		
- Jämsän Tekniikan rakennus				0	-0,1
- Viitaniemen piha-alue					-21,4

*) Tunnusluku ensimmäisen kerran käytössä talousarviossa 2018

Koulutuskuntayhtymä on mukana kuntien energiansäästöohjelmassa vuosille 2017-2025 (KETS-hanke), jossa tavoitteena on 10,5 % energiansäästö vuonna 2014 kulutetusta energiamäärästä vuoteen 2025 mennessä. Tavoitteena olleeseen 7,0 % tasoon ei ihan päästy, koska merkittävimmät säästöt syntyvät peruskorjaushankkeiden taloteknisistä ratkaisuista. Vuonna 2020 peruskorjaukset keskittyivät piha-alueisiin, joten energiansäästöt jäivät tästä syystä hieman tavoitteesta. Säästötoimia tehtiin kuitenkin n. 480 MWh verran ja ne olivat lähinnä led-valaistukseen ja niiden ohjausjärjestelmiin liittyviä muutoksia eri puolilla kampuksia. Toteutuneet laskennalliset energiansäästötoimet olivat vuoden 2020 lopussa tasolla 6,1 %.

Energiankulutus vuonna 2020 pieneni merkittävästi johtuen ennätysellisen lämpimästä vuodesta ja koronarajoitusten vaikutuksista tilojen käyttöön. Ilmatieteen laitoksen julkaisema lämmitystarveluku pieneni 11 % edelliseen vuoteen verrattuna. Lämpöenergiaa kului n. 16 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Ulko-lämpötilat huomioiva normeerattu lämpöenergiankulutus pieneni 8,6 % edellisestä vuodesta.

Korona-aika on vaikuttanut sekä sähkön- että vedenkulutukseen alentavasti. Sähkönkulutus pieneni 10,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän vaikuttivat suurelta osin etäopetukseen siirtymien ja energiansäästötoimet, jotka ovat kohdistuneet pääasiassa sähkönkäyttöön. Vedenkulutus pieneni yli 21 % edellisestä vuodesta.

Jätehuollossa jätteen kierrätysaste oli 60 %. Tavoitteena on päästä yli 60 % kierrätysasteeseen. Koronan vaikutusten myötä jätteiden tyhjennysrytmit sopeutettiin todelliseen tarpeeseen. Jätteiden kokonaismäärät laskivat 27 % ja siten kokonaiskulut laskivat 10 %. Jätteiden lajitteluohjeita yhtenäistettiin eri kamppusten välillä ja lisäksi jätehuollon seurantaan otettiin mukaan sähköinen asiointipalvelu.

3.3 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kiinteistön ylläpidon kustannukset alenivat 0,2 prosenttia vuoden 2020 kolmannella neljänneksellä vuoden 2019 vastaavasta ajanjaksosta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Gradia-kiinteistöjen keskimääräinen ylläpitokulu vuonna 2020 oli 2,91 euroa/brm²/kk.

Vuoden 2020 vuosikatetavoite oli 7,571 milj. euroa. Toteutunut vuosikate 8,869 milj. euroa oli tavoitetta parempi. Myös toiminnan kokonaistulos oli talousarviota parempi toteutuen 0,848 milj. euroa ylijäämäisenä.

Toimintatuottojen (21,556 milj. euroa) suurin erä muodostui sisäisistä ja ulkoisista vuokratuotoista (18,592 milj. euroa), jotka toteutuivat 0,195 milj. euroa talousarviota suurempina. Ulkoiset vuokratuotot toteutuivat budjetoidun mukaisina ylittäen budjetin muutamalla tuhannella eurolla. Sisäisiä vuokratuottoja nostivat yksiköiden lisätilatarpeet vuoden aikana. Sisäiset ja ulkoiset myyntituotot (2,153 milj. euroa) toteutuivat vain hieman talousarviota pienempinä. Pysäköintimaksutuottoja kirjattiin n. 0,070 milj. euroa, kiinteistönhoidon käyttökorvauksia n. 0,092 milj. euroa ja metsän myyntituloa n. 0,017 milj. euroa. Muiden toimintatuottojen suurin erä oli pysyvien vastaavien myyntivoitot 0,627 milj. euroa, jotka saatiin Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön myynnistä.

Toimintakulujen (12,053 milj. euroa) suurin erä olivat palveluiden ostot 4,706 milj. euroa, jotka toteutuivat 0,11 milj. euroa talousarviota suurempina. Kuluksi kirjattavia vuosikorjauksia toteutettiin budjettia enemmän, kun taas Jämsän P- ja R-rakennusten purkukulut toteutuivat arviotaan pienempinä. Aineissa ja tarvikkeissa suurin toteumaerä muodostui aikaisempien vuosien tapaan energiakustannuksista, vaikka kaukolämmössä ja sähkössä säästy budjetista lämpimämmän vuoden ja koronatilanteen takia n. 0,57 milj. euroa. Ulkoiset vuokratulot (1,487 milj. euroa) toteutuivat talousarviota 0,294 milj. euroa suurempina johtuen kiinteistön myynnistä ja tilojen takaisin vuokrauksesta. Henkilöstökulut jäivät budjetista 0,19 milj. euroa. Henkilöstöä irtisanoutui sekä siirtyi osa-aikaiseksi tai opintovapaalle. Kiinteistöveroihin arvioitu parin prosentin korotus ei täysin toteutunut. Vuoden 2020 korkokulut toteutuivat arviota pienempinä, koska vuoden puoliväliin suunniteltu lisälainan nosto ei toteutunutkaan.

Poistot toteutuivat lähes talousarvion mukaisina ylittäen arvion 0,052 milj. eurolla. Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön myynti huhtikuussa pienensi normaalien poistojen määrää. Ylitys poistoissa johtui Auvilan rakennusten arvonalennuksesta. Rakennuksille ei ole enää tulo-odotuksia tasearvoa vastavasti, joten niiden jäljellä ollut tasearvo 0,402 milj. euroa kirjattiin kokonaan alas.

1 000 €

Gradia-kiinteistöt

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	55	59	52	-7
Myyntituotot (sisäiset)	2 129	2 122	2 101	-21
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 520	1 071	1 075	4
Vuokratuotot (sisäiset)	16 569	17 326	17 517	191
Muut toimintatuotot	215	122	812	690
*TOIMINTATUOTOT YHT.	20 488	20 700	21 556	856
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 739	-1 863	-1 673	190
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 912	-4 596	-4 706	-110
Palveluiden ostot (sisäiset)	-58	-35	-48	-13
Aineet ja tarvikkeet	-3 139	-3 414	-2 802	612
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-1 228	-1 193	-1 487	-294
Vuokrat (sisäiset)	-4	0	0	0
Verot	-1 308	-1 354	-1 334	20
Muut toimintakulut	-6	0	-2	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-11 393	-12 455	-12 053	402
*TOIMINTAKATE	9 095	8 245	9 503	1 258
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-666	-674	-634	40
*VUOSIKATE	8 430	7 571	8 869	1 298
Sumu-poistot	-9 080	-9 106	-9 158	-52
*TILIKAUDEN TULOS	-651	-1 535	-289	1 246
Poistoeron muutos	1 137	1 137	1 137	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	487	-398	848	1 246

3.4 Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen vuonna 2020

3.4.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2020-31.12.2020

Investointien toteutuminen

Vuoden 2020 talousarviossa varattiin rakentamisinvestoinneille 6,3 milj. euroa. Toteutuneiden rakentamisinvestointien loppusumma oli 5,561 milj. euroa. Irtaimistohankintoihin varattiin talousarviossa 0,2 milj. euroa ja toteuma oli 0,047 milj. euroa. Kokonaisuudessaan Gradia-kiinteistöjen investointeihin budjetoitu 6,5 milj. euroa riitti kattamaan toteuman 5,608 milj. euroa.

Kukkulan A- ja E-rakennuksien välisen piha-alueen hanke vastaanotettiin 29.9.2020. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 1,02 milj. euroa ja vuoden 2020 toteuma oli 1,11 milj. euroa hankkeen kokonaiskustannusten ollessa 1,17 milj. euroa. Budjetin ylitykseen vaikuttivat maanalaisen tekniikan osalta puutteelliset lähtötiedot, joiden vaikutuksesta aiheutui urakan aikana suunnitelmamuutoksia ja purkamiseen liittyviä lisätöitä.

Harjun asuntolan muutostöiden 2. vaihe vastaanotettiin 30.9.2020. Hankkeelle oli varattu talousarviossa 1,2 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannus oli 1,182 milj. euroa. Lisä- ja muutostöiden osuus jäi hankkeessa pieneksi.

Viitaniemen pihahankkeen 2. vaihe vastaanotettiin 4.11.2020. Hankkeelle oli varattu talousarviossa 2,0 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannus oli 1,414 milj. euroa. Hankkeen lisä- ja muutostöiden osuus oli ainoastaan 0,02 milj. euroa. Budjetin alittamiseen vaikuttivat avoin urakkakilpailu, laadukkaat suunnitelmat ja riittävän pitkä urakka-aika.

Lievestuoreen 3. vaiheen tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaihe käynnistettiin syksyn 2019 aikana. Hanke tulee koskemaan Lievestuoreen maanrakennushallia sekä viereistä varasto-/terminaalirakennusta. Hankesuunnitelma valmistui 30.6.2020. Hankkeen kokonaiskustannusarvio hankesuunnitelman mukaisesti on 5,036 milj. euroa. Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallitus hyväksyi hankesuunnitelman kokouksessa 9/20, pöytäkirjan päiväyksellä 8.9.2020. Uudisosan ja pihan rakentamisen on tarkoitus alkaa toukuussa 2021 urakkakilpailutuksen jälkeen. Suunnittelua varten talousarviossa ollut budjetti oli 0,2 milj. euroa ja toteuma oli 0,249 milj. euroa.

Aktivoitaviin vuosikorjauksiin varattiin 1,5 milj. euroa. Valmistuneiden hankkeiden toteuma oli 1,504 milj. euroa. Vuosikorjauksissa toteutettiin talousarvion mukaisia hankkeita ja muita vuoden aikana eteen tulleita muutostöitä.

Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2020-31.12.2020

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2020

1 000 euroa			
	Toteuma	Talousarvio	Poikkeama
	2020	2020	
<i>Rakennukset:</i>			
Aktivoitavat vuosikorjaukset	1 504	1 500	4
Viitaniementie 1 / piha-alue	1 355	2 000	-645
Kukkulan kampus / piha-alue	1 111	1 000	111
Lievestuore 3. vaihe	249	200	49
Harjun asuntolan huoneet	1 182	1 200	-18
Jämsän Myllymäen kampussaneeraukset	99	400	-301
Harju A5-osa, IB-lukio	31	0	31
Priimus tilamuutoshanke	30	0	30
Investointimenot yhteensä	5 561	6 300	-739
Wilhelm Schildtin kadun kiinteistön myynti	5 440		
Investointitulot yhteensä	5 440	0	0

Vuonna 2020 valmistuneet useamman vuoden aikana toteutetut rakennusprojektit toteutuivat kustannusarviotaan pienempinä. Viitaniemen piha-alueen investointi toteutui 21,4 % pienempänä. Jämsän Tekniikan rakennus toteutui lähes kustannusarvion mukaisena alittaen sen 0,1 %:lla.

VUONNA 2020 VALMISTUNEET USEAMMAN VUODEN AIKANA TOTEUTETUT RAKENNUSPROJEKTIT

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Rakennusprojekti	Toteutuma 2018	Toteutuma 2019	Toteutuma 2020	Toteuma yhteensä	Kustannusarvio	Ero toteuma ja kustannusarvio
Viitaniementie 1 / piha-alue		60 038	1 354 444	1 414 482	1 800 000	-385 518
Jämsän Tekniikan rakennus	1 370 647	4 218 946	53 383	5 642 976	5 650 000	-7 024

3.4.2 Kiinteistöjen irtaimistohankinnat 1.1.2020-31.12.2020

1000 euroa			
	Toteuma 2020	Talousarvio 2020	Poikkeama
Koneet, laitteet, ajoneuvot, kalusteet, atk-laitteet ja ohjelmat	47	200	-153
Yhteensä	47	200	-153

Gradia-kiinteistöt käytti vuonna 2020 kone-, laite- ja kalusteinvestointeihin yhteensä 47 271 euroa. Student Center -kalustukseen käytettiin 14 957 euroa ja Viitaniemen C-rakennuksen automatiikan uusimiseen käytettiin 32 314 euroa.

3.4.3 Rahoituslaskelman toteutuminen

Gradia-kiinteistöjen investointien toteuma vuonna 2020 oli 5,608 milj. euroa. Taseen keskeneräisten rakennushankkeiden arvo vuoden 2020 lopussa oli 0,613 milj. euroa (vuoden 2019 lopussa 0,182 milj. euroa). Keskeneräisten hankkeiden summa koostui mm. Lievestuoreen 3. vaiheen, Jämsän A-rakennuksen lämmönjakokeskuksen uusimisen ja valaistusuusintojen sekä Viitaniemi E-rakennuksen purunpoiston kustannuksista.

Gradia-kiinteistöt ylitti vuosikatetavoitteen 1,298 milj. eurolla. Vuoden 2020 vuosikatteen toteuma oli 8,869 milj. euroa.

GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA 2020

1 000 €

	TP 2019	TA 2020	TP 2020	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	8 430	7 571	8 869	1 298
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-29 8 401	0 7 571	-627 8 242	-627 671
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-10 892	-6 500	-5 608	892
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	50 -10 842	0 -6 500	5 450 -158	5 450 6 342
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 441	1 071	8 084	7 013
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0 0	0 0	0 0	0 0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	7 000	0	-7 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 833	-2 600	233
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 000 2 400	-5 000 -833	-5 000 -7 600	0 -6 767
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	-41	238	484	246
Lainakanta 31.12.	32 067	31 234	24 467	-6 767

4. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Liikevaihto	21 556 099,17	20 488 094,59
Tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Energia ja vesi	2 360 091,74	2 626 972,14
Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	442 393,16	512 464,94
Palveluiden ostot	<u>4 753 733,26</u>	<u>3 970 034,36</u>
	7 556 218,16	7 109 471,44
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 360 135,96	1 413 442,88
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	267 380,34	282 162,14
Muut henkilösivukulut	<u>45 944,06</u>	<u>43 155,63</u>
	1 673 460,36	1 738 760,65
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	9 157 851,01	9 080 222,83
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset		
Vuokrat	1 487 098,58	1 231 193,75
Verot	1 333 806,15	1 307 729,20
Liiketoiminnan muut kulut	<u>2 214,10</u>	<u>5 548,92</u>
	2 823 118,83	2 544 471,87
Liikeliiketoiminta	345 450,81	15 167,80
Rahoitustuotot ja kulut		
Muut rahoitustuotot		8,49
Muille maksetut korkokulut	-260 776,35	-291 351,92
Korvaus peruspääomasta	-372 073,62	-372 073,62
Muut rahoituskulut	<u>-1 584,71</u>	<u>-2 423,36</u>
	-634 434,68	-665 840,41
Ylijäämä ennen varauksia ja rahastojen muutoksia	-288 983,87	-650 672,61
Poistoerojen lisäys (-) / vähennys (+)	1 137 219,88	1 137 219,89
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Pakollisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden ylijäämä	848 236,01	486 547,28

5. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tase

TASE

31.12.2020

31.12.2019

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

74 250,00

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

3 679 694,95

4 728 262,95

Rakennukset

122 477 874,57

129 398 299,58

Koneet ja kalusto

514 920,24

1 275 678,93

Muut aineelliset hyödykkeet

244 069,79

244 069,79

Keskeneräiset hankinnat

612 859,09

127 529 418,64

181 703,63

135 828 014,88

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

140 403,51

140 403,51

Liittymismaksut palautettavat

123 264,00

263 667,51

123 264,00

263 667,51

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

28 732,45

37 894,21

Muut saamiset

212 157,28

239 652,96

Siirtosaamiset

-78 979,16

161 910,57

4 941 161,30

5 218 708,47

Rahat ja pankkisaamiset

300,00

300,00

VASTAAVAA YHTEENSÄ

127 955 296,72

141 384 940,86

TASE**31.12.2020****31.12.2019****VASTATTAVAA****OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	12 402 454,12		12 402 454,12	
Arvonkorotusrahasto	0,00		0,00	
Edellisten tilikausien ylijäämä	24 235 352,38		23 748 805,10	
Tilikauden ylijäämä	<u>848 236,01</u>	37 486 042,51	<u>486 547,28</u>	36 637 806,50

**POISTOERO JA VAPAAEHTOISET
VARAUKSET**

Kertynyt poistoero	20 524 867,52		21 662 087,40	
Investointivaraus	<u>0,00</u>	20 524 867,52	<u>0,00</u>	21 662 087,40

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 866 676,00		24 466 674,00	
Ostovelat	<u>0,00</u>	21 866 676,00	<u>0,00</u>	24 466 674,00

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 599 998,00		7 599 998,00	
Ostovelat	1 780 398,23		6 158 113,65	
Muut velat	2 888,03		3 769,49	
Korottomat velat kuntayhtymältä	43 289 425,98		44 466 693,01	
Siirtovelat	<u>405 000,45</u>	<u>48 077 710,69</u>	<u>389 798,81</u>	<u>58 618 372,96</u>

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**127 955 296,72****141 384 940,86**

6. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

1.1. - 31.12.2020

1.1. - 31.12.2019

Liikelaitoksen toiminnan rahavirta

Liikelyljäämä	345 450,81		15 167,80	
Poistot ja arvonalennukset	9 157 851,01		9 082 599,41	
Rahoitustuotot ja -kulut	-634 434,68		-665 840,41	
Tulorahoituksen korjauserät	-626 860,00	8 242 007,14	-29 314,93	8 402 611,87

Investointien rahavirta

Investointimenot	-5 608 333,11		-10 891 735,16	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	5 450 188,34	-158 144,77	50 304,25	-10 841 430,91

Toiminnan ja investointien rahavirta

8 083 862,37

-2 438 819,04

Rahoituksen rahavirta

Lainakannan muutokset

Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00		0,00	
Muilta saatujen pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 599 998,00		-2 599 998,00	
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen lisäys	9 599 998,00		7 599 998,00	
Muilta saatujen lyhytaikaisten lainojen vähennys	-14 599 998,00	-7 599 998,00	-2 599 998,00	2 400 002,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos kuntayhtymältä	-1 177 267,03		1 026 202,77	
Saamisten muutos muilta	5 056 797,90		-4 601 618,13	
Korottomien velkojen muutos muilta	-4 363 395,24		3 614 232,40	
Korollisten velkojen muutos muilta	0,00	-483 864,37	0,00	38 817,04

Rahoituksen rahavirta

-8 083 862,37

2 438 819,04

Rahavarojen muutos

0,00

0,00

Rahavarojen muutos

Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

7. Tilinpäätöksen liitetiedot

7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti (s.28).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän valtuusto on muuttanut suunnitelman mukaisia poistoaikoja vuodesta 2013 alkaen vastaamaan Kirjanpitolautakunnan (Kilan) Kuntajaoston suosituksen alarajoja. Vuodesta 2013 alkaen tehtyihin investointeihin sovelletaan Kilan kuntajaoston mukaisia poistoaikojen alarajoja. Ennen vuotta 2013 tehdyt investoinnit poistetaan vanhojen poistoaikojen mukaan. Valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 18.12.2020, mutta sen mukaisia poistoaikoja noudatetaan vasta 1.1.2021 alkaen.

Maa- ja vesialueissa sekä rakennuksissa tehtiin huhtikuussa 2020 Schildtin koulukiinteistön myynti, jonka vaikutus tiliryhmissä on yhteensä 4 823 328,34 euroa. Pysyvien vastaavien Rakennukset tiliryhmässä tehtiin arvonalennus 402 027,67 euroa. Arvonalennus kohdistui Jämsässä sijaitsevaan Auvilan koulukiinteistön tasearvoon, koska kiinteistölle ei ole enää tulo-odotuksia rakennusten tasearvoa vastaavasti.

Pysyvien vastaavien arvonorotusperiaatteet

Pysyvien vastaavien eriin ei kohdistu arvonorotuksia.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvosta.

7.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:n mukaan nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen, jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta. Tällaiset nimikkeet ja rivit on poistettu laskelmista.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty.

4) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja ei ollut.

7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Erittely toimintatuotoista

Toimintatuotot	31.12.2020	31.12.2019
Gradia-kiinteistöt-liikelaitos		
Vuokratuotot, ulkoiset	1 075	1 520
Vuokratuotot, sisäiset	17 517	16 569
Siivouspalvelujen myynti, ulkoiset	52	55
Siivouspalvelujen myynti, sisäiset	1 785	1 823
Kiinteistöpalvelujen myynti, ulkoiset	92	94
Muu liikevaihto	408	398
Saadut tuet ja avustukset	0	0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	627	29
Toimintatuotot yhteensä (1 000 e)	21 556	20 488

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista**Poistosuunnitelma****PYSYVÄT VASTAAVAT
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET**

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat oikeudet		
Atk-ohjelmistot	2	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot		
Kehittämismenot	2	Tasapoisto
Muut	2	Tasapoisto

AINEELLISET HYÖDYKKEET**Maa- ja vesialueet****Rakennukset**

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	Tasapoisto
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto
Talousrakennukset	10	Tasapoisto
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto
Kevyet varastot ja rakennelmat	10	Tasapoisto
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10	Tasapoisto
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	Tasapoisto

Koneet ja kalusto

Henkilöautot, kevyet kulj. välineet	4	Tasapoisto
Kuorma-autot, raskaat kuljetusvälineet	10	Tasapoisto
Liikkuvat työkoneet	5	Tasapoisto
Muut raskaat koneet	10	Tasapoisto
Muut kevyet koneet	5	Tasapoisto
Atk-laitteet	3	Tasapoisto
Muut laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat		Käytön muk.
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa

SIJOITUKSET

Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa
----------------------------	------------

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan tulosvaikutteisesti.
Hyödyke poistetaan kuitenkin enintään sen taloudellisena pitoaikana.
EU-hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ilmoittamia poikkeavia poistoaikoja.

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					
	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	74	74	4 728	129 399	1 276	244	182	135 828
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	5 130	47	0	5 561	10 738
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	-1 048	-3 775	0	0	0	-4 823
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	-5 130	-5 130
Tilikauden poisto	-74	-74	0	-8 276	-808	0	0	-9 084
Poistamaton hankintameno 31.12.	0	0	3 680	122 478	515	244	613	127 529
Arvonkorotukset 1.1.	0	0	0	0	0	0	0	0
Purettu arvonorotuksia	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	3 680	122 478	515	244	613	127 529

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset	
	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Liittymismaksut palautus- kelpoiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0	140	123	264
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	140	123	264
Arvonlennukset	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	140	123	264

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman muutokset:

	31.12.2020	31.12.2019
Peruspääoma 1.1.	12 402	12 402
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Peruspääoma 31.12.	12 402	12 402
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	24 235	23 749
Tilikauden yli-/alijäämä	848	487
*Oma pääoma yhteensä (1 000 e)	37 486	36 638

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua eli 1.1.2026 tai sen jälkeen:

	31.12.2020	31.12.2019
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (teur)	12 667	15 333

7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

38) Vuokravastuut

	31.12.2020	31.12.2019
Vuokravastuut		
Education Facilities Oy, Kankaan alue, 31.12.2025 asti	2 772	3 327
Konilannotko, 31.12.2024 asti	447	558
*) Jyväskylän Ammattikorkeakoulu, Pitkäkatu 18-22, 31.12.2020 asti	0	1 591
**) EF, Pitkäkatu 18-22, 31.12.2045 asti	34 798	0
**) Hemsö Suomi Oy, Wilhelm Schildtin katu 2, 6.4.2030 asti	3 205	0
Seuraavalla tilikaudella maksettavat yhteensä	2 405	744
Myöhemmin maksettavat yhteensä	38 817	4 732
Yhteensä (teur)	41 222	5 476

*) lisäys tilinpäätöksen 2017 yhteydessä ja muutos (päättymisen) tilinpäätöksen 2020 yhteydessä

**) lisäys tilinpäätöksen 2020 yhteydessä

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt**Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit**

Investointien valmistumisvuosi	Tarkistusvastuun päättymisvuosi	Palautusvastuun määrä	
		2020	2019
2012	2021	214 544	429 088
2013	2022	881 568	1 322 352
2014	2023	1 090 512	1 454 016
2015	2024	1 534 464	1 918 080
2016	2025	2 087 446	2 504 935
2017	2026	1 972 004	2 300 671
2018	2027	1 453 824	1 661 513
2019	2028	2 001 030	2 251 159
2020	2029	1 201 189	
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä *)		12 436 581	13 841 814

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt, myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

7.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot**42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.**

	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2018
Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	45	46	49
*Yhteensä (henkilöä)	45	46	49

8. Muut eriytetyt laskelmat

LIIKETOIMINNAN ERIYTTÄMINEN 1.1.-31.12.2020

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

	Kuntayhtymän sisäinen toiminta	Kuntayhtymän ulkopuolinen liikevaihto	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	0	52	52
Myyntituotot (sisäiset)	2 101	0	2 101
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	1 075	1 075
Vuokratuotot (sisäiset)	17 517	0	17 517
Muut toimintatuotot	648	164	812
*TOIMINTATUOTOT YHT.	20 266	1 291	21 556
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 573	-100	-1 673
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-4 424	-282	-4 706
Palveluiden ostot (sisäiset)	-45	-3	-48
Aineet ja tarvikkeet	-2 634	-168	-2 802
Avustukset	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-1 398	-89	-1 487
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0
Verot	-1 254	-80	-1 334
Muut toimintakulut	-2	0	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-11 330	-722	-12 053
*TOIMINTAKATE	8 936	569	9 503
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-596	-38	-634
*VUOSIKATE	8 340	531	8 869
Sumu-poistot	-8 610	-548	-9 158
*TILIKAUDEN TULOS	-270	-17	-289
Poistoeron muutos	1 069	68	1 137
Varausten muutos	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	797	51	848

Liiketoiminnan eriyttämislaskelman osoittamat kustannukset poikkeavat kirjanpitoon kirjatusta kuluista sen vuoksi, että toimintonumeroa ei voida liikelaitoksessa käyttää kulujen eriyttämiseen kirjanpidossa.

Laskelma on laadittu kohdentamalla kustannukset liikevaihdon perusteella kuntayhtymän sisäiselle toiminnalle ja ulkopuoliselle liikevaihdon. Ulkopuolisen liikevaihdon tuotot kirjataan omille kirjanpidon tileille.

Ulkopuolisen liiketoiminnan kustannukset on laskettu ulkopuolisen liikevaihdon suhteessa kokonaisliikevaihdesta.

9. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastajan taselauseke

Jyväskylässä 16.3.2021

Jyri Ylönen
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen
johtokunnan puheenjohtaja

Erja Laaksonen
Gradia -kiinteistöt-liikelaitoksen
varapuheenjohtaja

Timo Taskinen
johtokunnan jäsen

Eija Aaltonen
johtokunnan jäsen

Harri Oksanen
johtokunnan jäsen

Riikka Kaarnamo
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen
johtaja

Olen tarkastanut tilinpäätöksen.

Jyväskylässä kuun päivänä 2021

Nina Nieminen, JHT HT
BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Liitteet

Jämsä Tekniikan rakennus -loppuraportti

Viitaniementie 1 piha-alue -loppuraportti

GRADIA-KIIINTEISTÖT-LIIKELAITOS

52094 GRADIA JÄMSÄ TEKNIIKAN RAKENNUS LOPPURAPORTTI

30.12.2020

wsp

SISÄLTÖ

1.	Hankkeen osapuolet	3
1.1.	Tilaaja:	3
1.2.	Käyttäjät:	3
1.3.	Rakennuttaminen ja valvonta	4
1.4.	Suunnittelijat	4
1.5.	Urakoitsijat	6
2.	Kohteen tiedot	8
3.	Aikataulu	8
4.	Kustannukset	9
5.	Suunnittelu	9
6.	Toteutus	10
7.	Muuta, opittavaa	10

1. HANKKEEN OSAPUOLET

1.1. Tilaaaja:

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos
Sepänkatu 3
40100 Jyväskylä

Riikka Kaarnamo, kiinteistöjohtaja
040 341 5799
riikka.kaarnamo@gradia.fi

Marko Hyttinen, huoltopäällikkö
040 341 5168
marko.hyttinen@gradia.fi

Henri Kempainen, rakennuttajapäällikkö
040 341 5157
henri.kempainen@gradia.fi

Mika Rinnekangas, kiinteistönhoitaja
040 341 4488
mika.rinnekangas@gradia.fi

1.2. Käyttäjät:

Gradia Jämsä
Koulutie 19
42300 Jämsänkoski

Petteri Järvinen, rehtori
040 341 5022
petteri.jarvinen@gradia.fi

Jarmo Nikkanen, koulutuspäällikkö
040 341 4416
jarmo.nikkanen@gradia.fi

Seppo Savo, koulutuspäällikkö
040 341 4455
seppo.savo@gradia.fi

Martti Järvinen, huoltoasentaja
040 341 4367
martti.jarvinen@gradia.fi

1.3. Rakennuttaminen ja valvonta

WSP Finland Oy:

Projektipäällikkö Eetu Sorsa 8/2019 saakka, loppuvaihe ja takuu aika
alkaen 9/2019 projektijohtaja Pertti Hasala
Työmaan valvoja Pertti Hasala
Terve Talo -valvoja Harri Syrjälä
Sähkötöiden valvoja Niina Kemppainen
LVIA-töiden valvoja Jari Nyberg
Puhtaustarkastukset Jenni Hämäläinen

1.4. Suunnittelijat

Arkkitehtisuunnittelu:

Arkkitehtitoimisto Art Michael Oy
Savontie 5
76100 Pieksämäki

Art Michael, pää- ja arkkitehtisuunnittelija
044 057 7048

art.michael@art-michael.fi

Mikko Marjasalo, projektiarkkitehti
050 347 3017

mikko.marjasalo@art-michael.fi

Rakennesuunnittelu:

Ramboll Finland Oy
Ylistönmäentie 26
40500 Jyväskylä

Markku Pesonen, vastaava suunnittelija
040 056 3726

markku.pesonen@ramboll.fi

Marko Kosti, vastaavan suunnittelijan varahenkilö
040 548 6952

marko.kosti@ramboll.fi

Teppo Mantsinen, projektisuunnittelija
040 6830 143

teppo.mantsinen@ramboll.fi

Geosuunnittelu:

Ramboll Finland Oy
Ylistönmäentie 26
40500 Jyväskylä

Timo Raitanen, vastaava suunnittelija
040 744 0234

timo.raitanen@ramboll.fi

Akustiikkasuunnittelu:

Ramboll Finland Oy
Ylistönmäentie 26
40500 Jyväskylä

Veli-Matti Yli-Kätkä, vastaava suunnittelija
040 171 5351

veli-matti.yli-katka@ramboll.fi

LVIA-suunnittelu:

Sweco Talotekniikka Oy
Vasarakatu 27 A
40320 Jyväskylä

Sami Toivola, vastaava suunnittelija
050 316 1286

sami.toivola@sweco.fi

Ville Tissari, vastaavan suunnittelijan varahenkilö
040 701 2869

ville.tissari@sweco.fi

Ville Lehmusvuori, LVI-projektisuunnittelija
044 591 2458

ville.lehmusvuori@sweco.fi

Jukka Okkonen, RAU-projektisuunnittelija
044 021 5980

jukka.okkonen@sweco.fi

Sähkö- ja AV-suunnittelu:

Selkämaan Suunnittelu Oy
Hiljalankatu 7
85800 Haapajärvi

Tiina Eskelinen, vastaava suunnittelija
044 216 0127

tiina.eskelinen@ssu.fi

Tomi Vähäkangas, projektisuunnittelija
044 308 9002
tomi.vahakangas@ssu.fi

Janne Kuki, projektisuunnittelija
044 489 0004
janne.kuki@ssu.fi

Tietomallikoordinointi:

Gravicon Oy
Kauppakatu 39
40100 Jyväskylä

Evita Toikkanen
040 410 3696
evita.toikkanen@gravicon.fi

1.5. Urakoitsijat

Kokonaisurakoitsija:

Rakennusliike U. Lipsanen Oy
Lipatie 1
76850 Naarajärvi

Antti Lipsanen, toimitusjohtaja
040 300 0506
antti.lipsanen@lipsanen.com

Pekka Lipsanen, hankintapäällikkö
040 300 0505
pekka.lipsanen@lipsanen.com

Jukka Tarvainen, toimistoinsinööri
040 300 0507
jukka.tarvainen@lipsanen.com

Tero Turunen, työmaapäällikkö
040 300 0528
tero.turunen@lipsanen.com

Jarmo Sainio, vastaava työnjohtaja
040 300 0511
jarmo.sainio@lipsanen.com

Jonne Elo, työnjohtaja
040 682 5002
jonne.elo@lipsanen.com

Maarakennusurakoitsija (Lipsasen aliurakoitsija):

Maansiirto Harry Mäkelä Oy
Metsäraivio 6
40520 Jyväskylä

Janne Mäkelä, toimitusjohtaja
040 096 0991

janne.makela@maansiirtomakela.fi

Pekka Tuhkanen, projekti-insinööri
040 561 6729

pekka.tuhkanen@maansiirtomakela.fi

LVI-urakoitsija (Lipsasen aliurakoitsija):

LVI-KAT Oy
Ekosentie 4
42100 Jämsä

Arto Vanhatalo, IV-projektipäällikkö
040 091 4646

arto.vanhatalo@lvikat.fi

Kari Vanhatalo, LV-projektipäällikkö
040 091 4644

kari.vanhatalo@lvikat.fi

Tero Vuorinen, KVV- ja IV-työnjohtaja
040 091 4645

tero.vuorinen@lvikat.fi

Sähköurakoitsija (Lipsasen aliurakoitsija):

Jokiwatti Oy
Teollisuuskatu 1 A
42100 Jämsä
Jarkko Arola, toimitusjohtaja
020 773 8631

jarkko.arola@jokiwatti.fi

Automaatiourakoitsija
(Tilaajan erillishankinta):
Säätö- ja Asennus Grav
Nuutinkatu 2
40270 Palokka
Sami Grav
0400 646 651

sami.grav@saatoasennus.com

Mikko Moilanen
040 73 76 304

mikko.moilanen@saatoasennus.com

Turvalaiteurakoitsija (Tilaajan erillishankinta)

BLC Turva Oy
Urheilutie 38
40800 Vaajakoski
Jouni Peränen, yksikön päällikkö
044 561 6068
jouni.peranen@blc.fi

Janne Peurala, projektipäällikkö
044 561 6069
janne.peurala@blc.fi

2. KOHTEEN TIEDOT

Kerrosala	1 732 kem ²
Bruttoala	2 010 brm ²
Tilavuus	15 325 rm ³
Tontin pinta-ala	17,7 ha
Kiinteistötunnus/osoite	182 – 417 – 1 – 764, Metsäoppilaitoksentie 14, 42300 JÄMSÄNKOSKI

Tekniikan rakennus on teräsbetonielementtirunkoinen uudisrakennus. Sen julkisivut ovat betonielementtejä. Yläpohja on ontelolaattaa ja sen päällä sijaitsevat vesikaton puiset tukirakenteet. Rakennus on pääosin yksikerroksinen. Huolto- ja opetushallit sijaitsevat rakennuksen alakerrassa ja pienessä 2-kerroksisessa osassa sijaitsee toimistotilaa ja teknisiä tiloja, mm. IV-konehuoneet.

Alun perin uudisrakennuksen vaihtoehtona oli peruskorjata olemassa oleva R-rakennus. Hankesuunnitteluvaiheessa v. 2017 päädyttiin kuitenkin suunnittelun, arviointien ja laskelmien perusteella uudisrakennusvaihtoehtoon, joka osoittautui edullisemmaksi ja tilankäytöltään paremmin käyttäjän toimintoja palvelevaksi. Tarkemmat analyysit ja perusteet löytyvät 14.11.2017 päivätystä hankesuunnitelmasta, johon on myös kirjattu, että R-rakennus puretaan uudisrakennuksen valmistuttua. Rakennuksen purku aloitettiin 11/2020 ja se valmistuu 1/2021.

3. AIKATAULU

Tarveselvitys/hankesuunnittelu	v. 2017
Ehdotus- ja yleissuunnittelu	12/2017 – 7/2018
Rakentamisen kilpailutus	08/2018 – 09/2018
Toteutussuunnittelu	09/2018 – 12/2018
Rakentamisaika	24.10.2018 – 1.11.2019
Käyttöönotto	tammikuu 2020

Rakentaminen toteutui varsin hyvin suunnitellussa aikataulussa. Vastaanotossa havaituille käyttäjien muutostarpeille tarvittiin vastaanoton jälkeen vielä marras- ja joulukuu 2019, katso kohta 7.

4. KUSTANNUKSET

Tilaaaja teki hankkeen rakentamispäätöksen hallituksen kokouksessa 4.10.2018. Tällöin valittiin kokonaisurakoitsijaksi Rakennusliike U. Lipsanen Oy hintaan 4 869 000,00 € alv 0 % ja hankkeen perustamiskustannuksiksi (= kokonaiskustannukset) hyväksyttiin 5 650 000,00 € alv 0 %.

TALO 80-NIMIKKEISTÖ	BUDJETTI, € alv 0%	TOTEUTUMA, € alv 0%
B1 Rakennuttajan kustannukset	409 400,00	455 430,95
Suunnittelu ja tutkimukset	254 400,00	289 537,33
Rakennuttaminen ja valvonta	120 000,00	136 077,27
Muut rakennuttajan kustannukset	35 000,00	29 816,35
B2-B5 Rakennuskustannukset yhteensä (sis. kokonaisurakka + RAU +Turvaurakka)	4 938 000,00	5 173 890,24
Lisä- ja muutostyövaraus	243 600,00	0
Käyttäjän erillishankinnat (Irto- ja AV-kalusteet sekä rakennuttajan hankinnat 550)	59 000,00	13 654,66
YHTEENSÄ	5 650 000,00	5 642 975,85

Kokonaisurakkasopimuksen tavoitehintaa oli 4 869 000,00 €. LVIS-työt sisältyivät kokonaisurakkaan. Automaatio- ja turvaurakan työt toteutettiin tilaajan sopimuskumppaneilla. Taloudellisen loppuselvityksen lopullinen kokonaisurakan urakkasumma oli 5 133 784,78 €, josta lisä- ja muutostöiden osuus oli 264 784,78 €. Summassa ovat mukana taloudellisen loppuselvityksen jälkeen tilatut lisätyöt 17 000 €.

Koko hankkeen toteutumakustannukset olivat 5 642 975,85 € alv 0%, bruttoneliötä (2 010 brm²) kohti 2 807,45 €/brm² alv 0 %.

Hallituksen hyväksymä budjetti – toteutuma = 7024,15 € alv 0 %.

Rakennushankkeen kustannukset alitettiin yllä olevalla summalla.

Kokonaisurakan taloudellinen loppuselvitys on pidetty ja sen muistio on Modelsapessa.

5. SUUNNITTELU

Hankkeen suunnittelijat kilpailutettiin julkisesti. Hankinnasta julkaistiin Hilma-ilmoitus 13.10.2017, nro 2017-02158 ja valinnat tehtiin laatu/hintapisteytyksellä 70/30. Suunnittelu eteni vaiheittain hanke-, ehdotus-, yleissuunnitteluvaiheista lopulliseen eli toteutussuunnitteluun. Gadian asettamana suunnittelutavoitteena oli saada aikaan suunnitelmat, joiden avulla voidaan toteuttaa käyttäjilleen terveellinen ja turvallinen rakennus hankkeelle asetetuissa kustannustavoitteissa. Niiden saavuttamisen apuna ja tukena olivat Gadian asettamat tilojen toiminnalliset tavoitteet sekä yleiset laatutason määrittelyt, joita olivat mm. 25 vuoden käyttöikä tavoite korjauksille, sisäilmaluokka S2, M1-luokitellut rakennusmateriaalit, rakentamisen ja IV-järjestelmien P1-puhtausluokkavaade sekä akustiikan ja valaistusolosuhteiden vaatimukset.

Suunnittelu toteutettiin tietomallipohjaisesti Gradian tietomallinnusohjeiden mukaan. Yksityiskohtaiset suunnittelu- ja muut tilaajan ohjeet ovat suunnittelijoiden käytössä Gradian Modelspace-projektipankin kansioissa.

Alkuperäinen suunnitteluajataulu piti ja urakkalaskentaa varten saatiin tuotettua riittävän valmiit, mutta ei kuitenkaan puutteettomat suunnitelmat.

Suunnittelukokouksia pidettiin yhteensä 19 kpl. Suunnittelun kokonaiskustannukset on ilmoitettu kohdassa 4. Kustannukset.

6. TOTEUTUS

Hankkeen urakkamuodoksi päätyi lopulta kiinteähintainen kokonaisurakka. Kokonaisurakoitsijana toimi Rakennusliike U. Lipsanen Oy. Urakkaan sisältyivät rakennustekniset työt sekä LVI- ja sähkötekniset työt. Automaatio- ja turvaurakan työt toteutettiin tilaajaan sopimuskumppaneilla.

Urakkahankinta oli hankintalain piiriin kuuluva hankinta ja hankintamenettely oli avoin. Hankintailmoitus tarjouspyyntöasiakirjalinkkeineen julkaistiin hankintailmoitukset.fi-sivuilla 2.8.2018 (HILMA) numerolla 2018-016459. Tarjousten vertailuperusteena oli kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, jossa hinnan osuus oli 50 % ja laatuasteiden osuus 50 %. Vertailuperusteet ilmoitettiin tarjouspyyntöasiakirjoissa.

Kohde toteutettiin Terve talo -periaatteiden ja -vaatimusten mukaan. Työmaan puhtausluokka oli P1, ja kohteessa käytetyt materiaalit ovat M1-luokiteltuja. Vaatimusten täyttymistä valvottiin säännöllisillä tarkastuksilla ja asetetut kriteerit täyttyivät.

Työmaan turvallisuusasioita mitattiin TR-mittauksilla. Työmaalla ei sattunut yhtään poissaoloon johtanutta tapaturmaa. AVI:n työsuojelutarkastuksia pidettiin työmaalla 2 kpl, joissa kummassakaan ei tullut esille merkittävää huomautettavaa.

Varsinaisia työmaakokouksia pidettiin yhteensä 12 kpl ja niiden lisäksi pidettiin erillinen vastaanottotarkastus.

7. MUUTA, OPITTAVAA

Kaikissa Gradian hankkeissa on käytössä Modelspace-projektipankki, josta löytyvät hankkeen kaikki tiedot ja asiakirjat. Urakkavaiheessa käytössä on lisäksi BEM-projektipankki. Tilaaja, rakennuttajakonsultti ja suunnittelijat voivat kaikki asiakirjansa Modelspaceen ja ne linkittyvät sieltä urakoitsijan ja valvojen täydennettävänä olevaan BEM-projektipankkiin. BEM-pankissa ovat myös hankkeen tarkastusasiakirja ja työmaapäiväkirja. Modelspacen ja BEM:in linkitys ei toiminut läheskään aina luotettavasti ja suunnitelmien jakelua jouduttiin varmistamaan sähköposteilla.

Hankkeen loppuvaiheessa koottiin ylläpitoa varten tarvittavat huoltokirjatiedot.

Jyväskylässä 30.12.2020
WSP Finland Oy, psta
Riitta Pirilä

GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOS

52135 VIITANIEMEN PIHAHANKKEEN LOPPURAPORTTI

18.12.2020

PROJEKTI 52135

SISÄLTÖ

1.	HANKKEEN OSAPUOLET	4
1.1.	Tilaaaja	4
1.2.	Käyttäjät	4
1.3.	Rakennuttaminen ja valvonta	4
1.4.	Suunnittelijat	5
1.5.	Urakoitsijat	5
2.	KOHTEEN TIEDOT JA SUUNNITTELU	5
3.	AIKATAULU	6
4.	KUSTANNUKSET	6
5.	TOTEUTUS	6
6.	MUUTA	7

1. HANKKEEN OSAPUOLET

1.1. Tilaaja

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos
Sepänkatu 3 B 4, PL 472
40101 JYVÄSKYLÄ

Yhteyshenkilö:
Riikka Kaarnamo, kiinteistöjohtaja
puh: 040 3415 799
sähköposti: riikka.kaarnamo@gradia.fi

Muut yhteyshenkilöt:
Marko Hyttinen, kiinteistöhuoltopäällikkö
Henri Kempainen, rakennuttajapäällikkö
Susanna Leinonen, puutarhuri

1.2. Käyttäjät

Gradia Jyväskylä
Viitaniementie 1
40720 Jyväskylä

Yhteyshenkilö:
Markus Rämä, Urheilukoordinaattori
puh: 040 3415 484
sähköposti: markus.rama@gradia.fi

Schildtin lukio
Viitaniementie 1
40720 Jyväskylä

Yhteyshenkilö:
Mika Rantala, apulaisrehtori
puh: 040 3414 690
sähköposti: mika.rantala@gradia.fi

1.3. Rakennuttaminen ja valvonta

Ramboll CM Oy
Maanrakennustöiden valvoja rakennuttajakonsultti
Kalle Kolehmainen
puh: 040 0854 859
sähköposti: EXT.kalle.kolehmainen@ramboll.fi

Granlund Jyväskylä Oy

Sähkötöiden valvoja sähkösuunnittelija
 Juha Haapakoski
 puh: 040 0564 850
 sähköposti: juha.haapakoski@granlund.fi

1.4. Suunnittelijat

Infrasuunnittelu

WSP Finland Oy
 Yksikönpäällikkö Minna Turja-Mäkinen
 Projektiarkkitehti Saana Rönkönharju

Sähkösuunnittelu

Granlund Jyväskylä Oy
 Sähkösuunnittelija Juha Haapakoski

1.5. Urakoitsijat

Kokonaisurakoitsija

Maajukka Oy
 Kuormaajantie 50
 40320 Jyväskylä
 Toimitusjohtaja Tuomo Pynnönen
 Vastaava työnjohtaja Juha Seppänen

2. KOHTEEN TIEDOT JA SUUNNITTELU

Tontin pinta-ala	89 088 m ²
Urakka-alueen pinta-ala	15 300 m ²
Kiinteistötunnus	179-11-33-19

Piha-alueen muutostyöt jaettiin kahteen vaiheeseen pääsuunnittelijan vaihtuessa 1.vaiheen jälkeen. 2.vaiheen alue toimi pääosin pysäköintialueena ja osa pohjasta oli Lyseon lukion modulierakennuksen poistumisen jälkeen tasoitettu väliaikaiseksi pysäköintialueeksi. Alueella oli kevyesti rakennettuja kevyen liikenteen väyliä viheralueen poikki. Pysäköintialueet olivat kivituhkapintaisia ja paikoitellen erittäin routineita.

Suunnittelun lähtökohtana oli rakentaa alueelle toimivat ja monipuoliset liikunta-alueet palvelemaan eri koulutusaloja sekä tontilla toimivaa liikuntalukiota (Schildtin lukio). Pysäköintialueet rajattiin tontin länsireunaan ja rakennusten keskelle muodostuva piha haluttiin ainoastaan kevyen liikenteen käyttöön. Pysäköintialueelle tehtiin varaukset neljälle sähköauton latauspisteelle.

Hankkeen pääsuunnittelijaksi valittiin Gradian puitesopimuskumppaneista WSP Finland Oy, joilla oli laaja-alaista infrasuunnittelukokemusta sekä mahdollisuus tietomallintaa piha-alue järjestelmiseen. Sähkösuunnittelusta vastasi Granlund Jyväskylä Oy.

Käyttäjien edustajien kanssa käytiin keskustelua liikuntavälineistä. Välineet ja varusteet suunniteltiin yhteistyössä liikunnanopettajien kanssa. Ulkopeliareenan pohjoispuolelle jätettiin tilavaraus padelkentälle, joka on mahdollista rakentaa kentän viereen.

Suunnittelukokouksia järjestettiin viisi kappaletta ja suunnittelun jälkeen pidettiin suunnittelijoiden ja tilaajan kesken erillinen palautepalaveri suunnittelun sujumisesta.

3. AIKATAULU

Suunnittelu-aika	08/2019 – 03/2020
Rakentamisaika	4.5.2020 – 30.10.2020
Käyttöönotto	11/2020

Hankkeen urakkasopimusten mukainen valmistumisaika oli 13.11.2020. Kohde vastaanotettiin 4.11.2020. Taloudellinen loppuselvitys pidettiin 20.11.2020.

4. KUSTANNUKSET

Tilaaaja teki hankkeen rakentamispäätöksen keväällä 2020 ja hankkeen perustamiskustannuksiksi (= rakentamiskustannukset) hyväksyttiin 1 800 000,00 euroa. Kaikki tämän kappaleen kustannukset on ilmoitettu ilman arvonlisäveroa, alv 0 %.

TALO 80-NIMIKKEISTÖ	BUDJETTI, € alv 0%	TOTEUTUMA, € alv 0%
B1 Rakennuttajan kustannukset	200 000	147 400
Suunnittelu ja tutkimukset	150 000	112 291
Rakennuttaminen ja valvonta	35 000	33 752
Muut rakennuttajan kustannukset	15 000	1 357
B2-B5 Rakennuskustannukset yhteensä	1 600 000	1 267 080
Lisä- ja muutostyövaraus	200 000	21 081
Käyttäjän erillishankinnat	-	-
YHTEENSÄ	1 800 000	1 414 480

Kokonaisurakkasopimuksen tavoitehintaa oli 1 246 000€. LVIAS-työt sisältyivät kokonaisurakkaan. Taloudellisen loppuselvityksen lopullinen urakkasumma oli 1 267 080,50 €, josta lisä- ja muutostöiden osuus sovitut hyvitykset huomioiden oli 21 080,50 €.

5. TOTEUTUS

Hankkeen urakamuoto oli kokonaisurakka. Kokonaisurakoitsijana toimi Maajukka Oy. Urakkaan sisältyivät maanrakennustekniset työt sekä putki- ja sähkötekniset työt. Urakkahankinta oli hankintalain piiriin kuuluva hankinta ja hankintamenettely oli avoin. Hankintailmoitus tarjouspyyntöasiakirjalinkkeineen julkaistiin hankintailmoitukset.fi-sivuilla (HILMA) numerolla 2020-042398. Tarjousten vertailuperusteena oli halvin hinta.

Työmaan turvallisuusasioita mitattiin MVR-mittauksilla. Niiden keskiarvo oli koko hankkeen ajan noin 90 %. Varsinaisia työmaakokouksia pidettiin yhteensä 4 kpl ja niiden lisäksi oli erillinen vastaanottotarkastus.

6. MUUTA

Kaikissa Gradian hankkeissa on käytössä Modelspace-projektipankki, josta löytyvät hankkeen kaikki tiedot ja asiakirjat. Urakkavaiheessa käytössä on lisäksi BEM-projektipankki. Tilaaja, rakennuttajakonsultti ja suunnittelijat veivät kaikki asiakirjansa Modelspaceen ja ne linkittyivät sieltä urakoitsijan ja valvojen täydennettävänä olevaan BEM-projektipankkiin. BEM-pankissa ovat myös hankkeen tarkastusasiakirja ja työmaapäiväkirja.

Hankkeen loppuvaiheessa koottiin ylläpitoa varten tarvittavat huoltokirjatiedot. Gradian sähköinen huoltokirja vaihtui BEMiin pian hankkeen valmistumisen jälkeen.

Jyväskylä 5.1.2021

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Henri Kempainen

6.2 Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän talouteen

Kuntayhtymän ja liikelaitoksen välisiä eliminointeja ei on huomioitu laskelmissa.

Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän tilikauden tuloksen muodostumiseen

1 000 €

	Kuntayhtymä ilman liikelaitosta	Gradia- kiinteistöt- liikelaitos	Kuntayhtymä yhteensä
	2020	2020	2020
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	87 935	0	87 935
Myyntituotot (ulkoiset)	5 155	52	5 207
Myyntituotot (sisäiset)	4 253	2 101	6 354
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 205	0	5 205
Vuokratuotot (ulkoiset)	20	1 075	1 094
Vuokratuotot (sisäiset)	0	17 517	17 517
Muut toimintatuotot	746	812	1 558
*TOIMINTATUOTOT YHT.	103 314	21 556	124 870
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-43 146	0	-43 146
Henkilöstökulut, muu työ	-17 939	-1 673	-19 613
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-7 082	-4 706	-11 788
Palveluiden ostot (sisäiset)	-6 302	-48	-6 350
Aineet ja tarvikkeet	-5 234	-2 802	-8 036
Avustukset	-156	0	-156
Vuokrat (ulkoiset)	-534	-1 487	-2 022
Vuokrat (sisäiset)	-17 517	0	-17 517
Verot	-94	-1 334	-1 428
Muut toimintakulut	-110	-2	-113
*TOIMINTAKULUT YHT.	-98 115	-12 053	-110 167
*TOIMINTAKATE	5 199	9 503	14 702
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	94	-634	-541
*VUOSIKATE	5 293	8 869	14 162
Poistot ja arvonalentumiset	-1 667	-9 158	-10 824
*TILIKAUDEN TULOS	3 626	-289	3 337
Poistoeron muutos	78	1 137	1 215
Varausten muutos	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	3 704	848	4 552

Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän toiminnan rahoitukseen
--

	Kuntayhtymän rahoituslaskelma ilman liikelaitosta 1.1. - 31.12.2020	Gradia-kiinteistöt- liikelaitoksen rahoituslaskelma 1.1. - 31.12.2020	Kuntayhtymän rahoituslaskelma yhteensä 1.1. - 31.12.2020
Toiminnan rahavirta			
Tulorahoitus	5 074 371,65	8 242 005,96	13 316 377,61
Vuosikate	5 293 042,64	8 868 867,14	14 161 909,78
Tulorahoituksen korjauserät	-218 670,99	-626 861,18	-845 532,17
Investointien rahavirta	-2 474 432,04	-158 143,59	-2 632 575,63
Investointimenot	-2 693 103,03	-5 608 333,11	-8 301 436,14
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	0,00	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	218 670,99	5 450 189,52	5 668 860,51
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 599 939,61	8 083 862,37	10 683 801,98
Rahoituksen rahavirta	18 355 096,35	-26 503 092,49	-8 147 996,14
Lainakannan muutokset			
Pitkääaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00	0,00
Pitkääaikaisten lainojen vähennys	0,00	-2 599 998,00	-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0,00	9 599 998,00	9 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,00	-14 599 998,00	-14 599 998,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	-15 076,00	0,00	-15 076,00
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 916,42	0,00	-2 916,42
Saamisten muutos	19 017 093,71	-14 539 699,25	4 477 394,46
Korottomien velkojen muutos	-644 004,94	-4 363 395,24	-5 007 400,18
Korollisten velkojen muutos	0,00	0,00	0,00
Rahavarojen muutos	20 955 035,96	-18 419 230,12	2 535 805,84
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	11 324 465,15	0,00	11 324 465,15
Rahavarat 1.1.	8 788 659,31	0,00	8 788 659,31
	2 535 805,84	0,00	2 535 805,84

6.3 Muut eriytetyt laskelmat

LIIKETOIMINNAN ERIYTTÄMINEN 1.1.-31.12.2020

	Koulutus- kuntayhtymä yhteensä	212 Koulutuksen myynti	215 Opetus- metsät	218 Muu elinkeino- toiminta	Perus- kuntayhtymä ulkopuolinen liiketoiminta yhteensä	Gradia- kiinteistöt- liikelaitos ulkopuolinen liiketoiminta
TOIMINTATUOTOT						
Opiskelijatuotot	87 935	0	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	5 207	1 725	0	1 371	3 095	52
Myyntituotot (sisäiset)	6 354	0	0	0	1	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 205	59	0	12	71	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 094	0	0	16	16	1 075
Vuokratuotot (sisäiset)	17 517	0	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 558	1	124	4	130	164
*TOIMINTATUOTOT YHT.	124 870	1 785	124	1 404	3 313	1 291
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut, opetustyö	-43 146	-994	0	0	-994	0
Henkilöstökulut, muu työ	-19 613	-147	-34	-433	-614	-100
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 788	-138	-17	-24	-178	-282
Palveluiden ostot (sisäiset)	-6 350	-9	0	-160	-169	-3
Aineet ja tarvikkeet	-8 036	-68	-1	-366	-435	-168
Avustukset	-156	0	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-2 022	-12	0	-4	-16	-89
Vuokrat (sisäiset)	-17 517	-244	0	-316	-561	0
Verot	-1 428	0	-14	-2	-16	-80
Muut toimintakulut	-113	0	0	0	0	0
*TOIMINTAKULUT YHT.	-110 167	-1 613	-67	-1 304	-2 983	-722
*TOIMINTAKATE	14 702	172	58	100	330	569
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-541	0	0	0	0	-38
*VUOSIKATE	14 162	172	58	100	330	531
Poistot ja arvonalentumiset	-10 824	-37	0	0	-37	-548
*TILIKAUDEN TULOS	3 337	135	58	100	293	-17
Poistoeron muutos	1 215	0	0	0	0	68
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	4 552	135	58	100	293	51

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulee kilpailulain 30 d §:n perusteella eriyttää kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan 1.1.2020 alkaen.

Erilliskirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovelletujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä kuvaus käytetyn kustannuslaskennan periaatteista. Kirjanpidon eriyttäminen tulee tehdä yksikkökohtaisesti niin että kuntayhtymän tulee eriyttää jokainen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittava yksikkönsä erikseen.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa kilpailutila markkinoilla tapahtuva toiminta on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä siihen liittyvät menot ja tulot tähän tarkoitettuja **toimintotunnuksia** käyttäen. Tieto koostaan täten kustannuspaikka-, tili- ja toimintotasolla. Kirjanpidon ja kuntayhtymän tuloslaskelman perusteella voidaan olettaa, että ulkopuoliset **tulot** on toimintotunnuksia käyttäen varsin hyvin kohdennettu. **Menojen** osalta toimintotunnusten käyttäminen on puolestaan toteutunut vain osittain johtuen mm. ongelmista saada toimintotunnusmäärittämisestä kustannustietoja tuottaviin järjestelmiin (mm. kiinteistöhoidon järjestelmä). Menojen tarkempaa kohdennusta ja laskentaa kehitämme kuluvalle tilikaudella 2021 mm. ulkopuolisen asiantuntijan (BDO Oy) tuella.

Tässä taulukossa on esitetty koko koulutuskuntayhtymän sisäinen ja ulkoinen toiminta sekä tästä eriytetty peruskuntayhtymän ulkopuolinen liiketoiminta ja Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen ulkopuolinen liiketoiminta.

Toiminnon 212 (koulutuksen myynti): Koulutuksen myyntiin liittyvät tuotot on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne oikeaa toimintotunnusta käyttäen. Ainoastaan Jyväskylän kaupungin perustamisneuvontaan liittyvät tuotot on eliminoitu tästä summasta manuaalisesti sillä tämä ei ole markkinaehtoista toimintaa. Koulutuksen myyntiin liittyvät kustannukset on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne pääosin toimintotunnusta käyttäen, mutta kuluja on kohdennettu myös toisella tavalla. Toiminnolle siirrettiin kustannuksia suhteessa yrityskoulutuksista saatuihin tuloihin. Laskennallisen osuuden lisäksi arvioitiin yrityskoulutusten tuottamia todellisia kustannuksia toiminnan näkökulmasta. Pääperiaate kustannusten

siirroissa on liiketoiminnan tulojen suhteellinen osuus koko koulutusalan toimintatuotoista. Tämän lisäksi huomioitiin koulutustoiminnan luonne, josta liiketoiminnan tulo on muodostunut. Näiden vaikutus arvioitiin esim. koulutuspäälliköiden ja koulutuksia opettaneiden opettajien palkkasiirroissa sekä vuokratkustannusten siirroissa. Siirrot perustuvat tässä laskelmassa mm. arviointiin, mikä pohjautuu alojen usean vuoden kokemukseen.

Toiminto 215 (metsän myynti): Metsän toimintonumerolle on kohdennettu ostolaskut sekä tarkat osuudet palkka- ja muista menoista erillisten selvitysten mukaisesti. Tarkistus ja tarvittaessa oikaisu on kirjattu jo useiden vuosien ajan joulukuun kirjanpitoon koulutuspäälliköiden toteumaseurannan perusteella. Metsän myyntitulot jäävät pois vuoden 2021 alusta lukien, kun myyntitulot kohdentuvat jatkossa Metsähallitukselle, ei Gradialle.

Toiminnon 218 (muu elinkeinotoiminta): Muu elinkeinotoiminta koostuu pääosin Gradia-ravintoloiden, ravintola Priimuksen ja ravintola Sky Cafe & Foodin tuotoista ja kuluista. Muuhun elinkeinotoimintaan liittyvät tuotot on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne toimintotunnusta käyttäen. Lisäksi tuottoja on kohdennettu lisää ravintola Sky Cafe & Foodin osalta, sillä osa on kirjattu kirjanpidossa toisille toimintotunnuksille vaikka kirjaukset kuuluvat muuhun elinkeinotoimintaan. Kustannukset toiminnolle on siirretty suhteessa Gradia-ravintoloiden ulkoisiin tuottoihin. Pääperiaate kustannusten siirroissa on ulkoisten myyntituottojen suhteellinen osuus koko Gradia-ravintoloiden toimintatuotoista. Kustannuksien kirjaaminen oikein toimintotunnukselle ei ole onnistunut sen vuoksi, että käytännössä kaikki toiminnot toteutetaan samanaikaisesti ja samoilla resursseilla ja kustannuksilla niin omaan toimintaan kuin ulkopuoliseen toimintaan.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen eriyttämislaskelma on esitetty liikelaitoksen erillistilinpäätöksen liitetietona. Ulkopuolisen toiminnan tuotot saadaan eriytettyä kirjanpidosta, sillä ne kirjataan omille kirjanpidon tileille. Liiketoiminnan eriyttämislaskelman osoittamat kustannukset poikkeavat kirjanpitoon kirjatusta kuluista sen vuoksi, että toimintonumeroa ei voida liikelaitoksessa käyttää kulujen eriyttämiseen kirjanpidossa. Laskelma on laadittu kohdentamalla kustannukset liikevaihdon perusteella sisäiselle ja ulkopuolisille toiminnalle. Ulkopuolisen toiminnan kustannukset on laskettu ulkopuolisten tuottojen suhteessa kokonaisliikevaihdesta.

Eriyttämislaskelman ulkopuolelle on jätetty seuraavat toiminnot:

Toiminto 213 (oppisopimuskoulutuksen myynti ulkopuolisille): Nämä ovat Gradian näkökulmasta ulkopuolista liikevaihtoa, mutta ne eivät ole luonteeltaan markkinaehtoisia. Nämä sisältävät mm. oppisopimuskoulutuksen myynnin ulkopuolisille (valmistava koulutus/tutkinto- tilaisuudet) ja siitä aiheutuneet kustannukset. Gradia voi tutkintoon oikeuttavien koulutusten järjestäjänä myydä oppisopimuskoulutuksia niille organisaatioille (ts. muille koulutusorganisaatioille), joilla ei ole kyseisten tutkintojen järjestämislupaa. Toisin sa-

noen näitä tutkintoja ei voida markkinoilta ostaa sellaisilta toimijoilta, joilla ao. järjestämislupia ei ole olemassa. Toisaalta näitä tutkintoja ostavat voivat halutessaan ostaa tutkintoja myös muilta samanlaisilla luvilla toimivilta koulutuksenjärjestäjiltä kuin Gradialta. Arviomme mukaan nämä oppisopimuskoulutukset eivät näin ollen ole kilpailulain 30 d §:n mukaisia markkinaehtoisia ja eriyttämisvelvoitteen mukaisia tuotteita ja kustannuksia.

Toiminto 217 (työtoiminnot, oppilastyömyymälät ja asiakastyöt): Näitä myyntejä tehdään opetustoiminnan ohessa oppilastöinä ja niitä ei tuoteta markkinaehtoisesti esimerkiksi tiettyä kysyntää vastaamaan.

7. Kuntayhtymän allekirjoitukset ja merkinnät

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Gradia Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed with Gradia Sign

Päiväys / Date: 30.03.2021 11:42:03

Juha Suonperä

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelin-tunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 01.04.2021 09:19:53

Timo Taskinen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelin-tunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 30.03.2021 10:53:50

Jyri Ylönen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelin-tunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 30.03.2021 16:51:58

Eija Aaltonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelin-tunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 20.04.2021 10:32:25

Merja Koivisto

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelin-tunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 31.03.2021 10:28:28

Erja Laaksonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelin-tunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 31.03.2021 10:33:15

Marianne Lukkarila

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 01.04.2021 14:14:29

Harri Oksanen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 12.04.2021 17:35:55

Sonja Karppinen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

Päiväys / Date: 30.03.2021 13:47:29

Vesa Saarikoski

Organisaation varmentama (Gradia käyttäjätunnus)
Certified by organization (Gradia user account)

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Jyväskylässä 7 p:nä toukuu 2021

Nina Nieminen, JHT HT
BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

LIITE 1

Luettelo käytetyistä kirjanpito- ja tositelajeista

Käytetyt kirjanpito- ja tositelajit

Päiväkirja
Pääkirja
Ostoreskontraluettelo
Myyntireskontraluettelo
Palkkakirjanpito
TEM -matkalaskukirjanpito
Pysyvien vastaavien kirjanpito
Tuloslaskelma
Tase

Käytetyt tositelajit

Tositelaji Nimi

10	Ostolaskut	60	Myyntilaskut, Gradia-kiinteistöt
11	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/opintososiaaliset maksut	66	Myyntireskontrasuoritukset / Op
12	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/teoriamaksut	70	Palkkatositteet
13	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/koulutuskorvaukset	71	Matkalaskutositteet
14	Pankkitositteet, muut/Op	72	Matkaennakkotositteet
15	Pankkitositteet, lahjoitusrahastot/Op	78	Excel-tositteet, Gradia Jyväskylä ja Jämsä
16	Pankkitositteet, maksujen keräily (Gradia Jyväskylä ja Jämsä)/Op	79	Excel-tositteet, Kehittämispalvelut
17	Pankkitositteet, lahjoitusrahastot (lukiot)/Op	80	Excel-tositteet, Kirjanpito
18	Pankkitositteet, maksujen keräily (lukiot)/Op	81	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
19	Pankkitositteet, maksujen keräily (entinen aikuisopisto)/Op	82	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Teknologia
20	Ostoreskontramaksut	83	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
21	Ostolaskut, stipendit	84	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
25	Poistotositteet, käyttöomaisuus	86	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Työelämä- ja yrityspalvelut
40	Kassatositteet, sisäinen myynti, CPU Ceepos	87	Excel -tositteet, Kirjanpito
42	Kassatositteet, CPU Ceepos	88	Excel -tositteet, Gradia-kiinteistöt
43	Ceepos saatavareskontra, pky	89	Excel -tositteet, Gradia-ravintolat
44	Ceepos saatavareskontra, Gradia Kiinteistöt	90	Excel -tositteet, Kehittämispalvelut
49	Arvonlisäverojakotositteet	91	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä
50	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	92	Kirjanpidon tuloksen kirjaus
51	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	93	Kirjanpidon laskennallisen tuloksen kirjaus
52	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	94	Sisäisen laskennan tulos
53	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä ja Jämsä	95	Sisäisen laskennan laskennallinen tulos
55	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	97	Sisäisen laskennan tositteet
56	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	98	Sisäinen laskennan laskennalliset kirjaukset
57	Myyntilaskut, Gradia Jämsä, Gradian sisäiset palvelut, Gradia-ravintolat, Gradia-lukiot	99	Vyörytystositteet

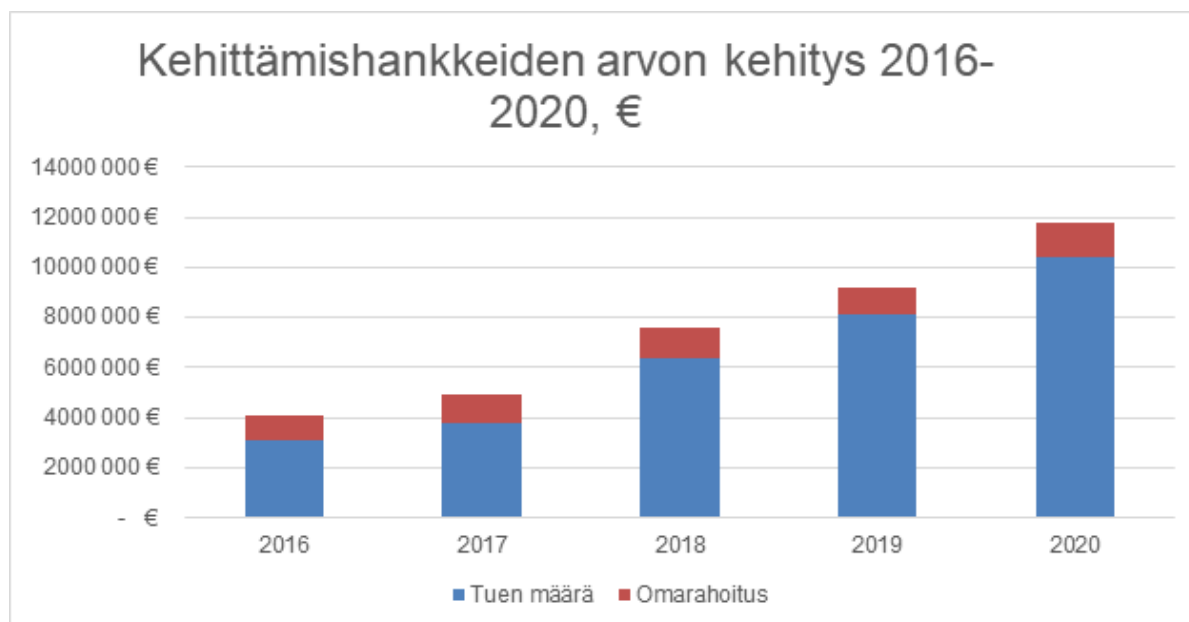
Kassatositelajin 40 (Cpu Ceepos kassan kautta kulkeva sisäinen myynti) tositenumerointi on yhteinen tositelajin 42 (Cpu Ceepos kassatositteet) kanssa. Tositelajille 40 ei tositteita muodostu samassa tahdissa kuin tositelajille 42 ja tämän vuoksi tositelajiin 40 muodostuu tyhjiä välejä. Numerointi kulkee samaa tahtia ja siksi tositelajin 40 numerointi ei ole juokseva.

LIITE 2

Arvoltaan yli 100 000 euron hankkeet 31.12.2020

Gradiassa oli vuoden 2020 lopussa käynnissä 30 hanketta, joiden toimintatuotot ylittävät 100 000 euroa. Hankkeista 17 alkoi vuoden 2020 aikana. Raportoitavien hankkeiden kokonaisarvo oli 10,4 miljoonaa euroa. Raportointirajan alittavia pienempiä hankkeita oli vuoden lopussa käynnissä yhteensä 53. Näiden hankkeiden kokonaisarvo oli noin 1,4 miljoonaa euroa. Näin ollen hankesalkun kokonaisarvo oli 11,8 miljoonaa euroa. Kasvu vuoden 2019 tilinpäätöksen tilanteeseen oli 2,6 miljoonaa euroa (+29,0 %). Hankkeiden kokonaismäärä kasvoi kahdellatoista. Hankesalkun positiivisen kehityksen taustalla on ammattimaisen hankerahoitusosaamisen kehittyminen, aktiivisten hankeideoijien ja -kirjoittajien määrän laajentuminen sekä esimiesten ja kehittämispalveluiden tiiviimpi yhteistyö perustoiminnan ja hanketyön yhdistämisessä.

Raportoitavista hankkeista kahdeksaa toteutettiin Euroopan unionin sosiaalirahaston (ESR) tuella. Näistä kuusi oli ELY-keskuksen rahoittamia alueellisia ESR-hankkeita ja kaksi sai rahoitusta Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallisesta ESR-kehuksesta. **ESR-hankkeiden kokonaisarvo oli noin 2,1 miljoonaa euroa.** ESR-hankkeiden omarahoitusosuus oli keskimäärin 18 %. Suurin hankkeista on yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa toteutettava Kivijalka-hanke, jossa luodaan toimintamallia nuorten tukemiseen toisen asteen nivelvaiheessa ja opinnoissa. Tavoitteena on parantaa nuorten hyvinvointia ja kehittää toimintatapa nuorten kokonaisvaltaiseen tukemiseen palveluiden välillä. ESR-hankkeista neljä oli ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteisiä hankkeita (TAKKU - nuorten opinto- ja työelämäpolut sujuviksi,

Hankesalkun arvosta 73 % suuntautuu ammatillisen koulutuksen kehittämiseen, 16 % lukiokoulutuksen kehittämiseen ja 11 % koko Gradian yhteiseen kehittämiseen. Yhteisten hankkeiden osuus on hieman laskenut, sillä erityisesti OKM ja OPH ovat suunnanneet hankerahoitusta vahvasti koulutusmuodoittain. Hankesalkun arvosta 11 % oli Gradian omarahoitusta. Osuus säilyi samana edellisvuoteen verrattuna, mutta on muutaman vuoden laskenut jopa 13 prosenttiyksikköä. Yhdellä omarahoitukseen suunnatulla eurolla on saatu hankittua yli tuplamäärä täydentävää ulkoista rahoitusta verrattuna vuoteen 2017.

Kivijalka, OHTO+ ja Vahvistu verkossa). Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tuella rahoitettiin Biopakkausinnovaatioilla kasvua -hankekokoaisuutta. Hankkeen aikana rakennetaan innovaatioympäristö, jossa testataan ja valmistetaan yhdessä VTT:n ja yritysten kanssa pakkausten prototyyppisiä biomateriaaleista. Kehitystyössä on mukana yli 10 keskiuomalaista yritystä. **EAKR-hankekokoaisuuden arvo on 0,6 miljoonaa euroa.**

Kansallisella valtionavustusrahoituksella toteutettiin kymmentä opetushallituksen sekä kuutta opetus- ja kulttuuriministeriön hanketta, joiden arvo oli yli 100 000 euroa. **Raportoitavien valtionavustushankkeiden kokonaisarvo oli noin 6,7 miljoonaa euroa.** Summasta 2,5 miljoonaa euroa oli Taitaja2020-tapahtumaan suun-

nattua valtionavustusta. Varsinaisista kehittämishankkeista suurimmat olivat ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksella toteutettavat kehittämishankkeet. Vuonna 2018 alkaneen hankkeen arvo on 843 000 euroa ja vuonna 2019 alkaneen hankkeen arvo on 669 000 euroa. Hankkeilla edistetään ammatillisen koulutuksen henkilökohtaisia, joustavia opintopolkuja, urheilijoiden ja liikunnan koulutusta, työelämäyhteistyötä sekä henkilöstön osaamista. Näiden hankkeiden rahoitus ei edellytä omarahoitusta. Gradia-lukioiden hankkeista suurin oli Takaisin raiteille -hanke yli 600 000 euron rahoituksella. Hankkeella toteutetaan opiskelijoille kohdennettuja tukitoimia, kuten lisä- ja tukiopetusta sekä ohjausta, poikkeusolojen tasoittamiseksi vuosina 2020-2021. Vuonna 2020 alkaneista valtionavustushankkeista merkittävimpiä olivat myös jatkuvaan oppimiseen ja kuntakokeilun tukeen suuntautuvat OsaajaKS sekä Osaamisella töihin, joiden yhteisarvo oli lähes 500 000 euroa.

Erasmus+ -rahoituksella toteuttavia raportointirajan ylittäviä hankkeita oli kolme, joilla kehitetään ammatillisen koulutuksen kansainvälistymistä mahdollistamalla henkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuusjakso- ja Euroopan maiden kumppaneiden kanssa. Koronan luoman poikkeustilanteen vuoksi hankkeita on useita samaan aikaan käynnissä. Raportointirajan ylittävien Erasmus+ -hankkeiden kokonaisarvo on noin 1,0 miljoonaa euroa.

Maakunnan liiton rahoittamista hankkeista syksyllä 2020 käynnistynyt Korona-exit: uutta ja uudistuvaa yrittäjyyttä -hanke nousi raportoitavien hankkeiden listalle hieman yli 100 000 euron budjetillaan. Hankkeessa vahvistetaan yritysten perustamisneuvonnan resurssia sekä järjestetään toimiville yrityksille työpajakokonaisuus liiketoiminnan kehittämiseen ja verkostoitumiseen.

Hankkeiden kesto vaihtelee 1-3 vuoden välillä, joten hankesalkun tuotot jakautuvat useammalle tilikaudelle. Tilikaudelle 2020 hankerahoitusta oli käytössä 3,8 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2020 hanketoimintaa toteutettiin 2,8 miljoonalla eurolla, johon ulkoisia hanketuotoja saatiin 2,1 miljoonaa euroa. Koronan aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi hankerahoituksen hyödyntäminen jäi suunniteltua pienemmäksi erityisesti keväällä 2020. Syksyllä hankkeet etenivät lähes normaalisti. Selkeän poikkeuksen tähän tekivät kansainvälisen liikkuvuuden hankkeet, joita voitiin toteuttaa vain virtuaalisesti. Hanketuloutuksen kokonaistoteuma jäi 26 % suunniteltua pienemmäksi vuonna 2020. Hanketoiminnan kuluista 85 % oli vakituisten henkilöstön palkkakuluja, 10 % ulkoisia ostopalveluita, 4 % aineita ja tarvikkeita sekä 1 % muita kuluja.

Raportoitavien hankkeiden taloudelliset tiedot on koottu seuraavaan taulukkoon.

Ajalla 1.1.-31.8.2020 päättyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset on raportoitu hallitusraportissa 8/2020. Raportointisuunnitelman mukaisesti tilinpäätöksessä raportoidaan loppuvuoden toteuma. Ajalla 1.9.-30.12.2020 on päättynyt 5 hanketta. Päättynyiden hankkeiden perustiedot, keskeiset tulokset ja pysyvät vaikutukset on koottu taulukkoon liitteessä 3.

[illegible]

LIITE 3

Kaudella 31.8.-30.12.2020 päättyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset

Raportointisuunnitelman mukaisesti tilinpäätöksessä raportoidaan 31.8.-30.12. päättyneet hankkeet. Alkuvuoden osalta ajalla 1.1.-30.8.2020 päättyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset on raportoitu hallitusraportissa 8/2020.

1. PLACEHUS Preservation of the local Artistic, Cultural and Environmental Heritage in the European Union in the Mean of Sustainability (Environmetal Intelligence)

Hankeaika:	1.9.2018 – 31.8.2020
Rahoittaja:	Opetushallitus, Erasmus+
Gradian kokonaisbudjetti:	28 000 €
Päätoteuttaja:	Koordinaattorina toimi Unkarin Pusztaszabolcsin koulu Dunaújvársi Szakképzési Centrum Szabolcs Vezér Gimnáziuma és Szakgimnáziuma
Osatoteuttajat:	Jyväskylän Lyseon lukio, Liceo ginnasio statale Immanuel Kant, Liceul tehnologic zeyk domokos, Kanlikavat musa ayar programli lisesi
Projektipäällikkö Gradiassa:	Marina Spatafora

Keskeiset tulokset:

Ensimmäinen opiskelijaliikkuvuus: Italia, Rooma (su 24.3. - pe 29.3.2019)
liikkuvuuden pääteema: historian ja nykhetken yhteiselo sekä paikallisen kulttuurin tuntemus ja elävöittäminen
keskeinen tulos: phrase book, projektin sanasto projektimaiden kielillä sekä tervehdyskiä

Toinen opiskelijaliikkuvuus: Suomi, Jyväskylä (su 6.10. - pe 11.10.2019)
liikkuvuuden pääteema: kunnioittavan yhteiselon perintö luonnon ja metsän kanssa sekä Alvar Aallon arkkitehtuuri ja muotoilu
keskeinen tulos: luonnossa liikkumisen ja selviytymisen taidot sekä ensiaputaidot. Ymmärrys luonnon, metsätalouden ja Alvar Aallon arkkitehtuurin merkityksistä.

Kolmas opiskelijaliikkuvuus: Romania Cristuru Secuiesc (pe 8.12. - pe 13.12.2019)
liikkuvuuden pääteema: modernin ja nykyaikaisen kulttuurin yhteiselo
keskeinen tulos: traveller's book, projektin matkakohteiden yhteenvedo

Neljäs opiskelijaliikkuvuus: Unkari, Pusztaszabolcs (su 16.2. - pe 21.2.2020)
liikkuvuuden pääteema: ihminen ja luonto
keskeinen tulos: book of values, koko projektin ja matkakohteiden arvojen yhteenvedo

2. Luova kiertotalous: Luovalla osaamisella rakennemuutoksesta resurssiviisauteen

Hankeaika:	11.9.2017 – 31.8.2020
Rahoittaja:	Keski-Suomen ELY-keskus, ESR
Gradian kokonaisbudjetti:	307 000 €
Päätoteuttaja:	Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Osatoteuttaja:	Jyväskylän ammattikorkeakoulu, JAMK
Projektipäällikkö Gradiassa:	Sirpa Vauhkala

Keskeiset tulokset:

Keski-Suomen maakuntastrategian yksi ajankohtaisimmista, alueellisista kehittämiskohteista on biotalous. Viime vuonna Keski-Suomeen on syntynyt useita, biopohjaisia materiaaleja tuottavia yrityksiä. Myös kiertotalouden yleistymisen velvoittaa ylijäämämateriaalien nykyistä tarkoituksenmukaisemman hyödyntämisen.

Hankkeen aikana verkostoiduttiin ja kehitettiin monialaista, eri koulutusasteet ja toimialat sekä pk-yritykset läpileikkaava yhteistyötä. Oppilaitosten ja bio- ja kiertotalousalojen toimijoiden välinen yhteistyö mahdollisti toimivien kumppanuusverkostojen syntymisen.

Hankkeessa tutustuttiin bio- ja kiertotalouden tuottamiin materiaaleihin ja innovoitiin niistä uusia tuotteita. Hankkeessa järjestettiin tietoiskuja (n. 20 kpl), työpajoja (n. 85 kpl) sekä seminaareja (3 kpl) ja webinaari (1 kpl) sekä tutustumismatkoja (5 kpl). Oppimisprosesseihin aktiivisesti osallistuneilla opiskelijoilla on aiempaa enemmän bio- ja kiertotalousmateriaalien tuntemusta, työstöosaamista ja materiaalien hankintakanavaosaamista.

Luovan alan opiskelijat toimivat bio- ja kiertotalousyritysten yritysrajoittamisessa. Omaa yritysideaa pilotoitiin monipuolisesti mm. NY-yritysten, Verso-osuuskunnan ja ns. kevytyrittäjyyden muodossa, mutta myös perustettujen yritysten toiminnassa.

Erilaisten pilotointien lopputuloksena syntyivät innovaatio- ja yrittäjyyspolku -valmennusmalli sekä INNOlab ja INNOwork mallit. Erilaiset mallit ja hankkeen toteuttamistavat koottiin kolmeksi julkaisuksi, ja monipuolinen hankemateriaali kaikille avoimeksi INTOA-aineistoksi.

Hankeen toiminnasta tiedotettiin mm. luovakiertotalous.blogspot.com -blogin välityksellä, jonka sivustoja oli ladattu hankkeen päättyessä n. 12 000 kertaa. Loppuvaiheessa toteutettiin myös Ideoita yrittäjyyteen -roadshow.

3. Liikkuva opiskelu –astetta aktiivisemmin!

Hankeaika:	1.8.2019 – 31.8.2020
Rahoittaja:	Länsi-Suomen aluehallintovirasto
Gradian kokonaisbudjetti:	120 000 €
Päätoteuttaja:	Gradia Jyväskylä
Osatoteuttajat:	Gradia-lukioista Jyväskylän Lyseon lukio ja Schildtin lukio sekä Gradia Jyväskylän Viitaniemen, Harjun, Kankaan, Kukkulan ja Primuksen kampukset sekä Gradia Jämsä
Projektipäällikkö Gradiassa:	Ilari Korhonen, Jyväskylän lyseon lukio

Keskeiset tulokset:

Hankkeen tavoitteena on ollut kehittää ja luoda toimintamalleja, joilla edistetään opiskelijoiden ja henkilöstön aktiivisempaa ja yhteisöllisempää arkea. Oppimisympäristöjä on kehitetty sisä- ja ulkotiloissa.

Hankkeen keskeisiä tuloksia ja sisältöjä esitellään seuraavassa.

Opetukseen kohdistuvat toimenpiteet

Opiskelijoille tehtyjen arviointikyselyn perusteella opettajat ovat kehittäneet opetuskäytäntöjään aktiivisemmiksi ja taukoliikettä sisällytetään toimintaan aiempaa enemmän. Näin on myös opettajille tehtyjen kyselyjen perusteella. Hankkeen tavoitteiden mukainen kehitys on nähtävissä sekä teorianneilla että ammatillisten aineiden tunneilla. Sportyplannerin taukoliikuntavideot on koettu toimivaksi ja helpoksi tavaksi tauottaa istumista oppitunneilla. Tapahumat ja teemaviikot koetaan opiskelijakyselyissä tärkeiksi aktiivisuuden ja yhteisöllisyyden lisääjiksi. Gradia Jämsässä Ammattiosaajan työkykypassin toteutusta kehitettiin ja pilotoitiin logistiikka-alalla. Tykypassi toimii konkreettisenä tapana näyttää terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien ammattitaitovaatimusten osaamista.

Olosuhteisiin kohdistuvat toimenpiteet

- Välinehankinnoilla on lisätty mahdollisuuksia aktiiviseen toimintaan väli- ja hyppytunneille, esim. kampuspyörät Jämsään, pelipöytiä kampuksille, seisomapöytiä luokkiin.
- Olemassa olevien välineiden ja liikuntatilojen käyttöä on lisätty liikunta- ja kuntosaleissa myös oppituntien ulkopuolella.

Aktiiviseen opiskeluyhteisön toimintaan kohdistuvat toimenpiteet

- Yhteistyötä opiskelijaterveydenhuoltohenkilöstön kanssa (mm. hyvinvointianalyysimittaukset)
- Terveystuvan opiskelijoiden toteuttamat taukojummat eri kampuksilla (Gradia Jkl).
- Erilaiset haastekampanjat ja teemaviikot ovat opiskelijoiden toivomia kannustimia aktiivisempaan arkeen.

Laaja-alaisessa yhteistyössä toteutettavat toimenpiteet

- Inttikuntoon-kurssi yhteistyössä Lyseon lukion, Gradia Jkl:n, MPK ry:n, Ilmasotakoulun ja opiskeluterveydenhuollon kanssa
- Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelijoiden järjestämät tapahtumat Lyseon lukiossa ja trx-remmien käytön opastus Gradia Jkl:ssä
- Yksilöllisen hyvinvointivalmennuksen kehittäminen jatkui Lyseon lukiossa ja pilotointi alkoi Jämsässä. Kehittämis- ja arviointiyhteistyö alkoi Lyseon lukion ja LIKEsin ja OPH:n kanssa hyvinvointivalmennukseen liittyen.

4. MusicXchain

Hankeaika:	1.9.2017 – 21.12.2020
Rahoittaja:	Opetushallitus, Erasmus+
Gradian kokonaisbudjetti:	62 834 €
Toteuma hankkeen lopussa:	63 951 €
Päätoteuttaja:	Gradia
Osatoteuttajat:	Kainuun ammattiopisto FI, Rijn IJssel NL, Riga CCS LV, KGBL SI, Neue Jazzschool DE
Projektipäällikkö Gradiassa:	Rea Tuominen

Keskeiset tulokset:

MusicXchain on viiden maan ja kuuden oppilaitoksen hanke ja verkosto. Verkostoon kuuluvat oppilaitokset järjestävät musiikkialan toisen asteen ammatillista koulutusta (EQF4). Hankkeen tavoitteena oli parantaa musiikin opiskelijoiden mahdollisuuksia osallistua kansainväliseen liikkuvuuteen osana opintojaan sekä parantaa heidän osaamistaan alan kannalta keskeisissä avaintaidoissa kuten digitaaliset taidot sekä verkostoitumis- ja yrittäjyysosaaminen.

Liikkuvuusmoduulien pilotointiin osallistui 28 opiskelijaa ja kaikkiaan hankkeen toimintoihin on tähän mennessä osallistunut kymmeniä opettajia ja satoja opiskelijoita. Verkoston yhteistyösopimus vuosille 2021-2024 allekirjoitettiin 5.11.2020.

Hankkeen konkreettisia tuloksia ovat verkkosivujen <https://blogit.gradia.fi/musicxchain/> lisäksi

- vain verkoston jäsenille avoin verkkotyöskentelyalusta: <https://blogit.gradia.fi/musicxchain/platform/>
- 12 liikkuvuusmoduulia arviointikriteereineen: <https://blogit.gradia.fi/musicxchain/moduulit/>
- 24 virtual music lab -aktiviteettiä: <https://blogit.gradia.fi/musicxchain/virtuala-music-lab/>
- verkoston toimintaohjeet ja käsikirja: <https://blogit.gradia.fi/musicxchain/manual/>

Hankkeen loppukonsertti on katsottavissa toistaiseksi verkkosivuilla: <https://blogit.gradia.fi/musicxchain/2020/12/07/musicxchain-concert-2020-livestream-2/>

5. FET-Forestry EduTrainer

Hankeaika:	1.10.2017 - 24.12.2020
Rahoittaja:	Erasmus+ KA2
Gradian kokonaisbudjetti:	62 544€
Toteuma hankkeen lopussa:	63 933€
Päätoteuttaja:	Centre Forestier région Provence-Alpes-Côte d'Azur (Ranska)
Osatoteuttajat:	Kuratorium für Waldarbeit und Forsttechnik ja Forst Brandenburg (Saksa), Natuurinvest - Inverde (Belgia), Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (Espanja), Scuola Agraria Del Parco Di Monza (Italia) ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Projektipäällikkö Gradiassa:	Minna Kaukonen

Keskeiset tulokset:

Hankkeen aikana kehitettiin yhteinen eurooppalainen metsäalan kouluttajien valmennus. Se perustuu hankkeen aikana tehdyn tutkimus- ja arviointityön tuloksen syntyneeseen osaamisstandardiin. Tuloksena syntyi kaikille avoin koulutus sähköiseen oppimisympäristöön kuudella eri kielellä. Verkkokurssi antaa tietoa ja pedagogisia työkaluja muuan muassa viestintään, ryhmadynamiikkaan, fasilitointiin, digitaaliseen osaamiseen, arviointiin ja palautteen antamiseen. Kurssin sisältö on kooste kansainvälisestä tunnetuista pedagogisista menetelmistä, jotka on sovellettu metsäalalle.

Koulutuksen suorittaminen johtaa eurooppalaiseen metsäkouluttajien sertifiointiin (European Certificate for Forestry Trainers ECFT).

Hankkeen toiminnassa mukana olleet Gradia Jämsän metsäalan opettajat kasvattivat pedagogista osaamistaan erityisesti viikon kestäväällä kurssilla ja sen jälkeen suorittamalla verkkokurssia itsenäisesti. Tärkeimmäksi anniksi kansainvälisen verkostotyön lisäksi he kokivat, että heidän osaamisensa kohdata erilaisia ihmisiä kasvoi. Heillä on nyt enemmän työkaluja vaikuttaa opiskelijan oppimiseen positiivisesti, kun ymmärtää ihmisten välisestä toiminnasta ja viestinnästä enemmän.

Lisätietoa: <https://www.eduforest.eu/?lang=fr&titre=forestry-edutrainer-english&rub=1&srub=13&body=55>

LIITE 4

Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tunnuslukujen mittariseloste

Mittarin nimi	Selite
Asiakas	
Suoritetut tutkinnot - Ylioppilastutkinto - IB Diploma - Ammatilliset perustutkinnot - Ammattitutkinnot - Erikoisammattitutkinnot	Tarkastelujaksolla suoritettuja koko tutkintoja. Gradia-tasoisesti yksi luku, joka oppilaitosten tulokorteissa on ilmoitettu myös tutkintotyyteittäin.
Opinto-oikeuksia - Lukiokoulutus (tutkintotavoitteinen) - Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto) - Ammattitutkinnot (koko tutkinto) - Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto) - Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat) - VALMA - LUVA - Perusopetus - Taiteen perusopetus - Muu ei tutkintoon johtava koulutus	Kaikki opinto-oikeudet tarkastelujaksolla. Gradia-tasoisesti yksi luku, joka oppilaitosten tulokorteissa on ilmoitettu myös koulutusmuodoittain.
Opiskelijatytytyväisyys	Valmistuneiden opiskelijoiden antaman palautteen kokonaisarvosana / keskiarvo. Mukana ammatillisen tutkintokoulutuksen ARVO-palautteet ja tutkintotavoitteisen lukiokoulutuksen INKA-palautteet.
Työelämä- ja yrityskumppanuudet	Y-tunnuksen mukaan lasketut koulutus- ja oppisopimuspaikat (tarkastelujakson aikana voimassa olleet koulutus- ja oppisopimukset) sekä maksullisen palvelutoiminnan asiakkaat tarkastelujakson aikana.
Pedagogiikka	
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	3,5 vuodessa valmistuneiden osuus niistä ammatillisen peruskoulutuksen ja lukiokoulutuksen opiskelijoista, joilla tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen ja pohjakoulutuksena vain peruskoulu. Luvussa ei mukana aikuislukion opiskelijoita.
Valmistuneiden työllistyminen	Tilastokeskuksen Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen -tilaston perusteella, tilastovuotta edeltäneenä vuonna valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistilanne tilastovuoden lopussa (status: päätoiminen työllinen tai työllinen opiskelija, helmikuussa 2021 käytettävissä tilastovuoden 2018 tiedot).
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	Tilastokeskuksen Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen -tilaston perusteella, tilastovuotta edeltäneenä vuonna valmistuneiden opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin tilastovuoden lopussa (status: päätoiminen opiskelija, helmikuussa 2021 käytettävissä tilastovuoden 2018 tiedot).

Opiskelijaliikkuvuus	Kuinka moni opiskelija on kalenterivuoden aikana ollut vaihtojaksolla ulkomailla. Kaikki vaihtojaksopituudet huomioitu.
Opiskelijayrittäjien määrä	NY- ja osuuskuntayrittäjien määrä (henkilöä) vuoden 2020 aikana.
Yhteisö	
Henkilöstömäärä	Vakituiset ja määräaikaiset päätoimiset työntekijät, tilanne 31.12.2020. Opetus- ja ohjaushenkilöstö, johto ja esimiehet, muu henkilöstö. Luvussa ei mukana yli 2 viikon keskeytyksillä / virkavapaalla oleva henkilöstö, eikä sivutoimisia työntekijöitä.
Terveys-%	Se osuus henkilöstöstä, jolla ei ole ollut lainkaan sairauspoissaoloja tarkastelujaksolla.
Jätteiden kierrätysaste	Prosentteja jätteen kokonaismäärästä.
Sähkön ominaiskulutuksen muutos	Sähkön ominaiskulutuksen (energian kulutus rakennuskuutiometriä kohden, kWh/m ³) muutos.
Talous	
Toimintatuotot, ulkoiset	Peruskuntayhtymän ulkoiset toimintatuotot 2020. Luvussa ei mukana Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.
Toimintakulut, ulkoiset	Peruskuntayhtymän ulkoiset toimintakulut 2020. Luvussa ei mukana Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.
Investoinnit	Peruskuntayhtymän investoinnit vuoden 2020 aikana. Luvussa ei mukana Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.

LIITE 5

Gradia-kiinteistöjen tunnuslukujen mittariseloste

MITTARI	SELITE
Asiakas (kenelle)	
Asiakastyytyväisyyskysely	
Siivous (pisteytys 1 - 4, keskiarvo) Kiinteistöhoito (pisteytys 1 - 4, keskiarvo) Vahtimestaripalvelut (pisteytys 1 - 4, keskiarvo)	Arvosanat, jotka saadaan vuosittaisissa asiakastyytyväisyyskyselyissä kohdasta kokonaisvaikutelma palveluista.
Yhteisö (me)	
Henkilöstön kehittäminen	
Koulutuspäivät / kalenterivuosi	Henkilöstön kehittämiseen kalenterivuonna käytetyt eurot (palvelujen ostot + palkkakulut).
Ammattitutkintojen suorittaneet vakituisesta henkilöstöstä (%)	Ammattitutkinnon suorittaneiden osuus koko kiinteistöhoito-, siivous ja vahtimestaripalveluiden henkilöstöstä.
Kiinteistöjen ylläpito	
Kiinteistöhuollon kulut: euroa / m ² / kk	Omien rakennusten ja piha-alueiden hoidon ja huollon budjetoidut vuosikustannukset ml. kiinteistövero / 12 kk / kuntayhtymän omistamien kiinteistöjenkokonaisneliöt (hum2).
Siivous: euroa / siivousneliö / kk	Siivouspalvelun tammikuun budjetoidut tuotot / tammikuun siivottavat neliöt.
Vuosikorjauskulut: euroa / m ² / kk	Kiinteistöjen kunnossapidon budjetoidut vuosikustannukset / 12 kk / kuntayhtymän omistamien kiinteistöjen kokonaisneliöt (hum2).
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	Rakennustilavuutta kohti laskettu sähköenergian kulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	Rakennustilavuutta kohti laskettu lämpöenergian kulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	Rakennustilavuutta kohti laskettu vedenkulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 9 %:n kokonaistavoite kaudella 2009–2016 ja 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	Sopimuksen sisältämä säästövelvoitteen tavoitearvo.
Jätteiden kierrätysaste	Kierrätysaste kuvaa, kuinka hyvin jätteet saadaan uusiokäyttöön raaka-aineena tai materiaalina.
Kuntoluokka, %	Omien kiinteistöjen nykyhinnan ja uudishinnan välinen suhde. Tunnusluku kuvaa rakennusten nykyyntöä suhteessa uuteen vastaavaan. rakennukseen. Tavoitetaso on 75 %.
Tyhjät tilat, %	Koulutuskuntayhtymän tyhjillään olevien neliöiden määrä (hum2) suhteessa kaikkiin koulutuskuntayhtymän omassa omistuksessa olevien kiinteistöjen neliöihin (hum2).

Tilankäytön tehokkuus, m ² /opiskelija	Oppilaitoksilla vuokralla olevien tilojen määrä (huom2) / opiskelijamäärä. Opiskelijamäärässä huomioidaan ammatillisen koulutuksen tutkinto-opiskelijat ja lukion opiskelijat.
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys, %	Rakentamisinvestointien toteutuneiden kustannusten ja talousarviokustannusten välinen erotus. Tavoitetasona erotus +/- 0.